PASAULIO DETEKTYVO MEISTRAI

AGATA KRISTI

Nutrūkusios sagties paslaptis

Blogis po saule

AGATA KRISTI

Nutrūkusios sagties paslaptis

Romanas

TVANKSTA
Kaunas 1995

...Po Erkiulio Puaro apsilankymo pas dantų gydytoją, šis netrukus randamas negyvas. Šiek tiek vėliau miršta daktaro pacientas, paslaptingai dingsta Seinsberi Sil. Kaip susijusios visos šios mirtys? Kas žudikas? Sužinosite perskaitę "Nutrūkusios sagties paslaptį".

Antrame romane "Blogis po saule" Erkiulis Puaro vėl narplioja sudėtingą, kruopščiai suplanuotą žmogžudystę. Žudiko negelbsti net tvirtas alibi...

UDK 820-3

ISBN 9986-739-00-4

Skiriama Doroti Nort, dievinančiai detektyvines istorijas ir ledus, su viltimi, kad ši knyga atpratins ją nuo pražūtingo potraukio saldumynams.

Vienas, du — sagtį randu.
Trys, keturi — namai arti.
Penki, šeši — draugai pakviesti.
Septyni, aštuoni — ateikite visi.
Devyni, dešimt — žaidimą tęsim.
Vienuolika, dvylika — tikėkis laimėti.
Trylika, keturiolika — moterims koketuoti.
Penkiolika, šešiolika — vyrams nepasiduoti.
Septyniolika, aštuoniolika — sučiupti už rankos.
Devyniolika, dvidešimt — likti it musę kandus.

1 skyrius

Vienas, du — sagtį randu

Pusryčiaujant misterio Morlio nuotaika buvo prasta. Todėl jam nepatiko bekoniena, kava, jo manymu, priminė skystą purvą, o avižinė košė apskritai niekam tikusi.

Misteris Morlis — mažas žmogutis su išsišovusiais į priekį žandikauliais ir peštuko smakru. Jo sesuo, prižiūrėjusi namus, priešingai, buvo stambi būtybė, primenanti grenadierių su sijonu. Ji susimąsčiusi pasižiūrėjo į brolį ir paklausė, ar jam nepasirodė, kad vanduo vonioje vėl per šaltas. Misteris Morlis nenoromis atsakė, kad ne, nepasirodė.

Peržiūrėjęs laikraštį, jis pareiškė, kad vyriausybė nekompetentinga, o kai kuriais klausimais tiesiog silpnaprotė.

— Koks kategoriškas pareiškimas, — bosu ištarė mis Morli.

Kaip kiekvienas pilietis, ji laikė, kad bet koks valdžios sprendimas ne tik teisingas, bet ir naudingas.

Mis Morli pareikalavo brolio paaiškinti, kodėl vyriausybės politika, jo akimis žiūrint, buvo neryžtinga, neapgalvota ir tiesiog savižudiška! Išdėstęs savo nuomonę šiais klausimais, misteris Morlis vėl ėmėsi savo pamėgtos temos.

— O jau tos šiuolaikinės merguželės! Visos jos vienodos. Nepatikimos, išlepintos, jomis niekada negalima pasitikėti.

Mis Morli klausiamai mirktelėjo:

— Tu kalbi apie Gledis?

— Aš ką tik gavau laiškelį. Jos tetulę ištiko smūgis. Ir mergina priversta važiuoti į Somersetą.

— Nieko nuostabaus, brangusis. Ypač po viso, kas jai atsitiko.

Misteris Morlis paniuręs susimąstė ir palingavo galvą:

— Iš kur man žinoti, ar ištiko tas smūgis iš tikrųjų, ar ne? Be to, neaišku, kaip toli pažengė Gledis santykiai su tuo

abejotinu tipu, pas kurį ji lakstо. Mano akimis žiūrint, jos pasirinkimas — tai absurdiškiausia, ką galima įsivaizduoti! Ir vis dėlto Gledis praleidžia su juo ištisas dienas.

— Ne, ne, brangusis. Ji ne tokia kvaila. Tu pats visada laikei ją protinga.

— Ilgą laiką tarsi taip ir buvo.

— Sumani mergina, susižavėjusi darbu, ar ne taip?

— Taip, Džordžina, taip buvo anksčiau, kol neatsirado tas išpaikintas berniokas. Pastaruoju metu ji labai pasikeitė, pasidarė išsiblaškiusi, susijaudinusi, nervinga.

Sijonuotas grenadierius giliai atsiduso:

— Na ką gi, Henri, mergina įsimylėjusi. Čia jau nieko nepadarysi.

Misteris Morlis nepatenkintas sušnarpštė:

— Ji mano sekretorė ir, vadinasi, neturi įsimylėti. Juo labiau dabar, kai tiek daug reikalų! Ir labai rimti pacientai! Pamėgink vienas su viskuo susidoroti!

— Suprantu, tu, Henri, susijaudinęs ir susirūpinęs. O kaip, beje, naujasis tarnas?

Brolis įširdęs suburbėjo:

— Blogiau negu galima įsivaizduoti! Vien vardas ką reiškia, o apie manieras nėra ką ir kalbėti. Teks jį atleisti ir priimti kitą. Tiesa, šiais laikais sunku rasti ką nors tinkama. Atrodo, visas pasaulis knibždėte knibžda avigalvių, jiems nors kuolą ant galvos tašyk, nieko nesuvoks. — Ir jis pažiūrėjo į laikrodį. — Laikas eiti, visas rytas užimtas. Ir dar kažkoks nesuprantamas priepuolis moteriai. Patariau jai kreiptis į Reilį, bet ji ir girdėti nenori.

— Žinoma, ne, — pataikaujamai pritarė Džordžina.

— Reilis labai prityręs gydytojas, jis geriausiai charakterizuojamas. Naujausi gydymo metodai.

— Bet jo rankos dreba, — pastebėjo mis Morli. — Mano nuomone, jis tiesiog girtuoklis.

Brolis nusikvatojo, jo savimeilė buvo patenkinta.

— Pusę antros būsiu namie kaip paprastai — taikiai pasakė jis.

"Savojos" viešbutyje misteris Amberiotis, pasikrapštęs dantis, pats sau nusijuokė. Viskas klostėsi puikiai. Vėl jam nusišypsojo sėkmė. Tiesiog fantastiška — keletas meilių žodžių, skirtų tai kvailai vištai, taip aukštai įvertinti. "Šaunuolis, visada žiūrėk, iš kur vėjai pučia", — pagyrė save.

Visi jį laikė nuoširdžiu. Ir — dosniu! Argi tai dar ateityje! Laimė nusišypsos jam. Mažasis Dmitrijus...

Dantų krapštikliu neatsargiai brūkštelėjo dantenas ir misteris Amberiotis sudrebėjo. Svajonės išsisklaidė, širdį kažkodėl suspaudė nerimas dėl ateities. Jis atsargiai palietė dantenas liežuviu ir atsivertė užrašų knygutę.

Joje buvo pažymėta: dvylika valandų, 58, Kvin Šarlot gatvė.

Džiugios nuotaikos kaip nebūta. Giedrą horizontą aptemdė vos keli žodžiai: "58, Kvin Šarlot gatvė. 12 valandą."

Viešbutyje "Glengaur Kort", Pietų Kensingtone, baigėsi pusryčiai. Mis Seinsberi Sil poilsio kambaryje plepėjo su misis Bolito. Jos sėdėjo prie gretimų stalelių ir dar prieš savaitę, tada, kai atvažiavo mis Seinsberi Sil, surengė mergvakarį.

— Žinote, meilute, skausmas lyg ir atlėgo. Galbūt tai visai ir ne priepuolis! Tikriausiai reikia paskambinti ir atsisakyti, — pasakė mis.

Bet misis Bolito pertraukė ją:

— Nekvailiokite, brangioji, eikite pas dantistą ir pasitikrinkite.

Misis Bolito — stambi, valinga, vado manieromis ir šiurkščiu balsu.

Mis Seinsberi Sil apie keturiasdešimties metų, aplink veidą nublukusios šviesios garbanėlės. Apsivilkusi pretenzingai tarsi aktorė, nuolat pameta pensnė, neįtikėtinai plepi.

— Žinote, skausmas visai praėjo, — sušlamėjo Seinsberi Sil.

— Niekai, juk sakėte, kad praėjusią naktį akių nesumerkėte.

— Teisingai, taip ir buvo, bet dabar viskas aprimo.

— Vis tiek yra priežastis nueiti pas dantų gydytoją. Visi bijo jo kaip ugnies. Visa, ko pageidausite, tik ne dantistas! — ryžtingai įsiterpė misis.

Iš mis Sil lūpų buvo beišsprūstanti kandi, maždaug tokia replika: "Bet juk dantys ne tavo!" Bet jos pasakymas nuskambėjo visai kitaip:

— Jūs teisi, aš, žinoma, eisiu. Misteris Morlis dirba labai atsargiai, jis niekam nesukelia skausmo.

Direktorių tarybos pasitarimas pasibaigė. Praėjo pakankamai sklandžiai, be nemalonių siurprizų. Pranešimas buvo labai geras. Jokių protestuojančių šūksnių. Net šiek tiek rėksmingas pirmininko pareigas einantis misteris Semiuelis Rotersteinas elgėsi korektiškai. Sykį ar du pranešėjo kalboje šmėkštelėjo kažkoks nesuprantamas jaudinimasis. Tai atrodė keistai, nes niekaip nesiderino su ramiu ir net nesutrikdomu Alistero Blanto, tikro brito, charakteriu. Žinoma, jo kepenys... Retkarčiais jos keldavo nerimą, bet jokių skundų iš jo niekas negirdėdavo.

Kai vyrai išėjo iš posėdžių salės ir lipo laiptais, Rotersteinas pasidomėjo, kas, tiesą sakant, atsitiko, ir pasisiūlė jį pavežėti. Į tai Alisteras Blantas nusišypsojo ir neigiamai pakratė galvą:

— Mašina manęs laukia. — Jis pažiūrėjo į laikrodį. — Į miestą grįžti neketinu. Turiu nelabai malonų pasimatymą su dantistu.

Paaiškėjo, kur šuo pakastas.

Erkiulis Puaro atsiskaitė su taksistu, išsiropštė iš automobilio ir paskambino Kvin Šarlot gatvės 58 namo prieduryje.

Duris atidarė rudas strazdanotas berniukas su uniforma.

— Misteris Morlis? — paklausė Puaro. Širdyje ruseno nedrąsi viltis: staiga misterį Morlį kažkur iškvietė, arba jis susirgo ir šiandien pacientų nepriiminės... Betgi tuščia viltis. Berniukas šiek tiek pasitraukė, ir Erkiulis Puaro uždarė duris. Jis buvo panašus į pasmerktą kančioms jautį.

— Atsiprašau, jūsų pavardė? — paklausė berniukas.

Puaro pasakė. Durys dešinėje į vestibiulį buvo atidarytos, ir jis žengė į priimamąjį.

Kambarys buvo apstatytas skoningai, bet be nereikalingų įmantrybių. Ant poliruoto žurnalinio staliuko tvarkingai išdėlioti laikraščiai ir žurnalai. Indauja papuošta išmargintomis lėkštėmis ir kandeliabrais. Ant židinio stovėjo bronzinis laikrodis ir dvi vazos, taip pat iš bronzos. Langai užtemdyti žydromis aksominėmis užuolaidomis. Interjerą papildė paukščiais ir gėlėmis ornamentuotos dominikonų stiliaus kėdės.

Ant vienos iš jų sėdėjo panašus į kariškį vyras — styrančiais ūsais ir geltonu veidu. Jis pažvelgė į Puaro taip, tarsi prieš jį būtų tik kenksmingas vabzdys. O Puaro savo ruožtu su pasibjaurėjimu žvilgtelėjo į priešais sėdintįjį ir pagalvojo: “Iš tikrųjų kiekvienoje šeimoje netrūksta išsigimėlių”.

Nepažįstamasis kurį laiką stebėjo įėjusįjį, paskui nusisuko ir nusitvėrė “Taims”.

O Puaro pasiėmė “Panč”, įdėmiai peržiūrėjo, bet nerado nė vieno įdomaus pokšto ar istorijos.

Įėjo berniukas ir ištarė:

— Pulkininkas Eroubambi yra?

Paminėtas džentelmenas pakilo ir nusekė paskui tarną.

Kol Puaro svarstė, kur galėjo anksčiau girdėti šį vardą, atsidarė durys, ir ant slenksčio išdygo apie trisdešimties metų amžiaus jaunas vyriškis.

Kadangi atvykėlis sustojo prie stalo ir be jokio susidomėjimo ėmė vartyti ant jo gulinčius žurnalus, Puaro galėjo įdėmiai jį apžiūrėti.

Jauno vyriškio veidas nemaloniai stebino savo žiaurumu. Jis kažkuo priminė žudiką. Puaro ne kartą turėjo reikalų su žudikais, ir šis labiau už kitus panėšėjo į tokį.

Tarnas vėl atvėrė duris ir pranešė:

— Misteris Pireris.

Puaro suprato, kad yra kviečiamas, ir atsistojo. Jis nuėjo su berniuku į liftą, kuris pakėlė juos į antrą aukštą, paskui, aplenkdamas koridorių, atsidūrė mažame prieškambaryje ir, nesulaukęs atsakymo į savo beldimą, atidarė duris. Misteris Morlis ruošėsi priimti eilinį pacientą.

Ir didžiosios asmenybės kartais sutrinka, o jau paprastas žmogus apskritai — ne didvyris. Bet netgi šio pasaulio galingieji dantų gydytojo kabinete praranda pasitikėjimą savimi.

Tai iškart suprato Erkiulis Puaro. Jis apie save buvo pakankamai geros nuomonės, manydamas esąs visa galva aukštesnis už kitus. Bet dantisto kabinete jis nė kiek nesiskyrė nuo kitų. Jo būsena buvo baisi. Paprasčiausias bailys, kaip ugnies bijantis gydytojo krėslo.

Misteris Morlis baigė įprastus pasiruošimus ir prabilo padrąsinančia profesionalo maniera:

— Neprisimenu, kad šiuo metų laiku kada nors būtų buvę taip šilta, ką?

Ir atsargiai privedė pacientą prie siaubingojo krėslo, mikliai nuleisdamas galvos atlošą.

Puaro giliai atsiduso, žengė pirmyn ir pagaliau atsisėdo, su palengvėjimu atremdamas galvą.

— Na kaip, patogu? — nepadoriai guviu tonu paklausė misteris Morlis.

Puaro lyg iš po žemių atsakė, kad viskas gerai.

Misteris Morlis prisitraukė arčiau mažą staliuką, paėmė mažytį veidrodėlį, pasičiupo dar kažkokį instrumentą ir pasiruošė dirbti.

O pacientas mėšlungiškai suspaudė krėslo ranktūrius, užsimerkė ir išsižiojo.

— Kur skauda, ar turite ypatingų nusiskundimų? — paklausė dantistas.

Išsižiojusiam kalbėtis sudėtinga. Vis dėlto Puaro įsigudrino paaiškinti, kad laiko būtinu profilaktiškai pasitikrinti dantis du kartus per metus.

Misteris Morlis lėtai apžiūrinėjo vieną dantį po kito, kiekvieną pastuksendamas ir garsiai komentuodamas:

— Apatinis žandikaulis prastesnis, bet nieko rimta. Dantenų būklė gera. Džiaugiuosi tai matydamas.

Jis dar kartą patikrino vieną po kito visus dantis ir kažką aptiko.

— Štai čia nedidelis defektas. Kol kas neskauda? Taip, truputį keista. — Ir greitai visai patenkintas baigė apžiūrą. — Nieko baisaus. Nedidelis krūminio danties kariesas. Galima dar šiandien viską sutvarkyti.

Daktaras pasuko uždegtą lempą, kuri šiek tiek zirzė, ir paėmė gręžimo mašinos adatą.

— Netrukdykite man, — greitai pasakė jis ir ėmė gręžti.

Puaro buvo pasirengęs griebti gydytoją už rankos ir net sustaugti, bet misteris Morlis, tarsi supratęs paciento ketinimus, baigė dirbti ir, parodęs į stiklinę vandens, trumpai įsakė: "Praskalaukite burną".

Misteris Morlis atnaujino nutrauktą pokalbį:

— Šiandien man tenka pačiam gręžti: nėra mis Nevil. Tikriausiai atsimenate ją?

Puaro dėl visa ko pritariamai linktelėjo.

— Ją iškvietė į užmiestį pas sergančią giminaitę. Mūsų darbe ir taip gali atsitikti. O aš tiesiog rankų netekau šį rytą. Prieš tai buvęs pacientas pavėlavo, pažeista nustatyta tvarka, ir viskas apvirto aukštyn kojomis. Paskui atsirado moteris su skaudančiu dančiu, reikėjo ją skubiai aptarnauti. Apskritai vien tik nesąmonės.

Misteris Morlis kažką sumaišė mažoje grūstuvėlėje ir tęsė monologą:

— Man teko pastebėti, kad žinomi žmonės, užimantys

svarbius postus, moka vertinti laiką ir niekada nevėluoja. Šį rytą, pavyzdžiui, mano pacientas — labai svarbi asmenybė — Alisteras Blantas!

Gydytojas su pasididžiavimu ištarė šį vardą.

Puaro negalėjo garsiai išreikšti nustebimo, nes buvo išsižiojęs, bet sau pažymėjo: Alisteras Blantas!

— Ne bet kas, o būtent jis, kurio veido negali matyti paprastas žmogus, stambiausio Anglijos bankų susivienijimo vadovas, neįtikėtinas turtuolis. Svarbi asmenybė, diktuojanti savo valią vyriausybei ir gyvenanti sau lyg niekur nieko, nors šito žmogaus rankose — visa aukščiausioji valdžia.

Kai daktaras pasilenkė prie Puaro, dėdamas jam plombą, jo balsas tebeskambėjo labai pagarbiai:

— Ir įsivaizduojate, misteris Blantas niekada nevėluoja, tikslus kaip vaistinės laikrodis. Automobilį dažnai paleidžia ir į savo įstaigą grįžta pėsčias. Puikus, tylus, sukalbamas pacientas. Dievina golfą ir žavisi sodininkyste. O jis, įsivaizduokite, gali nupirkti pusę Europos ir priedo mus abu!

Akimirką Puaro susimąstė ir nustebo. Žinoma, misteris Morlis geras dantistas, bet Londone juk yra ir kitų puikių gydytojų. O štai Erkiulis Puaro — tam tikru atžvilgiu vienintelis.

— Prašau praskalauti burną, — pasakė daktaras. — Tokios nemalonios asmenybės kaip Hitleris ir Musolinis manęs nedomino. O štai mūsų demokratiškieji karalius ir karalienė — kitas reikalas. Jūs, prancūzai, žinoma, garbinate respubliką.

— Aš ne prancūzas, o belgas.

— Visai pamiršau tai, labai įdomu. Teko girdėti, kad karalius Leopoldas — labai žavi asmenybė. Aš apskritai karališkos valdžios šalininkas. Bet pakalbėkime apie kitką. Apie kai kuriuos žmonių sugebėjimus. Štai, pavyzdžiui, kai kas bematant įsimena vardus. Aš tuo pasigirti negaliu. Užtai puikiai įsimenu veidus. Jeigu pas mane ateina žmogus, kurį aš nors kartą mačiau, tegu ne iš karto, bet būtinai prisimin-

siu, kur tai atsitiko... Praskalaukite, prašom, dar sykį, — pratarė misteris Morlis ir priekabiai apžiūrėjo paciento burną. — Atrodo, dabar viskas gerai, misteri Puaro. Tikiuosi, mano namuose jūs neradote nieko kriminalinio?

Seklys nusišypsojo:

— Visi mato manyje tik detektyvą. O norėtųsi, kad būtų kitaip!

— O mumyse, dantistuose?.. Ne tokie mes jau velniai, kaip atrodo pacientams. Norite, iškviesiu liftą?

— Ne-ne, nulipsiu pėstute.

— Kaip norite, bet liftas jūsų paslaugoms.

Puaro išėjo ir neskubėdamas nulipo laiptais žemyn. Priimamajame pasiėmė skrybėlę ir vėl pamatė neramų jauną vyriškį, kuris vis dar tebebuvo ten. Sėdėjo ir kitas pacientas, skaitantis "Fild".

Puaro įdėmiai ir dabar atlaidžiau apžiūrėjo jaunąjį vyriškį. Jis kaip ir anksčiau atrodė keistai žiaurus, tarsi būtų norėjęs kažką užmušti, bet jam nepasisekė.

Tuo momentu išėjo berniukas ir aiškiai ištarė:

— Misteris Blantas.

Už stalo sėdintis vyriškis padėjo "Fild" ir atsistojo. Jis buvo neaukštas, vidutinio amžiaus, ne storas ir ne liesas, kukliai apsirengęs. Vienas turtingiausių ir galingiausių Anglijos žmonių priverstas eiti pas dantistą kaip bet kuris kitas ir iškęsti baimę ir skausmą kaip ir kiti mirtingieji.

Taip samprotavo Puaro, imdamas skrybėlę ir lazdelę ir išeidamas pro duris. Jis paskutinį kartą žvilgtelėjo į jauną vyriškį, kuriam tikriausiai baisiai skaudėjo dantis.

Tarnas atidarė duris, ir seklys atsidūrė gatvėje. Prie namo stovėjo taksi, o iš jo kyšojo kažkieno koja. Puaro susidomėjęs įsistebeilijo į ją.

Tvarkinga kulkšnis, geros kokybės kojinė. Apskritai nebloga koja. O bateliai jam nepatiko: nauji, lakuoti, su didele blizgančia sagtimi. Seklys smerkiamai palingavo galvą. Neskoninga, žinoma. Labai provincialu!

Išlipdama iš taksi, ledi už kažko užsikabino prabangia sagtimi, ir šioji nukrito ant šaligatvio. Tučtuojau pasilenkęs, Puaro galantiškai padavė ją damai.

Deja! Ledi pasirodė besanti nebejauna. Pensnė, gelsvai žili plaukai. Visiškai jai netiko užmaukšlintas kažkoks pretenzingai žalsvas rūbas. Ji padėkojo, pasiėmė nukritusį pensnė ir įtvirtino jį į ankstesnę vietą.

Moteris įėjo į Kvin Šarlot gatvės 58 namą, o Puaro kreipėsi į vairuotoją.

— Jūs laisvas?

Vairuotojas kažkaip įtartinai pažvelgė į seklį.

— Ne, mano drauge, nesijaudinkite, aš negirtas. Aš ką tik iš dantisto. Ir dabar visą pusmetį laisvas. Puiku, tiesa?

2 skyrius

Trys, keturi — namai arti

Kai suskambėjo telefonas, buvo be ketvirčio trys.

Erkiulis Puaro sėdėjo lengvoje pintoje kėdėje, mėgaudamasis priešpiečiais.

Išgirdęs skambutį, jis net nesujudėjo: ištikimasis Džordžas prieis prie telefono.

— Kas atsitiko? — paklausė jis, kai Džordžas, sakydamas: “Minutėlę, sere”, — palinko prie ragelio. — Tai vyresnysis inspektorius Džepas, sere.

Puaro ištiesė ranką prie ragelio.

— Alio?

— Tai jūs, Puaro?

— Žinoma.

— Girdėjau, kad ryte buvote pas dantistą? Taip?

Puaro nepatenkintas sumurmėjo:

— Skotlend Jardas viską žino!

— Gydytojo pavardė Morlis, Kvin Šarlot gatvė, 58?

— Taip. — Puaro balsas pasikeitė. — Kažkas atsitiko?

— Atėjote kaip įprastai? Be tam tikro tikslo?

— Žinoma. Man užplombavo tris dantis, jeigu norite žinoti.

— Kaip jis jums atrodė? Turiu galvoje gydytojo elgesį.

— Normaliai, o ką?

Iš Džepo balso tono nieko negalėjai suprasti.

— Matot, šiek tiek vėliau dantistas nusišovė.

— Ką?

Džepas grubokai paklausė:

— Jūs nustebote?

— Tiesą sakant, net labai.

— Nieko negaliu spręsti pats, reikėtų pasikalbėti. Neatsisakykite užsukti?

— Kur jūs?

— Kvin Šarlot gatvėje.

— Būsiu tuoj pat, — skubiai pasakė Puaro.

58 namo duris jam atidarė konsteblis.

— Misteris Puaro? — paklausė jis pagarbiai.

— Taip, aš.

— Vyresnysis inspektorius viršuje, antrame aukšte. Jūs tikriausiai žinote?

— Šį rytą buvau ten, — tarė Puaro.

Kambaryje jis pamatė tris žmones. Džepas pakėlė akis į įėjusįjį.

— Sveikas, Puaro. Mes jau ruošėmės jį išvežti. Norėtumėte pamatyti viską kaip yra, iš pirmų, taip sakant, rankų?

Žmogus su fotoaparatu, klūpojęs palei kūną, atsistojo. Puaro žengtelėjo į priekį. Lavonas gulėjo prie židinio.

Miręs misteris Morlis buvo mažai pasikeitęs. Žemiau dešiniojo smilkinio žiojėjo nedidelė tamsi skylutė. Ant grindų, dešinėje, gulėjo mažas pistoletas.

Puaro atsargiai palingavo galvą.

— Galite jį išvežti, — pasakė Džepas.

Jie liko vieni.

— Mes padarėme viską, ką reikėjo, nuėmėme atspaudus ir taip toliau, — pastebėjo Džepas.

Puaro atsisėdo patogiau:

— Papasakokite viską iš eilės.

Džepas susiraukė.

— Galimas dalykas, kad jis nusišovė, — ant pistoleto tik jo pirštų atspaudai. Bet aš kažkaip ne visai tuo įsitikinęs.

— Kodėl abejojate?

— Reikėtų pradėti nuo to, kad jis lyg ir neturėjo priežasčių nusišauti... Buvo pilno proto, darė didelius pinigus, jaudinimuisi priežasčių taip pat lyg ir nebuvo. Su moterimis, kiek mums žinoma, ryšių nepalaikė. Depresijos, prislėgtos nuotaikos taip pat nebuvo pastebėta. Štai kodėl norėjau išgirsti jūsų nuomonę. Juk matėte jį šį rytą, būtumėte ką nors pastebėjęs.

Puaro neigiamai pakratė galvą:

— Absoliučiai nieko. Viskas buvo normalu.

— Tokiu atveju juo labiau keista, argi ne? Žmogus staiga vidury darbo dienos nusišauna. Kodėl nepalaukus, pavyzdžiui, vakaro? Atrodytų kažkaip natūraliau.

Puaro sutiko.

— Kada įvyko tragedija?

— Tiksliai nustatyti neįmanoma. Niekas negirdėjo šūvio. Bet juk tai ir neįmanoma: čia dvejos durys, nuolat burzgia gręžimo mašina.

— Ir pacientai kartais šaukia. Gatvėje dunda transportas. Kokiu laiku sužinojote?

— Maždaug apie pirmą trisdešimt berniukas, tarnas, Alfredas Bigsas, pastebėjo. Mat viena pacientė dvyliktą trisdešimt priimamajame pradėjo nerimauti, pasidarė nekantri. Berniokas priėjo prie durų ir pabeldė. Niekas neatsakė, o įeiti jis, matyt, nedrįso. Daktaras jau buvo baręs jį už tai. Moteris vėl ėmė triukšmauti. Jos kaltinti negalima: ilgai laukė ir, matyt, norėjo valgyti.

— Kas ji?

Džepas nusišaipė:

— Berniukas pavadino ją mis Širti, o knygoje ji užrašyta Kirbi pavarde.

— Kaip laikomasi pacientų eilės?

— Kai misteris Morlis jau būna laisvas, jis paspaudžia mygtuką, ir berniukas įveda naują pacientą.

— Kada daktaras skambino paskutinį kartą?

— Penkios minutės pirmos. Ir berniukas įvedė laukiantįjį. Tai buvo misteris Amberiotis iš "Savojos" viešbučio. Taip užrašyta knygoje.

Lengva šypsena nuslydo Puaro lūpomis:

— Nuostabu, kaip tarnas galėjo ištarti tokią ilgą pavardę!

— Mes apie tai kažkodėl nepagalvojome ir jo nepaklausėme.

— Kada gi misteris Amberiotis išėjo?

— Berniukas jo nepalydėjo, todėl nežino. Jis pasitiko kitus pacientus ir kėlė juos liftu.

Puaro supratingai linktelėjo.

— Paskambinau į viešbutį, ir misteris Amberiotis pasakė, kad jis, išeidamas iš daktaro, pažiūrėjo į laikrodį, buvo lygiai dvidešimt penkios minutės pirmos, — tęsė Džepas.

— Tas žmogus nieko svarbaus jums nepasakė?

— Ne, tiesiog pastebėjo, kad dantistas buvo labai ramus.

— Na gerai. Dabar aišku, kada visa tai galėjo atsitikti.

— Tarsi aišku. Chirurgas apžiūrėjo kūną dvidešimt minučių trečios. Bet Morlis negalėjo nusišauti vėliau kaip pirmą valandą dienos, galbūt net šiek tiek anksčiau. Nors tiksliai nežinoma.

Puaro susimąstė.

— Keista, dvidešimt penkios minutės pirmos gydytojo būsena buvo normali, jis buvo žvalus, energingas, sveiko proto. Ir staiga lyg perkūnas iš giedro dangaus — nusivylimas, kančia — juk taip išeina — ir pagaliau — kulka į kaktą?

— Kažkaip nesiderina. Tiesiog absurdiška, — pasakė

Džepas.

— Absoliuti nesąmonė. Tiesiog žodžių nėra, — sutiko seklys.

— Galima sakyti, daugiau negu keista. Jeigu jums tinka toks apibūdinimas, — vėl įterpė Džepas.

— O pistoletas buvo gydytojo?

— Ne, jis neturėjo ginklo. Kaip sako jo sesuo, jų namuose nieko panašaus nebuvo. Žinoma, dantistas galėjo jį nusipirkti, jeigu jau ką nors sumanė. Bet greitai tai sužinosime.

— Kas dar jums kelia nerimą? — paklausė Puaro.

Džepas pasitrynė tarpuakį.

— Nebent tai, kaip jis gulėjo. Negalima sakyti, kad žmogus negali taip nugriūti. Bet vis dėlto ne visai įprastai! Ant kilimo pora pėdsakų. Tarsi jį kažkas patempė.

— Tai kelia kai kurias mintis.

— Matyt, čia neapsieita be to kvailo berniūkščio. Jis galėjo pabandyti pakelti Morlį, kai rado jį gulintį ant grindų. Berniukas, žinoma, neigia, bet juk jis tada buvo mirtinai išsigandęs; galimas dalykas, net afekto būsenoje.

Puaro įdėmiai studijavo kambarį. Apžiūrėjo praustuvą ant sienos už durų, pacientų krėslą su aparatūra prie lango, židinį. Paskui pažvelgė į tą vietą, kur gulėjo kūnas, ir netikėtai pastebėjo sienoje palei židinį dar vienas duris.

Džepas sekė jį.

— Už durų yra nedidelis kabinetas, — ir atidarė jas.

Kaip ir sakė policininkas, ten buvo mažas kambarys su rašomuoju stalu ir arbatiniu staleliu su spiritine virykle ir indais ant jos. Aplink stalelį stovėjo kėdės. Kito išėjimo iš kambarėlio nebuvo.

— Čia dirbo jo sekretorė, — paaiškino Džepas, — mis Nevil. Atrodo, jos šiandien nėra.

Pašnekovų žvilgsniai susitiko.

— Misteris Morlis, prisimenu, kaip tik ir pranešė man, kad sekretorė išvykusi. Šis faktas taip pat lyg kalba prieš savižudybę? — pastebėjo Puaro.

Džepas minutėlę patylėjo.

— Jeigu nebuvo savižudybės, vadinasi, kažkas jį nužudė. Bet kodėl? Abu atvejai visiškai nepaaiškinami. Jis darė ramaus, negreitai įsižeidžiančio žmogaus įspūdį. Kas galėjo jį užpulti?

— Kas nužudė jį? — klausimu į klausimą atsakė Puaro.

— Visa tai beveik neįtikėtina! Nejaugi sesuo nusileido iš buto į kabinetą ir iššovė? Arba kažkas iš tarnų? Pavyzdžiui, berniukas Alfredas. Arba gal vienas iš pacientų? Amberiotis galėjo tai padaryti greičiau negu bet kuris kitas.

Puaro sutiko su tokia prielaida.

— Sunku tai suprasti — kodėl?

— Čia ir esmė — kodėl? Amberiotis gyvena "Savojos" viešbutyje. Kokiu tikslu turtingas graikas sugalvotų nužudyti nekenksmingą dantistą?

— Štai čia ir kliuvinys. Motyvas?

Puaro nustebęs gūžtelėjo pečiais.

— Neteisinga, kad mirtis renkasi labiausiai neturintį pasisekimo, absurdiškiausią, nepaprastą. Paslaptingas graikas, turtingas bankininkas, žinomas detektyvas — štai kas turi būti nušautas. Svetimšaliai gali šnipinėti, turtingų bankininkų mirtis kažkam naudinga, žinomi detektyvai pavojingi nusikaltėliams. O vargšas senasis daktaras Morlis niekam nepadarė nieko bloga, — niūriai užbaigė Džepas. — Ar turite bent kokią versiją?

— Jokios, šiaip, kai kurių samprotavimų.

Ir Puaro pakartojo Džepui Morlio pastabą, kad jis gerai įsimena ir pažįsta veidus, taip pat daktaro pasakojimą apie nepaprastą pacientą.

Džepas buvo sutrikęs. Viskas, žinoma, įmanoma, bet tie svarstymai su byla lyg ir nesusiję. Nors būna, kad žmonės stengiasi likti neatpažinti.

— Jūs neatkreipėte ypatingo dėmesio į kurį nors pacientą šį rytą?

— Priimamajame buvo vienas vaikinas, nepaprastai

panašus į žudiką! — pastebėjo Puaro.

— Kaip tai? — nustebęs paklausė Džepas.

Puaro nusišypsojo:

— Galimas dalykas, įsisiūbavo mano vaizduotė — mano nuotaika buvo bloga. Viskas man atrodė bjauriai: ir priimamasis, ir pacientai, ir net kilimas ant laiptų. O tam tipui, matyt, labai skaudėjo dantis. Štai ir viskas.

— Žinau, taip būna, — pastebėjo Džepas. — Tačiau vis dėlto patikrinsime visus, o pradėti reikia, mano manymu, nuo mis Morli. Su ja aš kol kas nepersimečiau nė pora žodžių. Žinoma, jai šokas. Bet moteris ne iš silpnųjų. Eikime dabar tiesiai pas ją.

Aukšta, niūroka mis Morli išklausė vyrų ir atsakė į jų klausimus.

— Neįtikėtina, visai neįmanoma, kad mano brolis nusižudytų! — jausmingai šūktelėjo mergina grenadierius.

— Įtariate ką nors kita, madmuazele? — paklausė Puaro.

— Kai dėl nužudymo, tai čia dar didesnis absurdas, — ištarė ji.

— Kodėl gi?

— Todėl, kad ne šiaip sau sakau, aš žinau: nieko panašaus negali būti. Ir jokių priežasčių pasitraukti iš gyvenimo taip pat nebuvo.

— Jūs matėte jį ryte prieš pradedant darbą?

— Taip, pusryčiaujant.

— Ir jis buvo toks kaip įprasta ramus?

— Truputį susijaudinęs, bet visai ne dėl to, ką jūs galvojate. Ko gera susierzinęs!

— Kodėl?

— Prieš akis buvo sunki diena, o jo sekretorė ir padėjėja išvažiavo.

— Mis Nevil?

— Taip.

— Ką ji paprastai darydavo?

— Tvarkydavo korespondenciją, vesdavo užrašų knygą, rašydavo receptus. Sterilizuodavo instrumentus ir padavinėdavo juos daktarui darbo metu.

— Jie ilgai dirbo drauge?

— Trejus metus. Buvo labai kruopšti ir patikima. Ir mes abu ją tikrai mylėjome.

— Mergina išvažiavo dėl sergančios giminaitės? Bent taip man sakė jūsų brolis.

— Taip, ji gavo telegramą, kad jos tetai širdies priepuolis. Teko skubiai išvykti į Somersetą rytiniu traukiniu.

— Ir dėl to jūsų brolis labai susijaudino?

— Taip, ištarė ji užsikirsdama. — Negalvokite, kad mano brolis buvo bjaurus egoistas. Jis tiesiog nusprendė...

— Taip, mis Morli? Na, kad šį kartą ji patingėjo?

— O! Prašau, neišmuškite manęs iš vėžių. Tikrai žinoma, kad Gledis niekada taip nepasielgtų. Aš ir Henriui taip pasakiau. Bet reikalas tas, kad ji susižavėjo visai netinkamu jaunuoliu. Henris labai supyko ir spėjo, kad, galimas dalykas, vaikinas ją pakurstė tam.

— O kaip jūs galvojate?

— Esu tikra, kad ne. Gledis — rimta mergina.

— Bet kai kada ir rimtos merginos elgiasi neapdairiai, argi ne taip?

Mis Morli suniurnėjo.

— Žinoma, viskas įmanoma, — pastebėjo mis.

— Beje, o ką veikia jaunuolis ir kuo jis vardu?

— Karteris, Frenkas Karteris. Jis, mano nuomone, draudimo agentas. Bet darbo lyg ir neteko prieš savaitę, o kito rasti negali. Henris sakė, ir jis tikriausiai teisus, kad tai pašlemėkas. Gledis paskolino jam iš savo santaupų, ir Henris buvo labai nepatenkintas.

— Jūsų brolis stengėsi nutraukti ryšius tarp jų? — susierzinęs pratarė Džepas.

— Taip, norėjo, žinau tai.

— Vadinasi, Frenkas Karteris galėjo pradėti nekęsti jūsų brolio?

Mergina grenadierius tvirtai pareiškė:

— Nesąmonė, jeigu galvojate, kad Frenkas Karteris nušovė Henrį. Mano brolis, aišku, nepatarė susidėti su juo, bet ji juk nepaklausė, įsimylėjo kaip katė tą Frenką.

— Pamėginkite prisiminti, kas dar griežė dantį ant jūsų brolio?

Mis Morli neigiamai pakratė galvą.

— Kokie santykiai buvo tarp jūsų brolio ir jo partnerio, misterio Reilio?

— Geri, kiek tai įmanoma su airiu! — ne be pagiežos atkirto mis Morli.

— Ką norite tuo pasakyti, mis Morli?

— Juk žinote airių temperamentą ir tai, su kokiu malonumu jie įsivelia į bet kokias muštynes. O misteris Reilis dievina ginčus apie politiką.

— Tik apie tai?

— Taip, ir daugiau apie nieką. Misteris Reilis turi daug trūkumų, bet jis, mano brolio nuomone, puikus gydytojas.

— Kokie tie trūkumai? — paklausė Džepas.

Mis Morli akimirką abejojo, o paskui pakankamai griežtai pratarė:

— Per daug geria, tai tapo jo svarbiausiu malonumu, vieninteliu džiaugsmu.

— Ar dėl to tarp kolegų būdavo susidūrimų?

— Henris porą kartų jam davė suprasti, kad dantų gydytojo ranka turi būti tvirta. O ir pagirių kvapas ne visiems pacientams malonus.

— Ką galite pasakyti apie jūsų brolio finansinius reikalus? — paklausė Džepas.

— Henris uždirbdavo daug pinigų. Ir iš tėvo mums liko padorus kapitalas.

— Jūsų brolis paliko testamentą? — paklausė Džepas.

— Taip, testamentas buvo, aš žinau jo turinį. Šimtą svarų

jis paliko Gledis, o visa kita man.

— Gerai, suprantama...

Tolesnį pokalbį nutraukė stiprus beldimas. Tarpduryje išdygo Alfredo galva, o paskui peržengė slenkstį ir jis pats. Išplėtęs akis, berniukas spoksojo į du ateivius ir tuoj pat išpoškino:

— Mis Nevil grįžo. Ji klausia, ar gali įeiti.

Džepas linktelėjo, ir mis Morli pasakė:

— Tegu užeina čia, Alfredai.

— Gerai, — pratarė jis ir tuoj pat dingo.

— Jaunuolių laukia rūstus išbandymas, — atsidususi ištarė mis Morli.

Gledis Nevil — aukšta, šviesiaplaukė, truputį pablyškusi dvidešimt devynerių metų amžiaus mergina. Kad ir labai sukrėsta, ji buvo visai išmintinga ir nuovoki.

Misterio Morlio dokumentų peržiūrėjimo dingstimi Džepui pasisekė pasikviesti ją į mažą kambarėlį, gydytojo priimamąjį.

Mergina be perstojo kartojo:

— Tiesiog negaliu suprasti! Visiškai neįtikėtina, kad misteris Morlis ryžtųsi tokiam žingsniui!

— Jūs šiandien lyg tyčia išvažiavote, mis Nevil...

Jinai nutraukė jį:

— Taip, būtent šiandien kažkam reikėjo žiauriai pajuokauti. Bjauru, kad pasaulyje yra tokių žmonių.

— O kas atsitiko, mis Nevil?

— Tas, kad mano tetai nieko neatsitiko. Ji jautėsi geriau negu bet kada. Ir negalėjo suprasti, kodėl aš staiga atsiradau. Žinoma, džiaugsmui galo nebuvo. Bet atsiųsti tokią telegramą, baisiai išgąsdinti mane ir visa kita...

— Telegramą turite, mis Nevil?

— Išmečiau ją tikriausiai stotyje. Ten buvo vos keli žodžiai: “Praėjusią naktį jūsų tetą ištiko stiprus širdies priepuolis. Atvažiuokite nedelsiant”.

— Jūs įsitikinusi, — Džepas mandagiai kostelėjo, — kad buvo apsieita be jūsų draugužio, misterio Karterio? Jis negalėjo išsiųsti telegramos?

— Frenkas? Kodėl? O! Matau, jums papasakojo apie mūsų draugystę. Ne, inspektoriau, tai vienas su kitu nesusiję, visai skirtingi dalykai.

Ji labai supyko, ir Džepas jau nebežinojo, kaip užglostyti nemalonias nuosėdas. Tik pacientų, atėjusių šiandien rytą, priminimas, grąžino jai pirmykštę nuovoką.

— Visi jie užrašyti čia, knygoje. Jūs tikriausiai jau matėte. Daugumą jų pažįstu. Dešimtai valandai mis Soms, ji pirmoji. Dešimtą penkiolika ledi Grand, pagyvenusi dama, gyvena Loundes aikštėje. Vienuoliktą misteris Erkiulis Puaro, jis lankosi reguliariai — dukart per metus. Vienuoliktą trisdešimt — misteris Alisteras Blantas, bankininkas, kaip žinote. Paskui mis Seinsberi Sil, ji specialiai paskambino dėl aštraus skausmo. Baisiai plepi, neįmanoma sustabdyti, tiesiog vargas. Dvyliktai valandai buvo paskirtas naujas pacientas — misteris Amberiotis iš "Savojos" viešbučio. Misteris Morlis priima daug užsieniečių, taip pat ir amerikiečių. Dvyliktą trisdešimt mis Kirbi. Ji atvyko iš Vortingo.

— O man besant čia dar buvo aukštas kariškis. Kas jis?

— Tai tikriausiai vienas iš misterio Reilio pacientų. Tuojau atnešiu jo užrašų knygą, gerai?

— Dėkoju, mis Nevil.

Ji kelioms minutėms dingo, o grįžusi tęsė toliau:

— Dešimtą valandą Beneti His, devyniolikmetė mergina, vienuoliktą — pulkininkas Aberkromblas.

— Aberkromblas! — sumurmėjo Puaro. — Tai bent!

— Vienuoliktą trisdešimt misteris Hovardas Raiksas. Dvyliktą misteris Barnsas. Tai visi misterio Reilio rytiniai pacientai. Žinoma, jis ne taip tiksliai surašo, kaip misteris Morlis.

— Ar ką nors žinote apie misterio Reilio pacientus?

— Pulkininkas Aberkromblas ir visa misis His šeima seniai lankosi pas misterį Reilį. Nieko negaliu pasakyti apie misterį Raiksą ir misterį Barnsą, nors dažnokai girdėdavau jų pavardes. Jeigu norite, užrašysiu jų telefonų numerius.

— Mes patys paklausime misterio Reilio. Norėčiau pamatyti jį kaip galima greičiau, — pastebėjo Džepas.

Kai mis Nevil išėjo, policininkas ėmė kalbėtis su Puaro:

— Misterio Morlio buvo visi seni pacientai, išskyrus Amberiotį. Šiandien aš su juo įdomiai pasikalbėsiu. Juo labiau kad jis paskutinis, matęs misterį Morlį gyvą. Jeigu jis iš tikrųjų dar buvo gyvas.

Atsakydamas Puaro lėtai palingavo galvą:

— Reikia nustatyti mirties priežastį.

— Žinau. Bus nelengva. Kai ką apie Amberiotį galime sužinoti Skotlend Jarde, — griežtai pasakė Džepas. — Bet jūs, Puaro, kažko per daug susimąstęs.

— Mane kai kas stebina.

— Kas gi?

Seklys tarsi nenoromis nusišypsojo:

— Kodėl inspektorius Džepas toks susirūpinęs?

— Ką?

— Argi jūsų laipsnio karininkas turi ką nors bendra su paprasta savižudybe?

— Taip atsitiko, kad tuo metu buvau netoliese, Vigliuv gatvėje. Paskambino, kad ateičiau.

— Bet kodėl būtent jums?

— O, tai — tai pakankamai paprasta. Alisteras Blantas... Kai tik rajoninis inspektorius sužinojo, kad asmuo, kurį saugoja įstatymas, tą rytą buvo pas daktarą, jis tuojau pat paskambino į Skorlend Jardą.

— Norite pasakyti, kad jis turi asmens sargybinių?

— Žinoma, o kaipgi. Tokiais žmonėmis remiasi mūsų vyriausybė. Net plaukas negali nukristi nuo jų galvos.

Puaro pritariamai linktelėjo:

— Kažką girdėjau apie tai. Galimas dalykas, auka turėjo

tapti Alisteras Blantas. Ar čia tik kažko pradžia? Jaučiu, jaučiu didelių pinigų kvapą! — Ir jis iš tikrųjų pradėjo uostinėti.

— Ar ne per daug sau užsikraunate, mano drauge?

— Mano nuomone, šis vargšas Morlis — pėstininkas dideliame žaidime. Galimas dalykas, jis kažką ir žinojo, arba jau spėjo papasakoti Blantui apie kažką, arba baiminosi, kad papasakos...

Puaro nutilo, nes į kambarį įėjo Gledis Nevil.

— Misteris Reilis dabar užimtas — ekstra atvejis. Jeigu viskas baigsis gerai, jis bus laisvas po dešimties minučių, — pasakė mergina.

Džepas užtikrino, kad jie palauks, o tuo metu pasikalbės su Alfredu.

Alfredas dirbo pas daktarą tik dvi savaites ir buvo nervinio sukrėtimo bei kažkokios liguistos baimės būsenoje.

— Misteris Morlis buvo šiek tiek piktesnis negu paprastai, — pasakė Alfredas, atsakydamas į klausimą. — Nieko ypatinga negaliu prisiminti. Niekada nepagalvočiau, kad jis gali taip padaryti.

— Papasakokite viską, kas atsitiko šį rytą. Jūs labai svarbus liudytojas, galite padaryti mums neįkainojamą paslaugą, — įsiterpė Puaro.

Berniuko veidas paraudo, o krūtinė išsipūtė. Jis jau davė Džepui trumpą ataskaitą apie rytinius įvykius. Puaro replika suteikė jam orumo ir sustiprino savigarbos jausmą.

— Papasakosiu, tik klausinėkite.

— Pradėsime nuo to, kaip visa tai prasidėjo?

Alfredas šiek tiek pagalvojo ir pasakė labai liūdnu balsu:

— O ką čia galima pasakyti, viskas vyko kaip paprastai.

— Name neatsirado nepažįstamas žmogus?

— Ne, sere.

— Ir tarp pacientų taip pat?

— Nežinau, ką turite galvoje. Bet niekas atsitiktinis neatėjo, visi buvo užrašyti knygoje.

— Galbūt kas nors prasmuko iš gatvės? — paklausė Puaro.

— Ne, tai neįmanoma. Visi turi turėti raktą, matote?

— Bet juk iš namo išeiti lengva?

— O taip, tik pasukti rankeną ir atidaryti duris. Kai kurie jau lipa žemyn laiptais, kai kviečiu į liftą naują pacientą. Suprantate?

— Taip, žinoma. O dabar pasakykite, kas pirmasis atėjo šį rytą? Jeigu neprisimenate pavardės, nupasakokite išvaizdą.

Alfredas truputį pamąstė ir išpoškino:

— Ledi su maža mergyte, misterio Reilio pacientė, ir, atrodo, misis Soup, mano manymu, tokia jos pavardė, pas misterį Morlį.

— Viskas taip ir buvo, tęskite, — pasakė Puaro.

— Dar viena ledi, vidutinio amžiaus, dabitiškai apsirengusi, o paskui ją aukštas kariškis. Jūs jį taip pat matėte.

Puaro linktelėjo patvirtindamas:

— Teisingai.

— Paskui amerikietis džentelmenas atvyko.

— Amerikietis? — greitai paklausė Džepas.

— Taip, sere. Jaunuolis. Jį išdavė akcentas. Atėjo jis prieš laiką, nors užrašytas po vienuoliktos trisdešimt. Savo eilės jis nesulaukė.

— Ir kaipgi? — vos nesuriko Džepas.

— Va taip — įėjo ir viskas, kai misteris Reilis skambino vienuoliktą trisdešimt. Jie kartais taip daro.

— Tada jis turėjo būti laisvas netrukus po manęs?

— Taip ir buvo, sere. Jūs išėjote, kai sodinau madingąją damą į “rolsą”. Paskui misteris Blantas su puikia mašina. Aš dar buvau apačioje, kai suskambėjo misterio Reilio skambutis. Teko tuoj pat pakilti, amerikietis veržėsi pas daktarą. Pasakiau jam apie tai. Jis, kaip paprastai, išsiplūdo, nepatenkintas pabambėjo...

— Tęskite, — priminė Puaro.

— Kas buvo toliau? O taip, dabar paskambino misteris Morlis, kviesdamas mis Sil, o liftu aš jau kėliau mis Votserneim. Vėl nusileidau, atėjo du džentelmenai: vienas trumparegis, juokingu cypiančiu balsu, pavardės neprisimenu, norėjo patekti pas Reilį, o kitas — storas užsienietis — veržėsi pas misterį Morlį. Mis Sil išbuvo pas gydytoją ne daugiau kaip ketvirtį valandos. Ji išėjo, ir aš įvedžiau džentelmeną — užsienietį. O pas misterį Reilį palydėjau kitą.

— Jūs neatkreipėte dėmesio, kada misteris Amberiotis, taip pat užsienietis, išėjo iš gydytojo? — paklausė Džepas.

— Ne, sere, negaliu nieko pasakyti: buvau užimtas. Jis, matyt, pats išėjo, kaip ir tie du džentelmenai.

— Kur jūs buvote po dvyliktos valandos ir vėliau?

— Visada sėdžiu lifte, sere, ir laukiu, ar netrinktelės paradinės durys arba nesuskambės varpelis.

— Ir, galimas dalykas, skaitote? — mandagiai pasidomėjo Puaro.

Berniukas įširdo:

— Tai nekenkia darbui, sere, visiškai galiu suderinti.

— Žinoma. O ką jūs skaitėte?

— "Mirtis 11.45", sere. Amerikiečių detektyvas. Tai bent, sere, viskas apie gangsterius!

— Iš tos vietos, kur sėdite, jums girdėti, kaip trinksi paradinės durys? — paklausė Puaro šyptelėjęs.

— Turite galvoje, jeigu kas nors išėjo? Nemanau, sere. Svarbiausia, aš to nematau.

— Kas toliau? — pasidomėjo Džepas.

Alfredas susiraukė, vargiai prisimindamas.

— Priimamajame liko tik viena mis Širti. Laukiau daktaro skambučio, bet jo nebuvo. Pirmą valandą laukianti ledi pradėjo nervintis.

— Jums neleidžiama įeiti į kabinetą be skambučio?

— Ne, sere, neleidžiama. Juo labiau kad paskutinis džentelmenas dar buvo neišėjęs. Reikėjo laukti skambučio. Žinoma, jeigu būčiau žinojęs...

— Signalas pasigirsdavo, kai pacientas jau būdavo

apačioje?

— Tiksliau, kai leisdavosi laiptais, štai tada ir skambėdavo skambutis. Bet ne visada taip: kartais anksčiau, kartais vėliau.

— Jus nustebino daktaro savižudybė, Alfredai?

— Buvau tiesiog apstulbęs. Net baisiausiame sapne neįmanoma to įsivaizduoti! — išdrožė berniokas, ir jo akys suapvalėjo. — Kaip daktaras galėjo nusižudyti?

— O jeigu jį užmušė — tai labiau panašu į tiesą?

— Nežinau, sere. Negaliu įsivaizduoti, kad kažkas ryžosi nužudyti misterį Morlį. Jis buvo toks geras, malonus, santūrus... Tai jį vis dėlto nužudė, sere?

— Tenka įvertinti visas galimybes, — niūriai pratarė Puaro. — Todėl jūs — labai svarbus liudytojas ir privalote prisiminti mažiausias smulkmenas.

Seklys ypatingai pabrėžė paskutinius žodžius.

— Apie nieką daugiau ir galvoti negaliu, sere. Iš tikrųjų apie nieką, — sunkiai ištarė berniukas.

— Gerai, Alfredai. Jūs tikrai įsitikinęs, kad niekas, išskyrus pacientus, namuose rytą nepasirodė?

— Nieko svetimo, sere. Nebent tik mis Nevil gerbėjas buvo užklydęs, bet jos nerado.

— Kada tai buvo? — skubiai paklausė Džepas.

— Tuoj po dvyliktos. Pasakiau jam, kad mis išvažiavo visai dienai. Mano nuomone, jaunuolis nusiminė ir pareiškė, kad tokiu atveju sulauks misterio Morlio. Teko aiškinti, kad daktaras labai užimtas ir iš karto po darbo eis pusryčiauti. Bet jis pasakė, kad sutinka palaukti.

— Ir jis laukė? — susidomėjęs paklausė Puaro.

Alfredo akyse atsispindėjo išgąstis:

— Viešpatie, aš apie tai nepagalvojau! Jis įėjo į priimamąjį, bet paskui jo ten nebuvo. Supratau, kad jaunuoliui nusibodo laukti, ir jis nusprendė ateiti kitą kartą.

Kai Alfredas išėjo, Džepas kreipėsi į Puaro:

— Argi tai protinga — galvoti, kad nužudė vaikinas?

Seklys gūžtelėjo pečiais:

— Neatmetu tikimybės, kad jis galėjo matyti ir girdėti, o galbūt tiesiogiai ar netiesiogiai buvo susijęs su tuo, kas atsitiko.

— Užsipuolę vis tiek nieko nepasieksime, čia ilga dainelė.

— Neaišku, brangusis. Alfredas skaito detektyvus, ir jeigu berniuko liguista vaizduotė, jie gali paskatinti nusikaltimui.

— Dar ko gera jūs teisus, Puaro. Pasiklausykime daktaro Reilio.

Daktaro kabinetas ir kanceliarija buvo pirmame aukšte. Patalpa erdvi, bet nelabai švari ir toli gražu ne prašmatni.

Misterio Morlio kolega — aukštas jaunas vyriškis tamsia kupeta sutaršytų plaukų, krentančių netvarkingomis sruogomis. Jo balsas buvo malonus baritonas, o akys nepaprastai įžvalgios.

— Mes tikimės, misteri Reili, — prisistatęs pradėjo Džepas, kad jūs galite bent kai ką paaiškinti apie šį atsitikimą.

— Tokiu atveju jūs smarkiai klystate. Aš už kitus neatsakau. Viena galiu pasakyti — tai padaryti aš galėjau, bet ne jis.

— Kodėl gi jūs? — paklausė Puaro.

— Todėl, kad turiu begalę nemalonumų — pinigų trūksta ir visa kita, neišmokau reguliuoti savo pajamų. Kitas reikalas — misteris Morlis. Tvarkingas žmogus. Nei skolų, nei apskritai piniginių sunkumų.

— O meilės reikalai? — paklausė Džepas.

— Misterio Morlio? Jis ir juoko dėlei to nesugebėtų. Po savo sesers padu vargšelis.

Džepas pradėjo klausinėti Reilį apie pacientus, kuriuos jis sutiko rytą.

— Visi jie man atrodo kaip vaikai, kaip žavingoji mažoji Beti His; visa jų šeima nuo mažiausio iki didžiausio pabuvojo pas mane. Pulkininkas Aberkromblas — taip pat mano senas

pacientas.

— O ką pasakysite apie misterį Hovardą Raiksą? — paklausė Džepas.

— Tas pas manę pirmą kartą. Nieko apie jį nežinau. Rytą jis man paskambino ir užsirašė priėmimui.

— Iš kur skambino?

— Iš viešbučio "Holborn Palas". Matyt, amerikietis.

— Alfredas taip ir sakė.

— Jau tas mažius viską žino. Prisiekęs kinematografininkas mūsų Alfredas.

— O kitas jūsų pacientas?

— Barnsas? Linksmų plaučių neūžauga, pensininkas.

Džepas akimirksniu nutilo ir staiga paklausė:

— Ką galite pasakyti apie mis Nevil?

Misteris Reilis šiek tiek nustebęs pakėlė antakius:

— A, šita į bitę panaši senmergė? Šviesbruvė sekretorė? Jų santykiai su Morliu buvo steriliai švarūs, sakau visiškai tuo įsitikinęs.

— Taip sakant, nekėlė įtarimų, ar ne? — truputį paraudęs, ištarė Džepas.

— O tai jau kiekvienas supranta pagal savo pasileidimą. Kaip, norite pasakyti cherchez la femme*, tiesa? Atleiskite, kad ištariau frazę jūsų kalba, — pridūrė jis, kreipdamasis į Puaro. — Puikus mano tarimas — nieko nepasakysi? Iškart matyti, kad mane auklėjo vienuolės.

Džepas nepritarė daktaro juokams.

— Ar ką nors žinote apie jaunuolį, kuris sukiojasi apie Gledis? Jo pavardė Frenkas Karteris.

— Bent jau Morliui jis nepatiko ir daktaras patarinėjo merginai jį mesti.

— Karterį galėjo erzinti tokia pažiūra?

— Taip, jis baisiai pyko, — sutiko Reilis su pašaipėle. Paskui patylėjo ir pridūrė: — Tai kas gi įvyko: savižudybė ar

* Ieškokite moters.

žmogžudystė?

— Jeigu žmogžudystė, tai ar nepasufleruosite mums vardo? — aštriai atrėmė Džepas.

— Aš — ne. Bet norėčiau, kad tai būtų Džordžina — bobšė vištos smegenimis. Vargu, žinoma. Sesutė — principinga asmenybė. Aš ir pats turėjau galimybės užlipti į viršų ir nušauti senį, bet to nepadariau. Ir todėl negaliu įsivaizduoti, kas įstengtų užmušti Morlį. Tačiau savižudybė taip pat visiškai nesuprantama, — ištarė jis jau visai kitu tonu. — Labai liūdžiu dėl jo. Nekreipkite dėmesio į mano plepėjimą, tai, aišku, vis nervai. Aš tiesiog dievinau senį ir dabar ilgiuosi jo. O toliau bus dar blogiau.

Džepas padėjo telefono ragelį. Jo veidas buvo niūrus.

— Misteris Amberiotis šiandieną jaučiasi prastai ir nenori nieko matyti, — ištarė jis. — Nieko, mane jis vis dėlto priims! O jeigu sugalvos pasprukti, tai "Savojos" viešbutyje yra kam jį pasekti.

— Jūsų nuomone, Amberiotis nušovė Morlį? — susimąstęs paklausė Puaro.

— Nežinau, bet jis buvo paskutinis, matęs Morlį gyvą. Be to, jis — naujas pacientas. Amberiočio žodžiais, jis išėjo iš daktaro dvidešimt penkios minutės pirmos, ir tas buvo gyvas ir sveikas. Gal tiesa, o gal ir ne. Jeigu tiesa, reikia išsiaiškinti, kas atsitiko paskui. Iki kito paciento atėjimo buvo likusios penkios minutės. Kas užėjo pas jį per tą pauzę? Karteris ar Reilis? Kas atsitiko? O atsitiko pusę pirmos, bent tikrai ne vėliau pirmos. Kitaip Morlis būtų paskambinęs ar kaip nors praneštų mis Kirbi, kad negali priimti. Bet jis buvo arba nužudytas, arba, privestas kažkieno iki afekto būsenos, nusišovė.

Eilinė pauzė.

— Ketinau pasikalbėti su kiekvienu pacientu, apsilankiusiu pas jį tą rytą. Galimas dalykas, kad jis kažką užsiminė bent vienam iš jų, tai padėtų aptikti pėdsakus, rasti teisingą kelią. — Ir policininkas pažiūrėjo į laikrodį. — Mis-

teris Alisteras Blantas žadėjo man skirti kelias minutes ketvirtą penkiolika. Pas jį eisime pirmiausia. Jo namas Čelsi Embanknzente. Pakeliui pasikalbėsime su mis Seinsberi Sil, o paskui pas Amberiotį. Prieš užsiimdamas mūsų brangiausiu graiku, aš linkęs sužinoti kaip galima daugiau. Po jo reikėtų pamatyti amerikietį, kuris, jūsų nuomone, labai panašus į žudiką.

— Ne į žudiką, o į žmogų, kenčiantį nepakeliamą danties skausmą, — pastebėjo Puaro.

— Vis tiek susitiksime su tuo misteriu Raiksu. Jo elgesys buvo vis dėlto keistas, tas tai taip. Kad ir kas atsitiktų, reikia rasti mis Nevil telegramą. Taip pat neužmiršti jos tetulės ir kavalieriaus. Reikia patikrinti viską ir visus!

Alisteras Blantas niekada nedarė reikšmingos figūros įspūdžio. Galimas dalykas todėl, kad laikėsi labai paprastai ir ramiai. O iš tikrųjų jo padėtis buvo vos ne aukštesnė už karaliaus.

Rebeka Sanseverato, mergautine pavarde Arnolt, atvyko į Londoną, būdama keturiasdešimt penkerių metų, jau pakankamai persisotinusi gyvenimu. Jos motina buvo turtingiausios Europoje Rotersteinų šeimos vienintelė paveldėtoja. Tėvas — žymaus Amerikos banko vadovas Arnoltas. Susiklosčius aplinkybėms — dviem broliams mirus smurtine mirtimi ir autokatastrofoje žuvus pusseserei — Rebeka Arnolt tapo vienintele milžiniško turto paveldėtoja. Ji ištekėjo už europiečio aristokrato žinoma pavarde — princo Filipo de Sanseverato. Bet po trejų metų apiformino skyrybas ir išvažiavo, pasiėmusi kūdikį. Tačiau greitai suartėjo su jaunu, gerai išauklėtu nevidonu ir praleido su juo dvejus sunkius metus. Jos kūdikis mirė.

Priblokšta šios naujos nelaimės, Rebeka Arnolt nusprendė atitrūkti ir pradėti biznį, juo labiau kad tokių polinkių buvo jos kraujyje. Ji užmezgė ryšį su savo tėvu bankininku, o po jo mirties tapo žymia figūra finansiniame akiratyje. Kai pagaliau Rebeka atvažiavo į Londoną, jaunesnysis Londono banko namų klerkas buvo pasiųstas pas ją su kažkokiais do-

kumentais. O po šešių mėnesių biznio pasaulį apskriejo žinia, kad Rebeka Senseverato išteka už Alistero Blanto, žmogaus, kuris buvo dvidešimčia metų jaunesnis už ją. Toks įvykis, žinoma, sukėlė daug patyčių ir šypsenų.

Rebeka ir jos bičiuliai kalbėjo, kad įsimylėję vyriškiai tampa nepagydomai kvaili ir akli.

Pirmasis jos jaunas vyras, Sanseverato, ją vedė dėl pinigų. Sekantis ryšys suteikė tiek skausmo! O naujos vedybos pasirodė esančios laimingos, nors kai kas ir pranašavo, kad Alisteras Blantas iššvaistys jos pinigus kitoms moterims. Pranašystės neišsipildė — Blantas dievino žmoną ir buvo jai ištikimas. Ir net praėjus dešimčiai metų po jos mirties, likęs jos nesuskaičiuojamų turtų paveldėtoju, jis nevedė, o gyveno kukliai ir paprastai. Kaip finansininkas, Blantas buvo ne mažiau gabus negu jo žmona.

Visuomenėje jis buvodavo retai. Laisvalaikį praleisdavo Kente arba Nortfolke, kur turėjo namus. Vengė triukšmingų kompanijų, o bendravo su keliais senais, ištikimais draugais. Labai mėgo golfą ir gerai žaidė. Domėjosi sodininkyste. Štai pas tokį žmogų ir išsiruošė inspektorius Džepas ir Puaro.

Gotiško stiliaus namas garsėjo Čelsio krantinėje. Jo įrengimas buvo prabangus ir tauriai paprastas. Duoklė dabarčiai buvo atiduota, bet saikingai.

Alisteras Blantas nepriverte jų laukti.

— Vyresnysis inspektorius Džepas?

Džepas nusilenkė ir pristatė Puaro. Blantas susidomėjęs pažvelgė į jį.

— Žinoma, girdėjau apie jus, misteri Puaro, ir, mano nuomone, net mačiau, be to, visai neseniai. — Jis nutilo ir susikaupė. — Ne anksčiau, kaip šį rytą, dantų gydytojo, misterio Morlio, priimamajame.

Blanto veidas prašviesėjo. Jis pasisuko į Džepą:

— Kuo galiu padėti? Labai jau gaila vargšelio Morlio.

— Jus tai nustebino?

— Nepaprastai. Nors aš jį mažai pažįstu, bet jis, mano

nuomone, nepadarė žmogaus, galinčio nusižudyti, įspūdžio.

— Lyg ir sveikata jo buvo gera ir nuotaika normali — kaip jums pasirodė?

— Taip, ko gera. — Alisteras Blantas patylėjo, o paskui tęsė kažkaip vaikiškai šypsodamasis: — Žinote, baisiai bijojau eiti pas dantistą. Visą gyvenimą nekenčiu grężimo mašinos ir drebu vien tik nuo šito velnio įrankio garso. Štai kodėl beveik nepastebėjau, kas vyko aplink. Nepaisant to, Morlis, atrodo, buvo žvalus ir net linksmas.

— Ar dažnai pas jį lankydavotės?

— Tikriausiai trečias ar ketvirtas vizitas. Iki pernai metų apskritai neturėjau nemalonumų dėl dantų. Tikriausiai senstu.

— O kas jums rekomendavo misterį Morlį? — paklausė Puaro.

Blantas suraukė antakius.

— Kažkas pasakė tą adresą, bet kas, labai gaila, negaliu prisiminti, taigi, atleiskite.

— Jeigu ką nors prisiminsite, gal nebūtų sunku pranešti mums.

Blantas nustebęs pažvelgė į seklį:

— Žinoma, pranešiu. Bet kam to reikia? Argi tai ką nors pakeis?

— Turiu vieną idėją, ir, galimas dalykas, jūsų pagalba būtų labai reikalinga, — pastebėjo Puaro.

Kai jie leidosi laiptais, prie namo sustojo sportinio tipo automobilis. Iš jo iššoko ilgakojė ir ilgarankė mergina. Ruošdamasi lipti laiptais, ji staiga stabtelėjo ir įsispoksojo į svetimus žmones, paskui nelauktai sukikeno.

Pradžioje negalima buvo suprasti, ko ji juokiasi.

— Chi! Chi! Jūs čia!

Vyriškiai sustojo ir klausiamai sužiuro į ją. Mergina pasuko prie jų. Aukšta, liekna, protingo, gyvo, gražiai įdegusio veido.

— O aš jus žinau, jūs detektyvas Erkiulis Puaro!

Balsas buvo šiltas ir gilus, su vos pastebimu amerikietišku akcentu.

— Jūsų paslaugoms, madmuazele, — pasakė Puaro.

Ji klausiamai pažvelgė į policininką.

— Vyresnysis inspektorius Džepas, — pristatė seklys.

Merginos akys išsiplėtė, atrodė, tuoj tuoj iššoks:

— Ar čia kas nors atsitiko? Su dėde Alisteru viskas gerai, taip?

— Kodėl taip galvojate, madmuazele?

— Vadinasi, viskas gerai? Na, ačiū Dievui.

— Ir vis dėlto, kokie įtarimai, mis?.. — pakartojo klausimą policininkas.

Mergina neskubėdama prisistatė:

— Olivera, Džein Olivera, — prabilo ji ir su palengvėjimu atsiduso, trumpai nusijuokdama. — Ieškote bombos ant aukšto ar ką?

— Džiaugiuosi galėdamas jums, mis Olivera, pranešti, kad misteriui Blantui viskas gerai.

Ji pažiūrėjo į Puaro:

— Dėdė jus kažkodėl iškvietė?

— Patys užėjome pas jį, mis Olivera, sužinoti, ar nepaaiškintų jis ko nors dėl savižudybės, įvykusios šįryt.

— Savižudybė? Kieno? Kur? — staigiai paklausė mergina.

— Misteris Morlis, dantistas, Kvin Šarlot gatvė, 58.

— O! — tarė mis sutrikusi. — O, bet juk tai absurdas!

Paskui nelauktai pasisuko ir nubėgo laiptais į viršų.

— Na, — pasakė Džepas, — ekstravagantiška asmenybė, nieko nepasakysi.

— Įdomi, — pridūrė susimąstęs Puaro.

Džepas skubiai pasižiūrėjo į laikrodį ir pakvietė taksi.

— Turime dar truputį laiko ir pakeliui į "Savoją" galime užeiti pas Seinsberi Sil.

Mis Sil gėrė arbatą apytamsėje viešbučio "Glengaur Kort" svetainėje. Pasirodžius policijos karininkui, ji lengvai sumišo, bet, kaip jis pastebėjo, jai nebuvo ypač nemalonu.

Puaro nepatenkintas atkreipė dėmesį į tai, kad nutraukta nuo batelio sagtis iki šiol neprisiūta.

— Brangūs svečiai, — susuokė mis. — Tiesiog galvoje netelpa, kur mes galėtume užsidaryti, tai taip sunku tuo metu, kai geriama arbata. Bet galbūt jūs neatsisakysite išgerti arbatėlės?

— Aš — ne, — pareiškė Džepas. — O kaip Erkiulis Puaro — nežinau.

— Na ką gi, jeigu norite, tai pabandysime pasislėpti svetainėje, kas beveik neįtikėtina: ten visada pilna žmonių. O, prisiminiau, yra vienas nuošalus kampelis nišoje. Ten paprastai nieko nebūna. Eikime ten — Džepas ir Puaro nusekė paskui ją. Pakeliui jai nukrito šalis ir nosinė. Seklys paslaugiai juos pakėlė. — Dėkoju, jūs labai malonus, — sučiauškėjo ji. — Dabar prašau, inspektoriau, — ne, vyresnysis inspektoriau, taip? — klauskite. Neįtikėtinas įvykis! Vargšelis, jis tikriausiai turėjo nemalonumų. Kokiu baisiu metu mes gyvename!

— Jums pasirodė, kad gydytojas buvo susijaudinęs?

— Negaliu pasakyti tiksliai, bet, mano nuomone, taip! Tačiau tvirtinti nesiryžtu, nes siaubingai bijau dantistų, — pratarė ji, gražindamasi ir taisydamasi garbanėles.

— Ar galite prisiminti, kas dar, be jūsų, buvo priimamajame?

— Kai įėjau, ten sėdėjo jaunuolis. Jam tikriausiai baisiai skaudėjo dantis, jis kažką murmėjo ir, nenorėdamas galvoti apie dantis, mėšlungiškai vartė žurnalą. Paskui staiga pašoko ir išbėgo. Danties skausmas — patys žinote...

— O kaip manote, jis grįžo?

— Šito tai nepasakysiu, tikriausiai nebegalėjo ilgiau laukti, jam skubiai reikėjo gydytojo. O pas misterį Morlį — eilė. Ir berniukas pakvietė mane.

— Iš kabineto jūs vėl išėjote į priimamąjį?

— Ne. Matote, jau kabinete aš susitvarkiau plaukus, užsidėjau skrybėlę. Kai kas nusiima skrybėlę apačioje, prii-

mamajame, aš — niekada. Mano bičiulei, kuri taip darydavo, atsitiko štai kas. Ji padėjo savo naują skrybėlę ant kėdės, o kai grįžo — nepatikėsite, — ant jos sėdėjo mergaitė, paversdama gražų daiktą skuduru. Visai sugadino ją!

— Katastrofa, be abejonės, — mandagiai pastebėjo Puaro.

— Kalta, žinoma, motina, — teisėjo tonu pareiškė mis. — Tėvai turi prižiūrėti vaikus. Ko iš vaiko norėti, ji juk netyčia.

— Tas jaunuolis su skaudančiu dančiu buvo vienintelis pacientas, išskyrus jus?

— Kai aš jau ėjau pas gydytoją, atsirado dar vienas džentelmenas, matyt, užsienietis.

— Tai buvau aš, madam, — pasakė Puaro.

— Nejaugi? Ach, tai buvote jūs, atleiskite. Aš baisiai neįžvalgi, ir ten buvo tamsoka, taip? Paprastai giriuosi, kad gerai įsimenu veidus. Atleiskite už nenoromis padarytą klaidą — patamsyje neįžiūrėjau.

— Misteris Morlis nesakė, kad šį rytą laukia nemalonumų?

— Ne, nieko panašaus.

— Ar neminėjo jis savo paciento Amberiočio?

— Jis kalbėjo tik tai, ką paprastai kalba gydytojai.

Puaro atmintyje greitai pralėkė šios frazės: "Spjaukite, plačiau išsižiokite, prašau, neužsičiaupkite".

Padedant Džepui, kuris klausinėjo labai kryptingai, mis Seinsberi Sil išdėstė jam savo biografiją. Ji atvažiavo iš Indijos į Angliją prieš šešis mėnesius. Gyveno įvairiuose viešbučiuose ir pagaliau pateko į "Glengaur Kort", kuris jai labai prie širdies, kadangi čia šeimyninė aplinka. Indijoje gyveno daugiausia Kalkutoje, kur dirbo misioniere ir mokė oratorinio meno.

— Grynai angliška tartis ir gera dikcija — labai svarbūs dalykai, inspektoriau. Būdama dar visai jauna, pasirodydavau scenoje. Žinoma, vaidindavau nedidelius vaidmenis. Provincijoje. Bet pasisekimą turėjau. Paskui pradėjau vaidinti Šek-

spyro, Bernardo Šo pjesėse. Mes, moterys, silpnos būtybės. Prieš pagundas atsilaikyti, deja, negalime. Taip ir aš. Netikėtos vedybos ir beveik iš karto skyrybos. Mane begėdiškai apgavo, ir aš susigrąžinau mergautinę pavardę. Geras draugas sušelpė mane nedidele suma, ir aš atidariau iškalbos meno mokyklą. Padėjau organizuoti mėgėjišką dramos būrelį. Galiu parodyti jums keletą mūsų afišų.

Vyresnysis inspektorius žinojo, kaip galima įklimpti į tokius pokalbius, ir paskubėjo baigti, sutikdamas su viskuo, kas buvo pasakyta.

O jau sėdėdamas taksi, atsiduso ir nusibraukė nuo kaktos prakaitą:

— Jeigu bus būtina, išnagrinėsiu visus tuos plepalus. Mano nuomone, čia daug niekų, netikiu nė vienu jos žodžiu!

— Norite iškvosti?

— Nežinau. Tai priklauso... — Jis truputį patylėjo. — Kuo toliau, tuo mažiau aš linkęs, Puaro, tikėti savižudybe.

— O pagrindas?

— Atsiras, palaukite. Misteris Morlis, pavyzdžiui, suvedžiojo Amberiočio dukterį.

Puaro pabandė įsivaizduoti jau nebejauną dantistą išverstakės graikų gražuolės suvedžiotojo vaidmenyje — kažkaip nesusiėjo galas su galu. Jis priminė Džepui daktaro Reilio, Morlio kolegos, žodžius apie tai, kad jo gyvenimo būdas buvo visai kitoks.

— O, mes kol kas nieko nežinome, galbūt kas nors paaiškės, kai pasikalbėsime su tuo graiku.

Jie atsiskaitė ir išlipo prie “Savojos” viešbučio.

Džepas paklausė misterio Amberiočio.

Klerkas žvilgtelėjo į jį šiek tiek nustebęs:

— Misteris Amberiotis? Bijau, jūs jo nepamatysite.

— Bet jis man labai reikalingas, — pareiškė Džepas.

— Sere, jūs nesupratote. Misteris Amberiotis mirė prieš pusvalandį, — paaiškino tarnautojas.

Lankytojai stovėjo lyg perkūno trenkti. Tarsi prieš juos užsitrenkė durys.

3 skyrius

Penki, šeši — draugai pakviesti

Po dvidešimt keturių valandų Džepas paskambino Puaro. Jo balse skambėjo nusivylimo kartėlis:

— Sužlugdėme! Visą bylą pralaimėjome!

— Kas atsitiko, mano drauge?

— Morlis nusišovė. Atsirado ir pagrindas.

— Koks gi?

— Mano rankose gydytojo įrašas dėl Amberiočio mirties priežasties. Nevartosiu jokių medicininių terminų, o paprasta anglų kalba pasakysiu — pacientas mirė nuo suleistos per didelės dozės novokaino ir adrenalino: Tai paveikė širdį, ir viskas baigta. Kai vakar vargšelis skundėsi, kad jaučiasi blogai, tai buvo tiesa. Adrenaliną ir novokainą gydytojas įpurškia jums į dantenas — vietinė anestezija. Morlis suklydo, suleisdamas per didelę dozę, ir pacientui išėjus, išsigandęs atsakomybės nusišovė.

— Iš pistoleto, kuriuo nemokėjo naudotis? — suabejojo Puaro.

— Giminaičiai galėjo ir nežinoti, kad daktaras moka naudotis ginklu. Kartais tiesiog stebėtina, kaip blogai jie informuoti!

— Su tuo negalime nesutikti.

— Toks žingsnis visai logiškas, — pratarė Džepas.

— Žinote, mane toks išdėstymas nelabai patenkina, — pastebėjo Puaro. — Žinoma, medicininė klaida — baisus dalykas, bet nemanau, kad padaręs ją gydytojas nuspręstų nusižudyti.

— Taip, bet čia ypatingas atvejis — paciento mirtis. Čia juk absoliučiai aišku, kad buvo paimta superdozė, kol kas, tiesa, neaišku, kokia — tai bus išaiškinta. Morlio klaida akivaizdi.

— Net jeigu ir buvo klaida, tai joje nėra nieko kriminalinio, — pastebėjo Puaro.

— Taip, bet jo, kaip specialisto, ateitis suteršta, karjera sužlugdyta. Niekas neateis pas dantistą, kuris išsiblaškęs suleidžia pacientams mirtinas dozes. Taip kartais atsitinka ir su gydytojais, ir su vaistininkais. Net labai atsargūs ir tvarkingi žmonės gali neparodyti reikiamo dėmesio. Ir štai jums nelaimingas atsitikimas. Kartais vaistininkas arba farmacininkas dalijasi kaltę su gydytoju, bet Morlio byloje atsakingas jis vienas.

— Ar dantistas atsitiktinai nepaliko kokio nors laiškelio? — sumurmėjo Puaro. — Jame galėjo būti paaiškinta, kodėl jis tai padarė. Gal staiga kokios nors aplinkybės...

— Ne. Kiek suprantu, jis akimirksniu susivokė, kas atsitiko, pasimetė ir apsisprendė.

Puaro neatsakė:

— Žinau, jūs senas žvirblis. O tirdamas žmogžudystes iš viso dantis pravalgėte! Aš juk galiu suklysti, visai sutinku su tuo.

— Galbūt jūs teisus, bet, mano nuomone, yra dar ir kitas paaiškinimas, — ramiai įterpė Puaro.

— Visokios prielaidos man atėjo į galvą, bet jos labai jau fantastiškos. Sakykime, Amberiotis nušovė Morlį, o grįžęs namo gailėjosi ir, panaudojęs tą ginklą, kurį pasiėmė iš Morlio kabineto, nusižudė. Jeigu jus tokia versija patenkina, tai manęs — ne. Skotlend Jarde mes turime popierių apie Amberiotį. Pakankamai įdomus dokumentėlis. Pirmiausia nedidelio viešbučio Graikijoje šeimininkas. Paskui įsivėlė į politiką. Šnipinėjo Vokietijoje, Prancūzijoje, sukaupė pinigėlių. Tačiau tokiu būdu jam praturtėti nepavyko. Nusprendė imtis šantažo. Taigi tipas pakankamai slidus, visai ne angelas tas misteris Amberiotis. Būdamas Indijoje, ketino pakankamai lengvai išvilioti pinigų iš vieno vietos princo.

Bet sučiupti jį dėl ko nors nelengva — išsirango ir išslysta iš rankų kaip ungurys. Greičiausiai graikas bandė šantažuoti Morlį. Dantistas įpurškė jam atliekamą dozę adrenalino ir novokaino, tikėdamasis, kad tai bus palaikyta nelaimingu atsi-

tikimu. Kai princas išėjo, Morlis pajuto savo kaltę ir atsisveikino su šiuo pasauliu. Tai visiškai galimas dalykas, bet aš negaliu savęs įtikinti, kad Morlis — sąmoningas žudikas. Greičiausiai įvyko lemtinga klaida, žmogus nusiplūkė, o tą rytą jis juk buvo visai vienas, darbo daug. Apsistokime ties šituo, Puaro. Aš pasikalbėsiu su A. S., ir jis išaiškins bylą.

— Suprantama, — atsidusęs pratarė Puaro. — Aišku...

— Žinau, ką jaučiate, seni. O jei staiga šį kartą nuojauta jus apgauna? Atleiskite už sutrukdymą. Iki pasimatymo.

Ir jis padėjo ragelį.

Erkiulis Puaro sėdėjo už puikaus rašomojo stalo. Jam patiko šiuolaikiniai baldai, jis teikė jiems pirmenybę prieš senovinius. Prieš jį gulėjo laikraščio nuoplėša su kažkokiomis keistomis pastabomis.

Pavyzdžiui, pirma: Amberiotis. Špionažas. Anglijoje gyvena tuo tikslu? Praėjusiais metais lankėsi Indijoje. Per neramumus ir riaušes galėjo būti komunistų agentu.

Po intervalo kita: Frenkas Karteris? Morlis apie jį nekokios nuomonės. Neseniai atleistas iš darbo. Kodėl?

Dar viena pastaba: Hovardas Raiksas?

Ir toliau frazė, parašyta kabutėse: “Bet juk tai absurdas!”???

Klausimai, klausimai...

Už lango paukštelis snape nešėsi šakelę būsimajam lizdui.

Ir pasišiaušęs prie stalo sėdintis giliai susimąstęs, palenkęs virš stalo kiaušinio formos galvą Puaro priminė paukštį.

Paskui parašė dar vieną pastabą: Misteris Barnsas?

Ir tęsė: Morlio kabinetas? Pėdsakas ant kilimo. Galimybės.

Paskutinį įrašą jis perskaitė keletą kartų.

Paskui atsistojo, pasiėmė skrybėlę ir išėjo.

Po keturiasdešimt penkių minučių Puaro išėjo iš metro Eling Brodvėjuje ir greitai pasiekė jam reikalingą namą. Tai

buvo maža griuvena, bet sodelis prieš ją, tvarkingas ir jaukus, sekliui patiko.

— Kokia simetrija, — sumurmėjo jis pats sau.

Misteris Barnsas buvo namie ir iš karto pakvietė svečią į valgomąjį, pats sekdamas paskui jį.

Šeimininkas, mažas žmogeliukas mirksinčiomis akutėmis ir beveik plika kaukole, žiūrėjo į svečią pro akinių viršų, vartydamas rankose vizitinę kortelę, kurią Puaro įteikė kambarinei.

— Nejaugi jūs, misteri Puaro? Malonu, malonu, — falcetu susuokė šeimininkas.

— Atleiskite už netikėtą įsiveržimą, — atsiprašė Puaro.

— Priešingai, labai malonu ir laiku. Prašau sėstis. Manau, kad mes su jumis maloniai pasikalbėsime. Manau, jus domina reikalai, susiję su Kvin Šarlot gatvės 58 namu?

— Žinoma, jūs teisus. Tačiau kodėl taip nusprendėte?

— Mano brangus sere. Aš pasenau, bet vis dėlto dar susivokiu. Jei pakvipo toks reikalas, geriau nekviesti policijos ir nekelti triukšmo, argi ne taip?

— Tada dar vienas klausimas. Kodėl galvojate, jog viskas turi būti taip, kad nė lapė nesulotų.

— O argi ne taip? Na, jeigu ne, vadinasi, tai tik mano nuomonė. Slaptoji policija nesiims smulkmenų, — pratarė jis, sugriebdamas pensnė, nukritusį ant kėdės atlošo.

— Atrodo, misteri Barnsai, jūs žinote daugiau už mane, — pasakė seklys.

— Nieko nežinau, aš tik palyginau faktus.

— Vienas iš tų dviejų?..

— Amberiotis, — pratarė Barnsas. — Užmiršote, kad sėdėjau minutę ar dvi prieš jį priimamajame. Jis manęs nepažįsta. Visada buvau mažas žmogus, nepastebima asmenybė. Kartais tai neblogai. Bet aš tai jį pažįstu puikiai ir numanau, kad tas žmogus čia atsiųstas.

— Kam?

— Mes labai konservatyvūs, tiesiog iki kaulų smegenų.

Taip, dažnai burbam ant demokratinės vyriausybės, bet Dieve saugok mus nuo kokių nors naujovių. O užsieniečiams čia pageidaujamas veikimo laukas! Iš čia ir nelaimės. Mūsų šalis palyginti kreditinga. Kaip jokia kita Europoje! Kad padarytų įtaką Anglijai, reikia sugriauti jos finansus. O argi tai įmanoma, jeigu prie vairo žmonės, panašūs į Alisterą Blantą? Jis išmintingas todėl, kad visada gyvena pagal savo kišenę. Ir jam nesvarbu, kokios jo pajamos: du pensai ar keli milijonai. Taip pat, mano jis, turi egzistuoti ir valstybė. Jokių eksperimentų, jokių beprotiškų utopijų. Štai kodėl atsirado žmonių, nusprendusių, kad Blantas turi pasitraukti.

— A, — tiek ir teištarė Puaro.

Misteris Barnsas tęsė:

— Žinau, ką kalbu. Jų daug — ilgaplaukių, rimtų, prikimštų idealų apie geresnį gyvenimą. Kiti gerokai nemalonesnės išvaizdos ir veikia slaptai kaip žiurkės. Bet visi užsikrėtė viena idėja: Blantą reikia išvyti, seną tvarką sunaikinti! O mano nuomone, mums nereikia abstrakčių teorijėlių, daug vertingesni rimti faktai, o tokie žmonės kaip Blantas — valstybės ramstis. Žinau, jie medžioja Blantą. Ir vakar rytą vos nesugavo jo. Galbūt aš klystu, bet bandymas buvo. O ir pats metodas nenaujas.

Jis neskubėdamas pradėjo vardyti politinius veikėjus, su kuriais buvo susidorota panašiu būdu: vienas mirė ant operacinio stalo, kitas dėl nelaiku nustatytos diagnozės, trečias po automobilio ratais.

— Tai visai paprasta, — pastebėjo Barnsas. — Anesteziologas gali pasirodyti besąs be patirties, simptomai kartais sunkiai nustatomi, — ne kiekvienas gydytojas juos atpažįsta... Tokie atvejai greitai pamirštami, tarsi nieko ypatinga neatsitiko. Gauti sau į kabinetą Blanto lygio žmogų — nelengva. Tie žmonės gerai saugomi. Automobilio katastrofą ne visada pasiseka surengti, bet dantisto kėdėje žmogus absoliučiai bejėgis.

Jis nusiėmė pensnė, patrynė ir vėl užsidėjo ant nosies:

— Tai mano teorija. Kas susiję su Morliu. Jokios žalos pacientams Morlis nedarė, bet jis per daug žinojo, todėl jie atsikratė jo.

— Jie? — paklausė Puaro.

— Kai sakau "jie", turiu galvoje organizaciją, stovinčią už viso šito. O dirbo, be abejonės, vienas žmogus.

— Kas gi?

— Galiu tik įtarti, ne daugiau negu spėjimas, o jis gali būti klaidingas.

— Reilis? — ramiai pasidomėjo Puaro.

— Žinoma! Būtent jis. Manau, jie ir nepagalvojo, kad Morlis viską padarė pats. Jam reikėjo paskutinę minutę nulydėti Blantą pas kolegą. Netikėtos ligos ar dar kokiu nors pretekstu. Reilis turėjo padėti. O čia visada galimi netikėtumai, ir rezultatas — įžymaus bankininko mirtis. Jaunas dantistas teisiamas, jam draudžiama verstis medicinine praktika. Už tai padeda įsitaisyti kitoje vietoje su keliais tūkstančiais pajamų per metus. — Misteris Barnsas pažvelgė į Puaro: — Negalvokite, kad aš fantazuoju. Taip būna.

— Taip — taip, būna, — patvirtino seklys.

— Man teko perskaityti daugybę detektyvinių istorijų. Kai kurios iš jų — gryniausia fantazija, kitos gi — visai atvirkščiai: patrauklūs, įdomūs nuotykiai, tamsios, grėsmingos asmenybės su užsienietišku akcentu, tarptautinės asociacijos ir nepaprasti niekšai.

— O kokia vieta jūsų prielaidose skiriama Amberiočiui?

— Nieko konkretaus pasakyti negaliu, bet manau, kad jis įpainiotas. Jam ne kartą teko vaidinti dvigubą vaidmenį. Ir būti apkaltintu — taip pat ne kartą. Kol kas tai tik spėlionė.

— Sakykime, jūs teisus. Kaip įvykiai turi klostytis toliau? — ramiai paklausė Puaro.

Misteris Barnsas patrynė nosį:

— Jie pabandys vėl išeiti prie Blanto. Viskas būtinai pasikartos. Laikas spaudžia. Finansininkas dabar turi puikią

apsaugą. Jo priešai turi būti ypač atsargūs. Čia netinka žmogus pasislėpęs su pistoletu krūmuose. Alistero Blanto gyvenimas kainuoja daug milijonų. O žmonės už keturių tūkstančių pajamas pasiryžę daug kam.

— Aš vis dėlto įtariu Reilį, — pasakė Puaro po minutės tylos.

— Tą airį?

— Tiksliai pasakyti, žinoma, negalima, bet ant kilimo buvo pėdsakas, tarsi kūną tempė. Jeigu į Morlį šautų pacientas, tai viskas ir atsitiktų tiesiog kabinete: kam pergabenti kūną? Štai kodėl pagalvojau, kad dantistą nužudė jo kanceliarijoje, durys — greta. O vadinasi, kad pacientas čia niekuo dėtas. Šovė kažkas iš jo aplinkos.

— Logiška, — pagarbiai pastebėjo misteris Barnsas.

Erkiulis Puaro atsistojo ir atsisveikindamas padavė jam ranką.

— Ačiū jums, mums labai padėjote, — pasakė jis.

Pakeliui į namus Puaro užsuko į "Glengaur Kort" viešbutį.

Apie apsilankymo rezultatus kitą dieną paryčiui jis pranešė Džepui.

— Sveikas, mano drauge. Kvota prasidės šiandien, taip?

— Tikriausiai. O jūs ruošiatės dalyvauti?

— Ne, nemanau.

— Ko gera, jums iš tikrųjų neverta.

— Ar jūs buvote užsukęs pas mis Seinsberi Sil kaip pas liudytoją?

— Ne, nebuvau, bet to ir nereikia.

— Tokiu atveju gal jus sudomintų, kad mis Seinsberi Sil išėjo iš viešbučio vakar vakare ir iki šiol negrįžo.

— Bet kodėl? Lyg ir absoliučiai normali, rami asmenybė, visiškai nuoširdi ir sąžininga. Teiravausi apie ją Kalkutoje dar prieš sužinodamas apie Amberiočio mirtį, ir vakar gavau atsakymą. Turėjo gerą vardą, viskas ten gerai, išskyrus tą

keistą, švelniai sakant, santuoką. Ištekėjo ji už indų studento, o paskui sužinojo, kad prieš ją jaunasis vyras turėjo keletą širdies damų. Tada jį metė, susigrąžino savo mergautinę pavardę ir pradėjo dirbti, pasišvęsdama misionierės gyvenimui, taip pat mokydama oratorinio meno. Statydavo mėgėjiškus spektaklius. Ir, žinoma, niekaip negalėjo dalyvauti žmogžudystėje. O dabar jūs sakote, kad ji išėjo, pasislėpė nuo mūsų! Negaliu šito suprasti. Galbūt jai nusibodo viešbutyje? Nieko tinkamesnio sugalvoti negaliu.

— Jos bagažas vis dar tebėra ten. Su savimi daiktų ji nepasiėmė, — pastebėjo Puaro.

Džepas iš apmaudo nusikeikė.

— Kada ji išėjo?

— Apytiksliai be ketvirčio septynios.

— Ką galvoja tarnautojai?

— Visi labai susijaudinę. Šeimininkę tiesiog apėmusi panika.

— Kodėl nepraneša policijai?

— Todėl, brangusis mano, kad galvoja, jog ledi galėjo pasilikti pas ką nors nakčiai (nors į ją tai visai nepanašu). Ji visiškai pagrįstai supyktų, jeigu sugrįžusi sužinotų, kad jos apartamentuose lankėsi policija. Misis Harison, šeimininkė, pasimetusi skambino į ligonines, bandė išsiaiškinti, ar neįvyko koks nelaimingas atsitikimas. Jau ketino pranešti policijai, kai užėjau aš. Mano išvaizda jai patiko, ir ji teikėsi išklausyti mano atsakymus į jos klausimus. Teko pranešti jai apie mano savanorišką pagalbą vienam policijos karininkui, mokančiam laikyti liežuvį už dantų.

— Nieko kito nesugalvojote?

— Mano nuomone, aš teisus.

Džepas vos nesustaugė.

— Gerai, susitiksime viešbutyje po kvotos.

Kai jie pagaliau atėjo į viešbutį, šeimininkės pasipiktinimui nebuvo ribų.

— Įdomu, kodėl šiai asmenybei prireikė dingti? Tai keista, sutinkate?

Jie turėjo mažai laiko. Misis Harison tupinėjo šalia, nė minutei nenutildama, ir buvo pasirengusi įsiraudoti — taip ji jaudinosi dėl mis Sil, numatydama visas įmanomas nelaimes. Pavyzdžiui, atminties praradimas, netikėtas priepuolis, transporto katastrofa, plėšimas, užpuolimas ir daugelis kitų.

Pagaliau moteris nutilo, kad atsipūstų, o paskui ištarė:

— Tokia puiki ir jauna. Atrodė visiškai laiminga, ir čia jai viskas patiko.

Džepui paprašius, misis Harison nuvedė juos į švarutėlį dingusios ledi miegamąjį. Ten viskas buvo sutvarkyta.

Tvarkingai sulankstyti naktiniai baltiniai ant lovos, du nedideli lagaminai kampe, avalynė po tualetiniu staleliu. Puaro pastebėjo, kad gražūs vakariniai bateliai vienu numeriu mažesni už kasdieninius. Įdomu, ar mis Sil turėjo laiko prisiūti prie batelio atitrūkusią sagtį prieš išeidama? Jis tikėjosi, kad taip. Nevalyvumas jį labai erzino.

O Džepas peržiūrinėjo laiškus, rastus tualetinio stalelio skyriuose.

Puaro neskubėdamas pravėrė komodą. Ten buvo daug apatinių baltinių. Uždaręs vieną stalčių, ėmėsi kito, prikimšto kojinių.

— Ką nors radote, Puaro? — kreipėsi į jį Džepas.

— Nieko, išskyrus pigias šilkines kojines, — visiškai abejingai ištarė Puaro.

— Aš čia radau du laiškus iš Indijos, porą raštelių nuo labdaringų organizacijų, bet jokių sąskaitų. Viskas mūsų mis apibūdina kuo puikiausiai.

— Tačiau rengiasi ji gana neskoningai, — pastebėjo Puaro.

— Galimas dalykas, ledi nelabai rūpi žemiški džiaugsmai?

Džepas pakėlė rankose seną laišką, parašytą prieš du mėnesius.

— Žmonės, kuriems jis adresuotas, gali apie ją ką nors žinoti. Aišku, geri pažįstami.

Daugiau nieko įsidėmėtino, jokių faktų, teršiančių mis Sil gerą vardą, nerasta. Visa rodė, kad ledi tuoj tuoj ruošėsi grįžti. Pagal įvestą viešbutyje tvarką gyventojas turėjo pranešti misis Bolito, jeigu ketina pasinaudoti viešbučio virtuve. Mis Sil to nepadarė. Ji tiesiog dingo.

Džepas ir Puaro susiruošė vykti į Vest Hempstedą: ant voko užrašytu adresu. Namelis pasirodė besąs labai jaukus, o šeimininkai — nepaprastai simpatiški žmonės.

Adamsų šeima, pakankamai didelė, iš tikrųjų daug metų gyveno Indijoje. Jie labai šiltai atsiliepė apie mis Sil, bet padėti nieko negalėjo. Šeima buvo susitikusi su ja maždaug prieš mėnesį, kai grįžo iš kalėdinių atostogų. Mis tada gyveno viešbutyje greta Rasel Svea. Misis Adams davė to viešbučio, taip pat anglų ir indų — ledi draugų, adresus.

Deja, minėtame viešbutyje prisiminė tik tai, kad mis labai maloni, rami moteris ir ilgai gyveno užsienyje. Draugai iš Streitemo taip pat niekuo negalėjo padėti. Jie manė, kad įvyko nelaimingas atsitikimas, bet tai nepasitvirtino: nė vienoje ligoninėje moters nebuvo. Ji tiesiog išgaravo.

Kitą rytą Puaro užėjo į "Holborn Palas" viešbutį ir paklausė misterio Hovardo Raikso. Seklys nenustebo išgirdęs, kad Hovardas išėjo vakare ir iki šiol negrįžo.

Tačiau misteris Raiksas užsisakė pusryčius, jis niekur nedingo. Ir detektyvo pasirodymas jo nė kiek nepradžiugino.

— Koks velnias jus čia atnešė? — paklausė jis, nedraugiškai įsispoksodamas į nekviestą svečią. — Kas jus pakvietė? Ir ko jums reikia?

— Argi jūs prisimenate mane, misteri Raiksai?

— Kad mano akys jūsų nematytų, bet aš jūsų visai nepažįstu.

— Klystate, todėl kad sėdėjome viename kambaryje penkias minutes, o tai buvo ne daugiau kaip prieš tris dienas.

— Juk negaliu prisiminti visų, su kuriais susitikau tame idiotiškame vakarėlyje arba dar kur nors.

— Mes matėmės dantisto priimamajame.

Jaunuolio veidas akimirkai plykstelėjo ir tuojau pat užgeso. Tačiau elgesys pasikeitė. Ką tik buvęs rūsčiai nekantrus, jis tapo atsargus.

— Na, kas toliau? — ištarė jis pagaliau, žiūrėdamas į seklį.

Puaro prieš atsakydamas įdėmiai įsižiūrėjo į jį. Jam staiga pasirodė, kad vaikinas iš tikrųjų pavojingas: liesas, netgi kaulėtas veidas, plėšrūniškas žandikaulis, o akys fanatiko. Moterims tokia fizionomija galėjo pasirodyti patraukli. Jo rūbai buvo apleisti ir beveik apdriskę, valgė jis skubotai, godžiai, rydamas viską iš eilės. Kažkoks alkanas gyvulys, pagalvojo apie jį Puaro.

— Kurių velnių jūs teikėtės čia atvykti?

— Argi mano vizitas jums nemalonus?

— Nežinau, kas jūs.

— Atleiskite.

Ir Puaro padėjo ant stalo vizitinę kortelę.

Raikso veidas vėl persikreipė, ir jis negalėjo to paslėpti. Jame atsispindėjo greičiau agresyvumas negu baimė. Jis sviedė kortelę atgal.

— Žinoma, girdėjau apie jus. Bet ko jums reikia?

— Apie mane daug kas girdėjo, — oriai pasakė Puaro.

— Jūs privatus detektyvas, tiesa? Ir priedo brangus. Jus samdo žmonės, kuriems pinigai nieko nereiškia. Reikia gelbėti kailį!

— Gurkštelėkite truputį kavos, nes ji atvės, — ramiai pastebėjo Puaro.

Raiksas akylai įsistebeilijo į seklį:

— Sakykite, kas jūs per vabzdys?

— Kava šitoje šalyje labai bloga, — dar ramiau tęsė Puaro.

— Čia jūsų tiesa, — sutiko jaunuolis.

— Jeigu ji atvės, gerti apskritai bus neįmanoma.

Jaunuolis palinko į priekį:

— Tai ko gi jums reikia? Juk ne dėl kavos jūs čia atėjote?

Puaro gūžtelėjo pečiais:

— Norėjau pamatyti jus.

— Taip? — skeptiškai išspaudė Raiksas. Jo akys susiaurėjo. — Jeigu taikotės uždirbti, tai supainiojote adresą. Čia jums nei grašio nesumokės.

— Kol kas dar niekas nieko nemokėjo.

— Pasakokite kam nors kitam, — neišlaikė Raiksas.

— Tai tiesa. Praradau marias brangaus laiko, bet, deja, tuščiai.

— Ar bent smalsumą patenkinote, aplankęs dantistą?

Seklys klausimą suprato kitaip.

— Atrodo, jūs pasirengęs paprastą, kasdieninį vizitą pas dantų gydytoją traktuoti kaip iš anksto apgalvotą žingsnį, — pasakė jis.

— Nejaugi kas nors iš tikrųjų patikės, kad jūs atėjote pas dantistą gydyti dantų? — paniekinamai ir nepatikliai pratarė misteris Raiksas.

— Būtent taip.

— Atleiskite, jei pasakysiu, kad nė trupučio netikiu jumis.

— Tuomet gal galiu paklausti: o ką ten darėte jūs, misteri Raiksai? Atbėgote, kai pradėjo gelti dantį?

— Žinoma, seni.

— O jeigu įrodysiu, kad gydytojas net nepažvelgė į jūsų burną?

— O koks jūsų reikalas? Tai su niekuo nesusiję.

Jis stabtelėjo, o paskui piktai tęsė:

— Kurių velnių tuščiai čia plepame? Jūs buvote ten su aiškiu tikslu: apginti jūsų brangųjį Alisterą Blantą, tiesa? Su juo viskas gerai. Ir nepūskite man miglos į akis.

— Kur nuvykote, kai išlėkėte iš priimamojo? — pak-

lausė Puaro.

— Aišku kur, žinoma, kad namo.

— A! — išspaudė seklys ir žvilgtelėjo į lubas. — Niekas nematė, kada jūs išėjote, misteri Raiksai.

— Kokią tai turi reikšmę?

— Net labai didelę. Name netrukus po jūsų dingimo mirė žmogus.

— O, turite galvoje dantistą, — pakankamai nerūpestingai pastebėjo Raiksas.

— Taip, žinoma jį.

— Norite mane įvelti į bylą? Šito jau per daug. Aš tik vakar apie tai sužinojau. Vargšelis nusišovė, todėl kad neteisingai atliko anesteziją, ir ligonis mirė.

— Ar galite įrodyti, kad išėjote į namus? Ar yra bent vienas žmogus, kuris galėtų patvirtinti, kur jūs buvote tarp dvyliktos ir pirmos valandos dienos?

Pašnekovo akys susiaurėjo:

— Taigi mėginate įpainioti mane? Tikriausiai šitą mintį jums pakišo Blantas?

— Atleiskite, bet kas dėl Blanto, tai tiesiog niekai, įkyri idėja. Niekada netarnavau jam, ir niekada jis nebuvo manęs pasamdęs. Šita asmenybė manęs nė kiek nedomina ir jos saugumas — taip pat. O štai mirtis gydytojo, gero žmogaus ir puikaus darbuotojo, — kitas dalykas, — apgailestaudamas atsiduso Puaro.

Tačiau Raiksą sunku buvo sujaudinti.

— Kad ir ką kalbėtumėte, nepatikėsiu. Jūs privatus Alistero Blanto seklys. Jo išgelbėti vis tiek negalėsite. Jo dainelė sudainuota, ir reikalas baigtas! Pakilo naujos jėgos. Sena finansinė sistema, kuri voratinkliu apraizgė pasaulį, žūsta ir griūna akyse. Nieko neturiu prieš patį Blantą, bet tai tipas žmogaus, kurio aš nekenčiu. Vidutinybės ir pasitenkinimo savimi įsikūnijimas. Pasaulyje dabar nebėra vietos į Blantą panašiems žmonėms, kurie tempia į praeitį, į tėvų ir senelių gyvenimą!

— Klausykite, misteri, juk jūs baisus idealistas, — atsidusdamas ištarė seklys.

— Na ir kas iš to?

— Per didelis idealistas, kad atkreiptumėte dėmesį į paprastą mirtingą gydytoją.

— Pamanykite, kažkoks niekingas daktariukas mirė, — niekinamai ištarė Raiksas.

— Jums tai nieko nereiškia, bet ne man. Štai koks tarp mūsų skirtumas.

Puaro buvo priverstas grįžti namo, nes Džordžas jam pranešė: kažkokia ledi trokšta jį pamatyti.

— Ji šiek tiek nervinasi, sere, — sumurmėjo tarnas.

Kai jis įėjo, užsirūstinusi jauna moteris atsistojo jo pasitikti. Tai buvo misterio Morlio sekretorė, mis Gledis Nevil.

— O, pagaliau, misteri Puaro. Atleiskite už netikėtą įsiveržimą. Nežinau, kaip išdrįsau jus sutrukdyti. Nepalaikykite akiplėšiškumu, suprantu — jūs labai užsiėmęs žmogus, bet aš tokia nelaiminga ir kito pasirinkimo tiesiog neturėjau.

Pakankamai ilgai bendravęs su anglais, seklys gerai išstudijavo jų papročius, todėl pradžiai pasiūlė puodelį arbatos. Ir iš karto suprato, kad teisingai pasielgė.

— Jūs labai malonus, misteri Puaro, pusryčiai buvo senokai, o be to, bet kokią problemą lengviau išspręsti prie puodelio arbatos, tiesa?

Puaro ir jo viešnia įsitaisė tete-a-tete prie arbatos stalelio.

— Prašau atleisti, — pasakė mis Nevil, grįždama prie pradėto pokalbio, — vakarykštis tyrimas visai išmušė mane iš vėžių.

— Suprantama, — sutiko su ja šeimininkas.

— Niekas nereikalavo parodymų ar ko nors panašaus. Bet juk reikėjo pranešti seseriai, kas atsitiko. Žinoma, yra misteris Reilis, bet turiu galvoje moterį. Be to, mis Morli nemėgo Reilio, todėl eiti teko man.

— Jūs labai gera, — pastebėjo Puaro.

— Visai ne, tiesiog laikiau tai savo pareiga. Su misteriu Morliu mane sieja keleri metai darbo, todėl tas įvykis sukėlė šoką, o tyrimas — juo labiau.

— Be to, deja, nebuvo galima apsieiti.

Mis Nevil palinko virš stalelio:

— Bet juk tai niekai, misteri Puaro, tiesiog bjauru.

— Kas būtent, madmuazele?

— Lyg daktaras suleido pacientui per didelę dozę.

— O jūs laikote — ne?

— Tiesiog įsitikinusi. Kai kurie pacientai tiesiog negali pakęsti vaistų, jiems alergija arba širdis silpna. Bet kad misteris Morlis suklystų dėl dozės... Juo labiau kad specialistas dirba automatiškai, žinodamas visas tas normas atmintinai.

Puaro sutikdamas linktelėjo:

— Aš ir pats taip galvojau.

— Yra nustatyti standartai. Dantų gydytojas ne vaistininkas, kuris visą laiką maišo įvairius mišinius, operuoja įvairiomis dozėmis. Štai ten galimos klaidos ir reikalingas ypatingas dėmesys.

— Galbūt jūs tai teisme paaiškinsite?

Mis Nevil tragiškai suspaudė pirštus:

— Matote, bijau, kad padarysiu dar blogiau, pakenksiu jam. Žinoma, aš tikrai žinau, kad misteris Morlis negalėjo apsirikti, bet ar nepalaikys kas nors, kad jis tai padarė sąmoningai.

Puaro susimąstė.

— Štai kodėl aš ir atėjau pas jus, misteri Puaro, su jumis galima kalbėtis neoficialiai. Kažkas juk turi žinoti tiesą!

— Bėda ta, kad šito, mano manymu, niekas nenori, — pasakė Puaro.

Viešnia sumišusi žiūrėjo į jį.

— Norėčiau daugiau sužinoti apie telegramą, kurią gavote.

— Tiesą sakant, net nežinau, ką ir galvoti, misteri Pua-

ro. Viskas taip keista. Ją turėjo atsiųsti tas, kuris daug žino apie mane ir mano tetą, pavyzdžiui, kur ji gyvena, ir visa kita.

— Panašu, kad telegramą jums pasiuntė artimas žmogus arba namo kaimynas, geras jūsų pažįstamas.

— Niekas iš mano draugų nesiryžtų tokiam žingsniui, misteri Puaro.

— O kaip manote jūs pati?

Mergina akimirką dvejojo.

— Kai sužinojau, kad misteris Morlis nusišovė, netikėtai pagalvojau, ar ne jis pasiuntė telegramą.

— Kad išgarbintų jus iš namų?

Mergina sutiko:

— Idėja atrodo fantastinė, bet viskas labai keista. Atvirai šnekant, įvykis absurdiškas nuo pradžios iki galo. Jis apkaltino mane, kad noriu su kažkuo susitikti — todėl ir išvažiuoju.

— O argi yra dar kažkas?

Mis Nevil plykstelėjo:

— Ne, žinoma, ne. Bet pastaruoju metu Frenkas labai pasikeitė, tapo niūrus ir įtarus. Juk jūs žinote, jis prarado darbą ir niekur negalėjo įsidarbinti. O vyriškiui tai siaubinga. Aš taip jaudinausi dėl Frenko.

— Ar jaunuolis buvo blogai nusiteikęs, neradęs jūsų tą dieną?

— Taip, žinoma. Juo labiau kad jis atėjo su gera žinia — rado naują darbą, labai gerą, už dešimt svarų per savaitę. Laukti negalėjo, norėjo tuoj pat papasakoti man. Mano nuomone, tikėjosi ir misteriui Morliui apie tai pranešti. Jam visada buvo skaudu, kad daktaras juo nepasitiki, nepritaria mano draugystei su juo.

— Galimas dalykas, kad daktaras buvo teisus?

— Kai kuria prasme — taip. Frenkas nuolat keičia darbą, negali sutarti su žmonėmis. Bet dabar viskas bus kitaip. Manau, man pavyks paveikti jį. Jeigu vyriškis jaučia, kad moteris juo pasitiki ir daug ko iš jo laukia, jis stengiasi gyventi

pagal jos idealus.

Puaro atsiduso, bet ginčytis nepradėjo. Jis seniai nebetikėjo jokiais argumentais apie meilės jėgą, kuriuos ne kartą girdėjo iš įvairių moterų.

— Norėčiau pasikalbėti su jūsų draugu, — tepasakė jis.

— Taip, gerai būtų jums su juo susitikti, misteri Puaro, bet vienintelė laisva diena jam dabar — sekmadienis. Visą savaitę jis užmiestyje — štai koks reikalas.

— A, nauja tarnyba. Beje, kokia ji?

— Tiksliai nežinau. Lyg sekretoriaus pareigos ar valdymo aparatas. Man teko siųsti laiškus Frenkui Londono adresu. Ir jie nueidavo greičiau.

— Šiek tiek keista, tiesa?

— Aš irgi taip pagalvojau, bet Frenkas sako — normalu.

Puaro keletą sekundžių tylėdamas žiūrėjo į merginą.

— Rytoj kaip tik sekmadienis, tiesa? Galbūt kartu papusryčiausime? Suteikite man tokį malonumą. Norėtųsi aptarti šį liūdną įvykį.

— Gerai, labai ačiū už kvietimą, misteri Puaro. Mes labai džiaugsimės.

Frenkas Karteris, šviesbruvas, liesokas jaunuolis išvaizdžia fizionomija ir arti viena kitos įstatytomis bėgiojančiomis akimis, pasižymėjo įtarumu ir net priešiškumu, nors norėjo paplepėti.

— Man ne visai malonu pusryčiauti su jumis, misteri Puaro. Ir Gledis nieko apie tai nesakė.

Jaunuolis žvilgtelėjo į merginą nepatenkintu žvilgsniu.

— Mes tik vakar susitarėme, — pratarė šypsodamasis seklys. — Mis Nevil buvo tiesiog priblokšta dėl misterio Morlio mirties. Ir būtų keista, jeigu nesusirinktume drauge...

Frenkas Karteris grubiai nutraukė jį:

— Morlio mirtis? Jau nusibodo! Išmeskite visa tai iš galvos, Gledis! Pamanyk, kokia įžymi asmenybė šitas daktaras!

— O, Frenkai, kaip liežuvis apsiverčia ištarti tokius

žodžius! O be to, misteris Morlis paliko man šimtą svarų.

— Teisingai, o kaipgi kitaip? Jūs dirbote jam kaip negras, plušėjote kaip padienė darbininkė. Jis privalėjo!

— Bet juk daktaras mokėjo man padorią algą.

— Tai jau visai kitas reikalas! Jūs per žemai vertinate save, Gledis. Aš gerai perkandau Morlį. Jis išnaudojo jus kaip norėjo, o sužinojęs apie mane, ketino niuktelėti.

— Daktaras nesuprato...

— Puikiai suprato. Sako, apie mirusį arba gerai, arba nieko, bet aš norėčiau su juo išsiaiškinti.

— Tai jūs to ir buvote atėjęs pas daktarą jo mirties dieną? — mandagiai paklausė Puaro.

— Iš kur tokios žinios? — piktai atrėžė Karteris.

— Kodėl tada ryte aplankėte dantistą?

— O ką, argi draudžiama? Man reikėjo pasimatyti su mis Nevil.

— Bet juk jums pasakė, kad ji išvažiavo.

— Taip, ir aš kai ką įtariau, todėl pasakiau tam rudžiui nesubrendėliui, kad palauksiu ir pats pasikalbėsiu su misteriu Morliu. Jis per toli nuėjo, stengdamasis nuteikti prieš mane Gledis. Be to, pakankamai ilgai ji tarnavo jam. Dabar gavau pelningą darbelį, ir, vadinasi, užteks Gledis dirbti kaip jaučiui, jai jau laikas pagalvoti apie kraitį.

— Bet jam šito nepasakėte?

— Ne, todėl, kad man nusibodo laukti toje mokslo karalystėje, ir aš išėjau.

— Kokiu laiku?

— Tiksliai neprisimenu.

— O kada atėjote pas daktarą?

— Taip pat nežinau. Tikriausiai apie dvyliktą.

— Buvote ten pusvalandį, ilgiau ar trumpiau?

— Negaliu pasakyti, juk jau aiškinau. Nepriklausau žmonėms, kurie nuolat žiūri į laikrodį.

— Kas nors buvo priimamajame, kai įėjote?

— Buvo kažkoks riebus, suprakaitavęs tipas, bet jis grei-

tai dingo.

— Vadinasi, jūs sėdėjote ten iki pusės pirmos, kol atsirado ledi?

— Galbūt. Aš nepastebėjau: nervai buvo labai sudirgę.

Puaro susimąstęs pažiūrėjo į jį.

Šito vaikino elgesį sunku buvo paaiškinti tik nervų sudirgimu.

— Mis Nevil sako, kad jums labai pasisekė, radote gerą darbą.

— Taip, pinigėliai neblogi.

— Dešimt svarų per savaitę, jei neklystu.

— Teisingai. Ir darbas ne ypač dulkinas. Galiu ir atsisakyti, jei atsibos, — ištarė jis, truputį puikuodamasis.

— Vadinasi, viskas labai gerai?

— Ko gera.

— Darbas įdomus?

— Net labai. Jeigu jau pradėjome apie įvairias tarnybas, tai mane visada domino, kaip privatūs detektyvai atlieka tyrimą. Mūsų dienomis ne per daug Šerlokų Holmsų, kurie atskleidžia tikras bylas. Dabar detektyvai tikriausiai užsiėmę skyrybomis?

— Manęs skyrybos nedomina.

— Argi? Tada iš ko jūs gyvenate?

— Kai kas pasiseka, velku jungą, drauguži.

— O mano nuomone, misteri Puaro, jūs jaučiatės nugalėtoju, — pasakė Gledis. — Ir misteris Morlis buvo tokios nuomonės. Žmogus jūs labai žinomas, tiesiog įžymus.

Puaro jai nusišypsojo.

— Jūs man pataikaujate, — pratarė seklys.

Giliai susimąstęs, Puaro slinko ištuštėjusiomis gatvėmis į savo namus. O atėjęs iš karto paskambino Džepui.

— Atleiskite, drauguži, kad trukdau jus tokiu vėlyvu metu. Ar radote telegramos, atsiųstos Gledis, pėdsakus?

— Viešpatie, jūs vis apie tą patį! Žinoma, telegrama

buvo ir visai logiška. Tetulė iš tikrųjų gyvena Ričborne, Somersete. Telegrama buvo pasiųsta iš Ričborno, Londono priemiesčio.

— Protingai, nieko nepasakysi.

— Jeigu jau Erkiulis Puaro nuspręs, kad įvyko žmogžudystė, tai taip ir bus.

— Bet kaip jūs paaiškinsite šitą telegramą?

— Atsitiktinumas. Kažkas norėjo pasišaipyti iš merginos.

— Kodėl?

— Puaro, brangusis mano, kas žino, dėl ko žmonės visko prikrečia? Paprastas pašmaikštavimas, juokai. Netinkamas pokštas, štai ir viskas.

— Ir kažkas sugalvojo pakišti idėją, tarsi Morlis sąmoningai viršijo dozę, leisdamas vaistus. O galimas dalykas, apsiriko, nes mis Nevil nebuvo darbe, ir krūvis vienam žmogui buvo per didelis. Tokiomis sąlygomis visko, girdi, atsitinka. Man atrodo, kad tai kažkaip neįtikėtina.

— Sakykime, ne kas nors privertė išvažiuoti mis Nevil, o pats daktaras, kad nužudytų Amberiotį. Čia joks nelaimingas atsitikimas.

Puaro tylėjo, ir Džepas tęsė:

— Amberiotis galėjo būti sunaikintas ir kitu būdu. Niekas nematė jo "Savojoje". Pusryčiavo savo kambaryje. Bet gydytojai tvirtina, kad nuodai buvo suleisti, jie nepateko į burną, nebuvo jų ir skrandyje. Aišku?

— Jūsų lūpomis reikėtų midų gerti, o mano nuomone, čia begalė painiavos.

— O štai A. S. sutinka su manimi.

— O kaip jis žiūri į ledi dingimą?

— Atsitikimas su mis Sil? Kol kas nieko negaliu pasakyti. Dabar mes užsiėmę kuo kitu. Moteris ne adata — išėjo į gatvę ir staiga prapuolė.

— Būtent taip ir išėjo.

— Juk ji kažkur yra, gyva ar mirusi. Ir nemanau, kad

mirusi.

— Kodėl?

— Todėl, kad jau būtų radę jos kūną.

— O, Džepai. Argi taip greitai viskas daroma?

— Duodate suprasti, kad bus rasta kur nors akmens skaldykloje, supjaustyta į gabalus panašiai kaip misis Rakson.

— Drauge mano, kai kurie dingusieji nerasti iki šiol.

— Pasitaiko, bet retai. Būna, moteris dingsta, o paskui atsiranda gyva ir sveika. Devyniais atvejais iš dešimties dėl sekso. Jos kažkur linksminosi su vyriškiu. Tačiau nemanau, kad mūsų globotinė nuėjo tuo keliu. O jūs?

— Sunku ką nors pasakyti iš anksto. Į ją lyg ir nepanašu. Vadinasi, jūs įsitikinęs, kad mes ją rasime?

— Žinoma. Paskelbsime spaudoje jos išvaizdos aprašymą, pranešim į Bi Bi Si.

— Na, ką gi, linkiu sėkmės.

— Nesijaudinkite, drauguži, rasime jūsų gražuolę, iš po žemių iškasime.

Puaro padėjo ragelį.

Džordžas atsirado kambaryje kaip paprastai visiškai tyliai. Jis įstūmė mažą stalelį su karštu šokoladu ir saldžiais sausainiais.

— Dar ko nors reikia, sere?

— Esu visiškai sutrikęs, Džordžai.

— Tiesa, sere? Liūdna tai girdėti.

Puaro įsipylė į puodelį šokolado ir automatiškai pastatė jį ant stalo. Džordžas vis dar stovėjo, laukdamas pranešimų. Šeimininkas kartais apsvarstydavo savo bylas su tarnu. Jis visada sakydavo, kad Džordžo pastabos jam dažnai padeda.

— Jūs tikriausiai jau girdėjote apie mano dantisto mirtį?

— Misterio Morlio, sere? Taip, žinoma. Labai gaila. Sako, jis nusišovė.

— Kol kas nežinoma: nusišovė ar nužudė.

— Aišku, sere.

— Jeigu nužudė, tai kas gi?

— Būtent taip, sere.

— Yra tam tikras ratas žmonių, Džordžai, kurie galėjo tai padaryti. Tai tie, kurie tuo metu buvo jo namuose.

— Kai kas aišku, sere.

— Nepanašu, kad virėjas, kambarinė ir kiti tarnai galėtų nužudyti savo šeimininką. Sesuo — vargu, nors ji — vienintelė jo turto paveldėtoja, bet ta moteris jam atsidavusi ir, be to, abejinga pinigams. Berniukas, aptarnaujantis liftą, tiesa, pamišęs dėl slaptųjų agentų ir visokių detektyvinių pasakojimų... Ir pagaliau yra vienas džentelmenas, graikas, kuris labai įtartinas.

Džordžas kostelėjo:

— Tie užsieniečiai, sere...

— Taip, taip, žinoma. Džentelmenas graikas sukeltų įtarimą. Bet reikalas tas, Džordžai, kad tas žmogus mirė. Ir galbūt misteris Morlis nužudė jį, sąmoningai ar atsitiktinai — kol kas nežinome.

— O ką, sere, jei jie nugalabijo vienas kitą? Ir vienam, ir kitam galėjo kilti toks noras, bet vienas nežinojo kito minčių.

Puaro pritariamai linktelėjo:

— Visiškai išmintinga, Džordžai, dantistas nužudo nelaimingą džentelmeną, kuris sėdi jo krėsle ir neįtaria, kad pats tapo auka tuo momentu, kai jo pistoletas jau buvo užtaisytas. Tai įmanoma, bet sunku patikėti. Konkrečios išvados dar nepadarėme. Tuo momentu name buvo du žmonės. Kiekvienas pacientas iki Amberiočio po vizito į kabinetą greitai išeidavo, išskyrus vieną džentelmeną amerikietį. Jis išėjo iš priimamojo apie dvyliktą, bet niekas nematė, kad jaunuolis išėjo iš namų. Todėl jis turėjo daugiau galimybių negu kiti. Dar vienas įtariamasis — misteris Frenkas Karteris, ne pacientas. Jis atsirado po dvyliktos, norėjo pasimatyti su misteriu Morliu. Kada Frenkas dingo, taip pat niekas nepastebėjo. Ką galvojate apie šiuos faktus, mano brangusis Džordžai?

— Kokiu laiku įvykdyta žmogžudystė?

— Jeigu tai padarė Amberiotis, tai dvyliktą arba

pradžioje pirmos. O jeigu darbavosi kas nors kitas, tai apie pusę pirmos, nes Amberiotis būtų pamatęs kūną. — Seklys pritariamai pažvelgė į Džordžą: — Ką į tai pasakysite?

— Aš susisielojęs, sere. Dabar jums teks ieškoti kito dantisto.

— Jūs pranokote pats save, Džordžai. Man tai net į galvą neatėjo!

Dėkingai pažvelgęs į šeimininką, tarnas išėjo.

O Puaro tebesiurbčiojo šokoladą ir galvojo apie įvykius. Mintyse jis sudarinėjo sąrašą žmonių, turinčių ką nors bendra su byla. Staiga jo antakiai kilstelėjo: seklys suprato, kad pamiršo vieną vardą. Nieko negalima praleisti, atrodytų, net paties nekalčiausio. Namuose žmogžudystės metu buvo dar vienas, o būtent: misteris Barnsas.

— Ledi pageidauja pasikalbėti su jumis telefonu, sere, — pranešė Džordžas.

Prieš savaitę Puaro apsiriko, laukdamas viešnios, dabar jis atspėjo teisingai. Ir balsą tučtuojau pažino.

— Misteris Erkiulis Puaro?

— Aš klausau.

— Kalba Džein Olivera, Alistero Blanto dukterėčia.

— Koks reikalas, mis?

— Ar negalėtumėte užeiti pas mane? Jums derėtų apie kai ką žinoti.

— Su malonumu. Kada galiu jus aplankyti?

— Prašau šeštą trisdešimt.

— Būsiu laiku.

Po akimirkos valdingas gaideles pakeitė neryžtingumas.

— Aš... aš tikiuosi, kad neatitraukiau jūsų nuo darbo? — pratarė ji užsikirsdama.

— Visai ne, aš laukiau, kad jūs paskambinsite.

Puaro greitai padėjo ragelį ir atsitraukė šypsodamasis. Jis šiek tiek nustebo, kai ši asmenybė pradėjo kalbėtis su juo

atsiprašančiu tonu.

Kai detektyvas atvyko, jį iškart nuvedė į erdvią biblioteką, kurios langai buvo į upę.

Džein Olivera stovėjo prie židinio.

Alisteras Blantas sėdėjo prie rašomojo stalo ir išsiblaškęs žaidė peiliu popieriui pjaustyti. Jis buvo sunerimęs, tarsi kalbėjusios žodžiai jam daug reikštų.

— Manau, kad mano nuojauta manęs neapgauna, Alisterai, — suirzusi kalbėjo jam apkūni vidutinio amžiaus moteris.

— Taip, Džulija, žinoma, žinoma, — pasakė Blantas raminančiai ir pakilo pasveikinti svečio.

— Jeigu judviem reikia pasikalbėti vieniems, aš išeisiu, — pridūrė ledi jau daug švelniau.

— O man reikia pasilikti, mamyte, — pareiškė mergina.

Misis Olivera vyresnioji išplaukė iš kambario, nesiteikdama pažvelgti į svečią.

— Jūs labai malonus, misteri Puaro. Tikiuosi, su mis Olivera buvote susitikę? Tai ji pasiuntė jūsų pakviesti, — pasakė Blantas.

— Reikia pasikalbėti apie dingusią moterį, — visi laikraščiai apie tai rašo, — apie mis Sil, — aštrokai pasakė Džein. — Seinsberi Sil, taip? Toks neįprastas vardas, todėl ir įsiminiau. Man pradėti ar jūs, dėde Alisterai?

— Brangioji, tai tavo reikalas.

Džein tuoj pat atsisuko į Puaro:

— Galbūt tai ir ne taip svarbu, bet, mano nuomone, jūs turite žinoti.

— Taip?

— Tai atsitiko, kai dėdė eilinį kartą apsilankė pas dantistą. Ne tą siaubingą dieną, o prieš tris mėnesius. Mes nuvažiavome "rolsu" į Kvin Šarlot gatvę. Dėdė norėjo pavėžėti mane į "Rodžento" parką, kur laukė draugai, o paskui aš turėjau grįžti pas jį. Mes sustojome prie 58-to namo, ir dėdė išė-

jo. Tuo metu iš ten išstraksėjo vidutinio amžiaus moteris su pakankamai įmantria šukuosena ir į aktorės panašiais rūbais. Ji mostelėjo dėdei rankute (Džein pabandė pakartoti šį gestą) ir pasakė: "O, misteri Blantai, jūs neprisimenate manęs, esu tikra!" Žinoma, iš dėdės veido buvo matyti, jis ją nelabai prisimena.

— Niekada neįsimenu žmonių, man dažnai dėl to priekaištauja, — ir Blantas apgailestaudamas atsiduso.

— Bet dėdė nutaisė mandagią šypseną ir apsimetė, tarsi kažką būtų prisiminęs. "O, žinoma", — sumurmėjo jis sutrikęs. "Aš buvau artima jūsų žmonos draugė", — suburkavo ta baisi žmogysta.

— Man dažnai sako tokius dalykus, — pratarė Blantas. — O visada viskas baigiasi vienodai. Prašo paaukoti pinigų. Neseniai daviau penkis svarus vienai Zenono misijai.

— Ji tikrai pažinojo jūsų žmoną?

— Ji norėjo priversti mane taip galvoti. Tarsi tai buvo Indijoje. Mes gyvenome ten apie dešimt metų. Bet ji jokiu būdu negalėjo būti artima mano žmonos draugė, nes aš ją pažinočiau. Greičiausiai sutikdavo žmoną kur nors priėmimuose.

— Netikiu, kad šita žmogysta kada nors pažinojo tetą Rebeką. Mano nuomone, tai tik pretekstas pradėti pokalbį su jumis.

— Visai galimas dalykas, — ramiai pastebėjo Blantas.

— Pakankamai keistai ji bandė su jumis susipažinti, dėde.

— Jai reikėjo, kad paaukočiau pinigų, — vėl mandagiai įsiterpė Blantas.

— Moteris nemėgino susitikti su jumis dar sykį?

— Niekada daugiau jos nemačiau ir net jos pavardę užmiršau, kol Džein neužtiko žinutės laikraštyje.

— Man pasirodė, kad misteris Puaro turi tai žinoti! — ištarė mergina.

— Labai ačiū, madmuazele. Daugiau netrukdysiu jūsų,

misteri Blantai, jūs užsiėmęs žmogus.

— O aš eisiu su jumis, — pareiškė Džein.

Seklys nusišypsojo į ūsą.

Apačioje Džein staiga sustojo.

— Užeikime čia, — pratarė ji.

Jie atsidūrė mažame vestibiulyje. Mergina atsisuko į Puaro:

— Kodėl jūs pasakėte, kad laukėte mano telefono skambučio?

Puaro nusišypsojo ir skėstelėjo rankomis:

— Nieko ypatinga, madmuazele. Iš tikrųjų žinojau, kad paskambinsite. Taip ir atsitiko.

— Argi žinojote, kad paskambinsiu dėl Seinsberi Sil?

Seklys neigiamai pakratė galvą:

— Tai tiesiog pretekstas, kitu atveju sugalvotumėte ką nors kita.

— Kurių velnių aš turėjau jums skambinti?

— O kad praneštumėte tą pikantišką naujieną, tą gardų kąsnelį man, o ne Skotlend Jardui. Visai normalus noras.

— Teisingai, misteri Visažini, ką dar jūs žinote?

— Pavyzdžiui, tai, kad susidomėjote manimi nuo tada, kai išgirdote, kad apsilankiau viešbutyje "Holborn Palas".

Mergina staiga taip išbalo, kad jis išsigando. Puaro neįsivaizdavo, kad toks stiprus įdegimas gali įgauti žalsvą atspalvį.

— Pakvietėte šiandien mane, kad išgautumėte, būtent išgautumėte, ką nors apie Hovardą Raiksą, — ramiai ir tvirtai tęsė seklys.

— Bent jau kas jis?

Jos klausimas buvo ne visai vietoje.

— Nereikia traukti iš manęs smulkmenų, madmuazele. Taigi, papasakosiu, ką žinau arba spėju. Pirmą kartą, kai inspektorius Džepas ir aš atėjome čia, jūs labai išsigandote, sukėlėte tikrą sumaištį. Tikriausiai galvojote apie nemalonu-

mus su jūsų dėde. Kodėl?

— Jis toks žmogus, kad visko gali atsitikti. Kartą jam net bombą paštu atsiuntė — po čekų paskolos. O laiškai su grasinimais nesibaigia.

— Vyresnysis inspektorius Džepas jums pasakė vardą konkretaus žmogaus, dantisto Morlio, kuris buvo nušautas. Prisiminkite jūsų reakciją. Jūs pasakėte: tai absurdas.

Džein iš apmaudo prikando lūpą:

— Taip? Man tai pasirodė beprasmiška, na ir ką gi?

— Pakankamai keista pastaba, madmuazele: ji liudijo, kad žinojote apie misterio Morlio egzistavimą ir spėjote, kad kažkas turėjo atsitikti ne jam pačiam, o jo namuose.

— Matyt, jūs mėgstate kurti istorijas, tiesa?

Puaro nė nėkrustelėjo:

— Jūs laukėte ir bijojote, ar neatsitiko kas jūsų dėdei. O jeigu taip, vadinasi, jums kažkas žinoma, ko nežinome mes. Mąstydamas apie žmones, kurie tą dieną buvo misterio Morlio namuose, aš išskyriau vieną, kuris galėjo būti susijęs su jumis, — tai jaunas amerikietis, misteris Hovardas Raiksas.

— Jūsų spėliojimai primena detektyvinį serialą. Atleiskite, kokias dar siaubingas smulkmenas turite atsargoje?

— Užėjau ir susipažinau su tuo žmogumi. Jis ir pavojingas, ir patrauklus.

Ir Puaro nutilo, nenorėdamas parodyti, kaip jaudinasi.

— Dar koks puikus, sutinkate? — Ir mergina nusišypsojo. — Jūs teisus! Aš iš tikrųjų išsigandau.

Ji palinko į priekį:

— Noriu jums kai ką papasakoti, misteri Puaro. Jūs ne iš tų, kurie lengvai atsisako savo išvadų. Taip, aš myliu Hovardą Raiksą. Tiesiog beprotiškai. Mano mama atvežė mane čia, norėdama atskirti nuo jo, tai pirma. Antra, ji tikisi, kad dėdė Alisteras, linkintis man gero, padarys mane savo paveldėtoja. Mano mamos motina ir Rebeka Arnolt, dėdės žmona, — tikros seserys. Savo artimesnių giminaičių jis neturi. Todėl

mamytė ir tikisi palikimo. Aš atvira su jumis, Puaro. Tokie jau mes žmonės. Mes ir patys turime daug pinigų. Tačiau priklausome ne tai klasei kaip dėdė Alisteras.

Ji stabtelėjo, o paskui stipriai sudavė ranka į krėslo ranktūrį.

— Kaip turiu jums paaiškinti? Visa, kaip buvau auklėta, kuo tikėjau, Hovardas neigia, laiko tuščiu, netinkamu. Mylėdama netyčia imu prisiderinti prie jo. Nors ir dievinu dėdę Alisterą, kartais jis mane nervina. Dėdė — bukaprotis, tikras britas, apdairus ir konservatyvus. Ir kartais man atrodo, kad tokie žmonės turi būti nušluoti, jie stoja skersai kelio pažangai, išsilaisvinęs nuo jų, pasaulis veršis pirmyn!

— Jūs kartojate misterio Raikso idėjas.

— Ne. Hovardas labiausiai iš visų savo draugų apimtas nevilties. Bet dauguma su juo sutinka. Jie norėtų, kad dėdė Alisteras ir panašūs į jį duotų jiems kelią.

Bet to nebus. Dėdė ir jo aplinkos žmonės niekada nerizikuos, jie vis dairosi atgal. O mano nuomone, kiekvienas turi veržtis į priekį!

— Tai labai patrauklu, bet ir labai abejotina.

— Ir jūs netikite!

— Galbūt todėl, kad aš senas, o seniai turi tik prisiminimus ir daugiau nieko.

Patylėjęs jis paklausė:

— Ko misteris Raiksas nuvyko į Kvin Šarlot gatvę?

— Norėjau, kad jis susitiktų su dėde Alisteru, o kitaip niekaip nesisekdavo. Čia, namuose, organizuoti tokio pasimatymo negalima dėl mamos. Ji viską sugadintų.

— Tačiau jūs nebuvote tikra, kaip viskas baigsis?

Merginos akys išsiplėtė ir patamsėjo:

— Taip. Todėl... todėl kad Hovardas kartais per daug įsikarščiuoja. Jis... Jis...

— ... nori sunaikinti...

— Ne, niekada! — sušuko Džein Olivera.

4 skyrius

Septyni, aštuoni — ateikite visi

Laikas ėjo. Prabėgo daugiau kaip mėnuo nuo misterio Morlio mirties, o vis dar nieko nebuvo girdėti apie mis Seinsberi Sil dingimą.

Džepas dėl tos priežasties vis labiau karščiavosi.

— Velniai griebtų, Puaro, juk negalėjo moteris prapulti tarsi adata šieno kupetoje.

— Be abejo, taip, drauge mano.

— Gyva ar mirusi, bet turi būti. Jeigu mirė, tai kur kūnas? Sakykime, nusižudė...

— Dar viena savižudybė?

— Juk jūs tebetvirtinate, kad Morlis buvo nužudytas, tai aš kalbu apie savižudybę.

— Nustatėte pistoleto markę?

— Kažkokia užsieninė.

— Toks faktas taip pat verčia mąstyti, tiesa?

— Galbūt, bet ne tai, ką galvojate. Morlis buvodavo užsienyje. Vykdavo su savo seserimi į kruizus. Dabar madinga keliauti. Ginklą galėjo nusipirkti ten. Daug kas iš mūsų apsirūpina pistoletais užsienyje. Jiems atrodo, kad visur tykoja priešai.

Jis stabtelėjo ir tęsė:

— Nesukite man galvos. Jeigu moteris paskendo, kūną turi rasti ant kranto.

— Kai pririša svorį, skenduolis neišplaukia.

— Jūs mąstote kaip ledi detektyviniuose romanuose.

— Žinau, žinau ir raustu, kai taip kalbu.

— Dirbkime tik pagal įprastą šabloną. Ji atvyko iš Indijos tuo pačiu garlaiviu, kaip ir Amberiotis. Tiesa, plaukė antrąja klase, o jis — pirmąja, todėl vargu ar jie galėjo susipažinti. Nors vienas iš "Savojos" padavėjų tvirtina, kad jie kartu pusryčiavo maždaug savaitė prieš įvykius.

— Taigi buvo kažkaip susiję?

— Galbūt, nors tai į nieką nepanašu. Tik įsivaizduokite: ledi misionierė ir tas sukčius.

— O argi Amberiotis buvo sukčius?

— Centrinėje Europoje jis užsiiminėjo šnipinėjimo reketu.

— Jūs įsitikinęs?

— Visiškai. Tai yra, pats Amberiotis nedirbo purvino darbo, tik organizuodavo ir gaudavo ataskaitas. Tokia ir buvo jo tarnyba.

— Visa tai, labai gaila, nepadės mums ieškant mis Sil. Ji neužsiėmė reketu. Pamenate, gyveno Indijoje. Tiesa, paskutiniais gyvenimo ten metais ji turėjo nemalonumų.

— Amberiotis ir Seinsberi — priešininkai, negaliu įsivaizduoti jų dirbant ranka rankon.

— O žinote, šita mis buvo artima buvusios Alistero Blanto žmonos draugė.

— Kas jums tai papasakojo? Sunku patikėti. Jos iš skirtingų visuomenės sluoksnių.

— Kad ir kaip būtų, taip sakė ji pati.

— Kam gi?

— Misteriui Alisterui Blantui. Blantas norėjo jos atsikratyti duodamas išmaldą. Žinoma, jis nepakvietė jos savaitgaliui į gamtą arba į ką nors panašaus. Finansininkas ne toks naivus kaip atrodo.

Su tokiu tvirtinimu sunku buvo nesutikti.

— Jos kūną galėjo visiškai sunaikinti koks nors pusprotis mokslininkas. Tokie dalykai knygose taip pat sutinkami.

— Jeigu atmestume visus tuos stebuklus, tai mirusi moteris turi būti palaidota.

— Bet kur?

— Aišku viena: ji dingo Londone, o čia nėra nei nuošalių sodelių, nei nereikšmingų tylių kampelių. Sodas! Štai kas! Seklys staiga prisiminė švarutėlį tvarkingą sodelį Elinge ir gražiai apipavidalintas klombas jame. Fantastika, jeigu miru-

sioji palaidota toje vietoje! Nesąmonė!

— O jeigu nemirė, tai kurgi ji? — tęsė Džepas. — Jau daugiau kaip mėnuo, kai apie tai pranešėme. Laikraščiai pasklido po visą Angliją.

— Ir niekas jos nematė?

— Orientuojantis pagal išvaizdos aprašymą, matė visi! Juk jūs suprantate, kiek moterų vidutinio amžiaus, pakankamai susenusių ir apsivilkusių tamsiai žaliais vilnoniais kostiumais. Visur — ir Jorkšyro platybėse, ir Liverpulio viešbučiuose, ir Devono mebliuotuose kambariuose, ir pakrantėje Retsdeite — galima sutikti panašią asmenybę. Policininkai nusivarytų nuo kojų, ieškodami jos, ir vis tuščiai.

Puaro užjaučiamai pliaukštelėjo liežuviu.

— Būdavo atvejų, kai mes galėdavome atsekti kokį nors žmogų nuo pat vaikystės ir nerasti jokio kriminalo. Ir staiga, še tau...

— Tokioms keistenybėms turi būti ir priežastis, — pastebėjo Puaro.

— Ji, be abejonės, nešovė į Morlį, jeigu tai turite galvoje. Amberiotis matė jį gyvą ir sveiką jau jai išėjus. O tolimesnį damos elgesį mes patikrinome.

— O aš ir nemaniau, kad ji nužudė dantistą. Aišku, ne. Bet juk kažkas atsitiko...

— Jeigu jūs daugiau ar mažiau teisus dėl Morlio, galimas dalykas, daktaras jai pranešė kažką, ko ji nelaukė, bet kas padėtų išaiškinti jo nužudymą. Tada mis Sil galėtų tapti atsitiktine bendrininke.

— Didelėms nusikaltėlių organizacijoms lyg ir nenaudinga visai solidaus, pagyvenusio dantisto mirtis.

— Argi jūs netikite Redžinaldo Barnso plepalais? Šitas gydytojas priimdavo įvairiausius pacientus: ir šnipus, ir komunistus, ir visus kitus.

Džepas pagaliau atsistojo.

— Praneškite man, jei sužinosite ką nors nauja, — paprašė Puaro.

Jame aiškiai kilo nuojauta. Bet ko?

Seklys prisiminė, kaip, būdavo, sėdi jis susimąstęs apie niekingus faktus ir tarsi nieko nereiškiančius vardus, ir spėjimas staiga tarsi žaibas nutvieskia jį.

Štai ir dabar jo laukė darbas — surinkti viską į vieną visumą. Penki, šeši — draugai pakviesti... Surinkti į krūvą, sujungti atskirus gabalėlius. Jis sukaupė jų daug. Kad tik sujungtų į vienetą. Atsakymas jau tarsi dūlavo migloje, bet dar kažko trūko. Kai bus surasta ta trūkstama grandis, jis galės sujungti grandinę.

Savaitės pabaigoje vėlų vakarą nuskambėjo telefono skambutis. Ragelyje pasigirdo nutrūkstančios Džepo frazės:

— Tai jūs, Puaro? Mes ją radome. Jums būtų geriau atvažiuoti. Adresas: King Leopold Menšonz. Betersi parkas, 45 numeris.

Per ketvirtį valandos seklys atvyko į vietą prie didelio plytinio daugiabučio namo su langais į Betersi parką. Keturiasdešimt penktas butas buvo antrame aukšte. Duris atidarė pats Džepas. Jo veidas buvo apsiblausęs ir net niūrus.

— Įeikite. Vaizdas ne iš maloniųjų. Tačiau jūs turite viską pamatyti savo akimis.

— Negyva? — pusiau paklausė, pusiau atsakė Puaro.

— Ne tas žodis, blogiausios būsenos!

Seklys krestelėjo galvą į pažįstamą garsą, pasigirdusį iš už priešais esančių durų.

— Tai durininkas, jam pasidarė bloga, pamačius numirėlę. Teko jį kviesti atpažinimui.

Seklį nuvedė koridoriumi, padvelkė smarve. Jis pasijuto blogai.

— Labai jau baisi, supuvo visa. Nieko kito negalima buvo laukti: ji mirė daugiau negu prieš mėnesį.

Kambarys, į kurį jie įėjo, buvo mažas ir užverstas šlamštu, tikra dėžutė. Viduryje stovėjo didelė kaustyta skrynia, kurioje laikomi kailiai. Dangtis buvo atidarytas.

Puaro žengtelėjo ir pažvelgė į vidų. Pirmiausia, ką jis pamatė, buvo koja su nunešiotu bateliu grubia sagtimi. Toliau jis žvilgsniu patyrinėjo žalią švarką ir sijoną. Puaro nenoromis krioktelėjo.

— Žinau, — pasakė Džepas. — Visa tai siaubinga.

Veidas buvo sudarkytas, beveik neatpažįstamas. Be to, dar suiręs. Neaišku, kaip vyrai galėjo ištverti tokį vaizdą.

— O, mes čia jau visa diena. Koks bjaurus kartais mūsų darbas. Kitame kambaryje yra brendžio. Jums reikėtų šiek tiek gurkštelėti.

Gyvenamasis kambarys buvo apstatytas pakankamai turtingai, šiuolaikiniu stiliumi.

Kad atsigautų, Puaro nugėrė gurkšnelį.

— Kaip viskas šlykštu! O dabar, prašau, papasakokite viską smulkiau.

— Butas priklauso misis Albert Čapmen, gerai išsilaikiusiai puikiai blondinei, kuriai truputį daugiau nei keturiasdešimt. Tvarkingai apmoka sąskaitas, lošia su kaimynais bridžą, bet apskritai yra užsidariusi. Vaikų neturi. Misteris Čapmenas komivojažierius. Seinsberi Sil atėjo čia tą vakarą, kai su ja kalbėjomės, apie septintą penkiolika. Moteris buvodavo čia ir anksčiau, taip tvirtina durininkas. Grynai draugiški santykiai — nieko daugiau. Durininkas kėlė ją liftu į butą. Paskiausia jis matė, kaip mis spaudė skambučio mygtuką.

— Ir ilgai gi jis stengėsi prisiminti! — pakomentavo Puaro.

— Atrodo, visą reikalą sulaikė staigus gastrito paaštrėjimas. Žmogus atsidūrė ligoninėje. Tik atsitiktinai senuose laikraščiuose jis pastebėjo dingusios moters aprašymą ir papasakojo žmonai. "Panaši į tą žmogystą, kuri buvo atėjusi pas misis Čapmen į antrą aukštą. Ji buvo apsivilkusi kažką žalio ir sagtys buvo ant batelių. Ir vardas, atrodo, tas pats. Mano nuomone, mis Sil ar dar kažkaip." Po tokio atradimo jam prireikė dar keturių dienų, kad kreiptųsi į policiją, — pranešė Džepas. — Mes juo nepatikėjome. Kasdieną gauname įvairių

pareiškimų. Dėl viso pikto aš vis dėlto pasiunčiau seržantą Bedouzą, jauną, tvirtą vaikiną. Jis pakėlė aliarmą, mes tuoj pat atsidūrėme vietoje. Nuostabiausia tai, kad tos misis Čapmen niekas nematė jau apie mėnesį. Ji išvažiavo, nepalikusi adreso. Ir visa kita, ką sužinojome apie sutuoktinius Čapmenus, taip pat atrodo labai keistai. Durininkas pranešė policininkui, kad misis Čapmen dingo visai nelauktai. Ant durų buvo paliktas raštelis: "Pieno nereikia, perduokite Neli, kad aš išvažiavau". Neli — ateinanti kambarinė, kuri viską darė misis. Mergina nenustebo, radusi raštelį, kadangi tokių atvejų, kai šeimininkė pakankamai netikėtai dingdavo, jau buvo. Faktas, kad ji nepaskambino durininkui ir nepaprašė nunešti jos bagažo žemyn ir iškviesti taksi, taip pat stebina. Nepaisydamas to, Bedouzas nusprendė užeiti į butą. Jis parodė savo dokumentą ir paprašė rakto, bet niekur, išskyrus vonią, nerado nieko įdomaus. Vonioje buvo greitosiomis nutrinti kraujo pėdsakai. Kampuose, kur nepasiekė išvalyti, aiškesnės dėmės. Beliko rasti kūną. Misis Čapmen negalėjo jo išnešti taip, kad nepastebėtų durininkas. Vadinasi, lavonas turėjo likti kažkur bute. Mes greitai aptikome, kad skrynia hermetiška, visai nepraleidžia oro. Jos raktai gulėjo tualetinio stalelio stalčiuje. Atidarėme, o ten — dingusioji ledi!

— O kaipgi misis Čapmen? — paklausė Puaro.

— Iš tikrųjų, kaip? Kas ta Silvija (toks jos vardas)? Kokia ji? Aišku viena: pati Silvija arba jos draugai nužudė ledi ir įkišo ją į skrynią.

Puaro pritariančiai linktelėjo.

— Bet kodėl veidas taip sudarkytas? — paklausė seklys.

— Ją iš tikrųjų vos pasisekė pažinti. Aiškus sadizmas. O galbūt siekimas paslėpti pėdsakus, — sutiko policininkas.

— Tačiau ji buvo atpažinta, — paniuro Puaro.

— Tik todėl, kad turėjome smulkų aprašymą, kuo buvo apsivilkusi mis Sil, kai dingo. Ir jos krepšelis taip pat atsirado skrynioje, o jame senas vokas, adresuotas į viešbutį Rasel Skvea, kur gyveno vargšelė.

— Į galvą netelpa! — pasakė Puaro ir prisėdo. Bet po akimirkos pašoko. — Buvote bute vienu aukštu aukščiau? — pasidomėjo jis.

— Ten viskas tvarkoje.

— Norėčiau užeiti į misis Čapmen miegamąjį.

— Eime.

Kambaryje jokių skuboto išvykimo pėdsakų. Jis buvo nedidelis, bet tvarkingas. Lova nesujaukta, bet paruošta nakčiai.

— Atspaudų nerasta. Virtuvėje ant daiktų kai kas pastebima, bet tai kambarinės atspaudai.

— Panašu, kad po nužudymo viskas rūpestingai paslėpta?

— Taip.

Puaro žvilgsnis lėtai naršė po kambarį. Jis buvo apstatytas tuo pačiu stiliumi kaip ir svetainė. Šeimininkai, matyt, vidutiniškai pasiturintys. Prabanga nekrito į akis. Pažvelgė į spintą — rūbai parinkti skoningai, bet ne pirmos klasės. Avalynė madinga, įvairių fasonų, bet kai kur padai smarkiai nunešioti. Kailiai nerūpestingai suversti į krūvą.

— Panašu, kad juos skubiai ištraukė iš skrynios, — pastebėjo Džepas.

Puaro sutiko ir pakėlė pilkus voveraičių kailinukus.

— Puikus daiktas, — įvertino jis.

Užėjo į vonią — štai kur tikra kosmetikos paroda. Puaro susidomėjęs apžiūrėjo ją.

— Manau, kad mūsų laikais nėra natūralių blondinių, — pasakė Džepas.

— Sulaukusios keturiasdešimties metų, dauguma moterų pradeda žilti. Bet misis Čapmen ne iš tų, kurios pasiduoda. O dabar su chna pagalba, galimas dalykas, apskritai tapo ruda — kad pakeistų išvaizdą. Neatmetu tokios galimybės.

— Jūs kažko susijaudinęs, Puaro. Kas atsitiko?

— Taip, aš sunerimęs, ir net labai rimtai. Suprantate, čia toks man neišsprendžiamas klausimas.

Pasakęs tai, seklys vėl grįžo į kambarį, kur gulėjo numirėlė, ir palietė jos batelį, paskui vargiai nuėmė jį nuo kojos ir įdėmiai apžiūrėjo sagtį. Ji buvo labai netvarkingai prisiūta.

— Čia tai, apie ką galvojau! — sušuko jis.

— Norite visai supainioti bylą? — nustebęs paklausė Džepas.

— Galbūt ir taip.

— Amatininko pagaminta avalynė ir bet kaip pritaisyta sagtis. Kas čia ypatinga?

— Nieko, absoliučiai nieko. Bet čia kaip tik tai, ko aš nesupratau.

Durininkas pranešė, kad misis Merton, gyvenanti King Leopold Menšonz aštuoniasdešimt antrajame numeryje, buvo artima misis Čapmen draugė. Džepas ir Puaro iškart nuėjo pas ją.

Misis Merton, asmenybė su lakstančiomis akutėmis ir prašmatnia šukuosena, pasirodė besanti visai kalbi. Todėl priversti ją išsikalbėti nebuvo jokio vargo. O tai, kas atsitiko, tarsi šliūkštelėjo alyvos į ugnį.

— Silvija Čapmen, taip, žinoma, bet aš, pasirodo, jos gerai nepažinojau, šiaip, susitikdavome. Keli atsitiktiniai vakarai kartu, na, į kiną vaikščiodavome, kartais po parduotuves. Sakykite, dėl Dievo meilės, juk ji nemirė?

Džepas užtikrino, kad ne.

— Malonu tai girdėti! Nes laiškanešys ką tik papasakojo, kad viename bute rastas kūnas. Argi galima tikėti visokiais plepalais? Aš, pavyzdžiui, niekada...

Džepas uždavė dar keletą klausimų.

— Nieko negirdėjau apie misis Čapmen nuo tada, kai plepėjomės su ja apie kino žvaigždes iš paskutinio filmo. Ji nė žodžio nepasakė, kad ruošiasi išvažiuoti. O mis Seinsberi

Sil visai nepažįstu. Misis Čapmen net nepaminėjo tokios pavardės. Bet palaukite, visai neseniai šį vardą aš kažkur girdėjau.

— O kaipgi, visi laikraščiai apie tai trimituoja, — sausokai burbtelėjo Džepas.

— O taip, žinoma, dingusioji ledi, tiesa? Ir jūs manote, kad misis Čapmen galėjo ją pažinoti? Esu tikra, kad ne, kitaip ji būtų man papasakojusi.

— Ką galite mums pasakyti apie sutuoktinius Čapmenus?

Damos fizionomija įgavo solidžią išraišką.

— Jos vyras — komivojažierius, taip man sakė pati misis Čapmen. Firmos reikalais būna užsienyje. O firma užsiima prekyba ginklais. Apvažinėjo visą Europą.

— Jūs kada nors jį matėte?

— Niekada. Namuose jos vyras būna retai. O kai parvažiuoja, jie nenori su niekuo susitikinėti. Žinoma, tai visai suprantama.

— Draugų ir giminaičių ji turėjo?

— Nežinau, nekalbėjo nei apie vienus, nei apie kitus.

— O Indijoje kada nors gyveno?

— Negirdėjau apie tai.

Misis Merton minutėlei nutilo, o paskui paklausė:

— Prašau, pasakykite, kodėl užduodate man tokius klausimus? Žinau, jūs iš Skotlend Jardo. Kaip, ar tam yra ypatingos priežastys?

— Na, misis Merton, juk jūs draugavote su ja. O tos damos bute rastas lavonas.

— O?.. — tiek teištarė misis, o jos akys pavirto didelėmis lėkštėmis. — Lavonas! Ne misterio Čapmeno, tikiuosi? Galbūt kokio nors užsieniečio?

— Moters lavonas.

— Moters? — atrodė, kad misis Merton nustebo dar labiau.

— Kodėl jūs linkusi galvoti, kad tai buvo vyriškis? —

atsargiai paklausė Puaro.

— Nežinau. Kažkaip labiau suprantama ir paaiškinama.

— Kodėl gi? Argi misis kviesdavosi svečius vyriškius?

— O ne, — rūsčiai pareiškė moteris. — Silvija Čapmen visai ne tokia, visai ne! Galimas dalykas, kažkas su jos vyru...

Ir ji nutilo dvejodama.

— Mano nuomone, madam, jūs žinote gerokai daugiau negu papasakojote.

— Nesu tikra, kad turiu tai padaryti. Tarsi išduodu žmogų... Niekam nepranešiau to, ką man pasakojo misis Čapmen, nebent labai jau patikimiems žmonėms...

— Kuo gi misis pasidalijo su jumis?

Moteris ištiesė kaklą ir prislopino balsą:

— Kartą, kai žiūrėjome filmą apie slaptąją policiją, jai kažkaip ištrūko, kad daug žino apie tą tarnybą. Lyg jos vyras turėjo su ja kažką bendra. Todėl jam tekdavo tiek daug buvoti užsienyje, nors firma, kurioje jis dirbo, turėjo pakankamai taikingą iškabą. Misis Čapmen labai nerimavo dėl vyro, nes negalėjo jam rašyti ir gauti iš jo laiškų, kai jis išvažiuodavo. Ir suprantama, juk tai labai pavojinga!

Kai Džepas ir Puaro grįžo, juos pasitiko seržantas Bedouzas:

— Gaila, kad negalime gauti jokių žinių iš misis Čapmen kambarinių — ji jas per daug dažnai keisdavo. Viena, paskutinė, tarnavo pas ją mėnesį ar du ir papasakojo, kad misis — labai maloni asmenybė, nepaprastai mėgsta klausytis radijo ir su malonumu šnekučiuojasi su ja. Mergina mano, kad misis Čapmen vyras ją apgaudinėja, o ši to net ir neįtaria. Kartais misis gaudavo laiškus iš užsienio — iš Vokietijos, Amerikos, vieną iš Italijos ir net iš Rusijos. Tos merginos jaunikis renka pašto ženklus, ir misis Čapmen nuplėšdavo juos jam.

— Ar radote ką nors įdomaus tarp popierių?

— Absoliučiai nieko, sere. Keletas sąskaitų, raštelių —

smulkmenos. Teatro programos, iškarpos iš laikraščių, pamfletas apie Zenano misiją.

— Nesunku atspėti, kas čia tai atnešė. Sunku priskirti nužudymą misis Čapmen, kažkaip jai tas netinka. Bet ji galėjo būti bendrininke. Koks nors atsitiktinis, svetimas žmogus tą vakarą nebuvo atėjęs?

— Durininkas nieko nepastebėjo. Bet kas čia nuostabaus: name daug butų, ir žmonės visą dieną zuja šen bei ten. Jis galėjo tik prisiminti dieną, kai atėjo Seinsberi Sil. Pats vartininkas tada jau blogai jautėsi ir greitai atsidūrė ligoninėje.

— Iš kitų butų ką nors girdėjote?

Seržantas atsakė neigiamai:

— Klausinėjau gyventojų apačioje ir viršuje. Niekas nieko ypatingo nepastebėjo. Pas visus kelia triukšmą radijas, todėl vargu ar kas girdėti. Iškviečiau gydytoją apžiūrai, bet jis nieko negali pasakyti, kol nepadarys skrodimo.

— Mirtis labai pakeičia žmogaus išorę, — paaiškino daktaras. — Vidutinio amžiaus, visai sveika moteris — ir staiga vietoj buvusios dažytos blondinės nuo pat šaknų žili plaukai. Galima mirusįjį atpažinti iš apgamų arba kitų ženklų ant kūno. Ar gerai žinote, kas ji? Paprasta misionierė? Ir staiga pateko į tokią istoriją?.. Žinote, laikraščių neskaitau, tik kryžiažodžius sprendžiu.

— Štai jums ir viešumas! — karčiai ištarė Džepas.

Puaro palinko prie stalo ir vartė rudai įrištos adresų knygos puslapius.

— Nieko, kas būtų verta dėmesio, joje nėra. Nebent kirpėjų ir siuvėjų adresai. Kai kurias pavardes užsirašiau, — pastebėjo nenuilstantis Bedouzas.

Puaro atsivertė knygoje raidę “D” ir perskaitė: daktaras Devisas, 17, Prins Albert Roud, Dreikas ir Poleponeti, Fišmončersas. O apačioje: dantistas misteris Morlis, 58, Kvin Šarlot gatvė.

Seklio akyse blykstelėjo žiburėlis.

— Sunkumų dėl kūno atpažinimo nebus, — pareiškė jis.

Džepas nustebęs pakėlė akis:

— Jūs neklystate?

— Stengiuosi kaip reikiant įsitikinti, — šūktelėjo Puaro.

Mis Morli persikėlė į užmiestį. Dabar ji gyveno mažame kaimo kotedže netoli Harfordo.

Mergina grenadierius draugiškai pasisveikino su ją aplankiusiu Puaro. Po brolio mirties senmergės veidas paniuro, užtai laikysena tapo tiesesnė, o požiūris į gyvenimą — nesitaikstantis. Ji piktindamasi smerkė visus gydytojus už abejingumą brolio likimui. Puaro mis laikė savo vienminčiu, o teismo sprendimą — neteisingu. Pamačiusi seklį, ji pajuto šiokį tokį palengvėjimą ir net atsitiesė. Į klausimus atsakinėjo noriai ir protingai. Mis Nevil tvarkingai surinko ir užpildė dalykinius daktaro popierius, o paskui jie buvo perduoti jo paveldėtojai. Kai kurie pacientai perėjo pas misterį Reilį, kiti liko pas naują gydytoją, treti išsisklaidė pas įvairius dantistus.

— Taigi jūs radote moterį — Henrio pacientę, — reziumavo mis Morli po to, kai davė parodymus, — mis Seinsberi Sil, — ir ji taip pat nužudyta.

Šitą "taip pat", nuskambėjusį tiesiog kaip iššūkis, ji ištarė ypatingai pabrėždama.

— Ar jūsų brolis kada nors minėjo mis Seinsberi Sil? — paklausė Puaro.

— Ne, negaliu prisiminti. Kartais jis pasakodavo apie pacientą, jeigu tas būdavo sunkaus charakterio arba, priešingai, juokingas. Bet apskritai apie darbą daug nebūdavo kalbama. Brolis su malonumu užmiršdavo jį, kai darbo diena baigdavosi. Kartais jis labai pavargdavo.

— O misis Čapmen — neprisimenate tokios pavardės? Ar jos nebuvo tarp jūsų brolio pacientų?

— Čapmen? Neprisimenu. Klauskite mis Nevil, ji padės kur kas geriau negu aš.

— Štai su ja kaip tik labai reikia susitikti. Beje, kur ji dabar?

— Mano nuomone, persikėlė į Ramsčitą — padeda kitam dantistui.

— O už Frenko Karterio ji dar neištekėjo?

— Tikiuosi, kad to nebus, nemėgstu aš, nusidėjėlė, šito jaunuolio, misteri Puaro. Ir ne aš viena. Jame yra kažkas nemalonaus, net, sakyčiau, nepadoraus.

— Ar nemanote, kad jis nužudė jūsų brolį?

— Iš jo visko gali tikėtis, juo labiau kad ir susivaldyti nemoka. Bet juk tikro pagrindo tam nėra. Tiesa, Henris nemėgo to tipo, bet neturėjo jėgų įtikinti Gledis mesti jaunikį. Tuo klausimu ji turėjo labai konkrečių ketinimų.

— O kaip manote, ar galima buvo jį papirkti?

— Papirkti? Kad nužudytų mano brolį? Tai jau visai neįtikėtina!

Pokalbio metu gražutė tamsiaplaukė mergina įnešė arbatą.

— Tarnaitė buvo su jumis Londone? — paklausė Puaro, kai ši uždarė duris.

— Agnes? Taip, ji beveik kaip mūsų namų valdytoja. Virėją aš atleidžiu: kartais jai nesinori atvažiuoti iš kaimo. Ir Agnes viską daro pati. Ji ir valgį gamina puikiai.

Seklys pritardamas linktelėjo. Jis labai gerai žinojo tvarką daktaro namuose, kuri dabar buvo suardyta. Virėja ir kambarinė gyveno namuose jau kelerius metus ir buvo labai atsidavusios šeimininkams. Įtarti moteris nebuvo jokio pagrindo, abi jos niekaip nebuvo susijusios su jo mirtimi, nors teoriškai tai ir įmanoma.

Nepaisant to, kai Puaro jau ruošėsi eiti, Agnes, paduodama jam skrybėlę, paklausė su jai nebūdingu nervingumu:

— Ar paaiškėjo dar kas nors dėl šeimininko mirties?

Seklys greitai atsisuko ir pažvelgė į ją:

— Kol kas nieko naujo.

— Ar jūs įsitikinęs, kad jis nusišovė dėl medicininės klaidos?

— Taip. O kodėl klausiate?

Pešiodama prijuostę, ji bandė slėpti veidą:

— Šeimininkė taip negalvoja.

— Ir jūs jai pritariate?

— Aš? O, nieko nežinau, sere. Aš tik norėjau įsitikinti.

— Norėjote įsitikinti, kad tai savižudybė?

— Taip, sere, žinoma, — greitai sutiko Agnes.

— Galbūt dėl kokios nors ypatingos priežasties?

Moteris išgąstingai pažvelgė į Puaro:

— Aš... aš nieko apie tai nežinau, sere. Tiesiog paklausiau.

"Bet kodėl paklausė?" — uždavė sau klausimą seklys, eidamas takeliu link vartelių.

Jis suprato, kad atsakymas į šį klausimą yra, bet kol kas sunku teisingai jį suformuluoti. Tačiau darėsi gerokai karščiau. Kažkur jau aiškėjo įminimas.

Grįžęs namo, Puaro nustebo, pamatęs nelauktą svečią. Plika galva kyšojo virš kėdės atkaltės, ir liekna figūrėlė pakilo jo pasitikti. Misterio Barnso akys kaip paprastai žvairavo į šalis, kai jis atsiprašinėdamas paaiškino, kad atėjo su atsakomuoju vizitu.

O Puaro, pamatęs svečią, pasveikino save su artėjančia sėkme. Džordžui buvo pavesta atnešti kavos, arbatos arba viskio su sodos vandeniu — viską, ko pageidaus lankytojas.

— Kava galbūt geriausiai, — pasakė Barnsas. — Jūsų tarnas tikriausiai puikiai ją paruošia. O dauguma nemoka.

Po abipusių komplimentų svečias kostelėjo ir perėjo prie reikalo:

— Būsiu su jumis atviras, misteri Puaro. Mano atėjimas čia jums atrodo keistas. Laikraščiuose perskaičiau, kad dingusi mis Sil buvo rasta. O mirė nuo per didelės dozės medinalo.

— Visiškai teisingai, — patvirtino Puaro.

Po nedidelės pauzės jis tęsė:

— Ar girdėjote kada nors apie Albertą Čapmeną, misteri Barnsai?

— A, vyras tos ledi, į kurios butą atėjo mis Sil numirti?

Tikriausiai nepagaunamas tipas.

— Bet vargu ar egzistuojantis?

— O ne, jis egzistuoja. Dar kaip! Girdėjau, lyg jis mirė, bet tai tik paskalos.

— O kas tas žmogus, misteri Barnsai?

— Kvotoje, man atrodo, tokio klausimo neuždavė. Nenorėjo kištis į firmos reikalus.

— Jis susijęs su slaptąja tarnyba?

— Žinoma. Su žmona vyras nebuvo atviras, nepatikėdavo jai savo slaptų reikalų. Po vedybų jam priderėjo atsisakyti pavojingo darbo. Gyventi užsidarius nuo pašalinių ir net nuo savo žmonos — juk neįprastas dalykas. Bet Albertas Čapmenas neatsisakė. Savame rate jis žinomas kaip OX 912. Tikras vardas ten negerbiamas. Ne tai, kad jis vaidintų kažkokį svarbų vaidmenį, tačiau buvo patogus — paprastas, niekuo neįsidėmėtimas žmogus. Jį dažnai siųsdavo į Europą ir atšaukdavo atgal. Savo reikalą jis išmanė neblogai.

— Tai yra, turėjo solidžią naudingos informacijos atsargą?

— Galbūt, tiksliai nežinau, — pareiškė misteris Barnsas. — Jo užduotis buvo važinėti, plaukioti, skraidyti, — lėktuvais, traukinaias, garlaiviais — ir visur klausyti, žiūrėti, šniukštinėti, o paskui pranešinėti, kur reikia.

— Jus pasiekė žinios, kad jis mirė?

— Taip, bet tai paskalos, tauškalai. Netikiu.

— O kaip manote, kas atsitiko jo žmonai?

— Ir įsivaizduoti negaliu, — pasakė Barnsas ir pažiūrėjo į Puaro. — O jūs galite?

— Turėjau vieną mintį, bet kol kas dar per ankstyva, — pastebėjo seklys.

— Kažkas ypatinga kelia jums nerimą? — užjaučiamai paklausė Barnsas.

— Taip. Tai, ką mačiau savo akimis...

Džepas įlėkė pas Puaro ir iš apmaudo sviedė skrybėlę ant stalo:

— Kuriems velniams tai sugalvojote?

— Drauge mano, apie ką jūs?

— Kodėl, kokiu pagrindu jūs tvirtinate, kad rasta numirėlė visai ne Seinsberi Sil?

Puaro susijaudino:

— Mane suglumino jos veidas, kodėl ant jo sumušimų žymės? Galvą guldau čia mums padėtų senis Morlis.

— Žinoma, jeigu galėtų duoti parodymus.

— O ką, jeigu kreiptumės į senio dantisto darbo tęsėją? Tai lyg ir gabus žmogus, gerų manierų. Jo verdiktas gali būti tikslus.

Vakariniai laikraščiai išnešiojo sensacingą pranešimą: negyvėlė, rasta misis Čapmen bute, visai ne mis Seinsberi Sil, o pati šeimininkė. Misteris Lizeranas (misterio Morlio darbo tęsėjas) nesvyruodamas patvirtino tai, susipažinęs su pacientės ligos istorija, kurią vedė misteris Morlis.

Lavonui buvo užtempti mis Seinsberi Sil rūbai, čia pat mėtėsi ir jos krepšelis.

Bet kurgi pati mis Seinsberi Sil?

5 skyrius

Devyni, dešimt — žaidimą tęsim

Po kvotos Puaro ir Džepas išėjo. Policininkas buvo labai patenkintas atlikto darbo rezultatais.

— Gerą kąsnelį nugriebėme! Tai bus triukšmo!

Puaro neatsakydamas linktelėjo.

— Žinoma, jūs čia — pirmasis smuikas, bet ir man lavonas kėlė abejonių. Jūs įtarėte kažką negero dėl sumušimų pėdsakų ant mirusios veido, ir tam turėjo būti priežasčių, laikėte, kad, atpažįstant kūną, buvo padaryta klaida. Aš gi ne taip greitai susivokiau, kad tai kita moteris.

— Ir dar, mano drauge, aprašymas buvo netikslus, nepagrįstas. Misis Čapmen — elegantiška, graži asmenybė, ma-

dingai nusigrimavusi, gražaus sudėjimo ir labai šiuolaikinė. O mis Seinsberi Sil — visai kitokia: švelni, gera, lengvu arba net grubiu makijažu. Tačiau buvo ir panašumų. Abiem apie keturiasdešimt. Apytiksliai vienodos masės ir sudėjimo. Abiejų plaukai pradėję žilti, todėl padažyti.

— Ir vis dėlto, man atrodo, kad mis Sil ne visai tokia, kokią mes įsivaizduojame.

— Bet, mano drauge, net jeigu ji talentinga apsimetėlė, mes vis tiek žinome jos praeitį.

— Sunku įsivaizduoti, kad šita moteris galėjo ryžtis žmogžudystei. O pasirodė, kad ir tai įmanoma. Meibl pribaigė Silviją, o ne atvirkščiai.

Erkiulis Puaro abejodamas palingavo galvą. Jis niekaip negalėjo sugretinti Meibl Seinsberi ir žmogžudės, nepaisant ironiškos misterio Barnso pastabos: "Tik pažiūrėkite, kas dedasi tarp labiausiai gerbiamų žmonių..."

O Meibl Seinsberi Sil buvo visai garbinga asmenybė...

— Noriu pabaigti reikaliuką iki galo, tai tetulei nepasiseks manęs apgauti, — pareiškė Džepas.

Kitą dieną Džepas paskambino Puaro. Jo balsas privertė seklį suklusti.

— Norite išgirsti naujieną? Viskas žlugo, mano brangusis. Viskas žlugo!

— Atleiskite, kažkas nelabai suprantama. Nespėjau susigriebti...

— Nuplaukė, berneli mano. Šaukitės pagalbos! Sėdėkite ir laužykite pirštus!

Dabar policininko balse girdėjosi ir kartėlis, ir pyktis. Puaro išsigando:

— Kas atsitiko?

— Viskas susimaišė! Triukšmas ir riksmas! Skandalas! Nemalonumų pilnos kelnės!

— Bet aš dar nieko nesupratau.

— Gerai, klausykite. Tik įdėmiai, todėl kad negaliu sa-

kyti pavardžių. Mūsų tyrimus žinote. Iššukavome visą šalį, kad pagautume paukštytę.

— Taip, taip, suprantu.

— Teko nuo visko atsitraukti. Užsičiaupti ir nutilti. Aišku?

— Taip. Bet kodėl?

— Uždėjo leteną iš tos velniškos užsieninės įstaigos.

— Argi tai įmanoma?

— Deja.

— Iš kur toks atlaidumas mis?

— Į ją jiems kaip tik nusispjauti. Tai laikraščiai. Jeigu ją patrauktume į teismą, iškiltų nemalonios smulkmenos apie misis A.S. Vėlgi tas lavonas. Stengiasi bylą užgniaužti. Nė lapė nesulos! Galimas dalykas, dėl jos vyro padėties. Supratote?

— Taip, taip. Jis kažkur užsienyje, įslaptintas tikriausiai. Ir jie nenori, kad apie jį sužinotų.

— Padėtis kebli, nieko nepasakysi!

— Apie ką jūs?

— Taip, pats sau keiksnoju. Stipresnis žodis nepakenks.

— Ta žmogysta neturi nuo mūsų pasprukti.

— Tas tai taip. Bet rankos surištos.

— Galbūt jūsų, bet mano — ne!

— Puiku, seni! Vadinasi, Puaro, jūs nusprendėte tęsti?

— Tik mirtis mane sulaikys.

— Geriau jau gyvenkite, mano drauguži! Nebent jeigu kas nors nusiųstų jums voke nuodingą tarantulą.

Kai policininkas padėjo ragelį, Puaro pagalvojo: "Ir kam ta mano nuvalkiota frazė apie mirtį? Kvaila!"

Laiškas atėjo su vakariniu paštu. Jis buvo atspausdintas mašinėle. Išskyrus parašą.

Brangusis misteri Puaro,

Būsiu labai dėkingas, jeigu galėsite mane aplankyti rytoj 12.30 Čelsyje. Jeigu jums netinka laikas, prašau paskambinti mano sekretoriui ir paskirti kitą valandą. Galvoju padėti Jums.

Atleiskite už trumputį laišką.

Nuoširdžiai jūsų
Alisteras Blantas

Puaro išlygino lapelį ir perskaitė jį dar kartą. Ir tuo metu suskambo telefonas.

Seklys netikėtai pajuto, kad skambutis svarbus. Puaro atsistojo ir pakėlė ragelį.

— Alio? — ištarė jis savo paprastu lengvu akcentu.

— Prašau pasakyti, koks jūsų numeris? — pasigirdo ragelyje nepažįstamas balsas.

— Vaitholas 7272.

Pauzė, spragtelėjimas ir balsas. Kalbėjo moteris:

— Misteris Puaro?

— Taip, aš.

— Misteri Puaro, jūs jau gavote ar gausite trumputį laiškelį.

— Kas kalba?

— Nebūtina tai žinoti.

— Labai gerai. Gavau vakariniu paštu aštuonis laiškus ir tris čekius, madam.

— Tada žinote, koks laiškas turimas galvoje. Būkite protingas, misteri Puaro, ir atsisakykite nuo jums pasiūlyto susitikimo.

— Tokius reikalus sprendžiu aš pats, madam.

— Jus perspėjo, jūsų įsikišimas daugiau nebus pakenčiamas. Atsisakykite jo.

— O jeigu aš tęsiu?

— Tada imsimės priemonių ir priversime jus sustoti.

— Kas tai, grasinimas, madam?

— Kol kas kvietimas būti protingam. Jūsų paties labui...

— Jūs labai kilniaširdė!

— Jums nepasiseks pakeisti įvykių eigos, jie iš anksto suplanuoti. Imkitės savo reikalų. Supratote?

— Žinoma. Bet laikau, kad misterio Morlio mirtis — mano reikalas.

— Daktaro žuvimas buvo atsitiktinis: jis įsikišo ne į savo reikalą.

— Morlis — žmogus, madam, ir jis mirė ne savo mirtimi.

— Daktaras — bevertė figūra.

Kai Puaro kalbėdavo labai ramiai, juokai su juo būdavo menki.

— Labai klystate...

— Jis pats kaltas, nepaklausė perspėjimo.

— Ir aš nepaklausysiu.

— Tokiu atveju jūs kvailys.

Pasigirdo spragtelėjimas, numetė ragelį.

Puaro neketino sužinoti kalbėjusios numerio, nes buvo įsitikinęs: kalbėjo iš automato. Viena, kas jį sutrikdė: balsas atrodė pažįstamas, jis kažkur girdėjo jį anksčiau. Seklys įtempė atmintį, stengdamasis sugrąžinti praeitį. Ar tik tai ne Seinsberi Sil balsas? Jis tiksliai įsivaizdavo ją, ir mis intonacija pakankamai aiškiai suskambėjo jo ausyse. Ne, ragelyje kalbėjo kitaip, galimas dalykas, moteris norėjo likti nepažinta. O be to, ji kažkada vaidino scenoje. Kai kam pasiseka balsą pakeisti be vargo. Bet tembras lyg ir panašus. Vis tik Puaro nepatenkino toks paaiškinimas: skambėjo kito žmogaus balsas. Jis nebuvo gerai pažįstamas, bet mažiausiai du kartus skambėjo jo ausyse. Įdomu, kodėl jam grasino? Nejaugi žmonės, stovintys už tos moters nugaros, tikėjosi grasinimais jį atkalbėti? Akivaizdu, kad taip. Skurdžių psichologija!

Rytiniai laikraščiai sukrėtė gyventojus naujiena. Kai ministras pirmininkas kartu su savo draugu lipo iš automobilio Dauning strite, į jį šovė. Laimei, kulka perėjo kiaurai, nepadariusi rimtesnės žalos. Pasikėsinęs indas suimtas.

Perskaitęs tai, Puaro pagavo taksi ir nulėkė į Skotlend Jardą, kur jį palydėjo į Džepo kabinetą. Tas širdingai pasveikino svečią.

— Aišku, kas jus čia atvedė, dr auguži. Įdomu, ar minima laikraščiuose, koks draugas buvo su ministru pirmininku?

— Ne, o kas jis?

— Alisteras Blantas.

— Nejaugi?

— Ir yra pagrindo galvoti, kad kulka buvo skirta Blantui, o visai ne ministrui pirmininkui. Mus labai sudomino šaudęs žmogus.

— Kas jis?

— Pusiau išprotėjęs studentas indas. Veikė, aišku, ne vienas. Vykdė pavedimą. Visada yra grupelė žmonių, kuriuos seka Nr.10. Kai dūmai po šūvio išsisklaidė, jaunas amerikietis sučiupo kažkokį neūžaugą su barzda ir laikė jį, kol atvažiavo policija, nekreipdamas dėmesio į pastarojo klyksmus. O tuo metu įvykio kaltininkas būtų ramiai pasislėpęs, jeigu mūsų vaikinai laiku nepastebėtų jo.

— Amerikietis? — nustebo seklys.

— Jaunas vaikinas, Raiksas, atrodo. O ką, jūs jį pažįstate? — paklausė užsikirtęs Džepas.

— Hovardas Raiksas iš viešbučio "Holborn Palas"?

— Taip ir yra. Tai štai kas! O aš galvojau, iš kur man ta pavardė pažįstama. Vienas iš pacientų, pabėgusių tą rytą, kai Morlis nusišovė... Keista, kaip įvykiai susiję. O jūs, Puaro, vis dar laikotės savo?

— Taip, kai kurių minčių turiu...

Gotiško stiliaus name Puaro pasitiko sekretorius — aukštas, mokantis bendrauti jaunuolis.

— Atleiskite man, taip pat ir misteriui Blantui, misteri Puaro. Mano šeimininką iškvietė į Dauning stritą dėl to incidento praėjusią naktį. Paskambinau jums, norėdamas perspėti, bet, deja, jūsų neradau. Misteris Blantas įgaliojo mane paklausti, ar nesutiktumėte praleisti savaitgalio jo namuose Kente. Jeigu taip, jis užsuks jūsų paimti rytoj vakare, — greitai pasakė jaunuolis.

Puaro dvejojo.

— Misteris Blantas labai nori jus matyti, — tęsė sekretorius.

Seklys nusileido:

— Labai ačiū, sutinku.

— Puiku. Misteris Blantas apsidžiaugs. Jus patenkins, jeigu jis paskambins maždaug be ketvirčio šeštą? O, labas rytas, misis Olivera...

Tuo metu įėjo mis Džein motina Olivera. Dama buvo prašmatniai apsirengusi, iš po mažos skrybėlaitės, koketiškai užmaukšlintos ant antakių, gražiai krito plaukai.

— Misteri Selbi, misteris Blantas davė kokius nors nurodymus dėl vasarnamio baldų? Norėjau paklausti jo vakar vakare, nes ruošiamės savaitgaliui ir...

Tuo metu misis Olivera pastebėjo Puaro ir nutilo.

— Jūs pažįstami?

— Aš turėjau malonumą susitikti su madam. — Ir seklys nusilenkė.

— O? Sveiki. Be abejo, misteri Selbi, aš žinau, kad Alisteras labai užsiėmęs, ir šie smulkūs namų rūpesčiai jo nejaudina...

— Sutinku su jumis, misis Olivera, — pritarė Selbis. — Tačiau jūsų brolis pats priminė man apie kėdes. Ir aš jau teiravausi apie jas.

— Dabar mano galvoje tikras kratinys. Ar bent galite pasakyti man, misteri Selbi...

Misis Olivera tebekalbėjo tokiu pačiu tonu. Panaši į vištą, pagalvojo Puaro. Didelę riebią vištą.

— Jeigu esate tikras, kad savaitgalį praleisime vieni, su savo šeima... — tęsė misis, eidama prie durų.

Misteris Selbis krenkštelėjo:

— Misteris Puaro sutinka atvažiuoti.

Misis Olivera sustojo ir su aiškia panieka pažvelgė į seklį:

— Tai tiesa?

— Misteris Blantas buvo labai malonus, pakviesdamas mane, — pasakė Puaro.

— Įdomu — kodėl? Alisteras amžinai turi kažkokių keistybių. Atleiskite man, aišku, bet misteris Blantas pats trokšta tylaus šeimyninio poilsio.

— Klystate, misis, jūsų brolis labai prašė misterį Puaro atvažiuoti, — nesvyruodamas patvirtino Selbis.

— O, argi taip? Man jis kažkodėl nieko apie tai nesakė.

Staiga atsidarė durys, ir ant slenksčio atsirado Džein.

— Mama, argi pamiršai? Mūsų pusryčiai paskirti pirmai penkiolika! — išpyškino ji nekantriai.

— Einu, Džein. Nesijaudink.

— Mes vėluojame, judinkis, mamyte. O! Sveiki, misteri Puaro.

Misis Olivera vėl nužvelgė seklį niekinamu žvilgsniu. Tačiau jame galėjai įskaityti budrumą ir nerimą.

— Misteris Puaro praleis su mumis savaitgalį, — šaltai pastebėjo ji.

— Taip, žinau.

Ir Džein pasitraukė, praleisdama motiną.

— Misteri Puaro!

Balse pasigirdo metalinės gaidelės. Seklys perėjo kambarį ir priėjo prie jos.

— Jūs ruošiatės su mumis į užmiestį? Ko?

Puaro nustebęs gūžtelėjo pečiais:

— Tai jūsų dėdės sumanymas.

— Bet jis negali žinoti... Niekaip negali... Kada jis jus pakvietė? O, visai neturi reikšmės...

— Džein! — šūktelėjo mamytė iš vestibiulio.

— Atsisakykite. Prašau, nevažiuokite, — skubiai sukuždėjo mergina ir išėjo.

Pasigirdo nutolstančių žingsnių garsas ir aukštas kudakuojantis mamytės balsas.

— Nebegaliu pakęsti tavo grubumo, Džein... Teks priversti tave nesikišti...

Seklys stovėjo kaip perkūno trenktas. Dvi frazės, atsklidusios pro atviras duris, beveik tiksliai atitiko tai, ką jis vakar girdėjo telefonu. Štai kodėl balsas pasirodė jam keistai pažįstamas.

Išėjęs į lauką, seklys nejučiomis pakratė galvą, tarsi nuvydamas nuo savęs haliucinacijas. Misis Olivera?

Visiškai nesuprantama! Juk negalėjo garbinga moteris taip kalbėti!

Viską jai buvo galima priskirti — pasipūtusi aukštuomenės dama, egocentrikė, — bet ne tai, ką jis girdėjo telefonu. Geraširdė riebi višta — visai įmanoma. Ausys vis dėlto, ko gera, apgavo jį. Ir dar...

"Rolsas" užsuko paimti Puaro tiksliai nustatytu laiku.

Automobilyje buvo tik Alisteras Blantas ir jo sekretorius. Olivera ir Džein, matyt, išvažiavo anksčiau kitu automobiliu.

Kelionė praėjo ramiai, be jokių nuotykių. Blantas kalbėjo mažai ir daugiausia apie sodininkystę. Seklys pasveikino jį su beveik kaip ir grįžimu iš ano pasaulio, bet finansininkas užprotestavo:

— Niekai visa tai! Netiesa, kad ketino nužudyti mane, o ne premjerą. Šaudė tikriausiai vienas iš tų pamišėlių tauškalių. Tikro blogio jie neatneša. Šiaip jų galvose visokios nesąmonės. Pavyzdžiui, sunaikinti valstybės vadovą ir drauge pakeisti istoriją.

— Ar anksčiau kas nors kėsinosi į jūsų gyvybę?

— Skamba pernelyg jau melodramatiškai, — pasakė Blantas, lengvai mirktelėjęs. — Prieš daug metų man paštu atsiuntė bombą, kuri nebuvo tokia jau baisi. Tie vaikučiai, svajojantys užvaldyti pasaulį, nemoka net geros bombos padaryti. Kokia iš jų nauda?

Ir jis palingavo galvą.

— Daugiausia tai — ilgaplaukiai idealistai, kurių galvose nėra jokios praktinės minties. Aš paprastas žmogus, kaip

sakoma, parako neišrasiu, bet bent jau visada žinojau, kad dukart du — keturi. Jūs mane suprantate?

— Lyg ir taip, bet paaiškinkite smulkiau.

— Jeigu jau ką nors skaitydavau, gerai suprasdavau ir įsisavindavau tai, ką perskaičiau. Visokios absurdiškos idėjos manęs visiškai nedomino, filosofija nesidomėjau, užtai tikrą reikalą išmaniau puikiai. Tai aš ir vadinu paprasta aritmetika. Jeigu Džonas turėjo aštuonis avinus, o Braunas paėmė iš jo dešimt, kiek Džonui liko? Kai kurie nesupranta, pirmiausia, kad Braunas nieko negalėjo paimti, o antra, atsakymas su pliusu neišeis!

— Užuot teisingai išsprendę, jie teikia pirmenybę visokiems juokams, tiesa?

— Būtent taip. Tuo ir skiriasi politikieriai. O aš visada stengiausi vadovautis sveiku protu, — pridūrė jis, pats sau nusišypsojęs. — Veltui įsišnekėjau apie reikalus. Paprastai išvažiuodamas iš Londono palieku nemalonumus ten. O štai apie jūsų nuotykius labai mėgstu klausytis, misteri Puaro. Perskaičiau daugybę siaubingų detektyvinių apsakymų ir romanų. Ar manote, kad juose yra bent dalelė tiesos?

Dabar jau iki kelionės pabaigos pokalbis vyko vien tik apie Puaro gyvenimą ir darbą. Alisteras Blantas godžiai lyg moksleivis griebdavosi kiekvienos pikantiškos smulkmenos.

Kai jie atvyko į vietą, draugiškas pokalbis nutrūko. Misis Olivera tarsi perliejo svečią lediniu krikšto vandeniu, visaip ignoruodama jį ir kreipdamasi tik į Blantą ir Selbį.

Pastarasis palydėjo Puaro į jam skirtą kambarį. Namas buvo puikus, nors ir nelabai didelis. Apstatytas baldais, kaip ir namas Londone, ramiai, santūriai ir skoningai. Viskas paprasta, bet brangu. Aptarnavimas puikus, patiekalai tik angliški, vynai rinktiniai. Pirmajam patiekalui padavė skaniausią sriubą ir ypatingu būdu paruoštą ėriuko kumpį su žaliais žirneliais. O saldžiam — gardžiai kvepiančių braškių su grietine.

Puaro taip mėgavosi komfortu, kad nebekreipė dėme-

sio į misis Oliveros nedraugiškumą ir neatleistiną jos dukters grubumą. Džeinė buvo net priešiškai nusiteikusi. Priežastis išaiškėjo baigiantis pietums.

— Elen su mumis šiandien nepietauja? — paklausė Blantas, su nuostaba apžvelgęs stalą.

Džulija Olivera suspaudė lūpas:

— Vargšelė, tikriausiai pervargo sode, ir aš patariau jai anksčiau atsigulti ir pailsėti, o ne persirenginėti pietums. Ji man pritarė.

— O, suprantu. Juk aš galvojau, kad mūsų dalyvavimas ją išblaškys, — pratarė Blantas, šiek tiek sumišęs.

— Elen tokia naivuolė. Ji mėgsta keltis anksti ir dirbti rytais, — sausokai atsakė misis Olivera.

Kai Puaro išėjo su moterimis į svetainę, Blantas užtruko kelias minutes, kalbėdamasis su sekretoriumi. Ir seklys išgirdo, kaip Džein pasakė motinai:

— Dėdei Alisterui nepatinka tavo šaltas elgesys su Elen Montresor, mamyte.

— Niekai! — vos neužriko misis Olivera. — Alisteras per didelis geraširdis. Neturtingi giminaičiai tiesiog dievina jį. Jis jiems ir taip daug daro, o šitai davė visą kotedžą ir laisvą rentą. O sėdėti su mumis už stalo kiekvieną kartą visai nebūtina, apskritai nėra reikalo! Juo labiau ji, kaip sako, mums devintas vanduo nuo kisieliaus. Manau, kad Alisteras visai neturi taip jau rūpintis ja.

— Mano nuomone, Elen paslapčiomis didžiuojasi tokia giminyste. O be to, ji daug dirba sode.

— Na ką gi, jos darbštumas pagirtinas, — patenkinta sukudakavo misis Olivera. — O apskritai tai škotai labai nepriklausomi, už ką juos visi labai gerbia.

Misis patogiau įsitaisė ant sofos, kaip ir pirma nekreipdama nė mažiausio dėmesio į svečią.

Tuo momentu tarpduryje atsirado Alisteras.

— Dabar, misteri Puaro, eikime į mano kambarį, — pakvietė jis.

Šeimininko būstas buvo ilga žema patalpa namo gale, langai atsidarydavo į sodą. Gilūs patogūs krėslai, pakankamai gražios ir drauge jaukios kušetės — viskas parengta poilsiui.

Alisteras Blantas, pavaišinęs Puaro cigarete ir padavęs jam ugnies prisidegti, iš karto pradėjo kalbėti apie reikalą.

— Yra vienas klausimas, kuris man kelia nerimą. Ir tai susiję su ta moterimi — Seinsberi Sil. Nežinau tiksliai, kas tas Albertas Čapmenas ir kuo jis verčiasi, bet, matyt, svarbiais reikalais, o tai, kas atsitiko, gali jam suteikti daug rūpesčių. Nežinau, kur dabar tas misteris, užsienyje ar namie, bet ministras pirmininkas pareiškė, kad į spaudą neturi prasiskverbti nė viena eilutė, ir kuo greičiau užgniaušime šį įvykį, tuo geriau. Toks oficialus požiūris, todėl policijos rankos surištos. Bet aš noriu žinoti tiesą, misteri Puaro. Ir jūs esate tas žmogus, kuris man ją suras. Jums biurokratai nesutrukdys.

— Ką turiu padaryti, misteri Blantai?

— Jūs privalote rasti tą moterį, Seinsberi Sil.

— Gyvą ar mirusią?

Šeimininkas kilstelėjo antakius.

— Jūs manote, kad ji mirusi?

Seklys kelias sekundes tylėjo, o paskui pakankamai įsitikinusio žmogaus tonu pareiškė:

— Jeigu norite žinoti mano nuomonę, tik mano, įsidėmėkite — taip. Laikau, kad ji — mirusi...

— Kodėl?

Puaro šyptelėjo:

— Ar jums nepasirodys absurdiška, jeigu pasakysiu, kad visa esmė nenešiotose kojinėse?

Alisteras Blantas iš nuostabos išsprogino akis:

— Jūs keistuolis, misteri Puaro.

— Kai kas galvoja, kad net per didelis keistuolis. Taip ir sako. Iš tikrųjų aš tvarkos ir logikos šalininkas ir nepakenčiu, kai iškraipomi faktai savo versijoms patvirtinti. Tai, mano nuomone, netvarka.

— Suprantate, mano galvoje šie įvykiai prabėgo jau šimtus kartų. Keistas dalykas. Vargšo daktaro savižudybė, sudarkytu veidu misis Čapmen kūnas jos pačios skrynioje! Visa tai taip bjauru! Velniškai bjauru! Čia tikriausiai slypi kažkas siaubinga.

Puaro sutikdamas linktelėjo.

— Ir žinote, kuo daugiau galvoju, tuo labiau įsitikinu, kad ta moteris niekada nepažinojo mano žmonos. Ji sugalvojo šią istoriją, kad galėtų užkalbinti mane. Bet kodėl? Kuo aš jai padėjau? Šitie klausimai be atsakymo nuolat kankina mane, — pasakė Blantas. — O kokie jūsų samprotavimai? — tęsė jis.

Puaro piktai numojo ranka:

— Mano samprotavimai tiesiog vaikiškos pasakos. Galimas dalykas, tai kažkokia gudrybė, susijusi su siekimu pirmiausia atsikratyti jūsų. O kartais ir tai atrodo niekų paistymas.

— O kodėl kažkas nori atsikratyti manęs?

— Misteri Blantai, grįžkite mintimis į dantisto krėslą tą rytą. Ar nebuvo Morlio žodžiuose kažko ypatingo, galinčio sukelti nerimą ir už ko būtų galima užsikabinti atliekant tyrimą?

Alisteras Blantas susiraukė, stengdamasis prisiminti. O paskui vis dėlto neigiamai pakratė galvą.

— Labai gaila, nieko negaliu prisiminti.

— Jūs įsitikinęs, kad daktaras neminėjo mis Seinsberi Sil? Arba kitos moters — misis Čapmen?

— Ne, mes iš viso nesikalbėjome apie žmones. Apie gamtą — taip. Apie lietų, apie rožes, apie sodus — ir apie nieką daugiau.

— O į kabinetą niekas nebuvo įėjęs, kai buvote ten?

— Palaukite, prisiminsiu. Mano nuomone, ne. Anksčiau ten būdavo šviesiaplaukė mergina, o tą kartą ji į kabinetą nebuvo užėjusi. Minutėlei buvo pasirodęs gydytojas vyriškis airišku akcentu.

— Ką jis darė arba kalbėjo?

— Kažko paklausė Morlio ir tuoj pat išėjo.

— Daugiau nieko neprisimenate?

— Nieko, ir pats gydytojas buvo absoliučiai normalus ir įprastai elgėsi.

Puaro vėl susimąstė.

— Žinote, ir man pasirodė — nieko ypatingo.

Po pakankamai užsitęsusios tylos Puaro vėl prabilo:

— Ar kartais neprisimenat jaunuolio, kuris kartu su jumis buvo priimamajame?

Alisteras Blantas vėl įsitempė, atkurdamas to ryto įvykius:

— Palaukite, taip, lyg ir buvo vienas tipas ir, ko gero, pakankamai neramus. Tiesa, jo išvaizdos neprisimenu. Kam jis jums?

— O vis dėlto — pažintumėte jį vėl pamatęs?

— Greičiausiai — ne. Aš tik probėgšmais į jį pažvelgiau.

— Argi jis nebandė jūsų užkalbinti?

— Ne. — Blantas nustebęs įsispoksojo į pašnekovą. — O dėl ko? Ir kas jis?

— Hovardas Raiksas.

Puaro įdėmiai sekė Blanto reakciją, bet nieko nepastebėjo.

— Tas vardas turi man kažką priminti? Ar aš jį esu jau kur nors sutikęs?

— Tikriausiai ne. Bet jis jūsų dukterėčios, mis Oliveros, draugas.

— O, vienas iš Džein bičiulių.

— Ir jos mamytė, kap man atrodo, nepritaria šitai draugystei.

Alisteras Blantas išsiblaškęs pastebėjo:

— Mano nuomone, Džein čia nėra jokio pavojaus.

— O jos mamytė galvoja atvirkščiai. Ji sutinka net išvežti dukterį į kitą vietą, kad tik atitrauktų nuo šio žmogaus.

— O! — Blanto veidas nušvito. — Tas pats jaunuolis,

taip?

— A, pagaliau jūs praregėjote ir susidomėjote!

— Jis labai nemalonus visais atžvilgiais. Kišasi į visus nemalonius reikalus.

— Iš mis Oliveros sužinojau, kad tas žmogus buvo tada pas dantistą tik tam, kad pažiūrėtų į jus.

— Norėjo mano pritarimo, taip?

— Visai atvirkščiai. Jis pats norėjo jus paveikti.

— Kokios vis dėlto nesąmonės!

Puaro nusišypsojo į ūsus:

— Jis prieš visus jūsų veiksmus.

— O aš, žinoma, nepritariu tokiems žmonėms kaip jis! Tik ir težino plepėti nuo ryto iki nakties užuot ėmęsi naudingo darbo.

— Atleisite, jeigu užduosiu jums įžūlų ir labai asmenišką klausimą?

— Na ką gi, klauskite.

— Mirties atveju — kaip paskirstėte savo turtą?

Blantas akimirksniui neteko žado, o paskui pakankamai šiurkščiai pasakė:

— Kam jums to reikia?

— Padėtų išnarplioti bylą.

— Niekai!

— Galbūt taip, o galbūt ir ne.

— Be reikalo viską dramatizuojate, Puaro. Niekas nesiruošia manęs žudyti arba daryti ką nors panašaus! — šaltai burbtelėjo Blantas.

— O bomba ant jūsų stalo pusryčių metu, o šūvis gatvėje...

— Na, tai!.. Bet kuris žmogus, turintis reikalų su finansais, pritraukia kaip drugelius ugnis įvairius pamišėlius!

— O galimas dalykas, kad su byla susiję visai ne pamišėliai ir ne fanatikai.

Blantas įsistebeilijo į Puaro:

— O ką gi jūs siūlote?

— Paprastai sakant, man svarbu žinoti, kas suinteresuotas jūsų mirtimi?

Blantas nusijuokė:

— Labiausiai — institutas akliesiems, šventojo Eduardo ligoninė ir kitos panašios įstaigos. Be to, palikau apvalią sumelę misis Džulijai Oliverai, taip pat vienintelei tiesioginei giminaitei, antrajai pusseserei Elen Montresor, kuri pakankamai neturtinga ir gyvena netoli nuo čia mažame kotedže. Na ir savo dukterėčiai vestuvėms. Viską, misteri Puaro, laikykite griežčiausioje paslaptyje.

— Savaime aišku, mesjė.

— Tikiuosi, kad jūs nepatarsite, misteri Puaro, Džulijai arba Džein Oliverai, arba mano pusseserei Elen mane dėl to nužudyti? — sarkastiškai pastebėjo Blantas.

— Niekada neduodu jokių patarimų.

— O mano prašymą išpildysite?

— Rasti Seinsberi Sil? Taip, būtinai.

— Dėkui, drauguži, — nuoširdžiai pasakė Alisteras Blantas.

Išeidamas pro duris, Puaro vos neatsitrenkė į aukštą ten stovėjusią figūrą.

— Atleiskite, madmuazele, — mandagiai atsiprašė jis.

Džein Olivera staigiai atšoko.

— Žinote, ką galvoju apie jus, misteri? — ištarė ji.

— Tikriausiai taip, madmuazele...

Mergina neleido jam baigti:

— Jūs šnipas, štai kas jūs! Niekingas, žemas seklys, visiems pranašaujantis nemalonumus!

— Užtikrinu jus mieloji...

— Žinau, ko jūs vertas! Meluojate čia viską! Kodėl nepasakius tiesiai? Štai ir pasiteisinti neturite kuo. Niekas nenori nuskriausti mano brangaus dėdulės. Neleisime, kad bent plaukas nukristų nuo jo galvos. Jis saugus. Jį gina visi.

Mergina minutėlę atsikvėpė, o paskui vėl pratrūko:

— Neapkenčiu. Mažas purvinas seklys! Niekingas pigmėjas!

Ir ji galvotrūkčiais puolė šalin nuo jo.

O Puaro liko stovėti vietoje plačiai atvertomis akimis ir pakeltais antakiais. Jo ranka nervingai pešiojo ūsus, o jis pats buvo giliai susimąstęs.

Taip paskendęs savo mintyse seklys įėjo į svetainę. Misis Olivera dėliojo pasjansą. Ji pažvelgė į įėjusįjį taip, tarsi matytų šlykštų vabalą, ir sumurmėjo su pasišlykštėjimu:

— Raudonas valetas ant juodos karalienės.

— Matyt, čia visi nekenčia manęs! — nelinksmai pastebėjo Puaro ir priėjo prie lango, atverto į sodą.

Buvo nuostabus vakaras, oras pripildytas švelnaus gėlių aromato. Seklys nusprendė išeiti į sodą. Su didžiausiu malonumu jis klaidžiojo takeliais tarp gėlynų.

Netikėtai jis pasisuko ir tarp krūmų pamatė dvi figūras, tuoj pat atšokusias vieną nuo kitos. Atrodė, jis sutrukdė meilės pasimatymui. Puaro skubiai nužingsniavo šalin. Net čia jo buvimas buvo kažkam nepageidautinas. Seklys praėjo pro Alistero Blanto, kažką diktavusio misteriui Selbiui, langą. Puaro beliko tik vienintelė priebėga — tai jo miegamasis.

Ten jis pavaikščiojo kurį laiką iš kampo į kampą, apgalvodamas galimas situacijas.

Įdomu, apsiriko jis ar ne, spėdamas, kad balsas telefonu buvo misis Oliveros? Spėjimas atrodė absurdiškas. Melodramatiški misterio Barnso atskleidimai, paslaptinga vadinamojo Alberto Čapmeno buvimo vieta, susierzinimas ir išgąsdintos kambarinės Agnes akys — visada vienas ir tas pats: reikia grąžinti praeitį. Kartais nereikšmingiausios detalės padeda suvokti esmę. O dabar buvo viskas, ko reikia, tik ne tiesus kelias! Reikia rasti tikrus, patikimus faktus, kuriems nepaprieštarausi!

— Galbūt senstu? — su netikėta nuostaba ištarė sau Puaro.

6 skyrius

Vienuolika, dvylika — tikėkis laimėti

Kitą rytą seklys pabudo vos išaušus ir atmintyje atkūrė visus praėjusios nakties nemalonumus.

Oras buvo puikus, žydėjo sodas. Jis nusprendė pasivaikščioti lauke, susikaupti. Neskubėdamas ėjo tarp gėlynų su rožių krūmais, mėgaudamasis jų švelniausiu aromatu ir pagaliau, aplenkęs sodą, išėjo į daržą. Čia jis kurį laiką stebėjo, kaip dirba tvirta moteris, vilkinti grubų tvido švarką ir sijoną. Ji buvo juodbruva, trumpai pakirptais taip pat juodais plaukais. Moteris kalbėjo lėtai, charakteringu škotišku akcentu, į pokalbį įsijungė nenoriai. Mis Elen Montresor balse jam pasivaideno sarkastiškos intonacijos, ir seklys nusprendė ją aplenkti. Puaro akivaizdoje sodininkas, kuris ką tik ilsėjosi, staiga pagriebė kastuvą ir pradėjo įnirtingai kažką kasti. Seklys priėjo prie jo arčiau. Sodininkas, pasisukęs į svetimą žmogų nugara, tebedirbo su dar didesniu įniršiu.

— Labas rytas, tepadeda Dievas, — pratarė pagaliau Puaro, sustojęs ir stebėdamas jį.

— Ačiū, sere, sveiki, — sumurmėjo tas, nepakeldamas galvos ir tebekasdamas.

Seklys buvo šiek tiek sutrikęs. Ilgametė patirtis suflerayo jam: kad ir kaip užsiėmęs būtų žmogus, bet, jeigu prie jo kas nors prieina, jis su malonumu meta darbą ir sutinka nors ir visą dieną kalbėtis su jumis.

Matyt, Puaro klydo. Keletą minučių jis stebėjo sulinkusią figūrą. Buvo ar nebuvo kažkas pažįstama šių pečių išsitiesime? Galbūt vėl klaida: balse ir figūroje jautėsi kažkas pažįstama, o ar tikrai taip? Ir vėl jis pagalvojo, ar nesėlina prie jo nepermaldaujama senatvė?

Seklys stengėsi nuvyti liūdnas mintis ir vėl susidomėjęs įsižiūrėjo į sodininką, kuris dabar nustojo kasti ir rankove šluostėsi suprakaitavusį veidą.

— Labai keista ir net nuostabu, — sumurmėjo Erkiulis Puaro.

Iš tikrųjų, kodėl Frenkas Karteris, turėjęs dirbti sekretoriumi, pas Alisterą Blantą dirbo sodininku?

Mąstydamas apie tai, ką pamatė, Puaro išgirdo tolimus gongo dūžius ir pasuko namo link.

Eidamas atgal, jis netyčia išgirdo šeimininko ir mis Montresor, ką tik išėjusios pro tolimuosius daržo vartelius, pokalbį. Jos balso sunku buvo neatpažinti:

— Atleisk man, Alisterai, bet aš nenoriu susitikinėti su tavo amerikoniškąja gimine!

— Džulija pakankamai netaktiška, bet ji neketina...

— Man atrodo, jos maniera bendrauti su manimi pakankamai įžeidžianti, ir aš neketinu kęsti amerikiečių ar kieno kito akiplėšiškumo, — ramiai ištarė mis Montresor ir nuėjo namo.

O Puaro priėjo prie Alistero Blanto, kuris dėl savo giminaičių pasirodė esąs be kaltės kaltas. Tos moterys... Iš tikrųjų velnio tvarinys.

— Labas rytas, misteri Puaro. Puiki diena, tiesa?

Jie pasuko prie namo, ir Blantas liūdnai atsiduso:

— Aš taip ilgiuosi savo žmonos!

Svetainėje pamatęs Džuliją, jis nesusilaikė nepasakęs:

— Būk mandagesnė su Elen, labai prašau tavęs.

— Škotės labai greitai įsižeidžia, — skubiai atšovė misis Olivera.

Alisteras Blantas atrodė nuliūdęs.

— Jūs turite naują sodininką. Jis tikriausiai neseniai pasamdytas? — pastebėjo Puaro.

— Taip, ankstesnysis išvažiavo prieš tris savaites, teko vietoj jo priimti kitą.

— Žinote, iš kur jis?

— N-ne. Makas Alisteras jį pasamdė. Kažkas prašė, neprisimenu, jaunuolis turi geras rekomendacijas. Labai keista, nes jis dirba blogai. Matyt, teks atleisti.

— O kuo jis vardu?

— Daningas Sanberis ar kažkas panašaus.

— Ar jums nepasirodys nemandagu, jeigu paklausiu, kiek jam mokate?

— Ne, nepasirodys. Manau, du svarus ar apie tiek.

— Ne daugiau?

— Galimas dalykas net mažiau.

— Tada viskas labai keista, — sumurmėjo Puaro.

Šeimininkas klausiamai pažiūrėjo į jį.

Tuo metu Džein Olivera sušlamino laikraštį, nutraukdama pokalbį.

— Daugelis trokšta jūsų kraujo, dėde Alisterai!

— O, tu prisiskaitei apie debatus parlamente. Viskas taip. Vien Ačertonas ko vertas. Amžinai elgiasi kaip Don Kichotas, kariauja su vėjo malūnais ir kelia absurdiškas finansines idėjas. Duok jam valią — per savaitę paleis Angliją vėjais.

— Tu, dėde, nenori išbandyti ką nors nauja?

— Viskas nauja — tai pagerinta sena, džiaugsme mano.

— Tu visada prieš, sakai, kad ir bandyti neverta.

— Eksperimentai pavojingi, gali atnešti daug žalos.

— Tai, kas yra, taip pat niekam nebetinka. Netvarka, nelygybė, neteisybė. Juk reikia su tuo kažką daryti!

— Viską, ką galime, stengiamės daryti, Džein.

Mergina nenurimo:

— Reikia ir dangų, ir žemę apversti! O tu sėdi čia ir mėgaujiesi valgiu!

Ji pašoko ir pribėgo prie lango, išeinančio į sodą.

Alisteras buvo suglumęs ir pasimetęs nuo tokio jausmų fejerverko:

— Džein pastaruoju metu labai pasikeitė. Kas įkvepia jai tas mintis?

— Nekreipk dėmesio, — pasakė misis Olivera, — kvaila mergiotė. — Prisirinko visokių nesąmonių tose draugijose, o paskui pareina namo ir skelbia bala žino ką.

— Taip, bet Džein visada buvo protinga.

— Dabar tai madinga, Alisterai. Tiesiog skrajoja!

— Tikrai, jie vis dėlto sklando padebesiais.

Visgi jis susijaudino.

Misis Olivera atsistojo, ir Puaro galantiškai atlapojo jai duris.

— Juk žinai, nepripažįstu absurdiškų idėjų. Tuščiažodžiavimas — nieko daugiau, — pratarė liūdnai šypsodamasis šeimininkas ir, kreipdamasis į Puaro, pridūrė: — Žinote, aš paskutinis mohikanas.

— Kas atsitiktų, jeigu jūs išeitumėte?

— Pasitraukti nuo reikalų? Jūs tai norite pasakyti? Atsiras kvailių-eksperimentatorių. O kas bus su mūsų Anglija, žinote...

Puaro pritardamas linktelėjo. Jis simpatizavo geriems seniems laikams, netikėjo naujovėmis ir net bijojo jų...

— Laiškus aš pabaigiau, dabar galiu parodyti jums sodą, misteri Puaro, — pasakė Blantas.

Ir du pagyvenę vyriškiai lėtai išėjo iš namo.

Sodas su retais Alpių augalais buvo didžiausias šeimininko pomėgis ir aistra. Visą savo laisvalaikį jis praleisdavo čia. Ir Puaro virto dėmesingu klausytoju, kęsdamas karštį ir kankindamasis dėl siauranosių batelių. O šeimininkas, nieko nepastebėdamas, vedžiojo po sodą, kartkartėmis rodydamas kai kuriuos įsidėmėtinus egzempliorius. Dūzgė bitės, buvo labai tylu ir net snaudulio apimta. Netikėtai tylą nutraukė garsus barnis, lydimas dviejų vyriškių peštynių.

— Aš tau parodysiu, velnio vaike! Mesk pistoletą!

Jaunas sodininkas, kuris rytą nenoriai kapstėsi žemėje, dabar raitėsi stipriame, beveik visa galva aukštesnio už jį žmogaus, glėbyje. Puaro tučtuojau pažino pastarąjį. Jau iš balso jis suprato, kas tai.

— Paleisk! — maldavo Frenkas Karteris. — Tai ne aš, sakau tau. Ne aš!

— Ne tu, sakai? — nenurimo Hovardas Raiksas. — O kas gi? Gal aš žvirblius šaudžiau?

Jie nutilo, žiūrėdami į priėjusius.

— Misteris Alisteras Blantas? Šitas vaikinas ruošėsi jus nušauti. Pagavau jį nusikaltimo vietoje.

— Jis meluoja! — suspiegė Frenkas. — Aš tik kirpau krūmus. Staiga išgirdau šūvį, ir pistoletas nukrito tiesiai man po kojomis. Pakėliau jį, štai ir viskas. O paskui šitas bulius šoko ant manęs.

— Pistoletas buvo tavo rankose, ir tu tuoj tuoj ketinai iššauti! Laimei, aš tave sulaikiau. Ir sulaikiau laiku.

— Būtent, — sumurmėjo Puaro.

Blantas supykęs susiraukė ir prabilo:

— O dabar, Danonai-Danberi, kuo jūs vardu?..

Seklys jį pertraukė:

— Šito žmogaus vardas Frenkas Karteris.

Tas piktai pažvelgė į kalbantį:

— Jūs norėjote mane paskandinti! Ir čia atvažiavote šnipinėti net sekmadienį. Tai va, sakau jums, kad nešoviau į jį ir neketinau to daryti.

— O kas gi tada? — ramiai paklausė seklys. — Čia nieko, išskyrus mus, nėra, pats matote.

Džein Olivera strimgalviais lėkė takeliu. Plaukai išsidraikė į visas puses, akys iš siaubo plačiai atsivėrė.

— Hovardas? — sušuko mergina.

— Sveika, Džein. Aš ką tik išgelbėjau tavo dėdės gyvybę, — pratarė Raiksas.

— O! — Ji sustojo kaip įbesta. — Nori pasakyti?..

— Jūs, žinoma, atsiradote čia laiku, misteri, misteri...

Blantas nežinojo, ką pasakyti.

— Tai Hovardas Raiksas, dėde. Jis mano draugas.

Alisteras pažvelgė į Hovardą ir nusišypsojo:

— O! Tai Džein bičiulis man išgelbėjo gyvybę! Turiu jums padėkoti jaunuoli.

Scenoje, pūškuodama kaip garvežys, pagaliau pasirodė Džulija Olivera.

— Girdėjau šūvį. Kas atsitiko, Alisterai? — Ir ji įsistebeilijo į Raiksą. — Tai jūs? Kaip, kaip išdrįsote?

— Hovardas išgelbėjo dėdę, mama, — lediniu tonu ištarė mergina.

— Ką? Aš... aš...

— Šitas žmogus norėjo nušauti dėdę, o Hovardas jį pačiupo ir išmušė iš jo rankų pistoletą.

— Jūs bjauri melagė, štai kas jūs, — piktai prakošė Frenkas Karteris.

Klausantis šių žodžių, mamytei sudrebėjo smakras. Prireikė vos minutės ar dviejų, kad persiorientuotų ir užgiedotų visai kitaip. Misis mikliai pasisuko į Blantą:

— O! Mano brangusis! Koks siaubas! Dievo dėka tu išgelbėtas. Žemėje viskas taip baisu ir netvirta. Tiesiog vos laikausi ant kojų. Ar galiu gurkštelėti brendžio?

— Žinoma, greičiau eikime į vidų.

Ji visu svoriu atsirėmė į jo petį.

Blantas šnairai pažvelgė į Puaro ir Raiksą:

— Ar galėsite sulaikyti šį vaikiną? Paskui paskambinsimė į policiją ir perduosime jį iš rankų į rankas.

Frenkas Karteris buvo beišsižiojęs, bet negalėjo ištarti nė žodžio. Jis mirtinai išblyško, keliai tirtėjo.

Hovardas Raiksas su pasibjaurėjimu sugriebė jo ranką:

— Na, judinkis...

Frenkas kimiai ir labai neįtikinamai sumurmėjo:

— Visa tai melas... melas...

Raiksas smerkiamai pažvelgė į Puaro:

— Kodėl jūs, įžymusis sekly, nepasakėte nė vieno svaraus žodžio?

— Kol kas dar mąstau, misteri Raiksai.

— Aišku, jūs tik tai ir veikiate. Radote laiką! Taip ir autoritetą prarasti galima. Ar tik nemanote, kad Alisteras liko gyvas tik jūsų dėka?

— Antras jūsų didvyriškas poelgis, tiesa, misteri Raiksai?

— Dar ir sąmojus laidote, misteri?

— Ne anksčiau kaip vakar jūs sugriebėte ir kažkur tempėte žmogų, kuris neva šovė į misterį Blantą ir ministrą pirmininką.

— Taip, galimas dalykas, suklydau. Kam tai neatsitinka! Bet čia visai kas kita.

— Vakar jūs tikrai apsigavote, o štai šiandien — klausimas, — sausai pasakė Puaro.

— Šiandien vėl nei šis, nei tas, — niūriai ištarė Frenkas Karteris.

— Nurimk, tu! — subliuvo Raiksas.

— Įdomu, — sumurmėjo pats sau seklys.

Rengdamasis pietums, Puaro žvilgtelėjo į save veidrodyje ir susiraukė: kaklaraištis kažkodėl niekaip nenorėjo paklusti simetrijos taisyklėms. Apskritai nuotaika buvo nekokia, o kodėl — nesuprantama. Viskas lyg ir aišku — Frenkas Karteris pagautas su įkalčiais. Jis ir anksčiau darė atstumiantį įspūdį, nors mokėjo moteriai apsukti galvą ir priversti ją patikėti savimi, į nieką nekreipiant dėmesio.

Nežiūrint to, visa, kas atsitiko, atrodė siūta baltais siūlais. Kaltinimui nėra pakankamai įrodymų. Kartu pats Karteris pasiteisinimui nieko įtikinamo pasakyti negalėjo. Tik tiek, kad šovė kažkas kitas. Jis kartojo tai be atvangos, tačiau įtikinti ką nors nepasisekė.

Nesuprantama buvo ir tai, kodėl šūvio metu Hovardas Raiksas atsirado nusikaltimo vietoje, nors, aišku, jo dalyvavimą kažkaip buvo galima paaiškinti noru būti arčiau mylimos merginos. Apskritai aplinkybės susiklostė jo naudai: jeigu žmogus išgelbsti jus nuo kulkos, jo negalima nepakviesti į namus.

Misis Olivera visa tai nepatiko, bet čia ji buvo bejėgė. Nepageidautinas jos dukters gerbėjas dabar turėjo galimybę

ir jos neišnaudoti jis nekctino.

O Puaro visą vakarą įdėmiai sekė jį.

Ir, reikia pasakyti, jaunuolis meistriškai atliko savo vaidmenį. Jis nešokiravo draugijos pražūtingomis idėjomis ir apskritai nekalbėjo apie politiką, o visus linksmino juokingomis istorijomis ir prasimanymais apie keliones į negyvenamas vietas.

Tuo metu Puaro mąstė: "Čia jis ne vilkas arba vilkas avies kailyje. Kaipgi iš tikrųjų? Įdomu..."

Kai seklys jau ruošėsi miegoti, pasigirdo beldimas į jo miegamojo duris.

— Įeikite, — ištarė šeimininkas.

Tarpduryje išdygo Hovardas Raiksas ir tuoj pat nusikvatojo iš savo paties padaryto įspūdžio:

— Nelaukėte manęs? O aš ilgai stebėjau jus, ir jūsų elgesys man nepatiko. Labai jau jūs susimąstęs.

— O kodėl tai sukėlė nerimą jums, mano drauge?

— Tiksliai negaliu atsakyti, bet, neabejotinai — taip! Matyt, jums niekaip nesiseka kažką įspėti.

— O jeigu taip? Kas tada?

— Tada turiu padėti jums ir kai ką paaiškinti. Apie vakar dieną. Šou buvo klasiškas tikrai! Sekiau, kaip jo šviesybė išėjo į Dauning strit 10, ir mačiau, kad Remas Lalas šovė. Tą žmogų gerai pažįstu. Jis malonus jaunuolis, nors per daug emocionalus. Liguistai reaguoja į neteisybę, ypač kai buvo Indijoje. Juk jokia žala nebuvo padaryta, kulka pralėkė pro šalį, nieko neužkliudžiusi, todėl nusprendžiau viską prisiimti sau: negadinti Remo Lalo reputacijos. Aišku?

— Na, o šiandien? — paklausė Puaro.

— Tai visai kas kita. Jokio Remo nebuvo, tik Karteris. Jis ir šovė, pistoletą vis dar laikė rankoje, kai prišokau. Taigi, antro šūvio nebuvo.

— Jūs taip nerimavote dėl misterio Blanto gyvybės ir saugumo?

Raiksas priverstinai nusišypsojo:

— Truputį keista, juk taip manote po viso to, ką pasakiau? Neabejotinai, Blantas trukdo pažangai. Ne jis asmeniškai, jis kaip tik geras žmogus, bet jo pažiūros niekam tikusios. Jums visa tai atrodo keista, tiesa?

— Prieštaravimas tarp teorijos ir praktikos per daug didelis.

— Ir mano tokia nuomonė!

Misteris Raiksas atsikėlė nuo lovos, ramiai ir patikliai nusišypsojo.

— Galima buvo numatyti, kad jūs iš karto mane suprasite, — ištarė svečias ir išėjo, sandariai uždaręs duris.

— Viešpatie, išgelbėk ir apsaugok mane nuo šito nelabojo, — aukštu balsu giedojo misis Olivera. Šitos moters vaizduotėje Hovardas Raiksas buvo būtent įsikūnijęs šėtonas.

Anksti rytą Puaro lydėjo namo šeimininką ir jo šeimą į kaimo bažnyčią rytinėms pamaldoms.

Jaunuolis šypsodamasis paklausė:

— Jūs visada einate į bažnyčią, misteri Blantai?

Alisteras kažką neaiškiai sumurmėjo apie šalies papročius ir tipišką britų sentimentalumą.

Bažnyčioje giedojo berniukų choras. Jam su įkvėpimu pritarė tenorai ir bosai: "Gelbėk, Visagali, nuo bedievių rankų, saugok nuo piktų žmonių..." Erkiulis Puaro užtraukė baritonu: "Puikybė ruošia man pinkles, ji spąstai mano kelyje..."

Seklys taip ir liko išsižiojęs. Jis visai aiškiai pamatė spąstus, į kuriuos vos nepakliuvo. Jis stovėjo, įsmeigęs akis į erdvę ir plačiai išsižiojęs, kol pagaliau Džein Olivera netruktelėjo jo už rankovės ir neliepė sėstis. Puaro atsisėdo, bet daugiau nieko nebegirdėjo: jo neapleido mintis apie pinkles. Jis buvo priblokštas, atskiri faktai sukosi sūkuryje, kol kas be jokios tvarkos.

Tai priminė kaleidoskopą: batelio sagtis, kojinės, subjaurotas veidas, blogas Alfredo, berniuko liftininko, literatūrinis skonis, tamsūs misterio Amberiočio reikalai, paskutinis

misterio Morlio suvaidintas vaidmuo, — viskas kėlė nerimą ir sukosi keistu verpetu.

Atrodė, kad Puaro pirmą kartą suvokė bylą.

Kaip sapne seklys šlovino Dievą.

7 skyrius

Trylika, keturiolika — moterims koketuoti

— Misteris Reilis? Neapsirikau?

Jaunas airis atsistojo, išgirdęs savo pavardę, paskui atsisuko. Šalia jo stovėjo mažas žmogelis ilgais puošniais ūsais ir kiaušinio formos galva.

— Jūs tikriausiai neprisimenate manęs?

— Ką jūs! Misteris Puaro ne iš tų, kuriuos lengva pamiršti.

Jis akimirkai atsisuko į klerką, stovintį už stalelio ir laukiantį jo.

— Ruošiatės į užsienį — atostogų? — paklausė seklys.

— Aš jų, deja, neturiu, jos jau išnaudotos. O jūs, misteri Puaro? Ar nenorite sprukti iš šitos šalies?

— Kartais, trumpam, grįžtu į tėvynę, į Belgiją, — atsakė Puaro.

— Turėjau galvoje kur nors toliau. Pavyzdžiui, į Ameriką, — pridūrė Reilis. — Jei jau aš ten nusikasiu, vargu ar grįšiu atgal.

— Skaudu tai girdėti, misteri Reili. Vadinasi, norite atsisakyti praktikos Kvin Šarlot gatvėje?

— Jūs beveik teisus, misteri Puaro.

— Iš tikrųjų? Tuomet labai liūdna.

— O manęs neliūdina net tai, kad palieku daug neapmokėtų skolų. Ir kautis dėl to neketinu. Viską mesiu ir

pradėsiu naują gyvenimą. Turiu profesiją, visada galėsiu uždirbti.

— Šiomis dienomis mačiau mis Morli, — ištarė Puaro.

— Ir ką, tai suteikė jums didelį malonumą? Manau, kad ne. Tokios surūgusios moteriškos fizionomijos niekur nemačiau. Kartais man net atrodydavo, kad ji patyliukais patraukia vynelio, žinoma, slapta nuo visų.

— Jūs sutinkate su aukščiausiojo teismo sprendimu dėl jūsų kolegos mirties? — pasidomėjo seklys.

— Žinoma, ne, — demonstratyviai pareiškė Reilis.

— Jūsų nuomone, jis nepersistengė, darydamas injekciją?

— Jeigu Morlis suklydo, leisdamas vaistus tam graikui, vadinasi, buvo girtas arba paprasčiausiai ketino nužudyti pacientą. O girto jo aš niekada nesu matęs.

— Tai jūs laikote, kad visa tai buvo daroma apgalvotai?

— Nekelsiu tokio baisaus kaltinimo.

— Bet juk reikia kažkaip visa tai paaiškinti?

— Be abejo, bet aš dar nesugalvojau, kaip.

— Kada paskutinį kartą matėte Morlį gyvą?

— Leiskite prisiminti: laikas greitai bėga. Lyg vakare, išvakarėse, apie septintą.

— O nužudymo dieną?

Reilis neigiamai pakratė galvą.

— Visiškai įsitikinęs? — neatstojo seklys.

— Tiksliai pasakyti negaliu, neprisimenu, ko gera...

— Ar neprisimenate, pavyzdžiui, kad buvote užėjęs į jo kabinetą maždaug vienuoliktą trisdešimt penkios, kai ten buvo pacientas?

— Neneigsiu. Galimas dalykas, ko nors dėl darbo: arba paklausti ko nors, arba instrumento prireikė. Manęs šito jau klausėte. Bet jeigu aš ir užėjau, tai tik minutei, o ji išdilo iš atminties. Mano krėsle taip pat ligonis sėdėjo.

— Dar kai ko noriu jūsų paklausti. Misteri Reili, jūsų pacientas išėjo, nesulaukęs eilės, jo laikas liko laisvas. Ką

veikėte tą pusvalandį?

— Ką ir paprastai — sumaišiau viskį su sodos vandeniu ir išgėriau. O dar, kaip jau jums pranešiau, man paskambino, paskui sekundei užbėgau pas Morlį.

— Aišku. Išėjus Barnsui, nuo pusės pirmos iki pirmos, pas jus vėl nieko nebuvo. Ir ką tada veikėte?

— Vėl maišiau sau gėrimą!

— Ir vėl užbėgote pas Morlį?

Misteris Reilis nusišypsojo:

— Norite pasakyti, kad užėjau ir nušoviau jį. Jau seniai jums sakiau, kad nedariau to. Kodėl vėl klausiate, vėl — čiupt už vadžių — vėl iš pradžių, kaip sakoma.

— Ką galvojate apie kambarinę Agnes?

— Tai jau visai juokinga.

— Bet aš norėčiau žinoti.

— Galiu atsakyti: ji manęs visai nedomino. Tai Džordžinos reikalas — mieloji sesutė akylai stebėjo moteris ir, reikia manyti, teisingai darė. O man jos nerūpėjo.

— Atrodo, mergina kažką žino, — pastebėjo Puaro.

Jis klausiamai pažvelgė į dantistą, tas vėl nusišypsojo:

— Neklauskite manęs, aš nieko nežinau ir negaliu jums padėti.

Daktaras susirinko popierius, gulėjusius prieš jį ant stalo, ir išėjo.

O Puaro dar kartą apsilankė Hempstede. Misis Adams dėl to šiek tiek nustebo. Nors susitikimuose su Skotlend Jardo atstovais ji nežiūrėjo į jį rimtai, už akių vadindama "keistoku mažyčiu užsieniečiu", dabar moteris troško su juo pasikalbėti.

Aptarus sensacingus pranešimus apie auką, rastą jos pačios bute, apie ką buvo plačiai paskelbta, pokalbis nukrypo į pirminę klaidą, kai misis Čapmen kūną palaikė Seinsberi Sil. Tai irgi visiems jau buvo žinoma. Bet faktas, kad mis Sil buvo, galimas dalykas, paskutinė, mačiusi vargšelę gyvą, kažkaip

nepadarė įspūdžio. Spaudoje to klausimo neaštrino, tarsi policija ketino apkaltinti mis šiuo nusikaltimu. Misis Adams bent jau su palengvėjimu atsikvėpė, kad ne jos draugė žuvo. Ir pareiškė, kad net įtarimo šešėlis negali kristi ant Meibl Seinsberi Sil.

— Viena labai keista, — kad ji dingo. Užtikrinu jus, misteri Puaro, čia galėjo didelę reikšmę turėti atminties praradimas.

Seklys pareiškė: visai įmanoma, jis žino keletą tokių atvejų.

— Ir aš prisimenu vienos savo pusseserių draugę. Mano nuomone, tai vadinasi amnezija.

Po trumpos pauzės seklys paklausė, ar kalbėjo kada nors mis Sil apie misis Albert Čapmen? Ne, misis Adams neprisimena, kad jos draugė būtų paminėjusi tokią pavardę. Ir kas ta misis Čapmen? Ir ar policija turi kokių prielaidų, kas galėjo ją nužudyti?

— Kol kas visa tai dar paslaptis, madam.

Vėliau seklys pasidomėjo, ar ne misis Adams rekomendavo mis Sil dantistą misterį Morlį? Moteris atsakė neigiamai. Pati ji gydėsi pas misterį Frenčą Harli gatvėje ir, reikalui esant, būtų nusiuntusi draugę pas savo gydytoją. Tada, pasakė Puaro, tikriausiai misis Čapmen pasiūlė mis Sil aplankyti daktarą Morlį, su kuo misis Adams visai sutiko.

Misis Adams pirmą kartą susitiko su mis Sil Indijoje, tiesa? Ši vėl atsakė teigiamai.

Ar žinojo misis Adams, kad mis Sil kažkada buvo pažįstama su Alistero Blanto žmona?

— O, mano nuomone, ne, misteri Puaro. Jūs kalbate apie tą žinomą bankininką? Jeigu Meibl sutiktų šią moterį, ji kada nors užsimintų apie ją. Ji apskritai turėjo silpnybę pasakoti apie pažintis su šio pasaulio galingaisiais. Visi mes tuo klausimu ne be nuodėmės.

— Vadinasi, jūsų draugė niekada nekalbėjo apie Blantus, ypač apie misis Blant?

— Niekada.

— Jeigu ji būtų artima misis Blant bičiulė, jūs žinotumėte tai?

— O taip. Nė už ką nepatikėsiu, kad Meibl pažinojo ką nors iš jų. Jos draugai buvo patys paprasčiausi žmonės. Kaip mes, pavyzdžiui.

Misis Adams kalbėjo apie draugę taip, kaip priimta kalbėti apie mirusius: tik gerai. Ir darbuotoja ji buvo puiki, ir geros širdies, ir nuoširdi, ir padori.

Seklys klausėsi. Ji gyveno Kalkutoje, mokė oratorinio meno, dirbo tarp čiabuvių. Ją ten gerbė, nors moteris būdavo pernelyg nerimastinga, kartais kvailoka, bet visa tai atleistina. Svarbiausia — jos gera, auksinė širdis. Su įkvėpimu dirbdama misionierės darbą, galėjo sukelti entuziazmą net apatiškiausiems. Bet sunku buvo įkalbėti žmones aukoti pinigėlius, — kasmet vis sunkiau: pragyvenimas brango, ir todėl kartą Meibl ištrūko, kad ji galėtų padaryti nusikaltimą, kad tik įsigytų lėšų.

— Ji tikrai tai sakė? — susimąstęs ištarė seklys.

Netrukus Puaro išėjo, galvodamas apie Meibl Seinsberi Sil charakterį. Rimta, gera, gerbiama, padori. Štai kaip tik tarp tokių, kaip teigė misteris Barnsas, ir gali būti potencialių nusikaltėlių. Ji grįžo iš Indijos tuo pačiu laivu, kaip ir misteris Amberiotis. Tai galėjo paaiškinti jų bendrus pusryčius "Savojos" viešbutyje. Paskui ji susipažino su misteriu Alisteru Blantu, melagingai įtikinėdama jį, kad artimai pažinojo jo žmoną. Netikėtai paliko viešbutį po pokalbio su policija. O auka buvo apvilkta jos suknele, turėjo jos krepšelį. Viskas — kad sumaišytų kortas. To jau kažkaip perdaug!

Ar galima Erkiuliui Puaro patikėti visais šiais faktais?

Ko gera, nusprendė jis.

Tokie apmąstymai užvaldė seklį grįžtant atgal, kol jis pasiekė "Redžent" parką. Jis nusprendė dalį parko pereiti pėstute, o paskui sėsti į taksi. Iš patirties žinojo, kad jo puikūs

odiniai bateliai po kurio laiko taip imdavo spausti, kad tekdavo imti automobilį.

Diena buvo nepaprasta, ir Puaro su malonumu stebėjo auklytes, kurios, užsiplepėjusios tarpusavyje, visai pamiršdavo savo globotinius, o šie, pasijutę laisvi, kvatojo, lakstė, jautėsi palaimos viršūnėje.

Šunys lojo ir išdykavo kartu su vaikais.

Mažytis berniūkštis leido į vandenį laivelius.

Ir vos ne po kiekvienu medžiu sėdėjo įsimylėjėliai.

— Ach! Dieve mano, Dieve mano, — susigraudinęs šnibždėjo Puaro, mėgaudamasis šiuo vaizdu.

Tačiau šitų Londono merginų neskoningais tualetais jokiu būdu nebuvo galima lyginti su moterimis, kurias pažinojo ir prisiminė seklys. Ypač vieną iš jų, tikrą rojaus paukštę, puikiąją Verą Rusakovą, rusų aristokratų palikuonę. Tauriausias iki pirštų galiukų sutvėrimas!

Betgi sugrįžęs iš padebesių į žemę, Puaro atkreipė dėmesį į vieną iš įsimylėjėlių porų: jo prityrusi akis šių dviejų žmonių veiduose išskyrė pažįstamus bruožus.

Nejaugi Džein Olivera atvažiavo į parką, kad galėtų susitikti čia su jaunu amerikiečių revoliucionieriumi?

Palaima seklio veide netrukus išnyko, ir jis pasidarė liūdnas ir griežtas. Minutę paabejojęs, jis pasuko link jų, o priėjęs nusiėmė skrybėlę ir džiugiai šypsodamasis kreipėsi į merginą:

— Sveika, madmuazele.

Džein nespėjo nei apsidžiaugti, nei supykti. Užtai Hovardas Raiksas buvo pasipiktinęs dėl tokio akiplėšiškumo.

— O, tai vėl jūs! — pakankamai nemaloniai burbtelėjo jis.

— Laba diena, misteri Puaro, jūs visuomet taip netikėtai atsirandate, — prakošė mergina.

— Figaro šen, Figaro ten, — šaltai pastebėjo Raiksas.

— Atleiskite, jeigu sutrukdžiau, — susijaudinęs įsiterpė seklys.

— Nieko baisaus, — atsakydama nusišypsojo Džein.

Hovardas į tai nieko nepasakė.

— Koks malonus netikėtumas, kad jūs čia atsiradote, — pasakė Puaro.

— Nieko nepasakysi, nepaprastai malonu, — įgėlė jaunuolis.

— Nusiramink, Hovardai. Tavęs reikia mokyti gerų manierų!

— Ką reiškia geros manieros? — subambėjo Raiksas. — Beje, šiandien neturiu nuotaikos filosofuoti, Džein. Geriau jau eisiu.

Jis atsistojo, mandagiai linktelėjo Puaro ir nuėjo.

Džein žiūrėjo jam įkandin, delnu parėmusi smakrą.

— Deja, rodos, taip sako patarlė: kur du pešasi, trečiam nevalia kištis?

— Pešasi? Apie ką jūs čia?

— Ne pažodžiui, žinoma. Turėjau galvoje merginimąsi. Kada dviese iki vedybų susitikinėja, tai ir vadinama merginimusi, tiesa?

— Tai, ką jūs sakote, — juokinga.

— Kodėl? Apsidairykite — kiek įsimylėjusių porų.

— Taip, vadinasi, aš neoriginali, — nepatenkinta pasakė Džein.

Paskui netikėtai pasisuko į Puaro:

— Atleiskite man, vėl apsirikau. Ten, dvare, galvojau, kad atvažiavote šnipinėti Hovardo. Bet dėdė Alisteras paaiškino, kad jis pats pakvietė jus, kad išaiškintumėte tą bylą apie dingusią moterį, Seinsberi Sil, tiesa?

— Būtent taip.

— Atleiskite už vakar ir šiandien dieną. Man atrodė, kad jūs sekate mus: jį ir mane.

— Net jeigu tai būtų tiesa, madmuazele, aš vis tiek pirmasis paliudyčiau, kaip narsiai elgėsi misteris Raiksas, gelbėdamas jūsų dėdės gyvybę, užbėgęs už akių antram šūviui.

— Apie tai, kas atsitiko, jūs kalbate tarsi su pašaipa,

misteri Puaro. Niekada negali suprasti, rimtai kalbate ar juokaujate.

— Būtent dabar netgi labai rimtai, mis Olivera, — niūrokai užtikrino seklys.

— Kodėl taip žiūrite į mane, tarsi gailėtumėte? — paklausė mergina beveik pašnibždomis.

— Galbūt todėl, madmuazele, kad greitai man teks daryti tai, ko labai nenorėčiau...

— Tada nedarykite šito!

— Deja, privalau...

— Argi jūs... radote moterį? — paklausė mergina, klausiamai žiūrėdama į jį.

— Geriau būtų pasakyti — žinau, kur ji.

— Mis Sil mirusi?

— Štai šito aš nesakiau.

— Vadinasi, gyva?

— Ir vėl ne tai.

Džein dabar jau piktai žiūrėjo į seklį:

— Juk turi būti kas nors viena iš dviejų, argi ne taip?

— Viskas ne visai paprasta.

— O, mano nuomone, jūs mėgstate daryti iš musės dramblį!

— Man ne kartą tai sakė, — sutiko Puaro.

Džein sudrebėjo:

— Kaip keista: tokią gražią dieną man staiga pasidarė šalta.

— Galbūt jums geriau pasivaikščioti, madmuazele?

Džein atsistojo. Kelias minutes mergina neapsispręsdama tylėjo, o paskui neišlaikė:

— Hovardas nori, kad aš tuoj pat už jo ištekėčiau, niekam nesakydama, paslapčiomis. Kitaip aš neva nepasiryšiu. — Ir ji netikėtai stipriai suspaudė jam ranką. — Ką gi man daryti, misteri Puaro?

— Kodėl jūs prašote manęs patarimo? Juk yra daug artimesnių žmonių!

— Mama? Juk ji apvers visą namą aukštyn kojomis vien tik pagalvojus apie tai! Dėdė Alisteras? Jis mandagus ir nuobodus sentikis, jis nieko nesupras.

— O jūsų draugai? — pasidomėjo Puaro.

— Aš neturiu draugų. Visi tik geria, šoka ir tauškia visokius niekus! Hovardas — vienintelis tikras žmogus, kurį kada nors pažinojau.

— Kodėl vis dėlto tariatės su manimi, mis Olivera?

— Todėl, kad jūsų veido išraiška tokia, tarsi manęs gailėtumėtės ir kažką nujaustumėte.

Mergina staiga nutilo.

— Na? — tuoj pat pareikalavo ji. — Ką pasakysite?

Puaro lėtai palingavo galvą.

Kai Puaro grįžo namo, Džordžas pranešė:

— Sere, čia vyresnysis inspektorius Džepas.

— Štai ir aš, seni, — išsišiepė svečias. — Argi jūs ne stebuklas! Ir kaip jums pasisekė prisikasti prie esmės?

— A, jūs vis apie bylą? Atleiskite, gal atsigaivinsime? Šaltutėlio sirupo? Arba galbūt viskio?

— Viskis, ko gera, geriausiai tiks. — Ir po sekundės pakėlė stiklinę: — Išgerkime už Erkiulį Puaro, kuris visada teisus!

— Ne ne, mano drauge...

— Visi laukėme, kad tai klasikinė savižudybė. O dabar kalbama apie žmogžudystę. Būtent apie ją!

— Kaip? Tai ir jūs pagaliau sutinkate?

— Niekas nepasakys, kad vietoj galvos turiu kopūstą. Faktams nepaprieštarausi. Bėda ta, kad iš pradžių jų nebuvo.

— Bet dabar tai jie akivaizdūs?

— Taip, ir aš atėjau pasveikinti jūsų ir pakelti tostą jūsų garbei.

— Brangusis Džepai, tai tiesog mano pakilimo momentas.

— Puiku. Eikite šen. Štai pistoletas, iš kurio Frenkas

Karteris šeštadienį bandė nušauti Blantą. Tai tas pats, kuriuo buvo nužudytas Morlis!

— Tai netikėtumas! — sušuko Puaro.

— Taip, viskas klostosi Frenkui pakankamai liūdnai.

— Tai neįtikinama.

— Galimas dalykas, tačiau visai pakankama, kad atmestume savižudybę.

Seklio akys akimirkai blykstelėjo.

— Frenkas Karteris? Ne, žinoma!

Džepas iš nuostabos vos neužduso.

— Kas jums, Puaro? Juk jūs pirmas tvirtinote, kad Morlį nušovė, tai nebuvo savižudybė. O kai aš pareiškiau, kad mes priėjome prie tokios pačios nuomonės, jūs — prieš.

— Nejaugi galvojate, kad Karteris nužudė Morlį?

— Be abejonės. Jaunuolis turėjo tam priežastį. Ir mes visi ją žinome. Tą rytą jis atvažiavo į Kvin Šarlot gatvę tarsi pranešti mylimai merginai, kad pagaliau gavo darbą. Bet visa tai niekai! Į darbą jis įsitaisė vėliau, ir pats prisipažįsta. Štai jums — pirmasis melas. Jaunuolis negali tiksliai pasakyti, kur jis buvo dvidešimt penkios minutės pirmos. Tarsi ėjo pasivaikščiodamas keliu. O mes įrodėme, kad penkios minutės antros sėdėjo aludėje. Ir barmenas patvirtina — tai jo įprastas laikas. Nuolatinio lankytojo veidas buvo išblyškęs, o rankos drebėjo!

Tačiau seklys laikėsi savo:

— Aš galvoju kitaip.

— Kaipgi tuomet?

— Jūsų įrodymai, žinoma, man sukėlė nerimą. Todėl kad jeigu jūs teisus...

Durys lėtai atsivėrė, ir Džordžas pagarbiai sumurmėjo:

— Atleiskite, sere, bet...

Tarnas nutilo, todėl kad mis Gledis Nevil pastūmė jį ir raudodama sustojo tarpduryje.

— O, misteri Puaro...

— Aš pasitraukiu, — skubiai pratarė Džepas.

Policininkas akimirksniu dingo. O Gledis palydėjo jį pasipiktinimo kupinu žvilgsniu:

— Šitas baisus žmogus, Skotlend Jardo inspektorius, sukurpė bylą prieš Frenką.

— Visų pirma nusiraminkite!

— Taip, bet jie kaltina jį pasikėsinimu prieš šitą misterį Blantą ir, be to, nelaimingojo daktaro nužudymu.

Seklys krenkštelėjo:

— Bet juk jūs žinote, kad jis buvo nusikaltimo vietoje, kai šovė į misterį Blantą.

Gledis truputį sutriko:

— Jeigu Frenkas tai padarytų, tai tik dėl savo kvailų idėjų, kaip ir kiti nekalti paaugliai, įsivaizduodami esą patriotai. Mat misterio Blanto žmona buvo tikra žydė, vadinasi, jų "brangiosios tėvynės" priešas.

— Argi tai pateisina? — nustebo Puaro.

— O ne. Frenkas galėjo tik plepėti, jis nieko nedarė, o ir pistoleto anksčiau rankose neturėjęs. Labai gaila, aš su juo nesikalbėjau. Manęs pas jį neleidžia. O jo advokatas pranešė man, kad Frenkas galvoja: čia pinklės.

— A, jo advokatas tokios pačios nuomonės... — suburbėjo Puaro.

— Su juristais taip sunku: jie nieko nesako tiesiai. Bet kaltinimas nužudymu — tai taip baisu! O! Misteri Puaro, aš visiškai tikra, kad Frenkas negalėjo nužudyti daktaro Morlio. Jis tam ir priežasčių neturėjo.

— Ar tai tiesa? Argi jaunuolis jau gavo darbą?

— Dar ne. Bet kokią tai turi reikšmę?

— Jis juk paaiškino, kad atėjo pasakyti jums apie savo sėkmę, apie gautą darbo vietą. Atrodo, visai ne taip. Ko tuomet Frenkas atėjo?

— Na, misteri Puaro, vargšelis labai išgyveno. Ir, tiesą sakant, aš taip pat galvojau, kad jis vis dėlto girtuoklėlis. Frenkas — silpnavalis žmogus, bet jam skaudu girdėti kaltinimus savo adresu, todėl ir atėjo pas misterį Morlį — įrodyti jam,

kad yra priešingai. Jis suprato, kad daktaras nuteikia mane prieš jį ir nori sutrukdyti mūsų sutuoktuvėms.

— Taigi jaunuolis atėjo iškelti scenos misteriui Morliui tiesiog jo darbo metu?

— Taip tikriausiai ir buvo. Aišku, tai gana kvailai atrodo.

Puaro susimąstęs pažiūrėjo į apsiverkusią jauną moterį:

— Ar žinote, kad Frenkas Karteris turėjo vieną ar net du pistoletus?

— Ne, misteri Puaro. Prisiekiu jums, ne.

Seklys truputį susijaudinęs ir suglumęs palingavo galvą.

— O, misteri Puaro, padėkite mums. Man vis atrodo, kad jūs mūsų pusėje...

— Aš — tiesos pusėje.

Kai mergina išėjo, seklys paskambino į Skotlend Jardą. Džepas dar nebuvo grįžęs, bet seržantas Bedouzas buvo ten ir apie viską gerai žinojo.

Policija, pranešė jis, dar neturi tikrų įrodymų, kad iki įvykio, atsitikusio užmiestyje, pistoletas priklausė Frenkui Karteriui. Toks posūkis buvo Frenko naudai. Bet tuo reikalas neapsiribojo. Puaro iš seržanto sužinojo dar keletą smulkmenų, susijusių su Karterio tarnyba pas Alisterą Blantą. Pasirodo, jaunuoliui iš anksto davė pinigų ir pažymėjimą, kad jis gali dirbti sodininku, ir patarė kreiptis į misterį Maką Alisterą, vyriausiąjį sodininką, kad tas priimtų jį į šitą darbą.

Jo uždavinys buvo klausytis kitų sodininkų pokalbių, ypač jų, taip sakant, finansinių pažiūrų ir pačiam apsimesti šiek tiek “raudonu”. Instruktavo jį moteris, pasivadinusi OH 56. Esą jai rekomendavo jį kaip aktyvų antikomunistą. Ta moteris kalbėjosi su juo beveik sutemus, ir jis vargu ar pažintų ją susitikęs. Moteris buvo rudaplaukė, labai nusigrimavusi.

Puaro suvaitojo. Filipo Openheimo byla, atrodė, grįžta. Tuo klausimu būtinai reikėjo pasikonsultuoti su misteriu Barnsu.

Tas pasakė, kad tokių dalykų pasitaiko.

Paskutinis paštas atnešė sekliui dar vieną siurprizą. Laiškas buvo pigiame voke, rašysena aiškiai pakeista, išsiųstas iš Hartforšyro. Jis perskaitė:

Brangusis sere,

Tikiuosi, kad atleisite man už mano įkyrumą, kuriuo aš jus erzinu, bet labai jaudinuosi ir nežinau, ką daryti. Nenoriu turėti reikalų su policija. Kai sužinojau, kad mano šeimininkas, daktaras, neva nusišovė, nusprendžiau nutylėti, kad nepainiočiau į tą reikalą jaunuolio, mis Nevil jaunikio. Aš ir nemaniau, kad jis šovė į daktarą, bet kai tas jaunuolis kėsinosi į džentelmeno gyvybę užmiestyje, pagalvojau, kad turiu parašyti jums. Jūs mano šeimininkės draugas, ir man reikėjo pasikalbėti su jumis. Bet vėl pabijojau, kad viską sužinos policija, ir mano motina taip pat to nenorėjo, visada buvo prieš.

Jus gerbianti Agnes Fletčer.

Puaro sumurmėjo:

— Man visada atrodė, kad čia neapsieita be vyriškio. Numanau, kas tas šunsnukis.

8 skyrius

Penkiolika, šešiolika — vyrams nepasiduoti

Pokalbis su Agnes Fletčer įvyko Hartforde, nuošalioje arbatinėje, nes mergina nenorėjo kalbėtis įdėmiai stebint mis Morli, savo šeimininkei. Ir pirmiausia kalbėjosi apie Agnes tėvus, kurie buvo laikomi ir dabar liko gerbiami žmonės. Jie tiesiog mirs, jeigu sužinos, kad duktė įsipainiojo į politiką ir gali būti susijusi su policija.

— Nenorėčiau kalbėtis apie visa tai ir su mis Morli, nes

ji pasakys: reikėjo iš pradžių netylėti. Bet mes su virėja skaitėme laikraštyje, kad mano šeimininkas per klaidą išvirkštė per didelę dozę vaistų pacientui, o pats nusišovė, ir net pistoletas buvo jo rankoje. Vadinasi, viskas aišku, juk taip, sere?

— O kada jūs pradėjote abejoti? — paklausė Puaro, norėdamas greičiau priartėti prie reikiamo klausimo.

— Po to, kai laikraščiai parašė apie Frenką Karterį, mis Nevil jaunikį. Tartum jis šovė į tą džentelmeną, būdamas sodininku. Pagalvojau, ar jam nepasimaišė: būna persekiojimo manija, tokie žmonės mato aplink save tik priešus. Tas jaunuolis nuolat koneveikė mano šeimininką, kuris neva norėjo juos išskirti. Mes neprieštaravome, bet argi galima įsivaizduoti, kad jis nužudė misterį Morlį: jaunuolis toks gražus ir tikras džentelmenas. Toks pranešimas mums atrodė pakankamai keistas.

— Kas gi jame nepaprasta? — nekantriai paklausė Puaro.

— Tą rytą, kai misteris Morlis nusišovė, aš pasidomėjau, ar nėra laiškų. Laiškanešys tikrai buvo atėjęs, bet Alfredas laiškų neatnešė. Jeigu būdavo kas nors mis ar misteriui Morliams, jis nedelsdavo, bet jeigu Emai ar man, tai būdavo galima neskubėti. Todėl išėjau ant laiptų, norėdama pamatyti Alfredą ir paklausti apie laiškus mums.

Agnes atsikvėpė ir tęsė:

— Ir štai tada pamačiau jį, Frenką Karterį. Jis stovėjo ant laiptų virš daktaro kabineto, kažko laukė ir žiūrėjo žemyn. Man tai pasirodė įtartina. Jaunuolis labai atidžiai klausėsi.

— Kokiu laiku tai buvo?

— Tikriausiai apie pusę pirmos, sere. Aš dar pagalvojau, kad jaunuolis turbūt atėjo pasimatyti su mis Nevil, o ji išvažiavo visai dienai. Jis to nežinojo, man reikėjo prieiti prie jo ir pasakyti. Alfredas, matyt, nepranešė dėl savo užmaršumo. Kurį laiką svarsčiau. O tuo metu Frenkas kažkam pasiryžo, greitai nulipo žemyn į šeimininko kabinetą. Žinodama, kad

daktaras nemėgsta, kai jam trukdo, pagalvojau, kad tarp jų kils ginčas. Tuo momentu mane kažkodėl pakvietė Ema. Jau ketinau eiti, kai staiga pasigirdo šūvis. Nieko nepasakiau policijos inspektoriui, kad nepakenkčiau Frenkui Karteriui. O toliau nebebuvo prasmės kalbėti. Tik kai prieš dvi dienas perskaičiau laikraštį, viskas pasisuko į kitą pusę. Jeigu jau jis toks beprotis, kad gali šaudyti į žmones, tai kodėl gi jam nenužudžius ir mūsų šeimininko!

Ir ji klausiamai pažiūrėjo į seklį. O jis įtikinančiu balsu tvirtai pareiškė:

— Teisingai padarėte, papasakojusi viską man, Agnes.

— Aš privalėjau, visa tai tiesiog veržėsi iš manęs. Reikėjo anksčiau, bet bijojau policijos ir nenorėjau įstumti į keblią padėtį namiškių.

— Taip, taip, — automatiškai ištarė Puaro.

Nebuvo laiko tęsti pokalbį.

Puaro užbėgo į Skotlend Jardą ir paklausė, ar yra Džepas. O kai šis išėjo iš gretimo kambario, pareiškė:

— Man reikia pamatyti Karterį.

Policininkas žvilgtelėjo į jį iš padilbų:

— Vėl kas nors nauja?

— O jums tai ne prie širdies?

Džepas atsakydamas tik gūžtelėjo pečiais.

— O, aš neprieštarauju, o ir kokia iš to nauda? Jūs visada teisus ir dėl savo klientų pasiryžęs viskam. Kartais man atrodo, kad jums, Puaro, ir abejonių niekada nekyla.

Seklio veidas netikėtai apsiniaukė:

— O ir netiesa.

— Na gerai jau, tyliu. O kam jums Karteris? Ketinate paklausti, ar tikrai jis nužudė Morlį?

Džepo nustebimui, Puaro pritariamai linktelėjo:

— Taip, mano drauge, ir turiu tam svarbią priežastį.

— Ir galvojate, kad jis jums pasakys tiesą?

Džepas nusijuokė, o seklys net nenusišypsojo:

— Įsivaizduokite sau — gali.

Dabar Džepas nustebęs pažiūrėjo į svečią:

— Seniai jus pažįstu, apie dvidešimt metų, ne mažiau. Visko būdavo, bet kartais ir aš skėsčioju rankomis, tiesiog galva neišneša, ką pasakyti. Krito į akis jums tas Karteris. Bet kokiomis priemonėmis norite įrodyti jo nekaltumą.

— Ne, ne, jūs neteisus. Tai visai kas kita.

— Man jau ir toks dalykas į galvą atėjo: galbūt dėl jo blondinės mylimosios. Jūs sentimentalus senas kelmas, ir ten pat...

Dabar jau pats Puaro nejuokais supyko:

— Visai nesentimentalus! O tie jūsų angliški prietarai!.. O aš vadovaujuosi tik logika. Jeigu Frenkas Karteris žmogžudys, vadinasi, aš nepakankamai sentimentalus, kad sujungčiau jį su gražute naivuole, kuri, kai jį pakars, pamirš jį po metų ar dvejų ir ras kitą.

— Tuomet kodėl nenorite patikėti jo kaltumu?

— Priešingai, noriu.

— Galbūt laikote paslaptyje kokius nors ypatingus įrodymus? Kodėl gi jų nepaskelbus? Su mumis juk reikia lošti garbingai.

— Taip ir darau. Šiomis dienomis pasakysiu jums vardą ir adresą liudytojos, kurios parodymai pila vandenį ant jūsų malūno, tai yra, galutinai įtikins jus jo kaltumu.

— Bet tada — o! Vėl mįslės — kodėl norite jį pamatyti?

— Kad pats įsitikinčiau, — pasakė seklys ir daugiau nepratarė nė žodžio.

Išblyškęs, nusikamavęs Frenkas Karteris neslėpdamas priešiškumo pažiūrėjo į įėjusįjį.

— Vėl jūs? Ko jums iš manęs reikia? — grubiai riktelėjo suimtasis.

— Norėjau pasimatyti ir pasikalbėti su jumis.

— Štai aš toks, koks esu. Tačiau kalbėtis su jumis neketinu. Tik su savo juristu. Turiu teisę, tiesa? Ir čia jau jūs niekur nedingsite. Mano advokatas apgins mane.

— Žinoma, galite net dabar pakviesti jį, jeigu norite, bet nepatariu.

— Norite įkišti mane į spąstus ir jėga priversti prisipažinti, ką?

— Prisiminkite, mes dabar vieni du.

— Labai abejotina. Jūsų draugai policininkai tikriausiai klausosi.

— Klystate. Tas pokalbis liks tik tarp mūsų.

Frenkas nepatikliai ir nedraugiškai nusijuokė:

— Ką mulkinate? Nelaikykite manęs tokiu jau bukagalviu.

— Ar neprisimenate merginos, vardu Agnes Fletčer?

— Niekada negirdėjau tokio vardo.

— Tikiuosi, prisiminsite, nors, galimas dalykas, nekreipėte į ją ypatingo dėmesio. Tai kambarinė iš Kvin Šarlot gatvės, 58.

— Kas toliau?

— Rytą tos dienos, kai misteris Morlis buvo nužudytas, Agnes atsitiktinai ant laiptų pastebėjo jus, laukiantį ir suklususį. Paskui ji pamatė, kaip jūs įėjote į Morlio kabinetą po dvyliktos.

Išgirdęs šiuos žodžius, Frenkas sudrebėjo, jo veidą išmušė prakaitas, o akys plačiai atsimerkė ir pradėjo lakstyti. Jis piktai suriko:

— Melas! Apgalvotas melas! Jūs sumokėjote jai, taip pat ir policijai už tuos parodymus.

— O iš jūsų žodžių žinoma, kad tuo pačiu metu jūs išėjote iš namo ir vaikščiojote Marimbono keliu.

— Taip ir buvo. Mergina meluoja. Ji negalėjo manęs matyti. Tiesiog bjauri išmonė. Jeigu tai tiesa, kodėl ji neprisipažino anksčiau?

— Mergina papasakojo savo draugei, virėjai. Jos abi jaudinosi ir nežinojo, ką daryti. Kai laikraščiai parašė apie daktaro savižudybę, moterys truputį nusiramino ir nusprendė tylėti, — neskubėdamas pranešė Puaro.

— Netikiu nė vienu žodžiu. Jos išvien. Tos smulkios bjaurios melagiūkštės...

Karteris po truputį tilo, o Erkiulis Puaro ramiai laukė. Kai suimtasis pagaliau nutilo, seklys vis taip pat ramiai prašneko:

— Pikti, kvaili keiksmai nepadės jums. Merginos ketino papasakoti viską, bet nusprendė palaukti. Juk jūs žinote, jos sako tiesą. Agnes Fletčer matė jus ant laiptų tuo pačiu metu. Jūs neišėjote iš namo ir pabuvojote daktaro Morlio kabinete.

Seklys akimirkai nutilo, o paskui paklausė:

— O toliau — kas?

— Viskas melas, sakau jums!

Seklys pasijuto esąs pavargęs ir labai senas. Jam nepatiko Frenkas Karteris. Jis jį niekino — užsispyręs, suįžūlėjęs sukčius. Jis matė jame visas žmogiškąsias ydas. Tokie žmonės visuomenei nereikalingi. Ir seklys pagalvojo: pasitraukti, tegu žūna. Pasaulis atsikratys vieno iš savo nemalonių gyventojų.

— Vis dėlto patariu jums pasakyti man tiesą, — pratarė Puaro.

Jis matė — Frenkas Karteris buvo neprotingas, bet ne tiek, kad nesuprastų savo privalumų. Puaro atliko savo pareigą. Šitą besmegenį berniūkštį gali pakarti už Henrio Morlio nužudymą. Tegu žūna, jeigu nenori paklausyti. Ir seklys susiruošė išeiti.

Suimtasis vėl pradėjo:

— Tai melas!

Pasidarė tylu. Puaro labai norėjo išeiti, bet kažkodėl negalėjo. Jis palinko į priekį, susiraukė, sukaupė visą savo įtikinėjimo jėgą ir prabilo:

— Aš su jumis nejuokauju, prašau, patikėkite manimi. Jeigu jūs nenužudėte Morlio, pasakykite man visą tiesą, kas tą rytą atsitiko?

Į jį žiūrėjo šlykšti, išdavikiška fizionomija. Tačiau prasiskverbė ir abejonės šešėlis. Frenkas Karteris suspaudė lū-

pas, o akys pradėjo bėgioti kaip užguito žvėries. Atėjo akivaizdus persilaužimas. Pagaliau suimtasis pasidavė ir kimiai iškošė:

— Viskas teisinga, papasakosiu jums. Dievas neatleis, jeigu mane paskandinsite! Na gerai, kaip bus, taip. Užlipau laiptais ir laukiau, kol Morlis liko vienas. Paskutinis storas džentelmenas išėjo iš gydytojo kabineto. Žinojau, kad reikia veikti greitai, todėl nepasibeldęs įsiveržiau į jo kambarį. Tas daktariūkštis nuteikinėjo prieš mane mano mylimąją. Velnias jį griebtų!

Jaunuolis nutilo.

— Na, — nekantriai paklausė seklys.

Suimtojo gerklėje kažkas sukunkuliavo.

— O jis gulėjo ten — negyvas. Tai tiesa! Prisiekiu! Nebegaliu daugiau meluoti! Gulėjo taip, kaip sakė kvotoje. Iš pradžių nepatikėjau savo akimis, pasilenkiau prie jo. Jis buvo negyvas, iš tikrųjų. Dešinė ranka sustingo, o galvoje buvo skylė nuo kulkos, aplinkui kraujas.

Jo veidą išmušė šaltas prakaitas.

— Tuomet supratau, kad patekau į bėdą. Nužudymą suvers man. Neliečiau nieko, išskyrus jo ranką ir durų rankeną, kurią nuvaliau nosine, ir pabėgau. Vestibiulyje nieko nebuvo, aš strimgalviais iššokau į gatvę. Širdyje buvo bjauru ir baisu. Prisiekiu, tai tiesa... Jis buvo jau miręs. Jūs turite manimi patikėti!

Puaro atsistojo, jo balse jautėsi nuovargis ir liūdesys:

— Tikiu jumis.

Seklys pasuko prie durų, o Frenkas suspiegė jam įkandin:

— Jie tikrai mane pakars, jeigu sužinos, kad buvau ten.

— Šiuo prisipažinimu jūs išsigelbėjote nuo kartuvių, — pasakė seklys.

— Netikiu. Jie pasakys...

Puaro pertraukė jį:

— Jūsų pasakojimas patvirtino tai, ką aš žinojau anks-

čiau. Dabar pasitikėkite manimi.

Ir jis išėjo. Nepaisant nieko, pasitenkinimo nepajuto.

Seklys nuvyko pas misterį Barnsą šeštą valandą keturiasdešimt penkios minutės, prisimindamas, kad tam šis laikas buvo patogiausias apsilankymams.

Šeimininkas dirbo sode.

Pasisveikinus misteris Barnsas pasiskundė sausra ir atidžiai pažiūrėjo į svečią:

— Kažkodėl man nepatinka jūsų išvaizda, misteri Puaro. Koks reikalas?

— Kartais tenka atlikti nemalonų darbą.

Šeimininkas užjausdamas linktelėjo:

— Aišku, žinau tai.

O Puaro apžvelgė tvarkingus mažyčius gėlynus ir sumurmėjo:

— Švarutis, gražus sodelis. Viskas suplanuota, apgalvota.

— Žemės mažai, tenka apskaičiuoti, — pasakė misteris Barnsas ir tęsė: — Matau, jūsų globotinis palūžo?

— Frenkas Karteris?

— Aš šiek tiek nustebau ir negalvojau, kad čia paprasta žmogžudystė. Laikiau, kad tai susiję su špionažu.

— Tą patį man sakėte, kai susitikome pirmą kartą.

— Prisimenu, tada buvau visai tikras.

— Bet mes apsirikome.

— Būna, man visur vaidenasi šnipai. O šį kartą, vadinasi, tik asmeniškas motyvas?

— Būtent taip. Tačiau man ilgai teko spėlioti, kokia nužudymo priežastis, nors padėjo ir sėkmė.

— O kokia gi ji?

— Pokalbio nuotrupa. Labai charakteringas kąsnelis, jeigu tik aš tada būčiau visai įsitikinęs.

Misteris Barnsas nusišluostė veidą rankšluosčiu, bet

mažas gumulėlis žemės pakibo ant plaukelio, styrančio iš nosies.

— Labai jau jūs savikritiškas, — pastebėjo jis pusiau juokais.

— Truputį nemalonu, kad nebuvote visai atviras su manimi.

— Aš?

— Taip. Karteris nebuvo išėjęs iš namo. Jis matė žudiką.

— Vadinasi, tas jaunuolis ne...

— Juk sakau jums: Karteris matė žudiką!

— Jis pažino jį?

Erkiulis Puaro neskubėdamas neigiamai palingavo galvą.

9 skyrius

Septyniolika, aštuoniolika — sučiupti už rankos

Kitą dieną seklys kelias valandas bendravo su pažįstamu teatro agentu. Paskui nuvyko į Oksfordą ir toliau — į užmiestį, kur išbuvo iki vėlumos. Vakare paskambino Alisterui Blantui, prašydamas susitikti.

Pusę dešimtos Puaro buvo vietoje. Svečias buvo palydėtas į biblioteką, pas šeimininką. Blantas sveikindamasis nekantriai ir labai susidomėjęs žiūrėjo į lankytoją.

— Na, — paklausė Blantas. — Radote ją?

— Taip, taip, žinoma.

Svečias atsisėdo ir atsiduso.

— Pavargote? — užjausdamas pratarė finansininkas.

— Įsivaizduokite — taip. Bet tai, ką turiu pranešti, nelabai malonu.

— Ji mirusi? — paklausė Blantas.

— Viskas priklauso nuo to, — lėtai ištarė seklys, — kaip

į tai pažiūrėsime.

Blantas paniuro:

— Mis Seinsberi Sil turi būti arba gyva, arba mirusi.

— O kas kalba apie ją?

— Tai jūs turite galvoje ką nors kita?

— O ne, ne. Tokia moteris tikrai egzistavo, ji gyveno Kalkutoje, mokė oratorinio meno, buvo pareiginga moteris. Ji atvyko į Angliją iš Maharaštro tuo pačiu garlaiviu, kaip ir misteris Amberiotis. Nors jie plaukė skirtingomis klasėmis, jis padėjo nešti daiktus. Šis žmogus buvo geras, kas kartais atrodo pakankamai keistai. Taip buvo ir su misteriu Amberiočiu. Paskui labai nuoširdžiai pakvietė ją papusryčiauti "Savojoje", kas labai nustebino moterį. O Amberiočiui ji buvo tiesiog likimo dovana! Mis buvo labai gera, bet protu niekada nepasižymėjo, apie tokias sakoma: "vištos smegenys".

— Tai argi ne ji nužudė misis Čapmen?

— Kol kas sunku pasakyti, bet pradėsiu nuo krosnies arba — mūsų atveju — nuo batelio.

— Kaip tai? — nustebęs paklausė Blantas.

— O štai taip, nuo sagties ant batelio. Kai išėjau iš dantisto ir atsidūriau gatvėje, prie namo 58 Kvin Šarlot gatvėje privažiavo taksi, atsidarė durys ir pasirodė moters, lipančios iš mašinos, koja. Aš atkreipiau dėmesį į nepažįstamosios moters gražią kojos formą ir net į jos brangią kojinę, o štai avalynė mane apvylė — ji buvo nauja, žvilganti ir nelauktai su didžiule neskoninga sagtimi. Kol apžiūrėjau batelius, išlipo ir pati ledi. Čia jau visai nusivyliau: moteris buvo vidutinio amžiaus, negraži ir prastai apsirengusi.

— Mis Seinsberi Sil?

— Visiškai taip. Išlipdama iš taksi, ji užkabino bateliu duris, ir sagtis nukrito. Aš pakėliau ją ir grąžinau ledi, ir incidentas buvo baigtas. Kai tos pačios dienos vakare mes su vyresniuoju insprektoriumi Džepu kalbėjomės su ta moterimi, sagtis vis dar buvo neprisiūta. Jau visai vėlai moteris išėjo iš viešbučio ir dingo. Štai, atrodo, pirmosios dalies pabaiga. Antroji dalis prasidėjo bute, kur skrynioje kailiams saugoti

buvo rastas kūnas. Ir kada priėjau prie tos skrynios ir pažvelgiau į ją, pirmiausia, kas man krito į akis, — grubiai prisiūta sagtis ant batelio!

— Na?

— Ir pats batelis buvo sunešiotas, senas. Reikia pasakyti, kad ledi atėjo į tą butą daktaro Morlio nužudymo dieną. Taigi rytą bateliai buvo nauji, o į vakarą kažkaip paseno ir susidėvėjo. Kiekvienam aišku, kad niekas nenešioja avalynės vieną dieną.

Alisteras Blantas neypatingai susidomėjo tuo, kas buvo pasakyta:

— Sakykime, ji turėjo dvi poras avalynės.

— Ne, taip nėra. Mes su Džepu buvome jos kambaryje, ir ten neatsirado antros poros su sagtimis. Moteris galėjo persiauti, bet tada viešbutyje stovėtų nauja pora. Jums neatrodo, kad viskas kažkaip keista?

— Jūs mane nelabai įtikinote, — pratarė Blantas.

— Galbūt. Taigi sagtis buvo prisiūta grubiai, rankomis. Atidžiai apžiūrėjęs lavoną, likau nepatenkintas. Pavyzdžiui, veidas subjaurotas neatpažįstamai, kodėl? Numirėlė buvo apvilkta Seinsberi Sil drabužiais, bet veidas vis tik buvo visai kitas. Panašu, kad mirusi moteris — buto šeimininkė. Juo labiau kad mis Sil ir misis Čapmen avalynės numeriai skirtingi, pastarosios koja daug mažesnė. Jeigu skrynioje kūnas šeimininkės, apvilktos mis Sil suknele, tai pastarosios avalynė turėjo būti jai per didelė. Tačiau bateliai buvo kaip tik. Vėl mįslė. Galima buvo kreiptis į dantistą, kad atpažintų lavoną. Bet dėl keisto sutapimo ir vienos, ir kitos dantų gydytojas buvo žuvęs misteris Morlis. Atpažinus vis dėlto nustatyta, kad skrynioje buvo misis Čapmen kūnas. Toliau susidūriau su psichologine problema. Koks tai žmogus Meibl Seinsberi Sil? Viena — tai pareiginga kvailoka moteris, o, antra vertus, susijusi su žinomu užsienio agentu asmenybė, kuri sustabdo jus gatvėje ir praneša apie artimą draugystę su jūsų mirusia žmona, kas, pasirodo, yra melas. Be to, ledi išeina iš dantisto netrukus iki jo nužudymo, paskui dingsta iš viešbučio ir atsi-

randa bute nužudytos moters, perrengtos suknele tos pačios mis Sil, o paskui dingsta vėl, nors žino, kad jos ieško policija. Kartais atrodo, kad tai protinga artistė, puikiai atliekanti jai pavestą vaidmenį. Ji juk ir gyvenimą pradėjo kaip artistė. Noriu užtikrinti jus, kad daktaro ir misterio Amberiočio nužudymas buvo atsitiktinis, taikė tik į jus, misteri Blantai. Jūs žmogus, kontroliuojantis finansus ir drauge užsispyręs konservatorius.

— Galėjo būti ir asmeninės priežastys, pavyzdžiui, Frenkas Karteris.

— Galėjo. Jūs turite giminaičių, jūsų mirties atveju jie gaus didelius pinigus. Yra dar vienas suinteresuotas asmuo — Hovardas Raiksas, kuris nori vesti jūsų dukterėčią, ir pinigėliai jam visai nemaišytų. Ta mintis atėjo man į galvą bažnyčioje, kur giedojome psalmę apie pinkles, paruoštas gyvenimo kelyje.

— Spąstai man? Taip, galimas dalykas. Bet kas to imsis?

— Turiu galvoje vieną labai keistą mintį, ir jeigu ji teisinga, daug ką bus galima paaiškinti. Ir kas tokia mis Sil, ir kas ten atsitiko su batelio sagtimi, ir kur ji dabar. Manau, kad buvo dvi Meibl Seinsberi Sil. Viena — gera, žmogiška, bet kvailoka moteris, kuri turėjo daug draugų ir nė vieno priešo. Ir kita, susijusi su dviem žmogžudystėmis, apgaubta paslapties. Ta kita užėmė pirmosios vietą, nešiojo tokius pačius rūbus, bet jos bateliai su sagtimis buvo visai nauji, o pirmosios — seni. Netikroji mis Seinsberi Sil vaidino savo vaidmenį savaitę, mėgdžiojo tikros mis Sil balsą, nešiojo jos rūbus, apsišaukėlei teko nusipirkti tokią pačią avalynę, bet mažesnio dydžio, kitaip bateliai klapsėtų ant jos mažų pėdų.

— Jūs mėginate tvirtinti, kad skrynioje rastas tikrosios mis kūnas, o ne jos dublerės? — paklausė Alisteras Blantas.

— Būtent taip! O moters veidą sudarkė, kad jos nebūtų galima pažinti.

— Bet burnos ertmės, pagaliau dantų ypatybės?

— Matot, dantistas negalėjo duoti parodymų, jis mirė. Tai Morlis, ir abi moterys buvo jo pacientės. Viskas parengta

specialiai.

— Aš gerai informuotas apie jūsų puikią reputaciją, misteri Puaro, ir manau, kad turite teisę kurti nepaprastas prielaidas, bet tai ne daugiau kaip išmįslas, — pastebėjo Blantas. — Sakote, kad mis Sil nužudyta iš anksto apgalvojus, ir misteris Morlis taip pat, kitaip jis galėtų atpažinti lavoną. Bet kam pradėti bergždžią darbą, norėčiau žinoti? Gyvena nekenksmingas, geras sutvėrimas, turi daug draugų ir nė vieno priešo. Kokia prasmė atsikratyti jos?

— Prašau, paaiškinsiu. Meibl Seinsberi Sil buvo nužudyta todėl, kad turėjo savybę per daug gerai įsiminti veidus.

— Paaiškinkite suprantamiau.

— Kalbu apie dvi moteris. Jeigu tikroji mis pasakė jums, kad pažinojo jūsų žmoną gana artimai, o meluoti Seinsberi Sil nemokėjo, vadinasi, ji vis dėlto draugavo su jūsų žmona, kuri, suprantama, stovėjo su ja ant vienos visuomenės laiptų pakopos — buvo arba misionierė Indijoje, arba artistė, bet ne Rebeka Arnolt, žinoma. Štai jums matomas ir slaptas gyvenimas. Iki vedybų su ta moterimi buvote smulkus valdininkas, ką tik iš Oksfordo. Bet, tuokdamasis su Rebeka Arnolt, jūs buvote vedęs, ir akivaizdu — dvipatystė. Jūsų pirmoji žmona pasivadino misis Albert Čapmen, tą vardą jūs pasisavinote iš realaus slaptojo agento, neva tai vedusio tą moterį. Viskas išėjo puikiai. Aišku viena — jūsų santuoka su Rebeka Arnolt negaliojo, ir jūs kaltinamas dvipatyste. Niekas apie tai nesužinotų, jeigu ne atsitiktinumas — susitikimas su jūsų pirmosios žmonos drauge, su mis Meibl Seinsberi Sil. Ir dar velniškas sutapimas: mis Sil susitiko Amberiotį, nuėjo su juo papusryčiauti ir išsiplepėjo, kad atsitiktinai rado savo senos bičiulės vyrą. Ir tai po tiek metų! Jūs atrodote vyresnis, labai, kaip jai pasirodė, pasikeitęs, — o kaipgi, jus slegia tokia atsakomybė — jos draugė greta jūsų, pasaulinio garso finansininko, atrodė neaiškus, blyškus šešėlis. Pati mis Sil nieko nesuvokė, bet Amberiotis! Prisiminkite jo šnipo praeitį, jo polinkį į šantažą. Jis iš karto pajuto, kur vėjas pučia, ir kaip galima išnaudoti jam pasitaikiusią galimybę. Apie jį sužinojote

po jo skambučio jums ir nusprendėte jo atsikratyti. Lengviausia tai buvo padaryti dantisto kėdėje. Dabar tiesa atkuriama labai paprastai.

Berniukas liftininkas Alfredas skaitė detektyvinę apysaką "Mirtis 11.45". Ji buvo misterio Morlio nužudymo savotiškas pranašas. Nušovęs jį paskambinote, kad įeitų naujas pacientas, atsukote čiaupus, kad bėgtų vanduo — gydytojas plaunasi rankas, o pats išsliuogėte lauk. Berniukas liftininkas girdėjo vandens čiurlenimą, bet daktaro matyti negalėjo. Jis atvežė liftu kitą pacientą — netikrąją mis Seinsberi Sil. Su jos pagalba jūs išnešėte dantisto kūną į kitą kambarį, o pats apsivilkote jo chalatą, kad sutiktumėte misterį Amberiotį, kuris nepažinojo misterio Morlio, nes atėjo pas jį pirmą kartą. Jūsų jis taip pat nepažinojo: jūs nemėgote, kad jūsų nuotraukos būtų spausdinamos laikraščiuose, ir, aišku, įtarti negalėjo. O kodėl gi bijoti dantų gydytojo? Netikroji mis Sil tuo metu išėjo, ir Alfredas nuleido ją žemyn. Misteris Amberiotis atsisėdo į krėslą ir parodė jums skaudamą dantį. Padarėte jam atitinkamą injekciją. Jis, žinoma, nieko nesuprato. Dabar jūs atitempėte Morlio kūną — ant kilimo liko nežymus pėdsakas — ir paguldėte jį ant grindų jo kabinete. Paskui nutrynėte pistoletą ir įdėjote į dantisto ranką, nutrynėte durų rankeną, o instrumentus įmetėte į sterilizatorių. Baigęs darbą, sėkmingai išėjote. Du žmonės, grėsę jūsų saugumui, dabar mirę. Trečia mirtis buvo neišvengiama.

Atsargumo dėlei nusprendėte pakišti tą jaunuolį, Frenką Karterį, pasamdęs jį sodininko pareigoms. Mane jūs pasiuntėte melagingu keliu: ieškoti dingusios misis Albert Čapmen. O tuo metu jūsų tikroji žmona, prityrusi artistė, pakeitė balsą, kad suklaidintų mane ir mestų įtarimą ant misis Oliveros. Paskui mane pakvietėte į užmiestį, kur buvo suvaidinta žinoma scena. Buvo taip patvarkyta, kad iš krūmų nelauktai prie žmogaus kojų nukristų pistoletas. Išsigandęs jis pakėlė jį. Kas gi toliau? Jį čia pat pagavo su įkalčiais, akimirksniu buvo sukurta pasakėčia, kad tuo pačiu ginklu nušautas ir misteris Morlis. Vėl pinklės sekliui.

Alisteras Blantas paniuręs suposi krėsle:

— Nevisai aišku, misteri Puaro, kur spėjimas, o kur tikros žinios?

— Turiu liudijimą, įrašą knygoje apie jūsų vedybas netoli Oksfordo. Martinas Alisteras Blantas ir Gerda Grand — vyras ir žmona. Frenkas Karteris matė du vyriškius, išeinančius iš Morlio kabineto po dvylikos. Pirmasis — storulis Amberiotis. Antrasis, žinoma, jūs! Tiesa, Frenkas nepažino jūsų: jis stovėjo gana toli.

— Kodėl gi jūs tuomet taip kategoriškai pareiškiate?

— Jaunuolis žvilgtelėjo į kabinetą ir pamatė ten Morlio lavoną. Daktaro rankos sustingo, kraujas sukrešėjo, vadinasi, žmogžudystė įvykdyta jau prieš kurį laiką. Iš to seka, kad dantistas, priėmęs Amberiotį, buvo ne Morlis, o jo žudikas.

— Kas dar?

— Elen Montresor šiandien suimta.

Alisteras Blantas staigiai pakilo, o paskui ramiai atsisėdo:

— Tai nieko nesako.

— Taip, bet jūsų tikroji tolima giminaitė, Elen Montresor, mirė Kanadoje prieš septynerius metus. Jūs tai nuslėpėte, dar ir naudos iš to turėjote.

Alisteras Blantas plačiai berniokiškai nusišypsojo:

— Jūs toks gudruolis, nejaugi nesuprantate, kad Gerdos nepripažintų mano giminaičiai? Ir susituokėme mes slapčia, bet Seinsberi Sil tai žinojo: mano žmona vaidino teatre, ir mis Sil taip pat. Paskui ji išvažiavo į Indiją, iš pradžių rašė, bet greitai bet koks ryšys nutrūko. Gerda suprato, kad tik Rebekai padedant man įmanoma kopti aukštyn. Mūsų santuoka su Gerda buvo skirtingų luomų asmenų santuoka, bet aš mylėjau tą moterį ir nenorėjau su ja skirtis. Rebeką taip pat mylėjau. Ji buvo puiki finansininkė ir patikimas ramstis visuose mano reikaluose. Mudu buvome gera partija. Ir aš labai liūdėjau, kai ji mirė. Antra vertus, mums su Gerda patiko mūsų slaptas vedybinis gyvenimas ir netikėti jaudinantys

susitikimai. Ji — Dievo palaiminta aktorė. Ir gyvenime vaidino įvairius vaidmenis: misis Albert Čapmen, pavyzdžiui, Paryžiuje — našlė amerikietė, paskutinis jos vaidmuo — mano tolima giminaitė Elen Montresor. Po Rebekos mirties galėjome susijungti, bet Gerda nenorėjo, jai kėlė pasibjaurėjimą namų rutina. O ta kvaila višta įlindo į mūsų gyvenimą ir viską sugadino. Pažino mane po tiek metų! Jūs, misteri Puaro, turite suprasti, kad mano poelgių pagrindas ne tik egoistiniai interesai, bet ir — šalies likimas. Aš kažką reiškiu Anglijai: gelbsčiu ją nuo diktatūros, nuo fašizmo, ir nuo komunizmo taip pat. Pinigai manęs nedomina. Mėgstu tvirtą valdžią, bet nepripažįstu tironijos. Mes tikri demokratai ir laisvi žmonės. Aš reikalingas Anglijai. Gerda viską suprato, mes gailėjomės Seinsberi Sil, bet pasirinkimo nebuvo, ja nebuvo galima pasitikėti. Gerda pakvietė ją arbatos, ji atėjo, nieko neįtardama. Arbatoje buvo medinalis, mirtis neskausminga, ji tiesiog visam laikui užsnūdo. O veidą jai teko suraižyti jau po mirties... Gerda tapo mano pussesere Elen, mes net norėjome atvirai susituokti, bet prieš tai reikėjo pašalinti Amberiotį. Jis, beje, net neįtarė, kad aš ne gydytojas.

— O iš kur pistoletas?

— Juos kažkur užsienyje nupirko mano sekretorius ir atsitiktinai pamiršo pas mane. O kas dabar bus?

— Elen Montresor jau suimta.

— Dabar, vadinasi, mano eilė? Aš nužudžiau tris, mane greičiausiai pakars. Tačiau manau, kad esu vertas malonės ir net išteisinimo, kaip šaliai reikalingas žmogus. Pažiūrėkite, kas aukos: Meibl Seinsberi Sil, moteris su vištos smegenimis, Amberiotis — niekšas ir šantažistas, daktaras Morlis — taip, jo, aišku, gaila. Bet jis tik dantistas, o jų daug.

— O Frenkas Karteris? Jūs ir jį norėjote nusiųsti į aną pasaulį.

— Jis niekam tikęs žmogus, supuvęs nuo pat šaknų.

— Štai čia jūs neteisus, misteri Blantai, jūs neįvertinote, kad kiekvieno žmogaus gyvybė — neįkainojama.

— O nuo mano gyvybės, Puaro, priklauso nacijos likimas.

— Manęs nedomina nacijos, aš ginu atskirus žmones, jeigu jau jie gavo teisę gyventi. Ir niekas negali jiems atimti gyvybės. Štai jums mano atsakymas.

Puaro atsistojo, atidarė duris. Įėjo dviese.

Kai seklys išėjo, prie jo pripuolė susijaudinusi Džein Olivera. Ją lydėjo Hovardas Raiksas. Į merginos klausimą Puaro atsakė, kad misteris Alisteras Blantas suimtas už žmogžudystes.

— Aš maniau, kad jis nupirks jus, — pasakė Raiksas.

— O aš — niekada, — pareiškė Blanto dukterėčia.

Puaro atsiduso:

— Būkite laisvi ir gailėkitės žmonių. Štai viskas, ko galiu jums palinkėti.

10 skyrius

Devyniolika, dvidešimt — likti it musę kandus

Kai seklys tuščiomis gatvėmis ėjo namo, prieš jį netikėtai išdygo figūra.

— Na? — paklausė misteris Barnsas. — Kuo viskas baigėsi?

— Jis prisipažino, bet pasakė, kad yra reikalingas šaliai.

— Tai tiesa. Argi jūs taip nemanote?

— Galbūt, bet žmonių gyvybė...

— Žinote, noriu kai ką jums pranešti.

— Na, mano drauge?

— Aš Albertas Čapmenas, agentas OX 912. Todėl mane viskas taip ir sudomino. Vedęs niekada nebuvau.

Jis paskubomis nusikvatojo ir nuskubėjo į mètro stotį.

Apstulbintas tokio prisipažinimo, Puaro stovėjo plačiai atsimerkęs ir pakėlęs antakius.

O, kaip jis buvo nepatenkintas savo skrupulingu, daug triūso pareikalavusiu darbu. Liūdnu priedainiu jam skambėjo pusiau užmirštos vaikiškos skaičiuotės paskutiniai žodžiai: “Devyniolika, dvidešimt — likti it musę kandus”.

AGATA KRISTI

Blogis po saule

Romanas

TVANKSTA
Kaunas 1995

Pirmoji dalis

1 skyrius

Kapitonas Rodžeris Engmeringas buvo pavadintas keistuoliu, kai 1872 metais salelėje priešais Lezekum Bėjaus gyvenvietę pasistatė namą. Žmogui iš tokios geros šeimos labiau pritiktų įsigyti dvarą tarp pievų ir plačių ganyklų, išraižytų čiurlenančiais upeliukais.

Bet kapitonas Rodžeris Engmeringas turėjo vieną didelę aistrą — meilę jūrai. Kaip tik todėl ant uolėto, vėjų gairinamo ir žuvėdrų pamėgto kyšulio jis pasistatė namą, ir neretai potvyniai jo būstą atkirsdavo nuo sausumos.

Jūra jam buvo pirmoji ir paskutinioji meilė, nes Rodžeris taip ir liko viengungis, o kai mirė, sala drauge su namu atiteko jo tolimam giminaičiui. Paveldėtojas ir jo ainiai nelabai rūpinosi turtu, jų nuosavybė iš kartos į kartą nyko.

1922 metais, kai įsigalėjo poilsio pajūryje kultas ir Devono bei Kornuelo pakrantės nebuvo laikomos per daug karštomis, Artūras Engmeringas suprato, kad naudingai parduoti erdvaus Georgijaus stiliaus namo neįmanoma, bet užtai galima gauti gerą kainą už sklypą, kurį kadaise nusipirko jūrą įsimylėjęs kapitonas Rodžeris.

Senas, solidus namas buvo perstatytas, ir jis pasidarė gražesnis. Betoninė damba sujungė salą su didžiąja žeme. Visą salą išraižė pasivaikščiojimo takeliai, atsirado atokių kampelių. Buvo pastatyti du teniso kortai, saulėtos terasos leidosi į nedidelę įlanką, kurioje atsirado šuolių į vandenį tramplinų ir nedidelių simpatiškų valtelių. Viešbučiui "Linksmasis Rodžeris" Kontrabandininkų saloje Lezekum Bėjaus įlankoje atėjo šlovingos dienos. Nuo birželio iki rugsėjo (ir dar, be to, per trumpas Velykų atostogas) viešbutis "Linksmasis Rodžeris" būdavo perpildytas. 1934 metais pastatą pa-

didino, įrengė erdvią valgyklą, kokteilių barą, keletą prabangių vonios kambarių. Iš karto šoktelėjo kainos.

Žmonės kalbėjo:

— Ar buvote Lezekum Bėjuje? Ten, saloje, velniškai jaukus viešbutis. Labai komfortiškas. Ir jokių turistų ar autobusų. Puiki virtuvė ir visa kita. Turite ten nuvažiuoti.

Ir žmonės važiavo.

2 skyrius

Viešbutyje "Linksmasis Rodžeris" atsirado pakankamai svarbus (taip bent atrodė jam pačiam) asmuo. Erkiulis Puaro, vilkintis sniego baltumo drobiniu kostiumu, su panama, užtraukta ant akių, dabitiškai pasuktais ūsais, sėdėjo šezlonge ir susidomėjęs dairėsi po paplūdimį. Laiptai tiesiai iš viešbučio keliomis terasomis leidosi į krantą. Ten akys raibo nuo guminių ir brezentinių valčių ir baidarių. Buvo matyti ilgas šuolių į vandenį tramplinas, ir įvairiu atstumu nuo kranto ant vandens suposi trys plaustai.

Vieni poilsiautojai maudėsi jūroje, kiti, išsitiesę ant smėlio, deginosi saulėje, kažkas rūpestingai trynėsi kremu.

Sėdintieji viršutinėje terasoje aptarinėjo orą, atsivėrusią prieš juos panoramą, rytinių laikraščių naujienas ir kitas jaudinančias temas.

Puaro klausėsi nenutrūkstamo misis Gardener žodžių srauto, lydimo ritmingo džerškėjimo, — misis Gardener kalbėjo ir drauge mezgė virbalais. Už jos nugaros šezlonge įsitaisė vyras — Odelas S. Gardeneris. Užsitraukęs ant nosies skrybėlę, jis kartkartėmis laidė trumpas replikas. Pora buvo detektyvo kairėje.

Puaro dešinėje sėdėjo mis Briuster, atletiška žilstelėjusi moteris; į pokalbį ji įsijungdavo savo komentarais. Atrodė, kad į nenumaldomą virbalų lojimą įsiveržia vokiečių aviganio balsas.

Misis Gardener svarstė:

— Ir aš, vadinasi, sakau misteriui Gardeneriui, sakau, kad turizmas — naudingas dalykas, ir man patinka lankyti naujas vietas. Tačiau, sakau, Angliją jau gerai pažįstame, ir dabar norėtųsi rasti prie jūros tylią vietelę ir pailsėti. Ar ne taip, Odelai? Tik pailsėti. Jausmams, sakau, reikia poilsio. Tiesa, Odelai?

Misteris Odelas suburbėjo iš po skrybėlės:

— Taip, brangioji.

Misis Gardener tęsė pradėtą temą:

— Na, štai, apie tai aš pranešiau misteriui Kelsui iš Kuko kompanijos — jis visada sudarydavo mums maršrutus ir visais požiūriais buvo naudingas. Tikrai, nežinau, kaip apsieitume be jo! Tai štai, kai kreipiausi į jį, misteris Kelsas pasakė, kad nėra nieko geriau, kaip atvažiuoti čia. Nepaprastai vaizdingos vietos pasaulio pakraštyje ir drauge visi patogumai. Mano vyras, žinoma, įsiterpė į pokalbį ir pasidomėjo sanitarinėmis sąlygomis. Ir suprantama kodėl; jūs įsivaizduojate, mesjė Puaro, misterio Gardenerio sesuo kartą poilsiavo pensione, šeimininkų tvirtinimu, labai prabangiame, ir, — nepatikėsite, mesjė Puaro! — su patogumais kieme! Taigi visai suprantama, kodėl mano vyras nepasitiki užkampyje esančiomis vietomis. Ar ne taip, Odelai?

— Žinoma, taip, brangioji, — patvirtino misteris Gardeneris.

— Bet misteris Kelsas mus tuojau nuramino. Jis patikino mus, kad sanitarija čia įrengta pagal paskutinį technikos ir mados žodį, o virtuvė tiesiog nuostabi. Pripažįstu, kad iš tikrųjų taip. Ir žinote, kas man labiausiai čia patinka? Maloni intymi aplinka. Viešbutis nedidelis, taigi ir kalbamės vieni su kitais, visi jau susipažinome.

Matote, didžiausias britų trūkumas tas, kad jie turi įprotį žmones, kurių bent jau keletą metų nepažįsta, laikyti per atstumą. O, beje, nėra malonesnių žmonių už juos! Misteris Kelsas taip pat kalbėjo apie čia suvažiuojančius įdomius žmones, na ir, kaip matyti, buvo gerai apie tai informuotas. Čia yra misteris Puaro ir ledi Darnlėj. Aš vos neapalpau

sužinojusi, kas toks misteris Puaro. Tiesa, Odelai?

— Tiesa, brangioji.

— Cha! — nemandagiai pertraukė ją mis Briuster. — Na ir sensacija! Gyvas Erkiulis Puaro.

Įžymus detektyvas protestuodamas pakėlė rankas.

— Atleiskite, — kreipėsi į jį misis Gardener, — apie mesjė man daug pasakojo Kornelina iš Robsono namų. Gegužės mėnesį, mesjė, mes su vyru buvome Badenhofe, na ir suprantate, Kornelija mums viską papasakojo apie tą istoriją Egipte, kai radote nužudytą Linet Ridžvėj. Sakė, kad jūs buvote nuostabus, o aš nuo to laiko miriau iš noro susipažinti su mesjė. Ar ne taip, Odelai?

— Būtent taip, brangioji.

— Ir, žinoma, mis Darnlėj. Daug dalykų iš "Pasaulio rožių", o pasirodo, "Pasaulio rožė" — tai ji, Rozamunda Darnlėj, ar ne taip? Jos modeliai visada originalūs. Jų linijos pasakiškos. Vakar vakare vilkėjau viena suknele, pasiūta jos modelių namuose. Man atrodo, ji visais požiūriais žavi moteris.

Už mis Briuster nugaros sėdėjęs majoras Baris rijo akimis besimaudančius.

— Mergina atrodo žavingai!

Misis Gardener greičiau ėmė judinti virbalus:

— Pripažįstu viena, mesjė Puaro. Tam mane paskatino susitikimas su jumis — ne tik todėl, kad jis mane sukrėtė. Misteris Gardeneris patvirtins. Bet aš tik pagalvojau, kad jūsų atvykimas čia... tarkim, susijęs su jūsų profesija. Suprantate, ką turiu galvoje. Žinote, aš pernelyg imli įspūdžiams, tai gali patvirtinti mano vyras, todėl net nežinau, kas su manimi būtų atsitikę, jeigu aš kaip nors būčiau įpainiota į šį niūrų nusikaltimą. Matote, mesjė...

Misteris Gardeneris garsiai sukosėjo.

— Matote, mesjė, mano žmona per daug jautri, — pranešė jis.

Erkiulis Puaro vėl pakėlė rankas.

— Užtikrinu jus, madam, čia esu su tokiu tikslu, kaip ir

visa šita draugija. Noriu pailsėti, gerai praleisti atostogas. Net mintyse neturiu jokių niūrių nusikaltimų.

— Kontrabandininkų saloje būtų sunku rasti kūną, — trumpais trūkčiojamais šūksniais įsiterpė mis Briuster.

— Šis teiginys ne visai tikslus, — paprieštaravo Puaro ir mostelėjo į paplūdimio pusę. — Prašom pažiūrėti į šezlongus, eilėmis sustatytus ant smėlio. Ką matote? Nei vyrus, nei moteris. Juose nieko individualaus. Tai, madmuazele, kūnai. Tiesiog kūnai!

— Tarp kurių gana gražių mergaičių kūnai, — žinovo tonu įsiterpė majoras Baris. — Gal tik kiek per liesų.

— Taip? — sušuko Puaro. — Bet kur slypi jų žavumas? Paslaptingume? Aš jau nejaunas, priklausau, taip sakant, senajai mokyklai. Mane jaunystėje nukrėsdavo drebulys, matant kulkšnis... apatinuko raukinius... apvalius keliukus... ir net raištelius...

— Palaidūnas! Palaidūnas! — kimiu balsu metė majoras Baris.

— Šiuolaikiniai drabužiai, be abejo, ne tokie gundantys, — suburkavo mis Briuster.

— Tiesa! — vėl įsiterpė misis Gardener. — Tai, mesjė Puaro, tikra tiesa! Žinote, šiais laikais merginos ir vaikinai elgiasi vieni su kitais natūraliau. Be ceremonijų susirenka kompanijoje, na ir... ir... — misis Gardener pamažu paraudo, nes iš prigimties buvo kukli — ... ir neteikia tam reikšmės... Na, jūs suprantate, ką turiu galvoje?

— Suprantu, — atsiduso Puaro. — Tai verta pasigailėjimo.

— Verta pasigailėjimo? — nustebo misis Gardener.

— Atsiriboti nuo kūno paslapties, nuo kūno romantikos! — tęsė savo mintį žinomas datektyvas. — Dabar viskas pasidarė standartiška! — Jis parodė į saulėje besideginančius kūnus. — Man tai primena Paryžiaus morgą.

— Ką jūs kalbate, mesjė! — nusivylusi sušuko misis Gardener.

— Kūnai. Tiktai kūnai, suguldyti lygiomis eilėmis tarsi

mėsa ant prekystalio!

— Ar ne per daug rūstūs žodžiai, mesjė?

— Galbūt, — nusileido Erkiulis Puaro.

— Kad ir kaip būtų, galiu pripažinti jūsų tiesą, mesjė, su viena sąlyga, — tarė misis Gardener, greitai žybčiodama virbalais. — Merginoms, kurios gulinėja saulėje, gresia tam tikras pavojus, pavyzdžiui: rankos, kojos apžels.

Visą laiką tvirtinu Irenai... Irena, atleiskite, mesjė, mano dukra... Nuolat kartoju Irenai: "Gulinėsi saulėje, visur išdygs plaukai: ant rankų, kojų, krūtinės. Kaip tu tada atrodysi, Irena?" Ar aš to nekartoju, Odelai?

— Kartoji, brangioji.

Visi nutilo. Galbūt įsivaizdavo Ireną po išpranašautos katastrofos. Misis Gardener suvyniojo mezginį:

— Atrodo, laikas... — pradėjo ji.

— Taip, mieloji? — vyras pakilo nuo šezlongo ir, paėmęs krepšį su mezginiu ir žmonos knyga, kreipėsi į mis Briuster: — Kaip pažiūrėsite į tai, jeigu pasiūlysiu su mumis bare išgerti po taurelę?

— Dėkoju. Man per daug anksti.

Gardeneriai susiėmę už rankų pasuko viešbučio link.

— Amerikiečiai vyrai nepataisomi, — pasakė mis Briuster.

3 skyrius

Misis Gardener vietą netrukus užėmė Stivenas Leinas — jaunyvas, aukštas maždaug penkiasdešimties metų pastorius. Jo veidas buvo įdegęs, o tamsiai pilkos flanelinės kelnės atrodė šventiškai ir kiek dviprasmiškai.

— Nuostabios apylinkės! — entuziastingai sušuko jis. — Ką tik grįžau po pasivaikščiojimo nuo Lezekum Bėjaus iki Harfordo, atgal ropščiausi per uolas.

— Šiandien karštoka tokiems laipiojimams, — pasakė mis Briuster. — O aš šiandien dar neirklavau. Pilvo raume-

nims nieko nėra geriau už irklavimą.

Erkiulis Puaro liūdnai pažvelgė į savo pilvą. Mis Briuster beapeliaciškai metė:

— Jūs, mesjė, greitai jo atsikratysite, jeigu kasdien imsite irkluoti.

— Dėkui, madmuazele! Negaliu pakęsti valčių.

— Turite galvoje mažas?

— Ne! Turiu galvoje bet kokio dydžio valtis, laivus, garlaivius! — sušuko Puaro ir krūptelėjo, primerkęs akis. — Jūros bangavimas! Brrr! Tai juk labai nemalonu.

— Ką jūs, mesjė, išsigalvojate? — įsiterpė majoras Baris. — Šiandien jūra rami lyg tvenkinys.

— Jūra niekada nebūna idealiai rami, — įtikinamai paprieštaravo detektyvas. — Visada bent kiek banguoja.

— Mano nuomone, — tęsė karininkas, — jūros liga devyniasdešimtyje atvejų iš šimto — viso labo tik nervai.

— Tai patyrusio jūrų keliautojo balsas! — švelniai šypsodamasis įsiterpė pastorius Stivenas Leinas. — Tiesa, majore?

— Jūros liga sirgau tik vieną kartą ir tik sąsiauryje! Mano nuostata — negalvoti apie supimą.

— Jūros liga iš tiesų labai keistas pokštas, — pasakė mis Briuster. — Kodėl vieni ją pakelia, o kiti ne? Tai neteisinga, tiesa? Ir polinkis į ją neturi nieko bendra su bendra sveikatos būkle. Liguisti žmonės kartais esti geri keliautojai. Kažkas man sakė, kad tai priklauso nugaros smegenų. Lygiai taip pat kai kurie bijo aukščio. Aš jo nepakenčiu, o misis Redfern nuo jo svaigsta galva. Prieš dvi dienas, kai uolomis ropštėmės Harfordo link, ji neteko pusiausvyros ir mėšlungiškai įsikibo į mane. Paskui papasakojo, kaip kartą įstrigo Milano katedros laiptuose. Užlipt į viršų užlipo, o nulipti negalėjo.

— Jai geriau nelipti laiptais ties Elfo užutėkiu, — patarė dvasininkas.

Mis Briuster pasišlykštėdama perkreipė lūpas.

— Aš pati vengiu to kelio, — tarė ji. — Jis tik vaikams!

Jaunieji Kouenai ir Mastermanai laksto laìptais aukštyn ir žemyn, jiems tai teikia pasitenkinimą.

— O, misis Redfern išlipo į krantą, — pranešė pastorius Stivenas Leinas.

— Mesjė Puaro turi būti jai dėmesingas, — pasakė mis Briuster. — Ši moteris rūpestingai vengia saulės.

Jaunoji misis Redfern nusiėmė maudymosi kepuraitę ir krestelėjo šviesius pelenų spalvos plaukus. Ji nebuvo įdegusi, ir labai šviesi oda nuostabiai derinosi su plaukų spalva.

— Visos draugijos fone ji atrodo neapskrudusi, tiesa? — gergždžiančiu juoku nusijuokė majoras Baris.

Kristina Redfern apsivilko chalatą ir ėmė lipti laiptais terasoje sėdinčių viešbučio gyventojų link. Jos veidas buvo neišraiškingas, bet gražus, siauri delnai ir pėdos. Ji visiems nusišypsojo ir atsisėdo šalia, prisidengusi chalatu.

— Misis, jus labai vertina mesjė Puaro, — tarė mis Briuster. — Mesjė Puaro nepatinka įdegę kūnai. Jis sako, kad tai jam primena mėsos parduotuvę. Žodžių tiksliai neprisimenu, bet prasmė būtent ta.

— Gaila, kad negaliu degintis, — atsakė Kristina Redfern liūdnai šypsodamasi. — Aš niekada neparuduosiu. Tik ant pečių atsiranda strazdanų ir pūslių.

— Tai geriau negu plaukai, kurie išaugs Irenai, misis Gardener dukrai, — įsiterpė mis Briuster ir ėmė aiškinti nustebusiai Kristinai. — Misis Gardener šiandien nuostabios formos. Jokių stabdžių, pasakysiu jums, misis! “Tiesa, Odelai?” — “Tiesa, brangioji”.

Ji nutilo ir po trumpos pauzės pasisuko į žinomą detektyvą:

— Mesjė galėtų truputį iš jos pasijuokti. Reikėjo pasakyti, kad tie lavonai paplūdimyje — grėsmingo nusikaltėlio rankų darbas, maniako, linkusio į žmogžudystes, ir jis turbūt yra tarp viešbučio gyventojų.

— Bijau, kad ji nepatikėtų, — atsiduso Erkiulis Puaro.

— Patikėtų! — nusikvatojo majoras Baris. — Būtinai!

— Ne, — paprieštaravo Emilija Briuster. — Net misis

Gardener nepatikėtų nusikaltimu Kontrabandininkų saloje.

Erkiulis Puaro neramiai sujudėjo šezlonge.

— Kodėl, madmuazele? — paklausė jis.

— Iš kur man žinoti? Aš manau, yra vietų, kur nusikaltimai neįtikėtini. Tokia vieta yra Kontrabandininkų sala, žinote... — Mis Briuster patylėjo, tarsi nerasdama reikiamų žodžių.

— Čia romantiška, sutinku! — pasakė Puaro. — Romantiška ir tylu. Šviečia saulė. Smaragdinė jūra. Bet įsidėmėkite, mis, kad blogis slypi visur.

Pastorius atsitiesė, palinko į priekį. Žydrose jo akyse įsižiebė fanatiški žiburėliai.

Mis Briuster gūžtelėjo pečiais.

— Žinoma, įsivaizduoju... Bet vis dėlto... — Ji vėl nutilo.

— Bet vis dėlto Kontrabandininkų salą jūs, madmuazele, laikote netinkama vieta nusikaltimams, — tarė Puaro. — Tiesa? Bet jūs pamiršote viena...

— Turbūt žmogaus prigimtį?

— Žinoma. Negalima pamiršti žmogaus prigimties. Norėtųsi atkreipti jūsų dėmesį į kitką. Pamiršote, madmuazele, kad visi čia esantys poilsiautojai atostogauja.

— Nesuprantu, ką tai turi bendra?

Garsusis detektyvas nuolankiai nusišypsojo ir ėmė svarstyti, į žodžių taktą mojuodamas pirštu.

— Tarkim, turite priešą. Jeigu nueisite pas jį į namus, į įstaigą ar paskirsite pasimatymą gatvėje, tai, žinoma, tam reikės dingsties. Jūs kažkaip turite pateisinti savo buvimą vienoje ar kitoje vietoje. O čia, prie jūros, savo buvimo pateisinti nereikia. Kodėl misis atvyko į Lezekum Bėjų? Parbleu!* Juk jau rugpjūtis. Visi vyksta prie jūros. Visi suplanuoja savo atostogas. Suprantate? Todėl natūralu, kad Kontrabandininkų saloje misis, kad čia misteris Leinas ir majoras Baris, ir misis Redfern su vyru. Juk Anglijoje yra paprotis, kad kiekvienas,

---

* Velniai griebtų! (Čia ir toliau versta iš prancūzų k.)

kol gyvas, išvyksta prie jūros.

— Iš tikrųjų. Tai labai originalus požiūris, — pripažino mis Briuster. — O ką pasakysite apie Gardenerius, juk jie amerikiečiai?

— Net misis Gardener, kaip ji pati prisipažino, reikia poilsio, — nusišypsojo Erkiulis Puaro. — Na ir "dalykiška" Anglija turi praleisti dvi savaites prie jūros, nors ir tvarkingo turisto vaidmenyje.

— Jūs, mesjė, mėgstate stebėti žmones? — pusbalsiu paklausė Kristina Redfern. — Tiesa?

— Madam, turiu pripažinti — jūs teisi, — nuskambėjo atsakymas.

— Na ir... pastebite jūs labai daug, mesjė, — mįslingai pridūrė misis Redfern.

4 skyrius

Minutę vyravo tyla. Paskui pastorius Stivenas Leinas atsikosėjo, nurijo seiles ir, atvirai pasitikėdamas savimi, kreipėsi į mažą belgą.

— Mane labai sudomino tai, ką jūs, mesjė, sakėte prieš minutę. Sakėte, kad blogis slypi visur. Tai beveik citata iš Eklesiasto. — Jis nutilo, akys fanatiškai sublizgėjo. Padaręs trumpą pauzę, pacitavo: — "Dėl to ir blogai visiems, kas daroma po saule, kad visiems viena dalia, ir žmogaus sūnų širdys pilnos blogio, ir beprotystė jų širdyse, ir gyvenime jų." Su pasitenkinimu išklausiau, mesjė, jūsų žodžių. Šiandien, deja, niekas netiki tikru blogiu. Blogis laikomas gėrio neigimu. Sakoma, kad bloga paprastai daro tamsuoliai, nepilnapročiai, juos reikėtų užjausti, o ne kaltinti. Bet blogis, mesjė Puaro, realus reiškinys. Tai faktas! Aš blogiu tikiu taip pat, kaip ir gėriu. Jis egzistuoja! Jis galingas! Jis vaikšto mūsų žeme! — baigė jis su įkvėpimu, sunkiai kvėpuodamas. Nusišluostė suprakaitavusią kaktą ir staiga suglumęs apsidairė. — Atleiskite... To niekam nereikia.

— Suprantu jūsų žodžių reikšmę ir tam tikra prasme sutinku su jumis, — ramiai tarė Erkiulis Puaro. — Realus blogis vaikšto mūsų žeme, ir jį aptikti galima bet kur.

— Jeigu jau prakalbom apie tai, — įsiterpė majoras Baris, — Indijos fakyrai...

Senas kareivis "Linksmojo Rodžerio" viešbutyje gyveno jau seniai, ir nuolatiniai gyventojai išmoko vengti jo indiškų istorijų. Taigi dvi kaimynės vienu metu nutraukė jį.

— Ten, atrodo, plaukia jūsų vyras? — kreipėsi mis Briuster į misis Redfern. — Nuostabus kraulis! Puikus plaukikas!

Tą pačią minutę misis Redfern pasigavo:

— Koks gražus tas mažas laivelis su raudonomis burėmis! Tai, jeigu neklystu, misterio Blato valtis?

Valtis raudonomis burėmis plaukė į užutėkį.

— Raudonos burės! — piktai burbtelėjo majoras Baris, pamiršęs pasakojimą apie fakyrus. — Tik pagalvokit!

Tuo laiku Erkiulis Puaro atidžiai žiūrėjo į jaunuolį, priplaukusį prie kranto ir išlipusį į paplūdimį. Patrikas Redfernas buvo gražus, stotingas vyras — gražiai nuaugęs, įdegęs, plačiapetis, siaurais klubais. Iš kitų jis išsiskyrė gyvenimo džiaugsmu ir visada gera nuotaika, užkrečiančia aplinkinius, taip pat įgimtu paprastumu, padėjusiu užkariauti daugelio vyrų ir visų moterų simpatijas. Jis nusipurtė vandenį ir kilstelėjo ranką, džiugiai sveikindamas jauną žmoną. Ji atsakė tokiu pačiu gestu.

— Ateik čia, Patai! — šūktelėjo misis Redfern.

— Einu! — atsiliepė šis.

Jis nuėjo keletą žingsnių smėliu, kur buvo palikęs rankšluostį. Tuo momentu iš viešbučio išėjo moteris ir, aplenkusi terasoje susirinkusią draugiją, ėmė leistis žemyn į paplūdimį. Jos pasirodymas labai priminė išėjimą į sceną, ir ji tai gerai suprato. Nors, atrodo, efektas nelabai jai rūpėjo. Ji seniai priprato prie jai rodomo dėmesio. Aukšta ir grakšti, atviru paprastu maudymosi kostiumėliu, ji demonstravo atvirų kūno vietų nuostabų bronzinį įdegimą. Formų tobulumas vertė lyginti ją su statula. Ugniniai rusvi plaukai krito bangomis

ant pečių. Kai kurie veido bruožai sugriežtėjo, kas paprastai būna sulaukus trisdešimties, bet nuo jos vis dėlto dvelkė jaunyste ir nesutramdoma energija. Sustingęs veidas ir šiek tiek įkypos tamsiai mėlynos akys darė ją panašią į kinę; įspūdį stiprino keista skrybėlė, padaryta iš tamsiai žalio kartono. Moters pasirodymas akimirksniu nutraukė visus ginčus. Vyrų žvilgsniai nukrypo į ją.

Erkiulis Puaro išplėtė akis, jo ūsai pritariamai krestelėjo. Majoras Baris šezlonge išsitiesė ir dar labiau išsprogino jau nuo gimimo išsprogusias akis. Pastorius Stivenas Leinas, sėdėjęs garsaus detektyvo kairėje, tapo nepasiekiamas ir, tyliai sudejavęs, iškvėpė pro dantis.

— Arlena Stiuart... — sušnabždėjo majoras Baris. — Tokia buvo jos pavardė, kol neištekėjo už Maršalo. Yra į ką pažiūrėti, a?

— Taip... Graži... — šaltai pritarė Kristina. — Bet ji turi kažką panašaus į laukinį gyvūną.

— Neseniai, mesjė Puaro, jūs pavartojote žodį "blogis", — griežtai metė Emilija Briuster. — Man atrodo, kad būtent ši moteris gali būti Visatos blogio įsikūnijimu! Sugadinta visiškai, iki kaulų smegenų! Aš atsitiktinai apie ją kai ką sužinojau.

— Prisimenu, — linksmu tonu įsiterpė į pokalbį majoras Baris, — Simle buvo kažkokia jauna būtybė. Taip pat rudaplaukė. Mano pavaldinio žmona. Pasakysiu jums, ledi ir džentelmenai, visą garnizoną ant ausų pastatė! Duodu žodį! Vyrai išprotėjo. Na, o damos, žinoma, norėjo išdraskyti jai akis. Sukėlė sąmyšį ne vienuose namuose. — Jis nusijuokė, sujaudintas senų prisiminimų. — Jos vyras buvo ramus, labai padorus vaikinas. Dievino ją. Buvo pasiryžęs bučiuoti žemę, po kurią ji vaikščiojo. Nieko nepastebėdavo arba apsimesdavo nepastebįs.

— Tokios moterys — tai grėsmė... grėsmė... — labai įtikinamai pradėjo pastorius Stivenas Leinas ir netikėtai nutilo.

Arlena Stiuart jau stovėjo prie vandens. Du jaunuoliai, dar beveik berniukai, pakilo nuo smėlio ir greitai pasuko į jos pusę. Ji nusišypsojo jiems, bet žvilgsnį nukreipė į paplūdimiu

ėjusį Redferną. Erkiuliui Puaro susidarė įspūdis, kad jis stebi kompaso rodyklės judėjimą. Patrikas Redfernas pasuko iš takelio ir pakeitė kryptį. Kompaso rodyklė visur ir visada turi paklusti traukos jėgai ir rodyti šiaurę. Panašiai ir Patrikas Redfernas pasisuko į Arleną Stiuart. Po akimirkos ji jau šypsojosi vyriškiui. Paskui lėtai nužingsniavo palei tingiai į krantą besiplakančias bangas, o Patrikas prisijungė prie jos draugijos. Po minutės ji atsisėdo po uolomis ant smėlio. Jis įsitaisė šalia. Kristina Redfern greitai pakilo nuo šezlongo ir nuskubėjo į viešbutį.

Kurį laiką vyravo nejauki tyla, ją nutraukė Emilija Briuster.

— Šlykšti istorija, — tarė ji. — Tokia miela moteris... Ir iš viso praėjo tik dveji metai po vedybų.

— Jauna persona, apie kurią kalbėjome, ta, iš Simlos, — pasigavo majoras Baris, — išardė keletą iš tikrųjų gerų šeimų. Nemalonus dalykas. Tiesa?

— Šitai moteriai velniškai patinka griauti šeimas, — palaikė pokalbį mis Briuster ir po trumpos pauzės pridūrė: — Patrikas Redfernas — visiškas asilas!

Erkiulis Puaro nieko nepasakė. Jis įdėmiai stebėjo paplūdimį, bet žvelgė ne į Patriką Redferną ir Arleną Stiuart.

— Turbūt eisiu prie valties, — pranešė mis Briuster.

Ji pakilo ir nuėjo. Majoras Baris savo pavandenijusių akių žvilgsnį nukreipė į garsųjį detektyvą. Akyse atsispindėjo tam tikras susidomėjimas.

— Štai taip, mesjė Puaro! — tarė jis. — Ką galvojate apie tai? Jūs jau seniai nepraveriate burnos. Ką pasakysite apie šią sireną? Karštas daikčiukas, a?

— C'est possible*, — sumurmėjo Erkiulis Puaro.

— Nagi, senas ištvirkėli! — nusikvatojo karininkas. — Pažįstu aš jus, prancūzus!

— Aš ne prancūzas, — šaltai atsakė detektyvas.

— Bet mesjė geriau tegu netvirtina, kad nemėgsta

* Gali būti.

žiūrėti į gražias merginas! Ką apie tai pasakysite, mesjė?

— Ji ne jauna, — trumpai atsakė Puaro.

— Na ir kas? Moteriai tiek metų, kiek ji atrodo. O šitos išvaizda — oho!

— Taip, — pripažino mažasis belgas. — Ji graži. Bet galiausiai svarbu ne grožis. Ne grožis priverčia visus paplūdimyje atsisukti į ją. Visus, išskyrus vieną.

— Būtent, seni! — sušuko majoras Baris ir po minutės smalsiai paklausė. — Kodėl, velniai griebtų, mesjė, jūs taip greitai tai pastebėjote?

— Atkreipiau dėmesį į išimtį: į vienintelį vyriškį, nepažvelgusį į Arlenos Stiuart pusę.

Majoras pažvelgė kryptimi, kuri taip domino garsųjį detektyvą. Jis pamatė keturiasdešimtmetį įdegusį vyrą šviesiais plaukais ir įdegusiu veidu, kuris ramiai, papsėdamas pypkę, skaitė "Taims".

— E-e. Tai jos vyras, mesjė! Maršalas.

— Taip, — tarė Erkiulis Puaro. — Žinau.

Majoras Baris prunkštelėjo. Kaip tvirtino senas kavalierius, jis įprato vyrus vertinti trejopai. Juos laikė nepatogiais, trukdančiais arba ribojančiais laisvę sargais.

— Gana malonus tipas, — tarė jis. — Ramus. Atrodo, man jau atnešė "Taims".

Jis pakilo ir nužingsniavo į viešbutį.

Puaro lėtai nukreipė žvilgsnį į pastoriaus Stiveno Leino, įdėmiai stebėjusio Arleną Stiuart ir Patriką Redferną, veidą.

— Ta moteris yra blogio įsikūnijimas, — pasakė pastorius, piktai blykstelėjęs akimis. — Jūs , mesjė, tuo abejojate?

— Tokiais atvejais sunku būti visiškai tikram, — mįslingai atsakė Puaro.

— O žmonės! Argi mesjė nejaučia, kad panaši atmosfera nuodėminga? Argi mesjė nejaučia, kad mūsų čia tyko blogis?

Trumpai pamąstęs, Puaro lėtu galvos linktelėjimu išreiškė savo pritarimą.

Antroji dalis

1 skyrius

Erkiulis Puaro neslėpė pasitenkinimo, kai Rozamunda Darnlėj įsitaisė gretimame šezlonge. Žavingąją Rozamundą jis pripažino geriausia iš visų jam pažįstamų moterų. Jam patiko jos rafinuotos manieros, grakšti ir lanksti figūra, graži galva, gyva ir jaučianti savo vertę veido išraiška, jos lygiai sušukuoti plaukai ir truputį ironiška šypsena. Tą rytą ji vilkėjo tamsiai mėlyna baltais taškučiais suknele, atrodančia kukliai dėl griežtų paprastų linijų. Rozamunda Darnlėj buvo viena žinomiausių Londono modeliuotojų.

— Atrodo, — tarė ji , — kad man vis mažiau patinka Kontrabandininkų sala. Atvažiavau čia, tiesą sakant, nežinau kodėl.

— Kaip man žinoma, jūs čia ne pirmą kartą?

— Taip. Buvau čia prieš dvejus metus, per Velykas. Tuomet buvo nedaug žmonių.

Erkiulis Puaro įdėmiai pažvelgė į ją.

— Tikriausiai jus kas nors išvedė iš pusiausvyros. Aš neklystu, madmuazele?

Ji linktelėjo.

— Iš tiesų. Sutikau šmėklą.

— Šmėklą?

— Taip.

— Kieno šmėklą?

— Savo.

— Susitikimas buvo nemalonus? — tyliai paklausė Puaro.

— Netikėtai skausmingas. Matote, mesjė, aš patyriau didelį išgyvenimą. — Ji nutilo, bet po akimirkos pridūrė. —

Įsivaizduokite mano vaikystę. Ne! Negalite jos įsivaizduoti. Jūs, mesjė, ne anglas.

— Iš to galima padaryti išvadą, kad jūsų, mis, vaikystė buvo labai angliška?

— O taip! Visiškai angliška! Gili provincija, didžiulis apšiuręs namas. Arkliai... šunys. Pasivaikščiojimai per lietų... Aikštelė tarpeklyje... Obelys sode... Amžinas pinigų stygius... Seni tvido kostiumai... Daug metų dėvimos vakarinės suknelės... apleistas parkas... Saulutės, rudenį išsiskleidžiančios lyg vėliavėlės...

— Ar norėtumėte ten sugrįžti, mis? — tyliai paklausė Puaro.

— Ne, ten negrįžtama. Neįmanoma. Bet toliau norėtųsi eiti kitu keliu...

— Nuostabu, — sušnabždėjo Puaro.

— Aš kalbu rimtai, — nusijuokė Rozamunda.

— Mano jaunystės dienomis, madmuazele, iš tikrųjų senais laikais, buvo toks žaidimas "Kuo norėčiau būti, jeigu ne pačiu savimi?" Atsakymai būdavo rašomi į merginų albumus. Bet, madmuazele, atsakymus į tokius klausimus sugalvoti sunku.

— Nelengva, — pritarė ji. — Jūs visiškai teisus. Nelengva ir... rizikinga. Vargu ar kas nors norėtų atsidurti Musolinio ar princesės Elžbietos vietoj. Kaip nesinorėjo išstatyti pajuokai slapčiausias mintis. Ir atsidurti savo draugų, apie kuriuos žinai labai daug, vietoj taip pat nesinorėjo. Kartą aš atsitiktinai susipažinau su viena sutuoktinių pora. Vyras ir žmona elgėsi vienas su kitu maloniai, mandagiai ir per visus vedybinio gyvenimo metus taip draugiškai ir linksmai, kad sielos gilumoje aš net pavydėjau šitai misis. Norėjau su ja pasikeisti vietomis. O vėliau iš kažko sužinojau, kad namuose, būdami vieni, šie žmonės nesikalba vienuolika metų!

Rozamunda Darnlėj vėl nusijuokė:

— Kaip dažnai aš klydau.

— Daugelis, madmuazele, turi jums pavydėti, — po

trumpos pauzės pasakė Puaro.

— Suprantu, — sausai atsakė ji ir ne be ironijos pridūrė: — Taip, aš esu idealios moters, kuriai gyvenime pasisekė, pavyzdys. Iš tikrųjų mėgstu kurti naujus drabužių modelius, žinau, kas yra kūrybos džiaugsmas, negaliu skųstis lėšų stygiumi. Man pasisekė kaip dailininkei ir verslininkei. Aš turtinga, turiu gerą figūrą, pakenčiamą veidą ir ne per daug kandų liežuvį. — Ji akimirkai nutilo, paskui taikiai nusišypsojo: — Tiesa, neturiu vyro. Šiuo požiūriu mano viltys į laimę nepasiteisino.

— Madmuazele, jeigu jūs neištekėjusi, — galantiškai tarė Puaro, — tai tik todėl, kad nė vienas vyras nepasirodė vertas jūsų. Tai, madmuazele, vienatvė savo noru, o ne todėl, kad negalite rasti vyro.

— Bet aš įsitikinusi, kad jūs, mesjė, kaip visi vyrai, slapčia manote, kad neištekėjusi ir neturinti vaikų moteris negali būti laiminga.

Erkiulis Puaro gūžtelėjo pečiais.

— Ištekėti ir turėti vaikų — tai moters dalia. Bet viena iš šimto... Ne, tik viena iš tūkstančio moterų gali tapti įžymia ir užimti tokią padėtį, kokią užimate jūs, madmuazele.

— Ir nepaisant viso to, aš tik nelaiminga senmergė! — nusišypsojo Rozamunda Darnlėj. — Būčiau laiminga, jeigu turėčiau du pensus, bet su vyru, nors paniurėliu ar prasčioku, apsupta būrio vaikučių. Neprieštaraujate, mesjė?

— Ne, madmuazele, jeigu jūs taip tvirtinate, — gūžtelėjęs pečiais mandagiai atsakė Puaro.

Rozamunda nusijuokė, jos nuotaika vėl pasitaisė. Ji užsirūkė.

— Neabejoju, kad jūs, mesjė, žinote, kaip elgtis su moterimis, — pasakė ji. — Dabar aš pasiryžusi užimti priešingą poziciją ir ginti savarankiškas moteris. Suprantama, aš gerai susitvarkiau savo gyvenimą ir puikiai tai suvokiu.

— Vadinasi, madmuazele, mūsų sodelyje... tai yra mūsų jūroje, viskas... nuostabu?

— Iš esmės — taip.

Puaro atsidarė portsigarą su plonomis cigaretėmis, kuriomis labiausiai mėgaudavosi. Užsirūkė ir, žiūrėdamas į kylantį dūmelį, pratarė tarsi kalbėdamasis su savimi:

— Su misteriu... atleiskite, kapitonu Maršalu, jūs seniai pažįstami. Ar aš neklystu, madmuazele?

Rozamunda Darnlėj staiga atsitiesė.

— Iš kur žinote?... Suprantama, turbūt Kenas jums pasakė.

— Niekas man nieko nesakė, madmuazele. Prašau nepamiršti, kad aš vis dėlto detektyvas ir tokias išvadas galiu padaryti savarankiškai.

— Nieko nesuprantu!

— Prašau pagalvoti! — jis padarė išraiškingą gestą. — Visą savaitę atostogaujate laisva, nerūpestinga, trykštanti gyvenimo džiaugsmu. O šiandien jūs, madmuazele, sutinkate šmėklą ir ilgitės senų gerų laikų. Kas galėjo atsitikti? Keletą dienų neatvyko nė vienas naujas žmogus. O vakar vakare atvyko kapitonas Maršalas su žmona ir dukra. Šiandien jūs, madmuazele, staiga labai pasikeitėte. Išvada akivaizdi.

— Taip, skamba įtikinamai, — pritarė Rozamunda. — Kenetas ir aš pažįstami nuo vaikystės. Jo tėvai gyveno visai šalia mūsų. Kenas visada su manimi buvo geranoriškas, gal šiek tiek atlaidus, nes jis ketveriais metais už mane vyresnis. Paskui aš jo ilgai nemačiau, ir mes nebuvome susitikę... daugiau kaip penkiolika metų.

— Daug laiko praėjo... — pratarė Puaro, o kai Rozamunda galvos linktelėjimu jam pritarė, paklausė: — Simpatiškas žmogus, tiesa?

— O taip! — karštai atsakė ji. — Visada buvo žavus, susitvardantis, santūrus. Vienintelis jo trūkumas — polinkis į nelaimingas santuokas.

— Ta-aip... — pritariančiu tonu nutęsė Puaro.

— Bet ten, kur į žaidimą įsitraukia moterys, jis praranda pusiausvyrą. Jūs, mesjė, prisimenate tokios Martingdeil

procesą?

Puaro susiraukė:

— Martingdeil? Martingdeil... Arsenikas, atrodo.

— Taip. Prieš septyniolika ar aštuoniolika metų. Ji stojo prieš teismą dėl vyro nužudymo.

— Tačiau buvo įrodyta, kad vyras vartojo arseniką kaip narkotiką. Ją išteisino.

— Taip. Ir iš karto po to Kenas susituokė su šia moterimi. Kvailas išsišokimas. Tai jo stilius.

— Bet jeigu ji buvo nekalta? — pusbalsiu sumurmėjo mažasis belgas.

— O, aš manau, ji nekalta, — pasigriebė Rozamunda. — Tiesos niekas nežino. Bet pasaulyje pilna moterų, tinkančių į žmonas, moterų, neapkaltintų žmogžudystėmis.

Puaro tylėjo. Matyt galvojo, kad taip dar ką nors išgirs iš mis Darnlėj. Jeigu taip, jis veikė teisingai.

— Žinoma, Kenas tada buvo labai jaunas, — tęsė ji. — Jam vos sukako 21 metai. Jis dėl tos moters buvo pametęs protą. Ji mirė, praėjus metams po vestuvių, gimdydama Lindą. Tikriausiai jis skausmingai išgyveno netektį. Kurį laiką, norėdamas užsimiršti, lėbavo. Bent jau taip žmonės šnekėjo... — Ji padarė trumpą pauzę. — Vėliau užsimezgė romanas su Arlena Stiuart, reviu aktore. Jūs prisimenate, mesjė, Kodringtonų skyrybų procesą? Ledi Kodrington iškėlė kaltinimą Arlenai Stiuart. Sakė, kad lordas buvo iki ausų ją įsimylėjęs. Visi galvojo, kad kai tik įsigalios teismo sprendimas dėl ištuokos, jis ves merginą. Lūkesčiai nepasitvirtino. Lordas Kodringtonas jauną aktorę išsiuntė namo. Kiek man žinoma, ji padavė lordą į teismą už įsipareigojimų pažeidimą. Apskritai šis skandalas tuo laiku plačiai nuskambėjo. Na ir kas? Kenas vedė Arleną Stiuart! Kvailys! Visiškas kvailys!

— Galbūt ši kvailystė tam tikra prasme pateisinama? — tyliai įsiterpė Puaro. — Misis Maršal — graži moteris, madmuazele.

— Be abejo, mesjė. Prieš trejus metus nuskambėjo dar

vienas skandalas. Senasis seras Rodžeris Erskinas paliko jai visą turtą iki penso. Galima buvo numatyti, kad ši istorija pagaliau atvers Kenui akis.

— Ir neatvėrė?

Rozamunda Darnlėj gūžtelėjo pečiais.

— Juk sakiau, kad nemačiau jo daug metų. Girdėjau neva jis priėmė visa tai labai ramiai. Klausiate, kodėl? Absoliučiai aklai ja pasitikėjo?

— Galima padaryti kitą išvadą.

— Būtent! Išdidumas. Laikytis! Nepaisant nieko, aukščiau galvą! Nežinau ar tiesa, kad ją myli. Niekas nežino.

— O ji? — paklausė Puaro. — Ar ji myli?

Rozamunda pažiūrėjo nustebusi:

— Ji? Juk tai didžiausia avantiūristė, medžiojanti turtingus vyrus. Na ir patyrusi širdžių ėdikė. Kiekvienoje per šimtą metrų prie jos prisiartinusioje figūroje su kelnėmis ji mato potencialų grobį! Toks dalykėlis!

Erkiulis Puaro, tarsi pritardamas, lėtai ir rimtai linktelėjo galva.

— Taip, tai tiesa... Jos akys persekioja vyrus... Tik vyrus.

— Dabar jai į akis krito Patrikas Redfernas, — tęsė Darnlėj. — Labai simpatiškas... ir suprantate, mesjė, nekaltas jaunuolis, įsimylėjęs savo žmoną, anaiptol ne mėgėjas flirtuoti. Tokio tipo vyras Arlenai — duona kasdieninė! Man patinka mažoji misis Redfern. Graži, tik gal kiek pilnoka. Tačiau vargu ar ji turi šansų kovoje su tokia tigre kaip Arlena.

— Nė menkiausio šanso, — pritarė Puaro ir nutaisė rūpestingą miną. — Pritariu jums, madmuazele.

— Kiek man žinoma, — tęsė misis Darnlėj, — Kristina Redfern buvo mokytoja. Tikriausiai tiki, kad dvasinės vertybės pranašesnės už materialines. Jos laukia skaudus smūgis.

Puaro dar kartą supratingai ir pritariamai linktelėjo galva. Rozamunda Darnlėj atsistojo.

— Kažkas turi sutrukdyti šiai niekšybei, — tarė ji.

2 skyrius

Linda Maršal sėdėjo savo miegamajame. Ji nepatenkinta veidrodyje tyrinėjo savo veidą. Nemėgo jo, nes pastaruoju metu matė jame tik išsišovusius kaulus ir strazdanas. Nepatenkinta žiūrėjo į kaštoninių plaukų raizgyną, žalsvas akis, atsikišusius skruostikaulius, ilgą, per daug į priekį užsirietusį smakrą. Lūpos ir dantys gal ne tokie jau blogi... O ką, galų gale, reiškia dantys? O prie nosies kyla spuogas?

Ne, tai ne spuogas, su palengvėjimu nusprendė Linda ir pagalvojo: "Baisu, kai tau šešiolika, iš tikrųjų baisu! Neaišku, kokiame pasaulyje esi!"

Linda buvo nerangi kaip kumeliukas ir dygi kaip ežys. Ji suvokė savo nerangumą, suvokė kad yra nei šiokia, nei tokia. Mokykloje jautėsi neblogai. Tačiau neseniai ją baigė ir dabar visiškai neįsivaizdavo, ką darys toliau. Tėvas miglotai šnekėdavo apie tai, kad kitą žiemą išsiųs ją į Paryžių. Ji nenori važiuoti į Paryžių, bet ir nenori likti namie. Tik dabar ji ėmė suvokti, kaip nekenčia Arlenos.

Jaunas Lindos veidas sustingsta. Akyse pasirodo šaltos kibirkštėlės.

Arlena...

"Tai žvėris, — pagalvojo Linda, — nuožmus žvėris!"

Pamotė! Visi sako, kad siaubinga turėti pamotę. Tikra tiesa! Negalima pasakyti, kad Arlena su Linda elgiasi labai blogai. Paprasčiausiai dažnai jos net nepastebi. O jeigu ir kartais atkreipia dėmesį, jos žodžiuose visada girdėti paniekinamos išroniškos gaidelės. Tarsi jai pramogą teiktų Lindos išvaizda! Tobulas Arlenos grakštumas, laikysena ir judesiai dar labiau paryškina podukros nerangumą.

Nuo tada, kai atsirado Arlena, Linda gėdijasi pažiūrėti į save. Bet jeigu tik tai!

Linda klaidžioja savo minčių labirintuose. Negali susivokti savo jausmuose, surikiuoti jų. Gal tik išskiria įtaką, kurią Arlena daro žmonėms... namams...

"Tai pikta moteris! — pagalvojo įsitikinusi Linda. —

Pikta, pikta visais požiūriais!"

Ir taip sunku atsiriboti nuo minčių. Reikia užriesti nosį, parodyti savo moralinį pranašumą ir išmesti Arleną iš galvos.

Taip, kokia vis dėlto Arlenos įtaka žmonėms... Pavyzdžiui, tėvui... Anksčiau jis buvo visai kitoks.

Linda giliai susimąstė. Pamatė tėvą, pasiimantį ją iš mokyklos. Prisiminė kelionę jūra su juo. O dabar... Namuose tėvas su Arlena. Apmaudu, ir daugiau nieko... Daugiau nieko!

"Ir taip bus visada, — mąsto Linda. — Kasdien. Kas mėnesį. Nėra daugiau jėgų ištverti!"

Ji įsivaizdavo gyvenimą ir begalinę Arlenos buvimo apnuodytą niūrių dienų virtinę. Linda dar visai kūdikis. Metai jai atrodo lyg amžinybė. Galvoje kirba niūrios mintys, ją užlieja karštos neapykantos banga.

"O, kad galėčiau ją užmušti, — galvoja ji. — Ak, kaip norėčiau, kad ji numirtų!"

Per veidrodžio viršų ji pažvelgė į apačioje plytinčią jūrą. Kontrabandininkų sala — miela vietelė. Šiaip ar taip, galėtų būti maloni. Tiek paplūdimių, užutėkių, nuošalių takelių. Yra kur pabraidžioti, visada gali rasti atkampią vietelę, jeigu nori pabūti vienas. Yra olų, apie kurias jai pasakojo Kouenai.

"Ach, jeigu Arlena išvažiuotų, — galvojo ji, — kaip būtų gerai!"

Ji prisiminė atvykimą į viešbutį. Iš sausumos salelė atrodė nuostabiai. Per potvynius didžioji damba pranykdavo po vandeniu. Virš jos galėdavo plaukioti valtys. Pats viešbutis taip pat atrodė puikus, kažkoks neįprastas. Terasoje aukšta tamsiaplaukė mis pakilo nuo šezlongo.

— Kenetai! Tai jūs?

Tėvas nepaprastai nustebo.

— Rozamunda! — sušuko jis.

Linda tyrinėjo Darnlėj dalykiškai, kritiškai, kaip paprastai daro paauglės. Ji padarė išvadą, kad Rozamunda jai patinka — maloni būtybė, taktiška ir dalykiška. Gražūs, labai ją puošiantys plaukai. Skoningai apsirengusi. Simpatiškas, malonus veidas, malonus, matyt, ir jai pačiai, ne tik kitiems.

Su ja, Linda, elgiasi maloniai; nekalba apie visokius tokius dalykus. (Frazė "tokius dalykus" Lindos supratimu reiškia daugybę nemalonių žodžių.) Į ją, Lindą, nežiūri kaip į kvailutę. Trumpiau tariant, laiko ją žmogumi, o taip esti gana retai. Tad nenuostabu, kad Linda pajuto Rozamundai didelį prieraišumą.

Tėvas taip pat džiaugėsi netikėtu susitikimu.

Įdomi istorija! Jis netikėtai pasidarė... pasidarė... Linda sunkiai galėjo tai apibūdinti. Jis tarsi pajaunėjo. Žinoma! Kažkaip kitaip juokiasi, lyg berniukas.

Įdomi istorija! Linda pamatė tarsi kitą žmogų!

"Kažin, koks tėvas buvo mano metų?" — pagalvojo Linda, bet nerado atsakymo, nes neįmanoma to įsivaizduoti.

Netikėtai jai dingtelėjo!

Būtų nuostabu, jeigu jie su tėvu dviese atvyktų į salą ir viešbutyje rastų mis Darnlėj! Tėvas jaunas ir juokiasi berniokiškai. Rozamunda?.. Na ir ji. Ir visos saloje prieinamos pramogos: maudymasis, olos...

Bet viską dengė juodas debesis.

Arlena... Neįmanoma gerai jaustis Arlenos draugijoje. Kodėl?.. Na... šiaip ar taip, ji, Linda, negali. Sunku nuoširdžiai džiaugtis, kai ko nors nekenti. Štai kur esmė! Ji nekenčia Arlenos.

Vėl lėtai kyla niūrios neapykantos banga. Lindos veidas išblykšta, lūpos prasiveria, akys ima šaltai blizgėti. Mergina stipriai suspaudžia kumščius...

3 skyrius

Kenetas Maršalas pasibeldė į žmonos kambario duris, paspaudė rankeną ir įėjo. Arlena baigė puoštis. Ji vilkėjo blizgančią žalią suknelę ir buvo truputį panaši į sireną.

— A-a... Tai tu, Kenai, — pasveikino ji vyrą.

— Taip. Tu pasiruošusi?

— Būsiu gatava po minutės.

Kenetas Maršalas priėjo prie lango. Žvilgtelėjo į jūrą. Jo veidas, kaip paprastai, buvo bejausmis — simpatiškas ir paprastas.

— Arlena, — atsisukęs kreipėsi į žmoną.

— Klausau.

— Man susidarė įspūdis, kad tu seniai pažįstama su Redfornu.

— Taip, mielasis, — nerūpestingai atsakė ji. — Susipažinau kažkokiame vakarėlyje. Aš tuomet pagalvojau, kad jis — išlepintas kūdikis.

— Aš irgi taip manau. Tu žinojau, kad jis su žmona čia atvyks?

Arlena išplėtė akis.

— Ne, brangusis! Tai visiškai netikėta.

— Galima įsivaizduoti, kas pakišo tau mintį ilsėtis "Linksmojo Rodžerio" viešbutyje, — ramiai tarė jis. — Tu taip išgyrei Kontrabandininkų salą.

Arlena padėjo dėžutę su tušu. Pažvelgė į vyrą. Švelniai, kerinčiai jam nusišypsojo.

— Kažkas man pasakojo apie šią salą. Atrodo, Rilandai. Sakė, kad tai nuostabus civilizacijos nepaliestas kampelis. Tau čia patinka?

— Nesu tikras, — tyliai atsakė Kenetas Maršalas.

— O, brangusis! Bet čia nuostabios maudynės jūroje, ramu. Neabejoju, kad puikiai čia jausiesi.

— Matau, kad tu nuoširdžiai ketini čia gerai jaustis, — atsakė jis, ir kai Arlena nustebusi pažiūrėjo, ramiai pridūrė: — Matyt, pranešei Redfernui apie savo planus.

— Tu nori, mielasis, sukelti man sceną?

— Paklausyk, Arlena. Pažįstu tave ir žinau, ką sugebi. Tai simpatiška jauna pora. Jis labai myli savo žmoną. Neturi kištis į jų gyvenimą, jiems trukdyti.

— Neteisinga man reikšti pretenzijas. Juk aš nieko tokio nedarau. Ne mano kaltė, jeigu...

— Jeigu? — pasičiupo jis.

— Žinau, be abejo, kad vyrai dėl manęs eina iš proto. Bet aš šito nesiekiu. Tad tegu patys atsako už savo poelgius.

— Vadinasi, tu pripažįsti, kad jaunasis Redfernas pamišęs dėl tavęs?

— Aš pasielgiau labai neprotingai, bet... — Ji žengė prie vyro. — Bet juk žinai, Kenai, kad man tik tu egzistuoji!

Iš po tušu nudažytų blakstienų ji metė žvilgsnį — kerintį žvilgsnį, kuriam atsispirti pajėgė tik nedaug vyrų. Kenetas Maršalas šaltai pažvelgė į ją. Veidas buvo suakmenėjęs, o balsas ramus:

— Laikykim, Arlena, kad tai išsiaiškinom.

4 skyrius

Stovėdami viešbučio pietinėje pusėje, tiesiai prieš save matote terasą ir pagrindinį paplūdimį. Iš čia veda keliuose, pietvakariuose juosiantis salą ir nusileidžiantis prie uoloje iškaltos aikštelės laiptų. Salos žemėlapyje ši vieta vadinosi Saulėtąja Atbraila. Joje keletas su patogiais suoleliais nišų.

Ant vieno iš jų tuojau po vakarienės įsitaisė Patrikas Redfernas ir jo jauna žmona. Vakaras buvo gražus, švietė mėnulis. Kurį laiką Redfernai sėdėjo tylėdami.

— Nuostabus vakaras, tiesa, Kristina? — pagaliau prašneko Patrikas.

— Taip, — nenoriai pritarė ji ir tuojau pat tyliai paklausė: — Tu žinojai, kad ji atvažiuos čia?

Patrikas Redfernas staigiai atsisuko:

— Nežinau, ką turi galvoje.

— Manau, kad žinai.

— Klausyk, Kristina, kas tau pastaruoju metu darosi? Nesuprantu.

— Man? — paklausė ji drebančiu iš susijaudinimo balsu. — Greičiau kažkas darosi su tavimi!

— Nieko panašaus, Kristina.

— Bet juk... Taip! Tu primygtinai siūlei Kontrabandininkų salą! Primygtinai! O aš norėjau į Tinteidželą, kur... kur praleidome medaus mėnesį. Ką gi, tu pasiekei savo.

— Tu pyksti? Juk tai nuostabus kampelis.

— Tikriausiai. Bet tu veržeisi į Kontrabandininkų salą, žinojai, kad čia bus ji.

— Ji? Kas būtent?

— Misis Maršal... Tu ją įsimylėjęs.

— Dieve mano, Kristina! Nekvailiok. Pavydas — ne tavo stilius!

— Mes buvome tokie laimingi, — atsiduso ji.

— Buvome? Buvome ir esame laimingi. Bet nebūsime, jeigu negaliu pasikalbėti su kita moterimi, kad nesukelčiau skandalo.

— Kalba ne apie tai.

— Kaip tik apie tai. Santuokoje žmogus turi būti laisvas... Na, draugauti su kitais. Įtarumas prie gero nepriveda. Vos tik pasikalbu su moterimi, tu tuojau pat nusprendi, kad aš ją įsimylėjęs. Tokiu atveju...

Jis nutilo ir suirzęs gūžtelėjo pečiais.

— Tu ją įsimylėjęs, — tarė Kristina.

— Nekvailiok, mieloji! Mes pasakėme vienas kitam tik keletą žodžių.

— Netiesa!

— Viešpatie, pasigailėk! Kristina, nepavyduliauk dėl kiekvieno gražesnio snukučio. Nepaversk to įpročiu.

— Tai ne "kiekvienas gražesnis snukutis", Patai. Ji kitokia. Pikta. Pavojinga. Tikriausiai padaro daug blogų dalykų. Palik ją ramybėje... Mums geriau išvažiuoti iš čia.

Patrikas Redfernas atsitiesė, nutaisė nustebusią miną ir dėl to pasirodė dar jaunesnis.

— Nebūk juokinga, Kristina! — iššaukiamai metė jis. — O tai galim ir susipykti.

— Tai priklauso ne nuo manęs.

— Vadinasi, elkis protingai... O dabar, mano mieloji, gal grįžkime į viešbutį? — tęsė jis.

Patrikas atsistojo. Šiek tiek pamąsčiusi, pakilo ir Kristina.

— Tebūnie taip, — sušnabždėjo ji.

Gretimoje nišoje Erkiulis Puaro sielvartingai palingavo galva. Kai kas gali jausti sąžinės graužimą, klausydamasis konfidencialių pokalbių, bet Puaro nekreipė dėmesio į tokias smulkmenas. Ir nejautė graužaties. Galų gale, kaip jis vėliau paaiškino savo draugui Gastingsui, tame žaidime buvo žmogžudystė.

— Žmogžudystė? — nustebo šis. — Juk dar nieko neįvyko.

— Na, mano drauge, jos požymiai jau buvo aiškūs, — atsiduso Puaro.

— Kodėl neužkirtote jai kelio?

Žinomas detektyvas vėl atsiduso ir pakartojo žodžius, jau kartą ištartus Egipte. Tada jis pasakė, kad sunku sutrukdyti tam, kas ketina įvykdyti nusikaltimą. Dėl to, kas įvyko, jis savęs nekaltino. Jo nuomone, žmogžudystė buvo neišvengiama.

Trečioji dalis

1 skyrius

Rozamunda Darnlėj ir Kenetas Maršalas sėdėjo ant švelnios nedidelės žolės ant virš Žuvėdrų užutėkio iškilusios uolos. Ši nuošali vietelė buvo rytinėje salos pusėje, ir nuolatiniai viešbučio gyventojai, norėdami pabūti vieni, ateidavo čia.

— Gera pabūti toliau nuo žmonių, — tarė Rozamunda.

— Taip, — gulėdamas ant pilvo ir uostydamas žolę, tyliai pritarė jos palydovas. — Maloniai kvepia, a? Prisimeni pajūrio kopas Šiplyje?

— Taip.

— Geri buvo laikai.

— Geri.

— O tu nelabai pasikeitei, Rozamunda.

— Aš? Visiškai pasikeičiau.

— Žinau... žinau... Tau gyvenime pasisekė. Tapai žinoma, turtinga... Bet likai ta pati, pirmykštė Rozamunda.

— Gaila, kad tai ne visai tiesa.

— Kad likai tokia pati?

— Gaila, Kenai, kad nesugebėjau jaunystėje nuslėpti savo mielo charakterio ir idealų, kuriuos tada dievinome. Tiesa!

— Nežinau, miela mergaite, ar tavo charakteris buvo toks mielas. Dažnokai būdavai baisiai pikta. Kartą vos neuždusai, kai tave kažkas užgriuvo.

Rozamunda nesivaržydama nusijuokė.

— O prisimeni, kaip mes pasiėmėme Tobį, eidami medžioti vandens žiurkių?

Keletą minučių jie paskyrė senų nuotykių prisiminimui.

Paskui nutilo. Rozamunda žaidė rankinuko užraktu.

— Kenetai, — pagaliau tarė ji.

— Taip, — tebegulėdamas veidu į žolę, dusliai atsiliepė šis.

— Ar nesupyksi, jeigu pasakysiu tau baisią įžūlybę?

Jis pasisuko ant nugaros ir atsisėdo.

— Nemanau, kad įžūlybe galiu laikyti tai, ką tu pasakei. Iš tavęs, Rozamunda, pasiryžęs išgirsti bet ką.

Galvos linktelėjimu ji davė suprasti, kad pritaria jo požiūriui, bet neparodė, kaip jai tai malonu.

— Kenetai... Kodėl nesiskiri su žmona?

Jo veidas pasikeitė, sustingo, neteko malonios, nerūpestingos išraiškos. Kapitonas Maršalas išsitraukė pypkę ir ėmė ją kimšti.

— Atsiprašau, jeigu tave įžeidžiau, — sušnabždėjo Rozamunda.

— Tu manęs neįžeidei, — ramiai atsakė Kenetas.

— O vis dėlto, kodėl?

— Nieko nesupranti, mano mieloji.

— Arba... Arba labai myli?

— Ne tame esmė. Juk ji mano žmona.

— Žinau, bet... Bet ši persona... taip sakant, jos reputacija ne per geriausia.

Minutei jis giliai susimąstė.

— Manau, tu teisi.

— Galėtum išsiskirti, Kenetai.

— Mieloji! Neturėtum kalbėti apie tokius dalykus. Tai, kad vyrai netenka dėl jos galvos, dar nereiškia, kad ji netenka galvos dėl jų.

Rozamunda susilaikė nuo dygios replikos, vos neišsprūdusios jai nuo liežuvio. Paskui vėl prašneko:

— Jeigu taip, galėtum pasiekti, kad skyrybų norėtų ji.

— Galėčiau.

— Ir privalai, Kenai! Kalbu visai rimtai. Juk turi vaiką.

— Lindą?

— Taip, Lindą.

— O kuo čia ji dėta?

— Arlena Lindai negera. Iš tikrųjų, Kenai. O mergina labai jautri.

Kenetas prisidegė pypkę ir, traukdamas dūmus, prabilo:

— Taip... Čia glūdi tam tikra prasmė... Arlena ir Linda netinka viena kitai... Jaunai merginai sąlygos nelabai geros... Tokia padėtis mane šiek tiek slegia.

— Linda man patinka, — pasakė mis Darnlėj. — Net labai patinka. Joje yra kažkas tokio... kažkas švelnaus.

— Ji panaši į savo motiną. Viską ima giliai į širdį kaip ir Rut.

— Tu vis dėlto negalvoji, kad... iš tikrųjų turi išsivaduoti nuo Arlenos?

— Turi galvoje skyrybas?

— Taip. Juk žmonės neretai skiriasi.

— Žinau. Ir būtent tai man šlykštu, — netikėtai įsikarščiavęs tarė jis.

— Šlykštu?

— Taip. Negaliu pakęsti šiuolaikinio požiūrio į gyvenimą. Žmogus kažką griebia nesusimąstydamas, o jeigu nusivilia, greitai atsikrato! Velniai griebtų! Juk turi būti kažkoks padorumas! Vyras, kuris veda, įsipareigoja rūpintis žmona ir turi vykdyti šį įsipareigojimą. Mūsų laikais viskas kitaip. Aš nepripažįstu lengvabūdžių santuokų ir žaibiškų skyrybų. Arlena mano žmona, ir daugiau nekalbėkime šia tema.

Rozamunda palinko į priekį.

— Vadinasi, taip? — paklausė ji dusliu balsu. — “Kol mūsų neišskirs mirtis?”

Jis pritariamai linktelėjo:

— Būtent.

— Suprantama, — sušnabždėjo mis Darnlėj.

2 skyrius

Misteris Orasas Blatas siauru serpantino keliu grįžo į Lezekum Bėjų. Posūkyje jis vos nepartrenkė misis Redfern. Ji prigludo prie gyvatvorės, ir Orasui teko staiga stabdyti.

— Ei, ho-ho-ho! — linksmai sušuko jis. — Kaip gyvenate?

Tai buvo stambus raudonu veidu ir šviečiančia plike, apjuosta rusvų plaukų vainikėliu, vyras.

Jis nuolat norėdavo visur, kur tik pasirodydavo, tapti draugijos širdimi ir siela. Dažnai ir šiek tiek rėksmingai jis skelbdavo, kad viešbutis “Linksmasis Rodžeris” turi puikią ateitį. Vos tik jis pasirodydavo scenoje, visi kiti greitai ją apleisdavo.

— Na, kaip? — nesivaržydamas pradėjo jis. — Iš jūsų, misis, vos nepadariau žemuogių džemo?

— Panašu, — pripažino Kristina Redfern.

— Sėskitės į automobilį, — pasiūlė jis.

— O-o... Dėkui. Noriu pasivaikščioti.

— Kodėl? Juk yra automobilis.

Kristina Redfern nenoriai nusileido ir įlipo. Misteris Blatas įjungė variklį.

— Kodėl vaikštinėjate viena? Tokia graži moteris.

— Mėgstu pabūti viena, — skubiai atsakė Kristina.

Misteris Blatas juokaudamas kumštelėjo jai alkūne į šoną ir vos neįsirėžė į gyvatvorę.

— Merginos visada taip sako, — nusijuokė jis. — Bet galvoja kitaip! Beje, mūsų “Linksmajam Rodžeriui” reikia kokio nors sukrėtimo. Jame nėra nieko linksmo, nėra gyvenimo. Iš tikrųjų viešbutyje apsistoja visokios padugnės. Pirmiausia prisiminkite vaikų ordas ir senų griuvenų komplektą. Yra niurzgi žmogysta iš Indijos, atletiška senmergė, plepūs amerikiečiai, na ir toks ūsuotas užsienietis. Dieve mielaširdingas! Jo ūsai — galima nukristi iš juoko! Tikriausiai tai kirpėjas ar kažkas panašaus.

Kristina neigiamai papurtė galvą.

— Nieko panašaus. Jis detektyvas.

Misteris Blatas vėl vos neįsirėžė į gyvatvorę.

— Detektyvas? O kodėl jis persirengęs?

— Kodėl persirengęs? — silpnai nusišypsojo ji. — Jis iš tikrųjų taip atrodo. Jo vardas Erkiulis Puaro. Galbūt girdėjote apie jį?

— Taip... prisimenu šitą vardą... Žinoma, girdėjau. Bet buvau įsitikinęs, kad jo seniai nėra tarp gyvųjų. Velniai griebtų, jis jau turėjo būti miręs. Ką jis čia veikia?

— Nieko neveikia. Paprasčiausiai ilsisi.

— Hm... Gal ir tiesa, — nepatikliai sumurmėjo misteris Blatas. — Atrodo keistuolis, a?

— Tikriausiai... jame yra kažkas keista.

— Aš visada už tai, kad viskas būtų mūsiška, angliška. Nejaugi su Skotlend Jardu kas nors negerai?

Misteris Blatas nusileido nuo pajūrio kalvos ir triumfuojančiai signalizuodamas sustojo prieš viešbučio "Linksmasis Rodžeris" garažą.

3 skyrius

Linda Maršal užėjo į parduotuvėlę, aptarnaujančią Lezekum Bėjaus sezoninius svečius. Prie vienos sienos stovėjo knygų lentynos. Už du pensus knygos būdavo skolinamos poilsiautojams. Naujausios buvo išleistos prieš dešimtį metų. Linda nedrąsiai pasiėmė vieną tomą, paskui kitą. Nepatikliai vartė juos. Galiausiai atsivertė nedidelę, storą rudais veršelio odos viršeliais leidinį.

Bėgo laikas... Linda krūptelėjo ir, už savęs išgirdusi Kristinos Redfern balsą, greitai padėjo į vietą tomelį.

— Ko ieškai, Linda?

— Nieko... Nieko... Vartau knygeles.

Ji išsitraukė pirmą pasitaikiusią knygą "Viljamo Ešo santuoka" ir, šnarindama kišenėje du pensus, pasuko prie ledi.

— Misteris Blatas, — tarė Kristina, — iš pradžių manęs

vos nesuvažinėjo, o paskui nuvežė iki viešbučio garažo. Nebūčiau ištvėrusi jo draugijoje eiti per dambą, štai ir sumelavau, kad turiu kai kur užeiti.

— Baisus žmogus, tiesa? — pasakė Linda. — Visą laiką pasakoja, koks jis turtingas, ir leidžia sau šlykščiai šmaikštauti.

— Vargšelis, — atsiduso Kristina. — Man atrodo, jį reikia užjausti.

Linda negalėjo su ja sutikti. Ji nesuprato, kodėl reikia užjausti misterį Blatą. Linda buvo jauna ir nepripažino kompromisų. Abi su Kristina jos išėjo iš parduotuvės ir pasuko į salos pusę. Lindai patiko ši jauna moteris. Iš nuolatinių viešbučio gyventojų ji gerbė tik Kristiną ir Rozamundą Darnlėj. Dabar Kristina tylėjo, o Linda buvo įsitikinusi, kad tai protingas uždarumas. Ji manė, kad kalbėti reikia tik tada, kai yra ką pasakyti. Kitaip gaila laiko plepalams. Linda pasinėrė į apmąstymus...

— Misis Redfern, — staiga prabilo Linda, — ar jums kada nors teko patirti, kad viskas taip baisu... taip siaubinga, kad... kad jus tuoj tuoj kažkas suplėšys...

Merginos žodžiai buvo šiek tiek juokingi — žodžiai, bet ne susirūpinęs veidas. Kristina šnairomis pažvelgė į šį veidą, bet juoktis nebuvo dėl ko.

— Taip... taip... — atsakė ji trūkčiojančiu balsu. — Kartais... aš jaučiuosi... lygiai taip pat.

4 skyrius

— Taigi, mesjė, jūs tas pats garsusis detektyvas, a? — paklausė misteris Blatas viešbučio kokteilių bare, savo pamėgtoje vietoje.

Erkiulis Puaro tai patvirtino per daug nesikuklindamas.

— O ką jūs, mesjė, čia veikiate? Tarnybos reikalais?

— Ne, ne... Ilsiuosi. Pasinaudojau laisvu laiku.

— Jeigu ir būtų kitaip, jūs, mesjė, atsakytumėte taip pat, ar ne? — prisimerkė misteris Blatas.

— Nebūtinai, — išgirdo trumpą atsakymą.

— Na, drąsiau! Su manimi galite kalbėti nebijodamas. Matote, mesjė, aš seniai išmokau laikyti liežuvį už dantų. Jeigu to nemokėčiau, nieko gyvenime nepasiekčiau. Jūs, mesjė, žinote, kokie žmonės, — kva-kva-kva apie viską, ką tik išgirsta. Jūsų profesijos žmonėms taip elgtis nedera. Žinoma, jūsų burna surakinta, todėl tvirtinate, kad čia ilsitės.

— Kodėl, misteri, nusprendėte, kad būtent taip?

Misteris Blatas primerkė vieną akį.

— Aš pažįstu pasaulį. Ir žinau, kas kam priklauso. Toks žmogus kaip jūs turi būti Diuvile arba Le Tukve, arba Chuan le Pinse. Ten yra... kaip tai vadinasi?.. Dvasinė atmosfera.

Puaro atsiduso, pažvelgė pro langą. Lijo, ir tiršta migla gaubė visą salą.

— Galbūt jūs teisus! — tarė jis. — Šiaip ar taip, kai blogas oras, čia galima kuoktelėti.

— Senasis gerasis kazino! — sušuko misteris Blatas. — Paklausykite, mesjė! Aš daug dirbau visą gyvenimą. Atostogoms ir pramogoms nebuvo laiko. Dabar galiu daryti viską, kas patinka. Mano pinigai tokie pat geri, kaip ir visų kitų. Keletą pastarųjų metų, pasakysiu jums, stebėjau gyvenimą...

— Suprantu, — burbtelėjo Puaro.

— Velniai griebtų, ko gi čia atvažiavote?

— O jūs ko? Mane tai irgi stebina.

— Kodėl?

— Aš, atleiskite, esu pastabus. Todėl man atrodo, kad jūsų sluoksnio žmogus turi pasirinkti geriau Diuvilį arba Biaricą.

— Na, štai, o vis dėlto abu atsidūrėme čia, — nusijuokė misteris Blatas. — Duodu žodį, pats nežinau, kas mane čia patraukė. Galbūt pavadinimas?.. “Linksmojo Rodžerio” viešbutis, Kontrabandininkų sala! Skamba romantiškai. Toks pavadinimas žmogų traukia. Primena vaikystę. Piratai, kontrabanda ir panašiai. Ar ne taip? — jis akimirką pagalvojo, paskui patenkintas savimi juokingai prunkštelėjo. — Kai bu-

vau berniūkštis, svajojau apie jūrų keliones. Žinoma, ne čia, o kur nors Rytuose. Nuostabu, kad potraukis tokiems dalykams žmogui visai neišnyksta. Dabar, suprantama, galėčiau turėti puikiausią jachtą. Bet dabar jau nėra to nenumalšinamo potraukio. Ir mane visiškai tenkina maža valtis. Redfernui taip pat patinka buriavimas. Keletą kartų su manimi buvo išplaukęs į jūrą. Tik dabar jis sekioja paskui tą rudą Maršalo žmoną.

Jis nutilo, o po minutės jau tyliau pridūrė:

— Vienos nuobodybės šiame viešbutyje. Misis Maršal — vienintelė maloni išimtis, ar ne? Maršalui reikia nežiopsoti. Apie tą Arleną sklinda įvairiausi gandai dar nuo tada, kai ji buvo aktorė... Na ir vėliau! Vyrai eina iš proto dėl jos! Manau, mesjė, ir čia greitai įvyks kažkas baisaus.

— Kas tas "baisaus"? — paklausė Erkiulis Puaro.

— Priklauso nuo aplinkybių. Žiūriu į Maršalą ir galvoju: keistas to tipo charakteris. Tiesą sakant, aš jį pažįstu. Girdėjau apie jį kažką. Tokių kaip jis buvau sutikęs. Iš pažiūros ramūs, bet nežinai, kaip pasielgs. Redfernas turi būti atsargus, nes...

Jis staiga nutilo, nes į barą įėjo jo aptarinėjimų objektas.

— Žinote, kaip jau sakiau, — tęsė misteris Orasas Blatas garsiu pasitikinčiu balsu, — plaukiojimas apie salas — nuostabus užsiėmimas. O! Misteris Redfernas... Ar neprisijungsite? Ką jums užsakyti? Sausą martinį? O jums, mesjė? — kreipėsi į detektyvą.

Erkiulis Puaro neigiamai papurtė galvą. Patrikas Redfernas atsisėdo šalia.

— Jūs teisus! Buriavimas — geriausias užsiėmimas, — tarė jis. — Norėtųsi tam skirti daugiau laiko. Būdamas paauglys aš ištisas paras plaukiodavau palei šituos krantus.

— Todėl gerai pažįstate šias vietas? — įsiterpė mažasis belgas.

— Žinoma. Salą prisimenu nuo tų laikų, kai "Linksmojo Rodžerio" viešbučio niekas nė nesapnavo. Lezekum Bėjuje buvo keletas žvejų namelių, o saloje aptriušęs senas pastatas.

— Vadinasi, čia buvo kažkoks namas?

— Taip, bet jame daug metų niekas negyveno. Tiesą sakant, jį galima buvo pavadinti griuvėsiais. Žmonės pasakojo neįtikėtiną istoriją apie paslaptingą tunelį iš namo iki Elfo olos. Prisimenu, mes ne kartą ieškojome šito požeminio tunelio.

Misteris Blatas, užkliudęs taurę, apsitaškė vynu. Jis nusikeikė, nosine nusišluostė ir paklausė:

— Elfo ola? Kas tai?

— Jūs nežinote Elfo olos? — paklausė Patrikas. — Ji Elfo užutėkyje. Pasiekti jį ne taip paprasta. Įėjimas į olą yra tarp riedulių krūvos. Pirmiausia pateksite į ilgą tamsų koridorių, kuriuo vos galima prašliaužti. Toliau įėjimas paplatėja ir virsta palyginti dideliu urvu. Įsivaizduokite berniūkščio susižavėjimą! Šią olą man parodė vienas senas žvejys, o šiandien apie ją beveik niekas nieko nežino. Vakar vieno žvejo paklausiau, kodėl vieta vadinama Elfo užutėkiu, ir jis man nieko negalėjo atsakyti.

— Aš taip pat nieko apie jį nežinau, — įsiterpė Erkiulis Puaro.

— Pavadinimas tipiškas Devonui, — paaiškino Patrikas Redfernas. — Šipstore taip pat yra Elfo ola. Elfui dovanų reikia palikti segtuką. Elfas — geroji pelkių dvasia.

— Įdomi istorija... — pratarė Puaro.

— Dortmuro grafystėje iki šiol yra žmonių, žinančių apie elfus, — tęsė jaunuolis. — Sakoma, kad kalnuose elfai nesiveisia, bet fermeriai, tamsiomis naktimis grįžtantys namo, skundžiasi, kad elfai juos klaidina iš kelio.

— Matyt, kai grįžta su merginomis, — pastebėjo misteris Blatas.

— Ko gera, tai labai protingas paaiškinimas, — nusišypsojo Redfernas.

Orasas Blatas pažvelgė į laikrodį.

— Na, laikas vakarieniauti, — tarė jis. — Bet, šiaip ar taip, Redfernai, piratai — mano hobis, piratai, o ne kokie nors elfai.

— Dievaži, aš pats norėčiau pamatyti elfus, — pajuoka-

vo Patrikas.

— Misterio Blato, kaip verslininko, nuostabi vaizduotė, — mįslingai suburbėjo Erkiulis Puaro.

— Galbūt todėl, kad jis nelabai išsilavinęs žmogus. Bent jau taip tvirtina mano žmona. Atkreipkite dėmesį, ką jis skaito. Nieko, išskyrus trilerius ir vesternus.

— Norite pasakyti, kad protinis jo išsivystymas kaip paauglio? — paklausė Puaro.

— O jūs nesutinkate su manimi, sere?

— Aš? Aš nedažnai jį matau.

— Taip pat kaip ir aš. Keletą kartų su juo buriavau. Bet man atrodo, kad jis mėgsta vienatvę.

— Įdomu! Tai taip nepanašu į jo elgesį sausumoje, — tarė Erkiulis Puaro.

— Sutinku! — nusijuokė Redfernas. — Mes stengiamės laikytis nuo jo kuo toliau. Atrodo, kad jis nori užpildyti visą erdvę nuo Margeito iki Le Tukvės.

Erkiulis Puaro keletą minučių tylėjo, įdėmiai įsižiūrėdamas į besijuokiantį jauno vyriškio veidą.

— Man susidarė įspūdis, kad jūs, misteri Redfernai, džiaugiatės gyvenimu.

Patrikas nustebęs pažvelgė į jį.

— Žinoma! O kodėl gi ne?

— Suprantama. Kodėl turėtų būti kitaip? Sveikinu.

— Nuoširdžiai dėkoju, — šypsodamasis tarė Redfernas.

— Norėčiau, kadangi esu vyresnis, duoti jums patarimą.

— Klausau, sere.

— Vienas mano senas draugas iš britų policijos kartą man pasakė: “Mielasis, jeigu nori ramybės, venk moterų”.

— Bijau, kad patarimas pavėluotas. Kaip žinote, mesjė, aš vedęs.

— Žinau. Jūsų žmona žavi ir protinga. Be to, atrodo, kad myli jus.

— Aš taip pat ją labai myliu, — pasigirdo griežtas atsakymas.

— A-a, — nutęsė Erkiulis Puaro, — malonu girdėti.

Patrikas Redfernas paniuro.

— Mesjė Puaro! Ką jūs norite tuo pasakyti? — sunerimęs paklausė jis.

— Les femmes!* — Puaro atsilošė krėsle ir prisimerkė. — Kai ką žinau apie jas. Žinau, kad jos gali padaryti gyvenimą nepakeliamą. O anglės tai daro labai subtiliai. Jeigu jums reikėjo čia atvažiuoti, tai kodėl, velniai griebtų, atsivežėte čia žmoną?

— Nesuprantu, ką turite galvoje? — piktai metė Patrikas.

— Puikiai suprantate, — ramiai atsakė detektyvas. — Aš ne toks kvailas, kad ką nors įrodinėčiau iki ausų įsimylėjusiam žmogui. Tiesiog įspėju.

— Jūs prisiklausėte skandalingų gandų! Misis Gardener ir toji Briuster ištisas dienas plaka liežuviais.

Erkiulis Puaro pakilo.

— Jūs iš tikrųjų toks naivus ar apsimetate?

Jis linktelėjo galva ir išėjo iš baro, o Patrikas Redfernas palydėjo jį piktu žvilgsniu.

5 skyrius

Po vakarienės Erkiulis Puaro užtruko vestibiulyje. Pro atdaras duris liejosi švelnus vakaro oras. Lietus liovėsi, ir rūkas išsisklaidė. Oras vėl pasidarė idealus. Mažasis belgas misis Redfern rado jos mėgiamoje nišoje oloje.

— Čia drėgna, — tarė, prisijungdamas prie jos. — Jūs, misis, galite peršalti.

— Neperšalsiu. O pagaliau, mesjė, ar tai labai svarbu?

— Na, na... Jūs jau ne kūdikis, o suaugusi, protinga moteris. Jums reikia blaiviai žiūrėti į gyvenimą.

— Užtikrinu jus, mesjė, aš nelinkusi į peršalimus, — sausai paprieštaravo misis Redfern.

---

* O, moterys!

— Diena buvo siaubinga, — tarė Puaro. — Pūtė vėjas, lijo kaip iš kibiro, rūkas užklojo visą pasaulį. O dabar? Rūkas išsisklaidė, dangus vėl tyras, ir į mus žiūri žvaigždės. Gyvenime taip dažnai būna, madam.

— Žinote, mesjė, nuo ko čia mane pykina? — paklausė Kristina prislėgtu piktu balsu.

— Taip, madam?

— Nuo užuojautos!

Ji tai ištarė tarsi būtų pliaukštelėjusi botagu.

— Galvojate, mesjė, aš nieko nežinau, nieko nematau? Visi nuolat tvirtina: "Vargšė misis Redfern... Vargšė mažytė moteris". O aš apskritai ne maža. Aš aukšta. Jie sako "mažytė", nes gaili manęs. Tai nepakeliama!

Erkiulis Puaro apdairiai ant akmeninio suolelio pasitiesė nosinę ir atsisėdo šalia.

— Bet tame kažkas yra, — mįslingai tarė jis.

— Šita moteris... — pradėjo Kristina ir iš karto nutilo.

— Leiskite, madam, — rimtai pratarė Puaro, — pasakyti jums keletą žodžių, tokių pat tikrų, kaip ir žvaigždės virš mūsų. Arlenos Stiuart arba Arlenos Maršal šiame mirtingame pasaulyje nereikia paisyti.

— Nesąmonė! — paprieštaravo ji.

— Užtikrinu jus, tai tiesa. Jų viešpatavimas — minutė ir — dėl minutės. Turimos galvoje tik tos moterys, iš kurių dvelkia gerumas ir protas.

Kristina kandžiai paklausė:

— Galvojate, mesjė, vyrai labai vertina gerumą ir protą?

— Apskritai taip!

— Nesutinku, mesjė, — nusijuokė ji.

— Jūsų vyras, madam, myli jus. Aš žinau.

— To jūs negalite žinoti.

— Žinau. Aš stebėjau jį, kai žiūrėjo į jus.

Staiga, įrėmusi galvą į detektyvo petį, graudžiai pravirko.

— Negaliu daugiau... Neištversiu!

Puaro paglostė jos ranką.

— Kantrybės... — pasakė jis ramindamas. — Kantrybės...

Ji atsitiesė. Nosine nusišluostė ašaras.

— Jau geriau, — jos balsas buvo prislėgtas. — Man jau geriau... O dabar prašau palikti mane... Noriu pabūti viena.

Erkiulis Puaro paklusniai atsistojo ir nuėjo. Beveik stataus takelio, vedančio į viešbutį, gale jis išgirdo balsus.

Puaro pasuko į šoną ir tarp dekoratyvinių krūmų pamatė Arleną Maršal ir Patriką Redferną. Vyriškio balsas iš susijaudinimo drebėjo.

— Aš einu iš proto, — kalbėjo Patrikas, — einu iš proto... Tu mane myli? Nors kiek myli?

Erkiulis Puaro pažvelgė į Arlenos veidą ir pagalvojo, kad jis primena patenkintą katę.

— Žinoma, Patrikai. Aš dievinu tave, ir gerai tai žinai...

Erkiulis Puaro daugiau nesiklausė. Jis grįžo ant tako ir greitai nužingsniavo viešbučio pusėn. Prie laukųjų durų jis vos nesusidūrė su kapitonu Maršalu, kuris ramiai kreipėsi į jį:

— Nuostabi naktis, tiesa? Ir po tokios bjaurios dienos! — Jis pažvelgė į dangų. — Atrodo, oras rytoj bus geras.

Ketvirtoji dalis

1 skyrius

Rugpjūčio 25-osios rytas buvo giedras ir saulėtas — toks, kad žadina net ir didžiausius miegalius. Ir "Linksmojo Rodžerio" viešbutyje keletas poilsiautojų atsikėlė anksčiau nei įprasta.

Aštuntą Linda, sėdėdama savo numeryje prie tualetinio staliuko, padėjo veršelio oda įrištą tomelį ir pažiūrėjo į veidrodį.

Jos lūpos buvo kietai sučiauptos, vyzdžiai susiaurėję.

— Taip! — sušnabždėjo ji, sulaikydama kvėpavimą. — Privalau tai padaryti...

Ji nusivilko pižamą, apsivilko maudymosi kostiumėlį, ant pečių užsimetė chalatą. Paskui susivarstė pintus su virvelių padu batelius.

Išėjo iš kambario į koridorių, kurio gale buvo durys, vedančios į balkoną, laipteliai į takelį, kuris žemiau viešbučio leidosi į pajūrį. Geležiniais uoloje padarytais laiptais buvo galima nulipti tiesiai į vandenį; viešbučio gyventojai čia dažnai prieš pusryčius maudydavosi. Ant laiptų Linda sutiko nuo jūros grįžtantį tėvą.

— Tu šiandien ankstyva, — tarė jis. — Nori panardyti?

Ji linktelėjo. Bet kai jie išsiskyrė, nenuėjo prie uolos, o pasuko į kairę, aplenkė viešbutį ir takeliu nužingsniavo link dambos, jungiančios salą su didžiąja žeme. Per potvynius dambą apsemdavo, bet prie mažojo molo stovėjo laivelis. Valtininkas buvo kažkur nuėjęs, todėl mergina pati atsirišo valtį ir ėmė irkluoti į Lezekum Bėjaus pusę.

Kitame krante ji pririšo valtį ir šlaitu ties garažu ėmė lipti į pažįstamą parduotuvėlę. Pardavėja ką tik buvo atida-

riusi langines ir šlavė grindis. Ji nustebo:

— O-o, mis — ankstyva paukštelė.

Mergina iš chalato kišenės išsitraukė smulkių monetų ir kai ką nusipirko.

2 skyrius

Grįžusi į numerį, Linda rado jame Kristiną Redfern, kuri pasveikino ją žodžiais:

— Na, pagaliau! O aš maniau, kad tu dar neatsikėlusi.

— Aš jau spėjau išsimaudyti, — atsakė mergina.

Kristina pastebėjo jos rankose ryšulėlį ir nustebusi paklausė:

— Šiandien taip anksti paštas?

Linda paraudo ir taip susijaudino, kad ryšulėlis iškrito jai iš rankų. Plonas popierius praplyšo, ir dalis ryšulėlio turinio pabiro ant grindų.

— Pirkai žvakių? Kam? — sušuko misis Redfern, bet, dideliam Lindos džiaugsmui, nelaukdama atsakymo, ėmė rinkti pabirusius daiktus. — Atėjau paklausti, ar neisi su manimi į Žuvėdrų užutėkį. Norėčiau truputį papiešti.

Mergina mielai priėmė pasiūlymą. Pastarosiomis dienomis ji dažnai lydėdavo misis Redfern, kai ši vykdavo piešti etiudų. Tiesą sakant, Kristina buvo abejinga tapybai, bet galbūt šiame užsiėmime ieškojo paguodos ir nusiraminimo, nes jos vyras — tai matė visi — buvo susižavėjęs Arlena Maršal.

Linda taip pat kasdien darėsi vis niūresnė ir irzlesnė, nors mielai leisdavo laiką su Kristina. Jos ilgai tylėdavo ir išeidavo, kaip manė Linda, vienatvė dviese. Beje, su visu jaunatvišku nenuoseklumu ją traukė į draugiją. Kad ir kaip ten būtų, Linda ir Kristina jautė viena kitai abipusę simpatiją dėl tos pačios priežasties — vienodo požiūrio į žinomą personą.

— Dvyliktą — tenisas, — pranešė Kristina. — Išeisime anksčiau, pusę vienuoliktos, gerai?

— Puiku. Susitiksime vestibiulyje.

3 skyrius

Po vėlyvų pusryčių iš valgyklos išeinančios mis Darnlėj vos nepartrenkė Linda, bėganti laiptais žemyn.

— O, atleiskite, mis Darnlėj, — atsiprašė Linda.

— Nuostabus rytas, tiesa? — ramiai paklausė Rozamunda. — Po vakarykštės dienos tiesiog sunku patikėti.

— Taip. Su misis Redfern einame į Žuvėdrų užutėkį. Žadėjau, kad būsiu pasiruošusi pusę vienuoliktos. Bijau, kad pavėlavau.

— Ne, dabar dešimt dvidešimt penkios.

— Gerai.

Mergina tankiai kvėpavo, jos akys žibėjo, o skruostai degė. Mis Darnlėj nustebo.

— Ar jums ne karštligės priepuolis, Linda?

— Kodėl taip manote? Man niekada nebūna karštligė.

— Toks oras, — nusišypsojo Rozamunda, — kad nutariau ateiti pusryčių. Apskritai aš įpratusi pusryčiauti lovoje. Bet šiandieną, kaip ir mūsų vyrai, valgykloje valgiau kiaušinienę su kumpiu.

— Aha... Šiandien dieviška diena. O Žuvėdrų užutėkyje šiuo laiku nuostabu. Pasitepsiu kremu ir sąžiningai gulėsiu visą dieną.

— Taip, Žuvėdrų užutėkyje rytą malonu, — tarė Rozamunda. — Ten ramiau negu pagrindiniame paplūdimyje.

— Neprisijungsite prie mūsų? — nedrąsiai pasiūlė Linda.

— Šiandien ne. Turiu kitų planų, — papurtė galvą Rozamunda.

Ant laiptų pasirodė Kristina Redfern. Ji vilkėjo plačia pliažine pižama ilgomis rankovėmis ir plačiomis kelnėmis — pižama buvo žalia, geltonais raštais. Rozamundai net knietėjo pasakyti, kad geltona ir žalia — spalvos, netinkančios šviesiai, šiek tiek anemiškai Kristinos odai.

“Jeigu mergina rengtųsi pas mane, — pagalvojo ji, — vyras jai skirtų daugiau dėmesio. Arlena, kad ir kokia kvaila, žino, kas jai tinka, o šita vargšelė primena suvytusias salotas.”

— Malonių įspūdžių, — garsiai tarė ji. — Aš einu į Saulėtąją Atbrailą.

4 skyrius

Erkiulis Puaro papusryčiavo numeryje — kaip visada, valgė bandelę su sviestu ir gėrė kavą.

Ir jį oras privertė iš viešbučio išeiti anksčiau. Dešimtą — pusvalandžiu anksčiau nei įprasta — jis nuėjo į paplūdimį, kuriame rado tik Arleną Maršal.

Arlena vilkėjo baltu maudymosi kostiumėliu ir kinietiška žalia skrybėle. Ji bandė įstumti į vandenį baltą medinę valtį. Mažasis belgas galantiškai pasisiūlė padėti ir sušlapino savo baltos zamšos batus.

Atsiirdama nuo kranto, misis Maršal suriko:

— Mesjė Puaro!

Erkiulis Puaro stovėjo prie vandens.

— Madam?

— Mesjė, nenorite man padaryti nedidelę paslaugą?

— Kokią?

— Prašau niekam nesakyti, kad aš išplaukiau, — ji šypsodamasi pažvelgė į Puaro. — Mane ims persekioti, o aš noriu nors kartą pabūti viena, — paaiškino ji ir šauniai ėmėsi irklų.

Puaro, murmėdamas sau į ūsus, pajudėjo paplūdimio link.

— Niekada nepatikėsiu...

Jis abejojo, kad Arlena Stiuart nors kartą gyvenime panorės likti viena. Gerai pažindamas žmones, jis buvo įsitikinęs, kad turėjo įvykti pasimatymas, ir net žinojo, su kuo!

Bent jau jam atrodė, kad žino, bet, pasirodo, jis klydo.

Vos tik valtis išplaukė iš užutėkio ir dingo už uolėto kyšulio, paplūdimyje pasirodė Patrikas Redfernas, o paskui jį — Kenetas Maršalas.

Kapitonas galvos linktelėjimu pasisveikino su garsiuoju detektyvu.

— Laba diena. Mesjė, ar nematėte mano žmonos?

— Ji atsikėlė taip anksti? — diplomatiškai paklausė Puaro.

— Jos nėra kambaryje, — tarė Maršalas ir pažvelgė į dangų. — Nuostabi diena! O aš turiu imtis darbo, belsti mašinėle.

Patrikas Redfernas vogčiomis nužvelgė paplūdimį, paskui atsisėdo šalia mažojo belgo, nutaręs palaukti savo širdies damos.

— Jūsų žmona taip pat atsikėlė anksti? — paklausė jo Erkiulis Puaro.

— Kristina? Ji ketino eiti piešti. Pastaruoju metu ji labai tuo užsiėmusi.

Patrikas Redfernas kalbėjo sudirgusiu balsu, jo mintys klaidžiojo kitur. Juo toliau, juo labiau jis nervinosi ir neslėpė savo nerimo. Vos tik ant viešbučio laiptų pasigirsdavo kažkieno žingsniai, jis pakeldavo galvą.

Nusivylimas po nusivylimo.

Pirmieji, nešini pintinėmis su mezginiu ir knygomis, pasirodė Gardeneriai. Po jų — mis Briuster. Misis Gardener — kaip visada dalykiška — patogiai įsitaisė, greitai ėmė judinti virbalais ir tučtuojau ėmė plepėti.

— Na ir kaip? Šiandien paplūdimyje siaubingai tuščia. Kur visi dingo, mesjė? — kreipėsi ji į detektyvą.

Paaiškėjo, kad Mastermanai ir Kouenai — dvi daugiavaikės šeimos — išplaukė burine valtimi ir ketino visą dieną praleisti jūroje.

— Todėl taip tylu. Jaunimas aplink nesijuokia, nešūkauja. Ir maudosi tik vienas drąsuolis — kapitonas Maršalas. Tiesa?

Kapitonas Maršalas atplaukė į krantą, išlipo ir ėmė šluostytis.

— Šiandien tiesiog nuostabu maudytis, — tarė jis. — Deja, turiu galybę darbo.

— Labai gaila, pone kapitone, — pasakė amerikietė. — Dirbti tokią nuostabią dieną! O vakar buvo nepakenčiama. Aš jau sakiau vyrui, kad jeigu nepasikeis oras, greitai iš čia išvažiuosim. Rūkuose paskendusi sala atrodo liūdnai, melancholiškai. Košmariška nuotaika... Todėl kad aš, pone kapitone, nuo vaikystės labai jautri orui. Kartais pasidarydavo taip liūdna, kad verkdavau ir verkdavau. Tai, suprantama, skaudino mano tėvus. Bet motina, nepaprasta moteris, sakydavo tėvui: "Sinkleri, mažylė jaučia, kad jai reikia išsiverkti, vadinasi, negalima jai trukdyti. Verkimas kūdikiui — tai jo jausmų išraiška". Tėvas, suprantama, pripažindavo, kad mama teisi. Jis buvo jai atsidavęs ir darė viską, ko ji norėjo. Tėvai buvo mylinčios poros etalonas, su tuo neabejotinai sutiks ir mano vyras. Jie buvo nuostabūs sutuoktiniai, tiesa, Odelai?

— Tiesa, brangioji.

— O ką šiandien veikia jūsų duktė, kapitone?

— Linda? Neturiu supratimo. Turbūt vaikštinėja kur nors po salą.

— Mano nuomone, pone kapitone, — tęsė misis Gardener, — tai silpna mergaitė. Jai reikia gero maisto ir rūpestingos priežiūros.

— Linda jaučiasi gerai, — trumpai paprieštaravo Kenetas Maršalas ir pasuko viešbučio link.

Patrikas Redfernas neskubėjo į vandenį. Jis sėdėjo paplūdimyje, demonstratyviai žvilgčiodamas į viešbučio pusę. Jis vis labiau jaudinosi ir nerimavo.

Priėjo linksma ir žvali Emilija Briuster.

Užsimezgė įprastas pokalbis. Kartkartėmis bosinį senmergės lojimą nutraukdavo atkaklus amerikietės tarškėjimas.

— Šiandien paplūdimyje tuščia, — pranešė mis Briuster. — Visi išėjo pasivaikščioti, a?

— Ir aš rytą sakiau misteriui Gardeneriui, — pasigriebė misis Gardener, — kad turime nuvažiuoti į Dortmurą. Tai netoli, o su Dortmuru susiję tiek daug romantiškų istorijų. Norėtųsi pamatyti katorgininkų kalėjimą... jis vadinamas Prinstaunu? Manau, planuosime nuvykti ten rytoj. Gerai, Odelai?

— Gerai, mieloji.

— Ketinate maudytis, madmuazele? — paklausė Erkiulis Puaro mis Emilijos Briuster.

— Aš jau maudžiausi rytą. Ir kažkas vos nepramušė man galvos išmestu pro langą buteliu.

— Dabar darosi tokie baisūs dalykai! — sušuko misis Gardener. — Vieną mano gerą pažįstamą sužalojo dantų pastos tūbelė Ji nukrito ant jo, ramiai einančio gatve. Kažkas ją numetė iš trisdešimt penkto aukšto. Koks jau čia saugumas! Jis gavo didelę kompensaciją. — Misis Gardener ėmė kažko ieškoti tarp siūlų kamuoliukų. — Odelai, aš, atrodo, nepasiėmiau violetinių siūlų kamuoliuko. Jį rasi antrame nuo viršaus komodos stalčiuje, mano miegamajame... Antrame, o galbūt ir trečiame.

— Taip, mieloji.

Misteris Gardeneris pakilo ir paklusniai nuėjo ieškoti siūlų.

Jo nepavargstanti žmona tęsė pokalbį.

— Kartais aš galvoju, atleiskite, mesjė, — ji pasisuko į garsųjį detektyvą, — kad mūsų laikmetis pažengė gana toli. Tie didieji išradimai ir atradimai! Pilna elektrinių bangų, veikiančių mūsų savijautą. Visai žmonijai atėjo naujos, didžiosios misijos era. Nežinau, mesjė, ar jus sudomino "piramidžių pranašystės"?

— Nė kiek, madam, — atsakė Erkiulis Puaro.

— Noriu jus užtikrinti, jos labai įdomios. Galite manimi patikėti, mesjė. Pavyzdžiui, Maskva yra tūkstantį mylių į šiaurę nuo... nuo. Kaipgi vadinasi tas miestas?.. Lyg tai Ninevija? Šiaip ar taip, jūs brėžiate ratą, ir jame atsiduria įvairūs neįprasti daiktai. Bet ir neįmanoma patikėti, kad tie senovės egiptiečiai patys, be kažkokio specialaus vadovavimo, visa tai

sugalvojo. O jeigu panagrinėsime skaičių teoriją ir jų virsmus, sunku nesutikti, kad viskas nuostabiai paprasta ir aišku. Negaliu įsivaizduoti, kaip tuo galima abejoti.

Misis Gardener padarė efektingą pauzę, bet nei Puaro, nei Emilija Briuster neparodė noro dalyvauti diskusijoje. Mažasis belgas liūdnai pažvelgė į savo baltos zomšos batus.

— Jūs su batais įbridote į vandenį? — paklausė mis Briuster.

— Deja, madmuazele, teko, — atsiduso Erkiulis Puaro.

— Kurgi dingo mūsų demoniškoji moteris? — paklausė mis Briuster pritildžiusi balsą. — Labai vėluoja.

Misis Gardener pakėlė akis nuo mezginio, norėdama atidžiau įsižiūrėti į Patriką Redferną.

— Kaip audros debesis, — sušnabždėjo ji. — Dieve, kokia nemaloni istorija... Man įdomu žinoti, ką apie tai mano kapitonas Maršalas. Simpatiškas, ramus žmogus ir, kaip tikras anglas, santūrus. Niekada nežinai, ką jis galvoja.

Patrikas Redfernas pakilo ir ėmė vaikščioti paplūdimiu pirmyn ir atgal.

Misis Gardener sumurmėjo:

— Tarsi tigras narvelyje.

Stebimas trijų porų akių, jaunuolis atrodė labai suirzęs — jau ne niūrus, o tiesiog vos susivaldantis. Tyloje iš didžiosios žemės pasigirdo laikrodžio dūžiai.

— Vėjas pasisuko iš rytų, — pusbalsiu tarė Emilija Briuster. — Geras ženklas girdėti bažnyčios laikrodžio dūžius.

Visi tylėjo tol, kol grįžo misteris Gardeneris, nešinas siūlų kamuoliu.

— Kas atsitiko, Odelai? Kodėl taip ilgai neatėjai?

— Atleisk, brangioji, bet kamuolio komodoje neradau. Jį radau spintos lentynoje.

— Še kad nori! Prisiekiu, kad padėjau į komodos stalčių. Laimei, neketinu to įrodinėti teisme. Mane amžinai kankina dvejonės, ar nepamiršau vienur ar kitur kokio nors daikto.

— Misis Gardener nepaprastai uoli, — pasakė misteris Gardeneris.

5 skyrius

Praėjo penkios minutės. Pagaliau Redfernas kreipėsi į Emiliją Briuster:

— Jūs ketinote šiandien pasiirstyti laiveliu? Mielai plaukčiau su jumis...

Mis Briuster nuoširdžiai tarė:

— Prašom.

— Apiplauksim visą salą? — pasiūlė jis.

— Spėsim? — Mis Briuster pažvelgė į laikrodį. — O, žinoma! Dar nėra nė pusės dvyliktos. Vadinasi, plaukiam.

Jie nulipo prie vandens, ir Patrikas ėmėsi irklų. Valtis greitai nuslydo į priekį.

— Nuostabu! — pažvalėjo Emilija Briuster. — Pažiūrėsim, ar ilgai išlaikysite tokį tempą.

Patrikas Redfernas linksmai nusijuokė. Jo nuotaika pasitaisė.

— Manau, kai grįšime, ant rankų turėsiu visą kolekciją pūslių. — Jis atlošė galvą, nubraukė nuo kaktos tamsius plaukus. — Dieve, koks oras! Nieko nėra nuostabesnio už tas vasaros dienas Anglijoje.

— Nieko nėra nuostabesnio už Angliją, — griežtai patikslino Emilija Briuster. — Tai vienintelė pasaulio šalis, kurioje verta gyventi.

— Sutinku, mis Briuster.

Jie išplaukė iš užutėkio, pasuko į vakarus ir nusiyrė palei pakrantės uolas.

— Šiandien nieko nebuvo Saulėtojoje Atbrailoje? — Patrikas Redfernas pažvelgė į tą pusę. — Ne, kažkas yra! Matote, skėtis! Kas ten galėtų būti?

— Galbūt mis Darnlėj? Ji turi tokį japonišką niekutį.

Jie nuplaukė toliau palei krantą. Iš kairės tyvuliavo jūra.

— Reikėjo pasirinkti priešingą kryptį, — nutraukė tylą mis Briuster. Čia tenka irkluoti priešais srovę.

— Kokia čia srovė! Kiek kartų plaukiojau ir jokios

srovės nejaučiau. Priešinga kryptis atpuola: damba, mano nuomone, neapsemta.

— Tai priklauso nuo potvynio gylio. Bet kažkokia srovė čia turi būti. Aš daug kartų girdėjau, kad Elfo užutėkyje pavojinga toliau plaukti į jūrą.

Patrikas Redfernas uoliai irklavo, susirūpinusiu žvilgsniu dairydamasis į pakrantės uolas.

"Ieško Maršalo žmonos, — netikėtai pagalvojo senmergė. — Todėl ir išplaukė su manimi. Neatėjo į paplūdimį, o jaunuolis nusprendė, kad jai kažkas atsitiko. Galbūt tai specialus ėjimas, kad ją dar labiau įkaitintų".

Jie apiplaukė smailų kyšulį, iš pietų pusės uždarantį Elfo užutėkį, aprėmintą nuostabiai nukarusių uolų. Popietėmis čia būdavo rengiami piknikai, bet rytais, kai nepatekdavo saulės spindulys, Elfo užutėkis būdavo tuščias.

Tačiau šį kartą paplūdimyje kažkas įsitaisė. Patrikas Redfernas krūptelėjo, nustojo irkluoti, bet greitai susivaldė.

— O-o... Kas ten dabar? — paklausė jis dirbtinai abejingu balsu.

— Panašu į misis Maršal, — sausai atsakė Emilija Briuster.

— Iš tikrųjų! — suriko jis taip, tarsi padarydamas atradimą, ir pasuko valtį į krantą.

— Jūs ką, norite priplaukti prie kranto? — užprotestavo mis Briuster.

— Mes dar turime marias laiko, — gyvai atsakė bendrakeleivei prašančiu, naiviu žvilgsniu.

"Visiškai jį užvaldė ta moteris, — pagalvojo mis Emilija Briuster. — Ką gi, nieko nepadarysi. Laikas viską išgydys".

Valtis greitai plaukė į krantą. Arlena Maršal gulėjo paplūdimyje, veidu į žvirgždą, atmetusi į šonus rankas. Šalia bolavo valtis.

Mis Briuster sunerimo. Jai atrodė, kad mato kažką gerai pažįstamo, bet keisto.

O kodėl pasirodė keista, ji suvokė netrukus. Arlena

Maršal gulėjo, tarsi degintųsi saulėje, kaip tai ne kartą darė paplūdimyje prie viešbučio; jos įdegęs kūnas buvo išsitiesęs, žalia skrybėlaitė dengė kaklą ir galvą.

Bet virš Elfo užutėkio tomis ankstyvomis valandomis nebūdavo ir negalėdavo būti saulės. Nemalonus baimės jausmas apėmė Emiliją Briuster.

Valtis sučiužėjo ant žvirgždo. Patrikas Redfernas šūktelėjo:

— Sveika, Arlena!

Ir tuo momentu bloga mis Briuster nuojauta įgavo konkrečią formą: figūra nekrūptelėjo, neatsiliepė.

Emilija matė, kaip pasikeitė Patriko Redferno veidas. Jis iššoko iš valties, puolė pirmyn, jo palydovė nuskubėjo paskui. Bendromis pastangomis jie ištempė valtį ant kranto, paskui paplūdimiu nubėgo į tą vietą, kur po uolomis nejudėdama gulėjo balta žmogaus figūra. Patrikas pribėgo pirmas.

Tarsi sapne ji žvelgė į bronzinius pečius, rankas, kojas, įdegimą paryškinantį baltą kostiumą, rusvų plaukų sruogas, lendančias iš po žalios skrybėlės... Atkreipė dėmesį į nenatūralią rankų padėtį. Suvokė, kad tam kūnui turėtų būti nepatogu ant žvirgždo, bet jis guli nejudėdamas...

Ji išgirdo Patriko balsą — pilną siaubo šnabždesį:

— Dieve mielaširdingas! Ji... ji negyva, — išlemeno, palietęs jos ranką. Paskui kilstelėjo skrybėlę ir pamatė jos kaklą. — O Dieve! Ji pasmaugta... nužudyta...

6 skyrius

Panašiais atvejais laikas tarsi sustoja. Dar ne visai suvokusi, kas atsitiko, Emilija Briuster išgirdo savo žodžius:

— Nieko negalima liesti, kol... kol neatvyks policija...

— Taip-taip, negalima... — automatiškai pakartojo Patrikas Redfernas ir pridūrė vos girdimu drebančiu

šnabždesiu: — Kas? Kas?.. Kas galėjo nužudyti Arleną? Ne! Jos nenužudė. Tai neįmanoma.

Mis Emilija Briuster tik lingavo galvą. Nežinojo, ką atsakyti. Ji išgirdo gilų atodūsį, o paskui vos balse tramdomą pyktį.

— Dieve! — kalbėjo Patrikas Redfernas. — Kaip man rasti tą, kuris taip padarė?!

Mis Emilija Briuster krūptelėjo. Vaizduotė piešė niūrų žudiką, pasislėpusį už vieno iš netoliese riogsančių riedulių. Paskui išgirdo savo pačios žodžius.

— Tas, kuris tai padarė, tikriausiai jau pasislėpė, — tarė mis Briuster. — Mes turime iškviesti policiją... Tikriausiai... — Akimirkai ji sudvejojo. — Vienas iš mūsų turi likti prie... kūno.

— Liksiu aš, — nutarė Patrikas Redfernas.

Mis Emilija su palengvėjimu atsikvėpė. Ji nenorėjo prisipažinti, kad bijo, bet slapčia pajuto palengvėjimą, kad neliks pliaže viena, kur, galimas daiktas, netoliese slepiasi maniakas žmogžudys.

— Gerai, — tarė ji. — Aš labai skubėsiu. Aš plauksiu valtimi, laiptais lipti pavojinga. Lezekum Bėjuje yra konsteblis.

— Taip... taip... — vėl automatiškai atsakė Patrikas Redfernas. — Taip bus protingiausia... Turbūt...

Mis Emilija Briuster sėdo prie irklų ir, greitai toldama nuo kranto, matė, kaip Patrikas krito ant smėlio šalia mirusios ir užsidengė veidą rankomis. Nejučia pajuto jam užuojautą: visa jaunuolio išvaizda rodė pergyvenant jį didelę tragediją. Jis priminė šunį, su širdgėla žvelgiantį į mirusį šeimininką.

Bet sveika nuovoka mis Emilijai Briuster sakė ką kita. “Nieko geriau nesugalvosi jam, jo žmonai, taip pat Maršalui su dukra. Bet, manau, vargšelis šito nesuvokia!”

Mis Emilija Briuster priklausė tam moterų tipui, kurios iš kiekvienos sunkios situacijos stengiasi rasti išeitį.

Penktoji dalis

1 skyrius

Inspektorius Kolgeitas stovėjo nugara į uolą: laukė, kada policijos gydytojas baigs Arlenos kūno apžiūrą. Šiek tiek tolėliau stovėjo Emilija Briuster ir Patrikas Redfernas. Daktaras Nizdonas greitai atsistojo.

— Pasmaugta, ir labai stipriomis rankomis, — tarė jis. — Nepanašu, kad ji būtų priešinusis. Užklupta netikėtai. Hm... Bjauri istorija.

Emilija Briuster pažvelgė į auką ir tuoj pat nukreipė žvilgsnį. Baisus reginys! Veidas mėlynas ir iškreiptas.

— Na, o mirimo laikas? — paklausė inspektorius Kolgeitas.

— Mirimo laikas? — pakartojo daktaras truputį suirzusiu balsu. — Iki skrodimo sunku tiksliai pasakyti. Reikia atkreipti dėmesį į daugybę veiksnių. Juos nustatysim. Dabar be ketvirčio pirma. Kurią valandą rastas kūnas?

— Apie dvyliktą, — atsakė Patrikas Redfernas, kuriam buvo adresuotas klausimas. — Tiksliau negaliu pasakyti.

— Lygiai be ketvirčio dvyliktą mes pamatėme, kad ji negyva, — patikslino mis Briuster.

— Aha... Jūs atplaukėte valtimi. Kada pamatėte, kad paplūdimyje kažkas guli?

— Manau, kad prieš tai kyšulį apiplaukėme per penkias ar šešias minutes, — atsakė ji. — Teisingai? — paklausė ji Patriko.

— Taip, atrodo... — sumurmėjo jis netvirtai.

— Tai vyras? — pašnibždomis paklausė Nizdonas inspektoriaus. — Ne? O, aš apsirikau. Nors tai visiškai atleistina: labai jau jis išgyvena. — Ir šiek tiek garsiau, oficialiu tonu pareiškė: — Vadinasi, pamatėte ją be dvidešimt dvylika. Mirė, matyt, anksčiau. Sakykim, tarp šio laiko ir vienuolikos... Ne

anksčiau kaip be ketvirčio vienuolika.

Inspektorius Kolgeitas energingai užvertė bloknotą.

— Dėkui, — tarė jis. — Tai labai vertinga informacija. Laikas apsiriboja nepilna valanda.

Jis kreipėsi į mis Briuster:

— Jus, mis, vadina Emilija Briuster, o jūs — misteris Redfernas. — Gyvenate viešbutyje "Linksmasis Rodžeris". Mirusiąją jūs pažinote kaip ten gyvenusią kapitono Maršalo žmoną? Tiesa?

Mis Briuster linktelėjo.

— Tuomet grįžkime į viešbutį, — tarė inspektorius ir pažvelgė į konsteblį. — Houksai, likite čia ir nieko neleiskite į paplūdimį. Greitai jums atsiųsiu Filipsą.

2 skyrius

— Štai koks netikėtumas! — sušuko pulkininkas Vestonas. — Jūs čia, mesjė?

Erkiulis Puaro pagarbiai atsakė į Devono grafystės policijos komisaro sveikinimą ir negarsiai pridūrė:

— Taip... Daug laiko prabėgo po tos istorijos Sent Lu.

— Bet jos niekada nepamiršime, — atsakė Vestonas. — Ypač įsiminė jūsų mintis, mesjė, apie netikras laidotuves. Fantastika! Ir visiškai netipiška.

— Tout de meme, mon Colonel*, darbas padarytas sąžiningai, — tarė garsusis detektyvas.

— Taip, tikriausiai, — neryžtingai pripažino komisaras. — Bet tą galėjome padaryti tradiciniais metodais.

— Galbūt, pone pulkininke, — diplomatiškai pritarė Erkiulis Puaro.

— Ir vėl jūs čia dėl žmogžudystės. Turite kokių nors idėjų?

— Nieko konkretaus... Šiaip ar taip, reikalas atrodo įdomus.

---

* Ir vis dėlto, mano pulkininke.

— Padėsite mums?

— Jeigu jūs, pone pulkininke, leisite.

— Mielas drauge, aš nuoširdžiai džiaugsiuosi! Dar nežinau, ar reikia šią bylą perduoti Skotlend Jardui. Atrodo, žudikas turi būti kažkur čia. Bet, antra vertus, turime atsižvelgti į tai, kad čia susirinko visiškai svetimi žmonės. Reikės užklausti Londoną apie galimus motyvus.

— Žinoma, — pritarė Puaro.

— Visų pirma turime nustatyti, kas paskutinis ją matė gyvą. Kambarinė jai atnešė pusryčius devintą. Administracijos darbuotoja sakė, kad apie dešimtą ji išėjo iš viešbučio.

— Mielas pulkininke, — tarė mažasis belgas, — viskas liudija, kad asmuo, kurio ieškote, — tai aš.

— Jūs, mesjė, rytą matėte misis Maršal? Kurią valandą?

— Penkios po dešimtos. Padėjau jai nustumti į vandenį valtį.

— Ir ji išplaukė valtimi?

— Taip.

— Viena?

— Taip.

— Pastebėjote, į kurią pusę?

— Už kyšulio pasuko į dešinę.

— Vadinasi, į Elfo užutėkio pusę.

— Taip.

— Kuri buvo valanda?

— Manau, kad valtis man iš akių pradingo penkiolika po dešimtos.

— Tarsi viskas atitinka, — tarė pulkininkas Vestonas. — Kaip manote, mesjė, kiek laiko prireiks nuplaukti iki Elfo užutėkio?

— Aš neplaukiu valtimi. Vengiu jūros supimo. Bet, manau, apytiksliai pusę valandos.

— Ir man taip atrodo. Matyt, ji neskubėjo. Sakykim, krantą ji priplaukė be ketvirčio vienuoliktą.

— Kada, daktaro nuomone, ji mirė?

— Nizdonas atsargus. Nemėgsta daryti skubotų išvadų.

Tačiau jis tvirtina, kad anksčiausia — be ketvirčio vienuolika.

— Turiu prisiminti dar vieną detalę, — tarė Erkiulis Puaro. — Atsiirdama nuo kranto, misis Maršal prašė, kad niekam nesakyčiau, jog ją mačiau.

— A-a... Tai labai svarbu, tiesa?

— Mano nuomone, taip, — pritarė detektyvas.

Pulkininkas Vestonas pasukiojo savo ūsus.

— Brangus mesjė, — tarė jis, — jūs — prityręs žmogus. Ką manote apie nužudytąją? Kas tai per moteris buvo?

— Nieko apie ją negirdėjote? — nusišypsojo Puaro.

— Girdėjau, ką apie ją kalba moterys, — sausai atsakė policijos komisaras. — Panašios kalbos man atrodo neišvengiamos. Bet ar viskas jose tiesa? Tarp jos ir Redferno iš tikrųjų kažkas buvo?

— Be abejo.

— Jis atvažiavo čia pas ją?

— Yra pagrindo manyti būtent taip.

— O vyras? Jis žinojo apie tą romaną? Ir ką jautė?

— Nelengva atspėti, ką gali jausti ar galvoti kapitonas Maršalas, — atsakė Erkiulis Puaro. — Tai žmogus, neturintis įpročio demonstruoti savo išgyvenimus.

— Bet jis, matyt, jaudinasi? Kaip manote? — rūsčiai paklausė Vestonas.

Puaro pritariamai linktelėjo galva.

— O, taip! — tarė jis. — Be abejo.

3 skyrius

Devono grafystės policijos komisaras taktiškai, kaip jam būdinga, kreipėsi į misis Kastl, viešbučio "Linksmasis Rodžeris" savininkę ir valdytoją. Moteris buvo apie keturiasdešimties metų, įspūdingu biustu ir ryškiai rudais chna dažytais plaukais.

— Ir reikėjo, kad ši istorija atsitiktų būtent mano viešbutyje! — sušuko ji. — Iki šiol pas mus buvo nuostabiai ramu.

Niekada jokių skandalų. “Linksmasis Rodžeris” labai skiriasi nuo didelių viešbučių, kurių gausu Sent Lu.

— Be jokios abejonės, misis, — pritarė pulkininkas Vestonas. — Bet panašių dalykų būna net geriausiuose puikios reputacijos viešbučiuose.

— Aš įsitikinusi, kad ponas inspektorius Kolgeitas patvirtins mano žodžių teisingumą, — tęsė dama, reikšmingai žvilgčiodama į pernelyg oficialios išvaizdos inspektorių. — Aš griežtai laikausi nekilnojamojo turto įstatymų ir niekada nedariau net menkiausių pažeidimų.

— Visiškai esu tuo tikras, — pritarė pulkininkas Vestonas. — Jūsų mes niekuo nekaltiname.

— Tačiau tokie incidentai gali mesti šešėlį mano įstaigai, — tęsė misis Kastl, ir gilus atodūsis sudrebino jos išraiškingą biustą. — Baisu pagalvoti, pone pulkininke, apie minias rėksmingų žioplių! Žinoma, į salą gali patekti tik viešbučio gyventojai, bet, nėra jokios abejonės, žmonės rinksis kitame krante ir pirštais rodys į mano įstaigą. — Pasibjaurėjusi ji net sudrebėjo.

Inspektorius Kolgeitas pagaliau pasinaudojo proga ir nukreipė pokalbį reikiama linkme.

— Misis, jūs priminėte, kad į salą gali patekti tik viešbučio gyventojai. Ką darote, kad nepraeitų pašaliniai?

— O, mes tai labai sekam.

— Suprantu. Bet kaip? Vasarą visą apylinkę užplūsta minios įkyrių kaip musės turistų.

Misis Kastl vėl šiek tiek sudrebėjo.

— Kalti turistiniai autobusai, — tarė ji. — Kartą suskaičiavau aštuoniolika autobusų, sustojusių netoli užtvankos Lezekum Bėjaus pusėje. Tik pagalvokite — aštuoniolika!

— Sutinku. Bet kalbame apie priemones, kurių jūs, misis, imatės, kad į salą nepatektų svetimi.

— Tai draudžiamieji ženklai. O per potvynius sala atskiriama nuo didžiosios žemės.

— O per atoslūgius?

Misis Kastl paaiškino, kad dambą nuo salos pusės ski-

ria vartai su užrašu: “Linksmojo Rodžerio” viešbutis. Privati nuosavybė. Pašaliniams įeiti draudžiama”. Iš abiejų dambos pusių į jūrą atsikišusios uolos, taigi patekti čia neįmanoma.

— Bet, gavus valtį, juk galima apiplaukti salą ir išlipti kuriame nors užutėkyje? Kiekvienas turi teisę pasinaudoti paplūdimiu ir atsidurti jame tarp potvynių ir atoslūgių.

Dama paaiškino, kad panašių dalykų būna gana retai. Valčių galima išsinuomoti Lezekum Bėjaus prieplaukoje, bet iki Kontrabandininkų salos iš ten toli. Be to, norint pasiekti Elfo arba Žuvėdrų užutėkį, reikia irkluoti prieš stipria srovę. O centrinis paplūdimys, esantis arčiausiai didžiosios žemės, visada prieš akis Džordžui arba Viljamui.

— Džordžui arba Viljamui? Kas jie?

— Džordžas prižiūri paplūdimį. Tvarko ūkį ir valtis. O Viljamas — sodininkas. Jo žinioje takeliai, teniso kortai, jis viešbučio apylinkėse palaiko tvarką.

— Reikalas aiškėja, — nekantraudamas tarė pulkininkas Vestonas. — Sunku tvirtinti, kad niekas iš kitur negalėjo prasiskverbti į salą. Bet kiekvienas, pabandęs tai padaryti, rizikuotų... na, tuo, kad atkreiptų į save dėmesį. Manau, mums reikėtų persimesti keliais žodžiais su Džordžu ir Viljamu.

— Labai įkyri ekskursantai, — tęsė misis Kastl. — Ši triukšminga banda prišiukšlina dambą ir gretimas uolas, primėto apelsinų žievių ir cigarečių pakelių. Nors man ir galvoje netelpa, kad tarp jų galėtų būti užkietėjęs žmogžudys. Dieve mano! Tai siaubinga! Dama, misis Maršal, nužudyta... pasmaugta... — misis Kastl negalėjo patikėti, kad tokius žodžius gali ištarti jos lūpos.

— Taip, — užjaučiamai pasakė Kolgeit, — bjauri istorija.

— O laikraščiai! — atsiduso misis Kastl. — Mano viešbutis patenka į laikraščių puslapius!

— Ką gi, tai savotiška reklama, — liūdnai šyptelėjo inspektorius.

Dama išsitiesė taip, kad net subangavo jos krūtinė.

— Pone inspektoriau, mums tokios reklamos nereikia.

— Noriu jūsų paprašyti, — gyvai įsiterpė pulkininkas Vestonas, — viešbutyje apsistojusių svečių sąrašo. Ar atnešėte jį?

— Žinoma, ponas pulkininke.

Devono grafystės policijos komisaras apžvelgė išrašą iš registracijos knygos. Paskui pažiūrėjo į Erkiulį Puaro.

— Čia, mesjė Puaro, galėsite mums padėti. — Jis išvardijo keletą pavardžių. — O kur personalo sąrašas?

Viešbučio savininkė įteikė jam kitą lapą.

— Viešbutyje dirba keturios kambarinės, vyresnysis kelneris, trys jo padėjėjai ir barmenas Henris. Dar yra virėja ir dvi pagalbinės darbininkės.

— Ką galite pasakyti apie kelnerius?

— Albertas, metrdotelis, perėjo pas mane iš Plimuto viešbučio "Vincentas". Ten jis dirbo keletą metų. Jo padėjėjai čia jau treji metai, vienas — ketveri. Henris barą aptarnauja nuo pirmosios viešbučio atidarymo dienos. Jis jau kaip savas.

Pulkininkas Vestonas linktelėjo galvą.

— Panašu, kad dėl personalo problemų nėra, — tarė jis. — Bet reikia juos dar kartą patikrinti, inspektoriau Kolgeitai. Gerai, misis, dėkoju jums, — jis atsisuko į viešbučio šeimininkę.

— Tai viskas? — paklausė ji.

— Taip. Kol kas.

— Pirmiausia, ką dabar turime padaryti, — tai pasikalbėti su kapitonu Maršalu, — tarė Vestonas, kai misis Kastl išėjo iš kabineto.

4 skyrius

Kenetas Maršalas pasitikinčiai atsakinėjo į klausimus. Jis buvo ramus, tik veidas atrodė pernelyg griežtas. Sėdėjo apšviestas saulės spindulių ir darė solidaus žmogaus įspūdį. Išraiškingi veido bruožai, tiesus mėlynų akių žvilgsnis, valinga burna, žemas ir malonus balsas.

— Aš puikiai suvokiu, — pradėjo pulkininkas Vestonas, — kad išgyvenote gilų sukrėtimą. Tačiau jūs, be abejo, suprantate, kad norėtume gauti būtiną informaciją.

— Suprantu, pone pulkininke. Prašau jūsų, pereikime prie reikalo.

— Misis Maršal buvo antroji jūsų žmona?

— Taip.

— Ar ilgai?

— Mes susituokėme prieš ketverius metus.

— Žmonos mergautinė pavardė?

— Elen Stiuart. Scenoje pasirodydavo kaip Arlena Stiuart.

— Ji buvo aktorė?

— Taip. Dalyvaudavo reviu ir muzikiniuose pastatymuose.

— Po santuokos ji paliko sceną?

— Ne. Toliau dalyvavo. Ji metė darbą prieš pusantrų metų.

— Ar tam buvo kokia nors konkreti priežastis?

— Ne, — šiek tiek pagalvojęs, atsakė Maršalas. — Ji tik pasakė, kad pavargo nuo visko.

— Tai ji padarė... hm... jums reikalaujant?

— O ne! — paprieštaravo Maršalas ir suraukė antakius.

— Jus tenkino, kad po santuokos žmona išeidavo į sceną?

— Norėjau, kad ji atsisveikintų su scena. Tai pripažįstu. Bet nedariau iš to problemos.

Maršalas liūdnai šyptelėjo.

— Ir jokių nesusipratimų?

— Absoliučiai jokių. Aš suteikiau jai visišką laisvę.

— Jūsų santuoka buvo laiminga?

— Tam tikra prasme, — šaltai pripažino Kenetas Maršalas.

Pulkininkas Vestonas akimirką patylėjo. Paskui paklausė:

— Atleiskite, bet ar jūs nieko neįtariate nužudžius

žmoną?

— Ne, — nedvejodamas atsakė Maršalas.

— Ar ji turėjo priešų?

— Galbūt.

— Ar žinote...

— Supraskite mane teisingai, pone pulkininke, — greitai pertraukė jį kapitonas. — Mano žmona buvo aktorė, be to, dar labai graži moteris. Jau tos dvi priežastys kėlė nemažą pavydą. Buvo ir jaudinimosi, gavus vieną ar kitą vaidmenį, konkurencijos ir daug pavydo, neapykantos, pykčio, žiaurumo, intrigų. Bet kad kuris iš tų žmonių galėtų nužudyti?..

— Kitaip tariant, mesjė, norite pasakyti, kad velionė turėjo daug priešų, galbūt ne vien tik moterų? — įsiterpė į pokalbį Puaro.

— Taip. — Kenetas Maršalas pažvelgė į mažąjį belgą. — Tarkim, kad taip.

— O gal žinote kurį nors vyrą, priešiškai nusiteikusį jos atžvilgiu? — paklausė Vestonas.

— Nežinau.

— Ar buvo ji anksčiau pažįstama su kuriuo nors viešbučio gyventojų?

— Kiek žinau, tik su misteriu Redfernu... Jie susipažino kažkokiame vakarėlyje.

Pulkininkas Vestonas padarė pauzę, tarsi svarstydamas, ar toliau plėtoti šią temą. Pagaliau nutarė laikytis kitos taktikos.

— Grįžkime į šios dienos rytą, — tarė jis. — Kada paskutinį kartą matėte žmoną?

— Mačiau, eidamas pusryčiauti, — trumpai pagalvojęs, atsakė Maršalas.

— Atleiskite... Jūs gyvenote skirtinguose kambariuose?

— Taip.

— Kuri buvo valanda?

— Apie devynias.

— Ką veikė misis Maršal?

— Ketino atplėšti voką su laišku.

— Jūs apie ką nors kalbėjote?
— Nieko reikšmingo... Pasisveikino ir pasakė, kad geras oras...
— Nieko keista jos elgesyje nepastebėjote?
— Viskas buvo normalu...
— Ar ji neatrodė suirzusi arba prislėgta, arba ko nors susijaudinusi?
— Nieko panašaus nepastebėjau.
— Ką ji sakė apie atplėšto laiško turinį? — vėl įsiterpė Erkiulis Puaro.
Maršalo lūpose vėl atsirado lengva pašaipėlė.
— Ji pastebėjo, kad jame vien sąskaitos.
— Pusryčiavo lovoje?
— Taip.
— Tai buvo jos įprotis?
— Taip.
— Kurią valandą ji paprastai išeidavo iš numerio? — paklausė Puaro.
— Tarp dešimtos ir vienuoliktos, paprastai prieš pat vienuoliktą.
— Jeigu išeitų lygiai dešimtą, tai jus nustebintų? — pasidomėjo detektyvas.
— Žinoma. Ji retai atsikeldavo taip anksti.
— O šiandien nulipo lygiai dešimtą. Kodėl? Kaip jūs manote, kapitone Maršalai?
— Neįsivaizduoju... Tikriausiai todėl, kad nuostabus oras... — sausai atsakė.
— Ieškojote žmonos?
Kenetas Maršalas sujudėjo krėsle.
— Aš žvilgtelėjau į jos kambarį po pusryčių. Jis buvo tuščias, ir tai mane šiek tiek nustebino.
— Aha... Paskui jūs nulipote į paplūdimį ir manęs paklausėte, ar jos nemačiau. Taip?
— Na... taip... O jūs, mesjė, atsakėte, kad jos nematėte.
Puaro, švelniai glostydamas ilgus, rūpestingai sušukuotus ūsus, nekaltu žvilgsniu žiūrėjo Maršalui į veidą.

— Ar turėjote kokių nors ypatingų priežasčių, kad dešimtą ryto ieškojote misis Maršal? — paklausė pulkininkas Vestonas.

Kapitonas piktai žvilgtelėjo į jį.

— Ne. Tik man buvo įdomu, kur ji galėjo dingti.

Pulkininkas Vestonas padarė trumpą pauzę, stumtelėjo kėdę. Ir prašneko jau visiškai kitokiu tonu:

— Ką tik jūs, misteri Maršalai, paminėjote, kad misis Maršal anksčiau pažinojo Patriką Redferną. Ar jie buvo artimai pažįstami?

— Galiu užsirūkyti? — paklausė Maršalas ir ėmė kuistis kišenėse. — Velniai griebtų! Kažkur dingo pypkė!

Puaro pasiūlė jam cigarečių. Užsirūkęs Maršalas pasakė:

— Pone pulkininke, jūs paklausėte apie Redferną. Žmona man sakė, kad susipažino su juo pas kažką vakarėlyje.

— Vadinasi, jis buvo tiesiog atsitiktinis pažįstamas? — paklausė Vestonas.

— Aš tuo esu tikras.

— Tuomet... — Pulkininkas minutėlei nutilo. — Man atrodo, jog pažintis peraugo į artimesnius santykius.

— Tai jums taip atrodo! — griežtai metė Maršalas. — Iš kur jūs žinote? Kas sakė?

— Viešbutyje visi taip šneka.

Kenetas Maršalas nukreipė žvilgsnį į mažąjį belgą. Akimirką šaltai ir piktai žiūrėjo į jo veidą.

— Gandai viešbutyje pagrįsti melu.

— Galbūt. Bet man susidarė įspūdis, kad pono kapitono žmona ir misteris Redfernas davė šiems gandams pagrindo.

— Kokio pagrindo?

— Juos dažnai matydavo drauge.

— Ir tai viskas?

— Bet jūs neneigiate šio fakto?

— Galimas daiktas... Asmeniškai aš nekreipiau į tai dėmesio.

— Atleiskite, kapitone... Jūs nekreipėte dėmesio į savo žmonos ir misterio Redferno draugystę?

— Neturėjau įpročio kritikuoti savo žmonos poelgių.

— Ir jūs nesikalbėdavot šia tema? Kaip nors neprotestavote?

— Žinoma, ne.

— Net kai reikalas pasidarydavo skandalingas, o misterio Redferno ir jūsų žmonos santykiai atšaldavo?

— Aš užsiėmęs savo reikalais ir manau, kad kiti žmonės taip pat turi rūpintis savo reikalais. Nesiklausau gandų ir piktų liežuvių.

— Bet jūs neneigtumėte, kad Patrikas Redfernas įsimylėjęs į jūsų žmoną?

— Galbūt. Daugelis vyrų ja žavėjosi. Ji labai graži moteris.

— Bet jūs įsitikinęs, kad nieko rimto tarp jų nebuvo?

— Jau sakiau, kad niekada apie tai negalvojau.

— O ką, jeigu mes turime liudytoją, kuris patvirtins, kad jų santykius galima pavadinti artimais?

Maršalas piktai dėbtelėjo į mažąjį belgą. Ir vėl jo paprastai abejingame veide šmėkštelėjo antipatija.

Jis tarė:

— Jeigu norite klausytis pasakų, tęskite. Mano žmonos nėra gyvos, ir ji negali apsiginti.

— Vadinasi, jūs netikite tais gandais?

Maršalo kakta išrasojo.

— Neturiu įpročio tikėti gandais, — tarė jis. — Nieko geresnio nesugalvojote reikalui išsiaiškinti? Tikiu kažkuo ar ne, žmogžudystės faktas akivaizdus.

Erkiulis Puaro, dar nespėjus niekam tarti nė žodžio, prabilo pirmas:

— Jūs nesuvokiate kai kurių dalykų, kapitone Maršalai. Nėra jokio "akivaizdaus žmogžudystės fakto". Devyniuose iš dešimties atvejų žmogžudystės būna susijusios su aukos charakteriu ir jos gyvenimo būdu. Nuo to, kokia asmenybė būna nužudytasis — nesvarbu, vyras ar moteris, — priklauso, kodėl

ji nužudyta. Ir kol mes tiksliai nenustatėme, kokia buvo Arlena Maršal, negalime nustatyti žmogžudžio asmenybės. Todėl esame priversti pateikti klausimus.

— Jūs irgi taip galvojate? — paklausė Maršalas policijos komisaro.

Šiek tiek padvejojęs, Vestonas atsakė:

— Ką gi... Tam tikra prasme, taip sakant...

Kapitonas sukikeno.

— Atrodo, jūs nepritariate. Šie metodai — mesjė Puaro savybė.

— Kad ir kaip būtų, galite save pasveikinti, kad nepadėjote man, — nusišypsojo žinomas detektyvas.

— Kaip tai?.. Ką turite galvoje?

— Ar pasakėte mums ką nors apie savo žmoną? Absoliučiai nieko. Mes išgirdome tik tai, kas ir taip krito į akis. Kad ji buvo graži ir patraukli. Nieko daugiau.

Kenetas Maršalas gūžtelėjo pečiais.

— Jūs tiesiog pamišote nuo savo idėjų, — tarė jis ir demonstratyviai atsisuko į Vestoną. — Jūs, pone pulkininke, dar norite ko nors paklausti?

— Taip, kapitone. Prašom papasakoti, ką veikėte šiandien rytą.

Kenetas Maršalas linktelėjo. Jis laukė šio klausimo.

— Kaip visada... — pradėjo jis. — Pusryčiauti nuėjau į valgyklą, ten perskaičiau laikraštį. Jau sakiau, kad paskui žvilgtelėjau į žmonos kambarį ir pamačiau, kad ji išėjusi. Išėjau į paplūdimį, pamačiau mesjė Puaro ir paklausiau, ar nebuvo sutikęs mano žmonos. Paskui greitai nusimaudžiau ir grįžau į viešbutį. Buvo... Tuojau... Buvo maždaug be penkiolikos vienuolika. Viešbučio salone pažiūrėjau į laikrodį — jis rodė kiek mažiau negu be dvidešimties. Nuėjau į savo numerį ir jame radau kambarinę, dar nebaigusią ruošos. Paprašiau greičiau susitvarkyti. Aš turėjau parašyti kelis laiškus ir išsiųsti juos artimiausiu paštu. Nulipau ir nuėjau į barą. Persimečiau keliais žodžiais su Henriu. Į savo numerį grįžau be dešimt vienuolika. Sėdau spausdinti ir baigiau šį darbą maždaug po va-

landos. Persirengiau teniso kostiumu, nes dvyliktą ketinau eiti į kortus. Vakar šiam laikui mes buvome užsisakę kortus.

— Mes. Kas tie mes?

— Misis Redfern, mis Darnlėj, misteris Gardeneris ir aš. Lygiai dvyliktą buvau kortuose. Radau ten mis Darnlėj ir misterį Gardenerį. Misis Redfern porą minučių pavėlavo. Žaidėme apie valandą. Paskui grįžome į viešbutį... ir man pranešė... naujieną.

— Dėkoju, ponas kapitone. Dar vienas mažas formalumas. Ar gali kas nors patvirtinti, kad sėdėjote prie rašomosios mašinėlės tarp... hm... nuo be dešimties vienuolika iki be dešimties dvylika?

Kenetas Maršalas vėl šyptelėjo.

— Įtariate, kad aš nužudžiau savo žmoną? Ką gi, jeigu norite žinoti, kambarinė tvarkė gretimą numerį. Ji turėjo girdėti mašinėlės stuksenimą. Be to, laiškai kalba už save. Dėl to baisaus įvykio nespėjau jų išsiųsti. Man atrodo, jie gali paliudyti ne blogiau už kitus.

Iš kišenės jis išsitraukė tris užadresuotus vokus. Be ženklų.

— Jų turinys, — pabrėžė kapitonas Maršalas, — beje, labai konfidencialus, bet kalbama apie žmogžudystę, todėl privalau juos perduoti policijai. Juose tam tikrų asmenų prisiminimai ir įvairios finansinės ataskaitos. Manau, jeigu pasiūlysite kam nors iš savo žmonių perspausdinti šiuos laiškus, darbas neužtruks nė valandos. — Kapitonas Maršalas padarė trumpą pauzę. — Jūs patenkinti?

— Kalbame ne apie įtarimą, — švelniai atsakė Vestonas. — Mus domina, ką nuo be ketvirčio vienuolika iki be dvidešimt dvylika saloje veikė kiekvienas žmogus.

— Tai suprantama, — sutiko Maršalas.

— Dar vienas dalykas, ponas kapitone, — tarė Vestonas. — Ar jūs žinojote, kaip žmona sutvarkė savo turtą?

— Turite galvoje testamentą? Manau, ji nesurašė testamento.

— Bet jūs nesate tikras?

— Jos advokatai yra Beketas, Marketas ir Eplgudas. Jie domėjosi visais jos kontraktais ir panašiais dokumentais. Bet aš beveik įsitikinęs, kad mano žmona nepaliko jokio testamento. Kartą ji yra man sakiusi, kad vien apie tai pagalvojus ją krečia drebulys.

— Tuomet jeigu ji nepaliko jokio testamento, jūs, kaip vyras, tampate jos turto paveldėtoju.

— Taip, suprantu.

— Ar jūsų žmona turėjo artimų giminaičių?

— Negaliu pasakyti. Ji niekada apie nieką nepasakojo. Žinau, kad tėvų neteko vaikystėje ir kad neturėjo nei brolių, nei seserų.

— Matyt, ir jos palikimas nedidelis?

— Priešingai, — ramiai paprieštaravo Kenetas Maršalas. — Prieš dvejus metus mirė Robertas Erskinas, senas mano žmonos draugas, ir paliko didelę savo palikimo dalį. Man žinoma, kad ši suma yra maždaug penkiasdešimt tūkstančių svarų sterlingų.

Inspektorius Kolgeitas, iki šiol sėdėjęs ramus, žvilgtelėjo į Maršalą ir paklausė:

— Vadinasi, misis Maršal buvo labai turtinga?

Kenetas Maršalas gūžtelėjo pečiais.

— Manau, kad taip.

— Ir jūs tvirtinate, kad ji nepaliko testamento?

— Šito turite paklausti advokatų. Aš įsitikinęs, kad ji šito nepadarė. Kaip jau sakiau, ji manė, kad tai atneša nelaimes.

Stojo trumpa pauzė, o paskui kapitonas paklausė:

— Kuo dar galiu būti naudingas?

— Daugiau klausimų neturiu, — palingavo galvą pulkininkas Vestonas. — O jūs, Kolgeitai? Ne? Tuomet, ponas kapitone, dar kartą reiškiu jums užuojautą dėl sunkios netekties.

Maršalas prisimerkė.

— A-a... Dėkui, — trumpai tarė ir išėjo.

5 skyrius

Kambaryje likę trys vyrai reikšmingai susižvalgė.

Pirmasis nutraukė tylą Vestonas:

— Kietas riešutėlis, a? Neprisikasi. Ką apie jį pasakysite, Kolgeitai?

Inspektorius skėstelėjo rankomis.

— Sunku ką nors pasakyti. Jis ne iš tų, kurie parodo širdį. Liudytojų vietoj tokie dažnai daro nekokį įspūdį, nors galbūt nepelnytai. Jie gali baisiausiai kentėti, bet to neparodo. Panašus elgesys privedė prie to, kad teismas Volesui priėmė nuosprendį: "Kaltas". Įrodymų nebuvo, bet prisiekusieji negalėjo patikėti, kad žmogus, netekęs žmonos, gali taip ramiai apie tai kalbėti.

— O ką pasakysite jūs, mesjė Puaro? — pulkininkas Vestonas kreipėsi į detektyvą.

Puaro taip pat skėstelėjo rankomis.

— Ką čia galima pasakyti? — atsiduso jis. Tai "daiktas savyje", kiaute pasislėpusi austrė. Jis iš karto pasirinko sau vaidmenį. Nieko negirdėjo, nieko nematė, nieko nežino!

— Mes turime sužinoti motyvus, — įsiterpė Kolgeitas. — Dabar yra pavydo ir pinigų motyvas. Panašiais atvejais pirmiausia visada įtariamas vyras, ir tai natūralu. Jeigu jis žinotų, kad tarp jo žmonos ir kažkokio vaikino susiklostė tam tikri santykiai...

— Žinau, kad jis gerai apie tai žinojo, — nutraukė jį garsus detektyvas.

— Kuo pagrįstas jūsų įsitikinimas, mesjė?

— Klausykite, bičiuliai. Vakar vėlai vakare Saulėtoje Atbrailoje aš kalbėjausi su misis Redfern. Pakeliui į viešbutį pamačiau misis Maršal ir Patriką Redferną. O po minutės sutikau kapitoną Maršalą. Jo veidas buvo tarsi suakmenėjęs, nieko negalėjai iš jo suprasti. Man susidarė įspūdis, jog Maršalas juos matė. Suprantate? Jis turėjo viską matyti...

— Ką gi... jeigu jūs, mesjė, taip sakote, — tačiau vis

dar dvejodamas pratarė Kolgeitas.

— Aš tuo įsitikinęs. Bet ką mums tai duoda? Kad Kenetas Maršalas mylėjo savo žmoną?

— Jos mirtį jis išgyvena visai ramiai, — tarė pulkininkas Vestonas.

Puaro rūgščia mina palingavo galvą.

Inspektorius Kolgeitas pastebėjo:

— Sako, tokie tyleniai po abejingumo kauke slepia gilią kančią. Viskas juose užkimšta kaip butelyje. Jis galėjo iki beprotybės mylėti žmoną ir būti žvėriškai pavydus.

— Taip, — mįslingai tarė Puaro, — galimas daiktas. Kapitonas Maršalas — įdomus žmogus. Mane labai domina jis ir jo alibi.

— Rašomosios mašinėlės alibi, — pasigriebė Vestonas ir sukikeno. — Ką apie tai pasakysite, Kolgeitai?

Inspektorius Kolgeitas iškreipė lūpas:

— Alibi kaip alibi, iki tam tikro laipsnio jis įtikinamas. Nelabai geras. Jūs, tikiuosi, suprantate, ką turiu galvoje. Jeigu kambarinė gretimame kambaryje girdėjo mašinėlės stuksenimą, alibi bus patvirtintas, ir tuomet teks tęsti paieškas.

— Galbūt... — sumurmėjo Vestonas. — Bet kur siūlote vykdyti šias paieškas?

6 skyrius

Puaro ir du policininkai kurį laiką mąstė.

Pirmas prabilo inspektorius Kolgeitas.

— Klausimą galima kelti taip: ar žudikas pašalinis žmogus, ar viešbučio gyventojas? Įskaičiuoju ir aptarnaujantį personalą, bet negaliu įsivaizduoti, kad kas nors iš tų žmonių dalyvautų nusikaltime. Dabar — motyvas. Akivaizdu, materialinė nauda. Mano nuomone, vienintelis žmogus, suinteresuotas ledi mirtimi, — tai jos vyras. Kitas, panašus į tiesą ir esminis motyvas — pavydas. Man atrodo, negalima atmesti ir “nusikaltimo dėl aistros”. — Savo žodžius Kolgeitas adresa-

vo mažajam belgui.

Puaro pažvelgė į lubas ir pusbalsiu sumurmėjo:

— Hm... aistrų tiek daug...

— Kapitonas Maršalas tvirtina, — tęsė inspektorius, — kad jo žmona neturėjo priešų, tikrų priešų. Aš tuo netikiu. Mano galva, tokia moteris kaip ji privalo turėti daugybę priešų, be to, pavojingų. Ką apie tai galvojate, mesjė? — kreipėsi jis į Puaro.

— Mais oui*, — pasigirdo atsakymas. — Arlena Maršal turėjo įsigyti priešų. Bet man atrodo, inspektoriau, priešo teorija neatlaiko kritikos, nes Arlenos Maršal priešai, kaip ką tik sakiau, visada buvo moterys.

— Tame kažkas yra, — pratarė pulkininkas Vestonas. — Moteris, suvariusi į ją peilį, — ir viskas būtų aišku.

— Šito nusikaltimo negalėjo įvykdyti moteris, — tarė Erkiulis Puaro. — Ką sako gydytojas?

— Nizdonas įsitikinęs, kad tai vyro rankų darbas, — atsakė policijos komisaras. — Didelės, stiprios rankos. Tiktai nepaprastai stipri moteris galėtų tai padaryti, bet tokia versija nepanaši į tiesą.

Puaro linktelėjo:

— Visiškai teisingai. Nuodai arbatos puodelyje, dėžutė apnuodyto šokolado... Peilis... Net pistoletas. Bet pasmaugti? Tai aiškiai nemoteriškas reikalas. Ir reikia ieškoti vyriškio. Čia nuo pat pradžių atsirado sunkumų. "Linksmojo Rodžerio" viešbutyje yra du žmonės, kurie norėtų Arleną Stiuart pašalinti iš kelio. Tai yra moterys.

— Viena — Redferno žmona? — paklausė pulkininkas Vestonas.

— Taip. Misis Redfern galėjo ateiti į galvą nužudyti Arleną Stiuart. Ji tam turėjo svarų argumentą. Ir, mano supratimu, šita moteris galėtų nužudyti, bet ne taip. Man atrodo, kad ji neturi gilių jausmų. Meilėje ji turėtų būti atsidavusi, ištikima, bet ne aistringa. Kaip ką tik sakiau, nuodai arba-

* Na taip.

tos puodelyje — taip, bet pasmaugti? Neįmanoma. Misis Redfern tiesiog fiziškai nepajėgi tokiai žmogžudystei. Jos rankos ir kojos labai mažos ir silpnos. Jūs, matyt, pastebėjote, ponai?

Vestonas linktelėjo.

— Žmogžudystę įvykdė ne moteris, — tarė jis. — Tai vyriškis.

Kolgeitas reikšmingai sukosėjo:

— Leiskite, ponas pulkininke, išdėstyti darbinę hipotezę. Tarkime, kad prieš romaną su misteriu Redfernu Arlena Stiuart turėjo romaną su kažkuo kitu, kurį pavadinkime Iksu. Iksą ji paliko dėl Redferno. Iksas įdūksta, iš pavydo vos neina iš proto. Jis atvažiuoja paskui, apsistoja kur nors kaimynystėje, prasibrauna į salą... na ir dirba savo darbą. Juk tai įmanoma?

— Taip, — pripažino Vestonas. — Įmanoma. Ir jeigu tai iš tiesų taip, kaip misteris Iksas pateko į salą? Pėsčias ar valtimi? Valtimi įtikinamiau. Jeigu taip, valtis kažkur išnuomota. Sužinokite. O ką jūs pasakysite dėl Kolgeito versijos? — jis atsisuko į Puaro.

— Joje paliekama daug vietos atsitiktinumams, — mįslingai ištarė Erkiulis Puaro. — Ir be to, šis vaizdas kažkuo neatitinka tikrovės. Matote, pulkininke, niekaip negaliu įsivaizduoti to Ikso... pašėlusio ir einančio iš proto nuo pavydo.

— Vyrai ėjo dėl jos iš proto, — paprieštaravo Kolgeitas. — Pavyzdžiui, Redfernas.

— Taip... Suprantama... Bet, be viso kito... — Puaro patylėjo ir suraukė antakius. — Čia yra kažkas, į ką mes neatkreipėme dėmesio.

Šeštoji dalis

1 skyrius

Pulkininkas Vestonas sėdėjo prie nuolatinių viešbučio gyventojų sąrašo ir garsiai skaitė:

Majoras Kouenas su žmona
Mis Pamela Kouen
Kouenų sūnus, Robertas Kouenas
Kouenų sūnus, Ivenas Kouenas
Misteris Ridalsas Mauntas
Misteris Edvardas Mastermanas
Mis Dženifer Masterman
Misteris Rojus Mastermanas
Mastermanų sūnus, Frederikas Mastermanas
Malboro aveniu, 5, Londonas, Nort Vestas
Misteris Gardeneris su žmona
Niujorkas
Misteris Redfernas su žmona
Krosgeitsas, Seldonas
Majoras Baris
Kardono gatvė, 18, Sant Džeimsas
Londonas, Saut Vestas, 1
Misteris Orasas Blatas
Pikersgilo gatvė, 5, Londonas, Ist Sekesas, 2
Mesjė Erkiulis Puaro
Vaitheven Menšns, Londonas, Vest, 1
Mis Rozamunda Darnlėj
Kardigan Kourtas, 8, Vest, 1
Mis Emilija Briuster
Sautgeitsas, Sanberi-on-Teimas
Dvasiškis Stivenas Leinas
Londonas
Kapitonas Maršalas su žmona

Mis Linda Maršal

Apkot Menšns, 73, Londonas, Saut Vest, 7.

Pulkininkas Vestonas baigė skaityti. Inspektorius Kolgeitas tarė:

— Mano nuomone, ponas pulkininke, galime dvi pirmąsias grupes palikti ramybėje. Iš misis Kastl aš žinau, kad Kouenai ir Mastermanai kiekvieną vasarą čia atvažiuoja su vaikais. Šiandien rytą jie visai dienai išplaukė burine valtimi. Pasiėmė pietus. Jų valtis į atvirą jūrą išplaukė apie devintą, ją valdė kažkoks Endriu Bastonas. Galime jį apklausti, bet manau, kad tų dviejų šeimų turėtume neįskaičiuoti.

Policijos komisaras pritariamai linktelėjo galvą:

— Pritariu. Ką galima, reikia išbraukti. Jūs nenorite, mesjė Puaro, ką nors papasakoti mums apie kitus nuolatinius viešbučio gyventojus?

— Prašom, — atsakė šis. — Gardeneriai: vidutinio amžiaus sutuoktiniai, patenkinti gyvenimu, daug keliauja. Ji be perstojo plepa, jis tik pritaria. Misteris Gardeneris žaidžia tenisą ir golfą ir, jeigu pavyksta užtikti jį be antrosios pusės, mėgsta pašmaikštauti.

— Su jais , atrodo, viskas gerai.

— Kita pora — Redfernai. Jis: jaunas, žavus, nuostabus plaukikas, geras tenisininkas, patyręs šokėjas. Ji: rami, graži, bet grožis bespalvis, ir, kaip man atrodo, labai prisirišusi prie vyro. Joje yra kažkas tokio, ko trūksta Arlenai Maršal.

— O būtent?

— Intelekto.

— Meilėje intelektas vaidina nelabai svarbų vaidmenį, — atsidusęs įsiterpė inspektorius Kolgeitas.

— Turbūt. Tačiau aš įsitikinęs, kad, nepaisant susižavėjimo misis Maršal, Patrikas Redfernas labai prisirišęs prie žmonos.

— Visiškai įmanoma, jūs teisus, mesjė. Taip dažnai atsitinka.

— Gaila, kad moterims sunku tuo patikėti, — tyliai pra-

tarė Erkiulis Puaro. — Eime toliau. Majoras Baris, tarnavo Indijoje, dabar atsargoje. Myli gražias moteris, amžinai pasakoja ilgus nuobodžius anekdotus.

— Pakaks, — vėl atsiduso inspektorius, — aš pažįstu tokių.

— Misteris Orasas Blatas: žmogus, galima sakyti, labai turtingas. Svarbiausia jo pokalbių tema — misteris Blatas. Ieško draugystės su visais. Bet nepatinka niekam. Dar kai kas. Vakar vakare misteris Blatas apipylė mane klausimais. Man susidarė įspūdis, kad jis kažko sunerimęs. Taip, su misteriu Blatu kažkas negerai.

Puaro patylėjo, paskui jau kitu tonu tęsė:

— Kita persona — mis Rozamunda Darnlėj. Vadovauja žinomiems modelių namams. Nuostabi modeliuotoja. Ką dar galima pridurti? Turi galvą ant pečių, nuostabią išvaizdą ir eleganciją. Malonu į ją žiūrėti. — Jis vėl padarė pauzę. — Be to, tai sena, gera kapitono Maršalo pažįstama.

Pulkininkas Vestonas krustelėjo.

— Iš tikrųjų?

— Taip. Bet jie nesimatė daug metų.

— Ji žinojo, kad jis bus čia?

— Sako, kad ne, — atsakė mažasis belgas. — Kas sekantis? Taip, mis Briuster. Man ji atrodo šiek tiek susijaudinusi. Jos balsas beveik vyriškas. Ji gruboka ir, kaip čia pasakius, mylinti tiesą. Azartiškai irkluoja, gerai žaidžia golfą. Bet jos gera širdis, — baigė po trumpos pauzės.

— Lieka tik dvasininkas Stivenas Leinas, — tarė Vestonas. — Kas jis?

— Žinote, pulkininke, tai žmogus, gyvenantis didelėje nervinėje įtampoje... Ir, be abejonės, fanatikas.

— Jūs daug papasakojote, — susumavo rezultatus pulkininkas Vestonas ir pašnairavo į mažąjį belgą. — Mesjė Puaro, o ko jūs taip giliai susimąstėte?

— Ta-aip... Matote, šįryt, kai misis Maršal atsiirdama nuo kranto paprašė, kad niekam nesakyčiau ją matęs, aš paskubėjau padaryti atitinkamas išvadas. Pamaniau, kad ji dėl

draugystės su Patriku susipyko su vyru ir slapčia nori susitikti su Patriku Redfernu.

Jis patylėjo.

— Pasirodo, aš klydau. Iš tikrųjų, netrukus pasirodė vyras ir paklausė, ar nemačiau jo žmonos. Bet ir Patrikas Redfernas buvo pasimetęs ir, be abejo, ieškojo misis Maršal. Ir žinote, mielas bičiuli, aš visą laiką užduodu sau klausimą: su kuo susitiko Arlena Maršal?

— Tai tinka prie mano versijos, — tarė Kolgeitas. — Vyriškis iš Londono ar dar iš kur nors.

Erkiulis Puaro abejodamas palingavo galvą.

— Pagal jūsų teoriją, brangus inspektoriau, Arlena Maršal nutraukė ryšius su tuo hipotetiniu vyriškiu. Kodėl ji turėjo jaudintis ir taip rūpestingai slėpti susitikimą su juo?

Inspektorius taip pat palingavo galvą:

— Tuomet, jūsų nuomone, kas?

— Neįsivaizduoju. Prieš keletą minučių perskaitėme viešbučio gyventojų sąrašą. Daugiausia vidutinio amžiaus žmonės, nesmalsūs. Kuriam iš jų Arlena Maršal galėjo teikti pirmenybę prieš Patriką Redferną? Nė vienam. Ir vis dėlto išplaukė į susitikimą su kažkuo, bet tas kažkas nebuvo Patrikas Redfernas!

— Jūs nemanote, mesjė, kad ji tiesiog norėjo pabūti viena? — tyliai paklausė Vestonas.

— Mon cher!* — sušuko Puaro ir neigiamai papurtė galvą. — Iš karto matyti, kad nepažįstate nužudytosios. Yra mokslinis darbas apie vienatvės poveikį tokiems kaip, pavyzdžiui, Gražuolis Bramelas**. Arlena Maršal, mano brangusis, tiesiog negalėdavo likti viena. Ji galėjo gyventi tik tokioje aplinkoje, kur ja žavisi, žinoma, vyrai. Ne, ne! Ji plaukė į pasimatymą. Tik visa problema, su kuo ji ketino susitikti.

---

* Mano brangusis!

** Džordžas Brajanas Bramelas (1778-1840) gavęs Gražuolio Bramelo pravardę, būsimojo Anglijos karaliaus Jokūbo IV jaunystės draugas, žinomas lėbautojas, auksinio Londono jaunimo dievaitis.

2 skyrius

Policijos komisaras atsiduso.

— Ką gi, galima tęsti apklausą. Tiksliai nustatyti, kas kur buvo, ką veikė. Pradėsim galbūt nuo Maršalo dukters, gal ji papasakos ką nors svarbaus.

Linda Maršal įėjo į kambarį, nevikriai atsitrenkusi į durų staktą. Ji tankiai kvėpavo, akių vyzdžiai buvo išsiplėtę. Linda priminė išgąsdintą kumeliuką.

Pulkininkas Vestonas pagalvojo: "Vargšė, juk ji dar visai kūdikis! Išgyvena sunkų sukrėtimą".

Jis parodė merginai krėslą ir, tarsi ramindamas, pradėjo:

— Apgailestauju, kad trukdau jus, mis... mis Linda. Aš gerai įsiminiau jūsų vardą?

— Taip. Mano vardas Linda, — atsakė ji kaip mokinukė trūkčiojančiu balsu.

Ji atsisėdo ir išsiblaškiusi pasidėjo ant stalo rankas — stiprias, raudonas, kaulėtas. Vestonas pagalvojo: "Tokiose istorijose vaikai neturėtų dalyvauti".

— Čia nieko baisaus nėra, mis Linda, — švelniai tarė jis. — Mes tik norime, kad papasakotumėte mums viską, kas galėtų padėti.

— Papasakočiau viską apie... apie Arleną?

— Taip. Ar matėte ją šiandien rytą?

— Ne. Arlena visada keldavosi vėlai. Pusryčiaudavo lovoje.

— O jūs, madmuazele? — paklausė Erkiulis Puaro.

— Aš? Mėgstu keltis anksti. Pusryčiauti lovoje — nuobodybė.

— Papasakokite mums, ką veikėte šiandien rytą, — vėl prašneko Vestonas.

— Na, pirmiausia išsimaudžiau jūroje, paskui papusryčiavau ir su misis Redfern išvykome į Žuvėdrų užutėkį.

— Kurią valandą išėjote iš viešbučio? — paklausė Ves-

tonas.

— Misis Redfern sakė, kad pusę vienuoliktos ji manęs lauks vestibiulyje. Man net pasirodė, kad pavėlavau, bet ne, spėjau laiku. Iš viešbučio išėjau dar porą minučių prieš pusę vienuolikos.

— O ką veikėte Žuvėdrų užutėkyje? — įsiterpė Puaro.

— Aš išsitryniau kremu ir gulėjau saulėje, o misis Redfern tapė. Paskui aš nuėjau maudytis, o ji grįžo į viešbutį persirengti, nes ketino žaisti tenisą.

— Prisiminkite, mis, kuri buvo valanda? — paklausė pulkininkas, stengdamasis kalbėti abejingu balsu.

— Tai, vadinasi, kai misis Redfern nuėjo į viešbutį? Be ketvirčio dvyliktą.

— Jūs įsitikinusi?

— O, taip! — Linda išplėtė akis. — Aš pažiūrėjau į laikrodį.

— Į laikrodį, kuris ant jūsų rankos?

Linda žvilgtelėjo į riešą.

— Taip.

— Galiu į jį pažiūrėti? — paklausė Vestonas.

Mergina ištiesė pulkininkui ranką.

Vestonas palygino laiką, kurį rodė jos laikrodis, su savo laikrodžio ir kabančio ant sienos.

— Sutampa sekundės tikslumu, — šypsodamasis tarė jis. — Paskui jūs, mis, maudėtės jūroje?

— Taip.

— O kada grįžote į viešbutį?

— Apie pirmą... Na ir tada... — jos balsas sudrebėjo. — Tada sužinojau apie Arleną.

— Jūs su... pamote sugyvenote? — paklausė pulkininkas.

Mergina akimirką sutriko, paskui tvirtai atsakė:

— Taip!

— Ji patiko jums? — įsiterpė Erkiulis Puaro.

— O taip! Arlena man buvo labai gera.

— Jos negalima pavadinti pikta pamote, a? — netikėtai pajuokavo Vestonas.

Linda papurtė galvą.

— Tai gerai, labai gerai, — tarė policijos komisaras. — Todėl kad matote, mis, šeimose būna nesutarimų. Galbūt, pavyzdžiui, dėl pavydo... Jauna mergina draugauja su tėvu, ir jai apmaudu, kad tėvas daugiau laiko skiria naujai žmonai. Jūs to nepatyrėte?

— Ne, — atsakė ji, metusi žvilgsnį į pulkininką.

— Bet jūsų tėvas, mis, atrodo, daug dėmesio skyrė naujai žmonai? — paklausė Vestonas.

— Nežinau, — paprastai atsakė mergina.

— Šeimose būna įvairių nesusipratimų, — toliau samprotavo Vestonas. — Kivirčai, piktumai. Dukra, suprantate, mis, gali atsidurti sunkioje padėtyje, jeigu tėvas su pamote nesugyvena. Ar pas jus taip nebuvo?

— Turite galvoje, kad tėvas pyktųsi su Arlena?

— Na... taip, — sumurmėjo pulkininkas ir pagalvojo: "Bjauru klausinėti dukters apie tėvą. Ir kodėl tampama policininkais? Vis dėlto reikia tęsti".

— Ne, ne! Mano tėvas su niekuo nesipykdavo, — atsakė mergina. — Jis ne toks.

— O dabar, mis Linda, — tarė Vestonas, — prašau jus gerai pagalvoti. Ar įtariate ką nors nužudžius pamotę? Gal ką nors pastebėjote, ar išgirdote, kas galėtų padėti tyrimui?

Kurį laiką mergina tylėjo. Atrodė, ji rimtai mąsto.

— Ne, — pagaliau pasakė ji. — Neįsivaizduoju, kas galėjo nužudyti Arleną. — Patylėjusi pridūrė: — Jeigu neskaitysime, žinoma, misis Redfern.

— Manote, kad misis Redfern galėjo ją nužudyti? Kodėl?

— Todėl kad jos vyras įsimylėjo Arleną. Bet aš nemanau, kad misis Redfern iš tikrųjų norėjo nužudyti Arleną. Greičiau galėjo trokšti jos mirties. O tai ne tas pats.

— Taip, ne tas pats, — tyliai ir švelniai įsiterpė Puaro.

Linda linktelėjo galvą. Keistas drebulys staiga iškreipė jos veidą.

— Bet misis Redfern jokiu būdu negalėtų... negalėtų nužudyti žmogaus. Ji ne... Kaip tai paaiškinti?.. Ji ne prievartautoja.

Vestonas ir Puaro pritariamai linktelėjo.

— Gerai suprantu, mano mergaite, ką turite galvoje, ir visiškai pritariu jums, — tarė Erkiulis Puaro. — Misis Redfern neūmi asmenybė. — Jis palinko į priekį, prisimerkė ir, rūpestingai parinkdamas žodžius, pridūrė: — Ji negalėtų pasiduoti... jausmų uraganui. Negalėtų gyventi žinodama, kad pasaulis susiaurėjo... iki vieno neapkenčiamo žmogaus... iki vieno neapkenčiamo balto kaklo... negalėtų galvoti apie tai, kad... ištiesus rankas galima jausti, kaip pirštai įsminga į minkštą gyvą audinį...

Jis nutilo. Linda atsilošė nuo stalo.

— Aš galiu eiti? — paklausė ji drebančiu balsu. — Tai viskas?

— Taip, taip... viskas, — atsakė Vestonas. — Dėkui, mis Linda.

Jis pakilo, palydėjo merginą ir uždaręs duris vėl sėdo už stalo ir užsirūkė.

— Fu... Velniškai nemalonus darbas, a? Jautiesi esąs visiškas niekšas, klausinėdamas mažylės apie tėvo ir pamotės santykius. Tai lygiai tas pats, lyg būčiau prašęs jos pagalbos, verždamas kilpą ant tėvo kaklo. Ką gi, reikia. Žmogžudystė visada yra žmogžudystė. Linda gali nemažai žinoti. Apskritai aš patenkintas, nors nieko esmingo ji nepasakė.

— Man irgi taip pasirodė, — sumurmėjo mažasis belgas.

— Žinote ką, mesjė Puaro? — tarė Vestonas atsikosėdamas. — Nuėjote, ko gera, per toli... Pirštai įsminga į minkštą gyvą audinį!.. Ar reikėjo merginai pakišti tokias mintis?

Erkiulis Puaro atidžiai pažvelgė į jį.

— Aha... Manote, kad pakišau merginai tokias mintis? — sumurmėjo jis.

— O ar ne taip? — nustebo pulkininkas ir, kai Puaro mįslingai palingavo galvą, ramiai pakeitė temą. — Eikime toliau.

— Iš mis Lindos išgirdome labai mažai. Be misis Redfern alibi patvirtinimo, daugiau nieko. Jeigu jos kartu buvo nuo pusės vienuolikos iki be ketvirčio dvylika, Kristina iškrinta iš įtariamųjų sąrašo. Pavydi, gana įtartina žmona nueina nuo scenos.

— Nuo misis Redfern įtarimas nukrinta dėl kitos, svarbesnės, priežasties, — tarė Puaro. — Mano nuomone, ji negalėtų pasmaugti žmogaus ir dėl fizinių, ir dėl psichinių duomenų. Ši moteris gal labiau šaltakraujiškesnė negu nenuramdoma, galinti būti ištikima ir atsidavusi, bet ne liepsningai meilei ir aistrai. O svarbiausia, jos rankos pernelyg mažos ir trapios.

— Pritariu, mesjė, — tarė Kolgeitas. — Misis Redfern atpuola. Daktaras Nizdonas pranešė, kad auka pasmaugta stipriomis ir didelėmis rankomis.

— Dabar, manau, mums reikia pasimatyti su Redfernu, — nutarė Vestonas. — Manau, jis jau atsigavo po sukrėtimo.

3 skyrius

Iš tikrųjų, Patrikas Redfernas jau atsigavo. Jis atrodė išblyškęs, sulysęs ir netikėtai labai jaunas, bet buvo susikaupęs.

— Jūsų vardas Patrikas Redfernas? Adresas: Krosgeitsas, Seldonas?

— Taip.

— Ar seniai jūs pažįstami su misis Maršal?

— Trys mėnesiai, — trumpai padvejojęs, atsakė Patrikas.

— Kapitonas Maršalas sakė, kad su jo žmona susitikote

kažkokiame vakarėlyje, — tarė Vestonas. — Jūs patvirtinsite tai?

— Taip... panašiai.

— Kapitonas Maršalas manė, kad iki susitikimo čia jūs pažinojote vienas kitą paviršutiniškai. Sutinkate su tuo?

Patrikas Redfernas vėl akimirką dvejojo.

— Na... Ne visai, — atsakė jis. — Tiesą sakant, dažnai ją sutikdavau įvairiomis aplinkybėmis.

— Ir vyras to nežinojo?

— Neturiu supratimo, — šiek tiek paraudęs atsakė Redfernas.

— O ar jūsų žmona žinojo apie tuos susitikimus? — pažeminęs balsą, paklausė Erkiulis Puaro.

— Atrodo, aš pasidalijau su žmona, kad susipažinau su garsiąja Arlena Stiuart.

— Bet jūsų žmona nežinojo, kaip dažnai jūs susitikdavote? — mygo mažasis belgas.

— Na, galbūt ne.

— Susitikimą čia jūs suderinote su misis Maršal? — paklausė policijos komisaras.

Kurį laiką Redfernas tylėjo. Paskui gūžtelėjo pečiais.

— Ką gi, anksčiau ar vėliau viskas paaiškės, — pradėjo jis. — Negudrausiu. Aš ėjau iš proto dėl šios moters... Buvau ją beprotiškai įsimylėjęs... jeigu norite žinoti. Ji norėjo, kad atvažiuočiau čia. Iš pradžių prieštaravau, paskui nusileidau. Aš... atleiskite, viską padaryčiau, ko ji paprašytų... Ji turėjo didelį poveikį žmonėms...

— Jūs piešiate tikrą tos moters paveikslą, — įsiterpė Erkiulis Puaro. — Tai buvo Circija. Amžina Circija!

— Vyrus ji paversdavo kiaulėmis, — su kartėliu pripažino Patrikas Redfernas. — Taip! Būsiu atviras su jumis. Kaip slėpti? Vardan ko? Kaip jau minėjau, dėl tos moters ėjau iš proto. Ar ji mane mylėjo? Nežinau. Jeigu tikėtum jos žodžiais, taip. Bet įtariu, kad ji iš tų moterų, kurios nustoja domėtis vyru nuo tada, kai užvaldo jo sielą ir kūną. Ji gerai žinojo,

kad užkariavo mane. Šiandien rytą, kai radau ją negyvą paplūdimyje, man tarsi kas kuolu būtų trenkęs per galvą. Mane ištiko šokas.

— O dabar? — metė mažasis belgas ir palinko į priekį.

Redfernas pažiūrėjo jam tiesiai į akis.

— Pasakiau jums tiesą, — atsakė jis. — Bet norėčiau žinoti, kas iš tos tiesos gali būti žinoma publikai? Visa tai negalėjo turėti ryšio su Arlenos mirtimi ir, jeigu iškiltų į viešumą, būtų smūgis mano žmonai. Žinau, žinau! — gyvai pridūrė jis. — Galvojate, kad iki šiol mažai ja rūpinausi. Ir jūs turbūt teisūs. Bet prašau tikėti manimi, nuoširdžiai ir iš tikrųjų myliu tik savo žmoną.

Patrikas Redfernas vėl gūžtelėjo pečiais.

— Tai buvo beprotystė, — tęsė jis. — Aptemimas. O Kristina — visai kas kita. Kristina — tikra. Ir nors kartais elgdavausi su ja blogai, bet iš tikrųjų žinodavau, kad ji man vienintelė. — Jis padarė pauzę, atsiduso ir patetiškai pridūrė: — Labai norėtųsi, kad patikėtumėte mano žodžiais!

— Aš jumis tikiu, — tarė Puaro. — Taip, taip! Aš iš tikrųjų jumis tikiu!

Redfernas dėkingai pažvelgė į jį.

— Dėkoju.

Prašneko pulkininkas Vestonas:

— Užtikriname jus, jeigu paaiškės, kad jūsų ryšys su misis Maršal neturėjo nieko bendra su žmogžudyste, šio klausimo nenagrinėsime per kvotą ir teisminį bylos nagrinėjimą. Be jūs, matyt, nesuprantate, kad jūsų... jūsų intymus ryšys su misis Maršal galėjo turėti tiesioginę įtaką jos likimui. Suprantate, galėjo būti nusikaltimo motyvas.

— Nusikaltimo motyvas? — nustebo Redfernas.

— Taip. Tarkime, kad kapitonas Maršalas nežinojo apie... apie šią istoriją. Sakykime, kad netikėtai jis padarė atradimą...

— Dieve mano! Jūs galvojate, kad jis sužinojo ir... ir nužudė savo žmoną?

— O ar jums niekada neateidavo į galvą mintis apie tokią atomazgą? — sausai paklausė policijos komisaras.

— Keistas dalykas... — atsakė Redfernas, palingavęs galvą. — Nieko panašaus man niekada neateidavo į galvą. Matote, Maršalas toks ramus žmogus... Aš... Ne! Tai neįmanoma!

— Kaip apskritai misis Maršal elgėsi su vyru? — klausinėjo Vestonas. — Ar buvo ji... susirūpinusi tuo, kad jis gali kažką sužinoti? Ar jai buvo vis tiek?

— Ji šiek tiek nervinosi, — lėtai prašneko Redfernas. — Jai norėjosi, kad vyras nieko neįtartų.

— Ar jums nesusidarė įspūdis, kad ji jo bijo?

— Bijo? Ne... To nepasakyčiau.

— Atleiskite, misteri Redfernai, — dar kartą įsiterpė Erkiulis Puaro. — Ar jūs niekada negalvojote apie skyrybas?

— Ak, ne, — atsakė Patrikas. — Mes su Arlena Maršal niekada ta tema nekalbėjome. Juk buvo Kristina... Suprantate, mesjė? Ir Arlenai panaši mintis nebuvo atėjusi į galvą. Ją tenkino santuoka su Maršalu. Juk jis stambi žuvelė! — Patrikas netikėtai šyptelėjo. — Dvaras... ir visokie tokie dalykai... na ir dideli pinigai. Manyje ji niekada nematė kandidato į vyrus, — tęsė jis. — Aš buvau vienas iš jos meilužių plejados... kažkuo, su kuriuo lengva prastumti laiką. Aš ir anksčiau tai puikiai supratau, bet, keistas dalykas, tai neatvėsino mano jausmų.

Patriko Redferno balsas sudrebėjo, jis nutilo ir kurį laiką sėdėjo giliai susimąstęs.

— Misteri Redfernai, — paklausė pulkininkas Vestonas, — ar buvote paskyręs pasimatymą su misis Maršal šiandien rytą?

— Ne, — atsakė jis šiek tiek sutrikęs. — Tai sunku pavadinti "paskirtu pasimatymu". Mes paprastai susitikdavome paplūdimyje ir drauge irstydavomės valtimi.

— Jūs nustebote, kai rytą ji neatėjo?

— Taip, labai. Nieko nesupratau.

— Ką pagalvojote?

— Negaliu paaiškinti, ką galvojau. Vis laukiau, kad ji ateis.

— Tarkime, kad misis Maršal su kažkuo susitarė susitikti kitoje vietoje. Nenumanote, kas tai galėtų būti?

Patrikas Redfernas žvilgtelėjo į pulkininką Vestoną ir papurtė galvą.

— Kur vykdavo jūsų pasimatymai su misis Maršal? — nuskambėjo dar vienas klausimas.

— Kartais susitikdavome Žuvėdrų užutėkyje, visada po pusiaudienio. Matote, tuo laiku ten nėra saulės, nėra žmonių. Ten buvome susitikę keletą kartą.

— O kitame, Elfo, užutėkyje?

— Nė karto. Elfo užutėkis yra vakarinėje dalyje ir po pusiaudienio labai saulėtas. Viešbučio svečiai mielai ten plaukia valtimis ir plaustais. Mes nerizikuodavome susitikinėti ten ryto valandomis. O po pietų vieni eina miegoti, kiti išsivaikščioja kas kur. Suprantate?..

Pulkininkas Vestonas linktelėjo. Patrikas Redfernas tęsė:

— Po vakarienės, jeigu būdavo geras oras, drauge su visais eidavome pasivaikščioti.

— Na... taip, — sumurmėjo Puaro.

Patrikas klausiamai pažiūrėjo į jį.

— Panašu, — pasakė policijos komisaras, — kad jūs nepadėsite mums įminti mįslės, kodėl misis Maršal šiandien rytą išplaukė į Elfo užutėkį.

— Nesuprantu! Tai visai nepanašu į Arleną.

— Kas nors iš gerų misis Maršal pažįstamų lankėsi šiuose kraštuose?

— Bent aš tokių nežinau... Ne, aš iš tikrųjų įsitikinęs, kad Arlena neturėjo pažįstamų, kurie būtų apsistoję kur nors netoliese.

— O dabar, misteri Redfernai, minutėlei prašau dėmesio, — tarė Vestonas. — Misis Maršal jūs susitikdavote Lon-

done. Turėjote susitikti ir jos aplinkos žmonių. Ar žinote, kad kas nors jautė jai kokius nors jausmus? Na, pavyzdžiui, gal girdėjote apie... apie meilužį, kurio vietą užėmėte jūs?

Redfernas patylėjo. Paskui bejėgiškai skėstelėjo rankomis.

— Patikėkite, — tarė jis, — nieko panašaus neateidavo man į galvą.

Kurį laiką visi tylėjo. Pulkininkas Vestonas barbeno pirštais į stalą.

— Turime tris galimybes, — pagaliau tarė jis. — Nežinomas žudikas... maniakas... atsitiktinai atsidūrė kaimynystėje... tai gana neįtikėtina.

— Tačiau įtikinamesnė negu kitos versijos, — greitai pertraukė jį Patrikas Redfernas.

Vestonas palingavo galvą.

— Tai nepanašu į žmogžudystę negyvenamoje saloje. Elfo užutėkis sunkiai pasiekiamas. Tas, kuris padarė nusikaltimą, turėjo atplaukti ten valtimi arba damba prasibrauti į salą, aplenkti viešbutį, o paskui uolėtu šlaitu ir takeliu išeiti į paplūdimį. Atsitiktiniam žudikui abu šie keliai netinka.

— Jūs užsiminėte apie tris galimybes, — priminė Patrikas Redfernas.

— Taip... "Linksmojo Rodžerio" viešbutyje gyvena dvi asmenybės, galėjusios trokšti Arlenos mirties. Visų pirma, jos vyras. Antra, jūsų žmona.

Patrikas Redfernas išpūtė akis ir nustebęs įsispoksojo į policijos komisarą.

— Mano žmona? Kristina?! Jūs manote, kad Kristina gali būti įpainiota į šį reikalą? — Jis pašoko ir skubiai, rydamas žodžius, ėmė rėkti: — Ne! Jūs išprotėjote! Neįmanoma! Tai juokinga!

— Tačiau, misteri Redfernai, pavydas — labai stiprus motyvas, — papriekaištavo Vestonas. — Pavydi moteris gali nekontroliuoti savęs.

— Bet ne Kristina! — įtikinamai sušuko Patrikas. — Dar ko! Tai ne ji... Ji buvo nelaiminga, sutinku... Bet... Bet ji

nėra žiauri.

Puaro patenkintas linktelėjo galvą. "Nėra žiauri". Tuos pačius žodžius ištarė Linda Maršal.

— Galų gale tai absurdas, — tęsė Patrikas Redfernas. — Arlena buvo dvigubai stipresnė už Kristiną. Abejoju, ar Kristina galėtų pasmaugti mažą kačiuką, o čia moteris, tokia stipri ir vikri kaip Arlena! Na ir Kristina nė už ką nenusileistų laiptais į paplūdimį. Ji bijo erdvės... Taip pat... Ne! Šitas įtarimas — gryna fantazija.

Pulkininkas Vestonas pasikrapštė ausį.

— Turbūt, — pasakė jis. — Tokia istorijos traktuotė mažai įtikėtina. Pripažįstu. Bet matote, visų pirma turime atkreipti dėmesį į visus galimus nusikaltimo motyvus.

4 skyrius

Kai Patrikas Redfernas išėjo iš kambario, Vestonas vos šypsodamasis tarė:

— Aš nemaniau, kad vaikinui reikėjo pasakyti apie žmonos alibi. Norėjau paklausyti, ką jis pasakys. Stipriai jį tai sukrėtė, a?

— Jo argumentai tokie pat tvirti kaip ir alibi, — tyliai pasakė Puaro.

— Žinoma. Ji negalėjo to padaryti dėl savo fizinių duomenų. Kapitonas Maršalas — kitas reikalas. Bet panašu, kad ir jis niekuo dėtas.

— Atleiskite, ponas pulkininke, — inspektorius Kolgeitas tyliai ir mandagiai kostelėjo. — Mes jau galvojome apie kapitono Maršalo alibi. Bet jeigu visapusiškai viską išnagrinėsime, laiškus jis galėjo parašyti anksčiau.

— Gera mintis! — pritarė Vestonas. — Reikės patikrinti...

Jis nebaigė kalbėti, nes į kambarį įėjo Kristina Redfern.

Kaip visada, ji atrodė rami ir santūri. Ji vilkėjo teniso suknelę ir šviesiai mėlyną megztinį — drabužis jai labai tiko,

atspindėdamas jos pastelinį, kiek blyškoką grožį. "Tačiau, — pagalvojo Erkiulis Puaro, — šios moters veide nėra nei kvailumo, nei silpnumo. Greičiau ryžtas, pasiaukojimas ir sveika nuovoka". Ir jis pritariamai linktelėjo galva.

Pulkininkas Vestonas pagalvojo: "Simpatiška moteris. Galbūt kiek bespalvė, bet ir taip per daug gera tam flirtuojančiam asilui. Ką gi, vaikinas jaunas. Kiekvieną iš mūsų kokia nors moteris nors kartą gyvenime turi padaryti kvailiu".

— Prašom sėstis, — tarė jis. — Mes jus kviečiame tik dėl formalumo. Mums reikia, misis, nustatyti, ką šiandien rytą veikė viešbučio gyventojai. Tai būtina tardymui.

— Suprantu, — užtikrintai ir nedvejodama atsakė Kristina Redfern. — Nuo ko turiu pradėti?

— Nuo pat ankstyvo ryto, madam, — tarė Erkiulis Puaro. — Jūs atsikėlėte ir... kas toliau?

— Minutėlę... Reikia pagalvoti... Eidama pusryčiauti, užsukau į Lindos Maršal kambarį, norėdama jai pasiūlyti nueiti į Žuvėdrų užutėkį. Dešimtą trisdešimt buvome sutarusios susitikti vestibiulyje.

— Prieš pusryčius nesimaudėte? — paklausė Puaro.

— Ne. Tai būna retai, — atsakė ji šypsodamasi. — Man patinka gerai įšilęs vanduo. Aš baisi šaltmirė.

— Bet jūsų vyras rytais maudosi?

— Taip. Beveik kiekvieną dieną.

— O misis Maršal?

Kristinos Redfern balsas pasikeitė. Jis suskambo aštriai, šaltai:

— O ne! Misis Maršal priklausė toms būtybėms, kurios turi įprotį pasirodyti publikai tik prieš vidurdienį.

— Atleiskite, madam, — pasakė mažasis belgas tarsi netikėtai staiga susirūpinęs. — Aš jus nutraukiau... Jūs sakėte, kad įėjote į Lindos Maršal kambarį. Kuri buvo valanda?

— Tuojau... Pusę dešimtos... Ne, turbūt kiek vėliau.

— Mis Maršal jau buvo atsikėlusi?

— Taip. Ji jau buvo beišeinanti.

— Beišeinanti?

— Taip. Ji pasakė, kad maudėsi. — Kristina atsakė su tokia susirūpinimo gaidele, kad Puaro net šiek tiek nustebo.

— O paskui? — paklausė Vestonas.

— Nuėjau pusryčiauti.

— O po pusryčių?

— Grįžau į savo kambarį pasiimti etiudinės ir piešimo reikmenų. Paskui išėjau iš viešbučio.

— Jūs ir Linda Maršal?

— Taip.

— Kuri buvo valanda?

— Atrodo, pusė vienuoliktos.

— Ką veikėte toliau?

— Nuėjome į Žuvėdrų užutėkį. Žinote jį? Toks mažas užutėkis rytinėje salos dalyje. Įsitaisėme ten. Aš piešiau. Linda deginosi.

— Ilgai ten buvote?

— Iki be ketvirčio dvylika. Dvyliktą turėjau žaisti tenisą. Suprantama, reikėjo pasiruošti.

— Turėjote laikrodį?

— Ne... O laiko paklausiau Lindos.

— Aišku. O kas buvo toliau?

— Susidėjau piešimo reikmenis ir nuėjau į viešbutį.

— O madmuazel Linda? — paklausė Puaro.

— Linda? Ji norėjo išsimaudyti.

— Jūs įsitaisėte netoli jūros?

— Netoli potvynio linijos, beveik po uolomis. Vietą pasirinkome tokią, kad aš būčiau pavėsyje, o Linda — saulėje.

— Kai ėjote iš paplūdimio, Linda Maršal įbrido į vandenį? — kamantinėjo mažasis belgas.

Kristina suraukė antakius, tarsi stengdamasi atmintyje atgaivinti įvykių nuoseklumą.

— Tuojau... tuojau... Ji nubėgo paplūdimiu į jūros pusę... Taip! Kai ropščiausi takeliu aukštyn per uolas, išgirdau vandens pliuškenimą.

— Jūs įsitikinusi, kad Linda įbrido į jūrą?
— Taip, — atsakė ji ir nustebusi pažvelgė į detektyvą.
Pulkininkas Vestonas taip pat pažiūrėjo į jį
— Prašom, misis Redfern, kas buvo toliau?
— Grįžau į viešbutį, persirengiau ir nuėjau į kortus, kur jau rinkosi partneriai.
— Išvardykite juos.
— Kapitonas Maršalas, misteris Gardeneris ir mis Darnlėj. Sužaidžiau du setus. Kai grįžome į viešbutį, atėjo pranešimas apie... apie... misis Maršal.
Erkiulis Puaro palinko į priekį.
— Aišku... atėjo pranešimas... — tarė jis. — Ir jūs, madam, ką pagalvojote?
— Ką pagalvojau? — pakartojo ji, o jos veide atsirado nepasitenkinimas; matyt, klausimas ją suglumino.
— Taip, būtent ką?
— Tai... Tai siaubingas įvykis, — lėtai atsakė Kristina Redfern.
— Suprantama. Jus tai sukrėtė. Suprantu, madam. Bet ką žmogžudystė reiškė jums asmeniškai? — paklausė Erkiulis Puaro.
Ji metė į seklį greitą, maldaujamą žvilgsnį. Mažasis belgas suprato ir atitinkamai sureagavo.
— Aš kreipiuosi į jus, madam, kaip į inteligentišką žmogų, apdovanotą sveika nuovoka, į žmogų, blaiviai vertinantį visus dalykus. Per tą laiką, kurį buvote čia, jūs turėjote susidaryti savo nuomonę apie misis Maršal, nusistatyti sau tos moters tipą.
— Manau, sunku nesusidaryti nuomonės, jeigu gyveni viešbutyje, — atsakymas buvo atsargus.
— Suprantama, — pritarė žinomas detektyvas. — Tai neišvengiama. Taigi, aš klausiu, madam, ar jus smarkiai sukrėtė Arlenos Maršal mirtis?
— Aš turbūt suprantu, kur sukate, — tvirtai atsakė ji. — Ne. Galbūt nestipriai... Sukrėsta — taip, bet ne apstul-

binta. Tokio tipo, kaip misis Maršal, moterys...

— Tokio tipo moterys, — pasigriebė Erkiulis Puaro, — galėjo, jūsų nuomone, taip žūti. Tiesa, madam? Tai reikšmingiausi, panašiausi į tiesą žodžiai, šiandien nuskambėję šiame kabinete. O dabar, atmetusi asmeninius jausmus, pasakykite, kokios jūs nuomonės apie velionę?

— Ar dabar reikia gvildenti šį klausimą? — paklausė Kristina.

— Manau, madam, reikia, — atsakė Erkiulis Puaro.

Baltą Kristinos odą išmušė raudonis. Iš po šaltakraujiškumo ir ramybės kaukės trumpam šmėkštelėjo primityvios moters atvaizdas.

— Ką galiu pasakyti? Gal tik tiek, kad, mano nuomone, ta moteris buvo praradusi išdidumo jausmą! Nedarė nieko, kad pateisintų savo egzistavimą. Ji neturėjo nei širdies, nei smegenų. Galvojo tik apie vyrus ir apdarus. Jos egzistavimą pavadinčiau nenaudingu, parazitišku! Manau... Ne! Aš įsitikinusi, vyrams ji buvo patraukli, ir tai tai jos gyvenime turėjo prasmę. Ir todėl aš iš tikrųjų nebuvau apstulbusi... nenustebau dėl jos apgailėtinos baigties. Ji priklausė tai rūšiai moterų, kurios gali būti įpainiotos į įvairiausius bjaurius dalykus, susijusius su šantažu, laukiniu pavydu, nusikaltimais... Juk ją valdė žemiausi instinktai.

Kristina Redfern, sunkiai kvėpuodama, nutilo. Jos trumpa viršutinė lūputė vos buvo pasikėlusi, išreikšdama pasibjaurėjimą. Pulkininkas Vestonas pagalvojo, kad Arlenai Stiuart sunku būtų rasti ryškesnį kontrastą už Kristiną Redfern. Jam net toptelėjo į galvą, kad jeigu jūs vedęs Kristiną Redfern, atmosfera aplink darosi tokia rafinuota, kad kur kas žemiškesnė Arlena Stiuart turėtų būti jums ypatingai žavi... Iš to, ką pasakė Kristina Redfern, policijos komisarą labiausiai apstulbino ir patraukė dėmesį vienas žodis. Jis palinko į priekį ir paklausė:

— Atleiskite, misis, kodėl, kalbėdama apie Arleną Maršal, pavartojote žodį “šantažas”?

Septintoji dalis

1 skyrius

Kristina pažvelgė į jį nustebusi, tarsi nesuprasdama, ko jos klausia.

— Tikriausiai todėl, kad Arleną Maršal šantažavo, — atsakė ji.

— Kaip? Jūs žinote, kad ją šantažavo? — rimtai paklausė pulkininkas Vestonas.

Kristina vėl truputį paraudo ir, sukaupusi visas pastangas, atsakė:

— Atvirai sakant, žinau... atsitiktinai išgirdau.

— Būkit maloni, patikslinkite.

Kristina Redfern dar labiau paraudo.

— Matote... Neketinau klausytis. Tai įvyko savaime... Prieš dvi... Ne! Prieš tris dienas, vakare. Mes žaidėme bridžą... Prisimenate? — atsisuko į Puaro. — Buvo mano vyras ir aš, mesjė Puaro ir mis Darnlėj. Tuo metu aš nežaidžiau. Kambaryje buvo nepaprastai tvanku, ir aš pro stiklines duris išsmukau laukan, norėdama įkvėpti gryno oro. Aš nusileidau į paplūdimį ir išgirdau tylų pokalbį. Vieną balsą — Arlenos Maršal — pažinau iš karto. "Nereikia manęs spausti. Visų pinigų iš karto negausiu. Vyras gali ką nors įtarti". Vyriškas balsas atsakė: "Tik be išsisukinėjimų. Pinigus šen!" Arlena į tai: "Tu, bjaurus šantažiste!" O jis: "Gal ir niekšas, bet tu, mieloji, užmokėsi".

Kristina padarė trumpą pauzę.

— Aš pasukau atgal, o po minutės misis Maršal greitai, beveik bėgte, praėjo šalia. Aš pamaniau... kad ji labai išgąsdinta, išmušta iš pusiausvyros.

— O vyriškis? — paklausė Vestonas. — Žinote, kas tai

buvo?

Kristina Redfern palingavo galvą.

— Jis kalbėjo tyliai. Aš vos supratau žodžius.

— Jo balsas jums nepasirodė panašus į kurio nors pažįstamo balsą?

Ji vėl susimąstė, bet dar kartą neigiamai papurtė galvą.

— Ne. Balsas žemas, šiek tiek prikimęs... Toks... Toks balsas gali būti kieno tik nori.

— Dėkoju jums, misis, — tarė pulkininkas.

2 skyrius

Kristina Redfern uždarė duris. Inspektorius Kolgeitas pagyvėjo.

— Pagaliau jau šis tas! — sušuko jis.

— Taip manote? — paklausė Vestonas.

— Na, manau, sere, kad iš to galime kai ką išpešti. Kažkas iš viešbučio gyventojų šantažavo ledi.

— Bet vietoj niekingo šantažisto su gyvenimu atsisveikino jo auka, — sumurmėjo Erkiulis Puaro.

— Taip, čia kažkoks nesusipratimas, pripažįstu, — pritarė inspektorius Kolgeitas. — Šantažistai neturi įpročio likviduoti šantažuojamuosius. Tačiau tai mums suteikia galimybę suprasti keistą misis Maršal elgesį šį rytą. Ji susitarė su tuo šantažistu ir norėjo, kad apie jų susitikimą nežinotų nei jos vyras, nei Redfernas.

— Iš tikrųjų galima paaiškinti ir taip, — pripažino Puaro.

— Dabar apie susitikimo vietą, — tęsė inspektorius. — Labai patogi. Misis Maršal išplaukia į jūrą valtimi. Tai visai natūralu, juk tai ji daro kiekvieną dieną. Ji apsuka salą ir įplaukia į Elfo užutėkį, kur iki vidurdienio nieko nebūna ir galima ramiai pasikalbėti, nesibaiminant pašalinių ausų.

— Žinoma, žinoma! — tarė Puaro. — Šis klausimas

sudomino ir mane. Vieta, kaip parodėte, pasirinkta ideali: nėra žmonių, pasiekti ją galima tik jūra arba uolose įtvirtintais metaliniais laiptais. Bet tuo reikalas nesibaigia. Didesnę paplūdimio dalį iš viršaus užstoja uolos atbraila. Ir dar. Apie tai sužinojau iš misterio Redferno. Tarp akmenų yra ola. Atrodo, įėjimą į ją rasti sunku, bet ten galėjo pasislėpti tas, kuriam reikėjo išlaikyti paslaptį.

— Taip, — atsiliepė Vestonas. — Tai Elfo ola. Kažką apie ją esu girdėjęs.

— Ir aš, — tarė Kolgeitas. — Bet daugelį metų ten nieko neatsitiko. Vertėtų pažvelgti į ją. Galbūt sužinosim kai ką nauja.

— Man atrodo, Kolgeitai, — pasakė pulkininkas, — kad jūs atspėjote pirmą mįslės dalį, tai yra kodėl misis Maršal pasirinko Elfo užutėkį. Dabar reikalinga antroji dalis: atsakymas į klausimą, kas ten jos laukė. Į meilužį jis nepanašus, na, o į šantažistą... O tai visai kitas reikalas! — Jis peržvelgė viešbučio gyventojų sąrašą. — Kelneriai, sodininkas, paplūdimio sargai nesiderina prie bendro vaizdo.

— Tai kas lieka? Gardeneris, tas amerikietis. Majoras Baris... Misteris Blatas... Na ir dvasiškis Stivenas Leinas.

— Galime drąsiai sutrumpinti sąrašą, — pasakė Kolgeitas. — Išbraukime iš jo amerikietį, ponas pulkininke. Jis visą laiką sėdėjo paplūdimyje. Tiesa, mesjė Puaro?

— Jo nebuvo keletą minučių, — atsakė mažasis belgas. — Buvo nuėjęs į viešbutį atnešti žmonai siūlų kamuolio.

— Tai nesiskaito, — tarstelėjo Kolgeitas.

— O kiti trys? — paklausė Vestonas.

— Majoras Baris, — pradėjo inspektorius, — išėjo iš viešbučio dešimtą, grįžo pusę dviejų. Pastorius Leinas atsikėlė dar anksčiau. Papusryčiavo aštuntą. Sakė, kad nori ilgiau pavaikščioti. Misteris Blatas jachta išplaukė pusę dešimtos.

— Išplaukė į jūrą jachta, — susidomėjęs pakartojo Vestonas.

— Tai tinka! — gyvai pasigriebė Kolgeitas. — Tiesa, ponas pulkininke?

— Matyt... Beje, nežinau... Dabar pakalbėsime su tuo majoru ir... Kas ten dar pas mus? Rozamunda Darnlėj, — tarė jis, pažvelgęs į sąrašą. — Mis Briuster, drauge su Redfernu radusi lavoną... — Kas tai per žmogus, Kolgeitai?

— Protinga, ponas pulkininke, rami.

— Jos požiūris į žmogžudystę? Mis nieko nesakė?

Inspektorius neigiamai papurtė galvą.

— Manau, ponas pulkininke, — tarė jis, — kad ji nieko naujo nepasakys. Bet privalome tuo įsitikinti. Ir dar tie amerikiečiai.

— Reikia apklausti visus, — patikslino policijos komisaras. — Velniai griebtų! Gal bent kas nors paaiškės dėl šantažo.

3 skyrius

Misis Gardener atėjo lydima vyro ir nepraleido progos išdėstyti smulkmenas.

— Tikiuosi, suprasite mūsų padėtį, ponas pulkininke Vestonai, — pradėjo ji. — Aš teisingai įsiminiau pavardę? Aš, ponas pulkininke Vestonai, išgyvenau gilų sukrėtimą, o mano vyrui labiau už viską rūpi mano sveikata. Todėl...

— Mano žmona labai jautri, — pertraukė ją misteris Gardeneris.

— ... Todėl jis man sako: “Būk rami, Keri. Aš, žinoma, eisiu su tavimi”. Tai nereiškia, kad mes negerbiame britų policijos darbo metodų... Daug girdėjau, kad britų policija elgiasi su žmonėmis labai pagarbiai, ir tikriausiai nesurastum simpatiškesnio ir geriau išauklėto už tą jaunuolį, atėjusį pas mus, kai “Savojos” viešbutyje prapuolė mano apyrankė, bet, tiesą sakant, ji neprapuolė, o aš pati padėjau ne ten, kur reikia, juk labai bjauru, kai žmogus nuolat skuba ir lengvai pamirš-

ta, kur ką paliko... — Dama padarė pauzę, delikačiai atsiduso ir vėl pradėjo: — Ir dabar sakau ir net neabejoju, kad vyras man pritars, jog aš pasiryžusi padaryti viską, kad tik padėčiau britų policijai. Taigi, ponas pulkininke, prašau drąsiai manęs klausinėti apie viską, ką norėtumėt sužinoti...

Komisaras dar nespėjo praverti burnos, norėdamas kreiptis su prašymu, tačiau jam teko palaukti, nes misis Gardener tęsė:

— Taip mes šiandien kalbėjome su vyru. Tiesa, Odelai?

— Tiesa, brangioji, — pritarė misteris Gardeneris.

— Jūs abu visą rytą buvote paplūdimyje? — skubiai įsiterpė Vestonas.

— Taip, — patvirtino misteris Gardeneris, kuriam pirmą kartą pavyko aplenkti žmoną.

— Suprantu, — pridūrė misis Gardener. — Visą rytą sėdėjome paplūdimyje, o rytas buvo giedras ir ramus, kaip ir visi kiti, gal net ramesnis ir giedresnis, ir mums net į galvą negalėjo ateiti, kad netoli nuo mūsų, mažame atokiame paplūdimyje, galėjo įvykti tokia piktadarystė.

— Jūs šiandien matėte misis Maršal?

— Ne, nematėme. Aš net paklausiau vyro: "Odelai, kur galėjo dingti misis Maršal?" Vos spėjau paklausti, ir tuojau pat atėjo jos vyras ir ėmė dairytis, o paskui pasirodė tas jaunas malonus žmogus, misteris Redfernas, jis buvo labai susijaudinęs ir ilgai sėdėjo paplūdimyje ir žiūrėjo į visus piktomis akimis. O aš pamaniau, kodėl, turėdamas tokią gražią ir malonią žmoną, jis laksto paskui tą siaubingą moterį? Juk aš nuo pirmos minutės buvau įsitikinusi, kad tai baisi moteris. Tiesa, Odelai?

— Tiesa, brangioji.

— Apskritai nesuprantu, kodėl ją vedė tas simpatiškas kapitonas Maršalas, juk jis augančios, labai mielos dukters tėvas ir tarsi nesuprastų, kad tokia bloga įtaka labai svarbi jaunoms merginoms. Misis Maršal vis dėlto buvo labai neat-

sakinga, neišauklėta, taip sakant, žemų instinktų. Jeigu kapitonas Maršalas gerai pamąstytų, tikriausiai vestų mis Darnlėj — ji puikios išvaizdos, gerų manierų ir apskritai ji žavi. Stebiuosi, ir turiu tai pripažinti, jos energija, su kuria ji ėmėsi darbo ir įkūrė mūsų dienomis žinomą firmą. Kad sulauktų tokios sėkmės, privalo turėti galvą ant pečių! Na ir pakanka tik žvilgtelėti į ją, kad suprastum: Rozamunda Darnlėj iš tikrųjų turi gerą galvą! Tokia asmenybė geba apmąstyti ir įgyvendinti bet kokį planą. Tiesa, aš taip stebiuosi, kad net sunku išreikšti. Štai ir vakar sakiau vyrui, kad iš karto matyti, kaip mis Darnlėj myli kapitoną Maršalą. Atrodo, net pavartojau žodžius — eina iš proto dėl jo. Tiesa, Odelai?

— Tiesa, brangioji.

— Atrodo, jie pažįstami nuo vaikystės, na ir kas žino, galbūt dabar, kai ši moteris nestovi jų kelyje, jų reikalai kuo puikiausiai susitvarkys. Aš, ponas pulkininke Vestonai, nesu atsilikusi ir, turite tai suprasti, nesmerkiu scenos kaip... Duodu žodį! Keletas mano artimiausių draugių — aktorės! Bet čia aš iš pat pradžių tvirtinau vyrui, kad šioje moteryje daug blogio. Na ir ką? Pasirodo, aš teisi.

Ji nutilo ir pergalingai apsidairė. Mažojo belgo lūpos suvirpėjo nuo vos pastebimos pašaipos, jo žvilgsnis susidūrė su greitu misterio Gardenerio juodų akių žvilgsniu.

— Dėkoju jums, misis, — su abejingumo gaidele balse tarė pulkininkas Vestonas. — Panašu, kad nieko svarbaus mums nepastebėjote.

— Nepastebėjome, ponas pulkininke, — šį kartą atsakė misteris Gardeneris. — Jaunasis misteris Redfernas beveik neatstodavo nuo misis Maršal, bet tai visi matė.

— O vyras? Ar, jūsų nuomone, jis tam prieštaravo?

— Kapitonas Maršalas — labai santūrus žmogus, — atsargiai atsakė misteris Gardeneris.

— Būtent! — patvirtino žmona. — Anglas iki kaulų smegenų.

4 skyrius

Šiek tiek apopleksiškame majoro Bario veide, atrodė, atsispindėjo prieštaringi jausmai. Senas kareivis stengėsi suteikti panašiai situacijai tinkamą prislėgtą veido išraišką, tačiau ji negalėjo įveikti nepadoraus susijaudinimo. Kalbėjo šiek tiek prikimusiu, astmatiniu balsu:

— Mielai jums padėsiu, žinoma, pagal galimybes. Bet apie tą istoriją aš nieko nežinau... Visiškai nieko! Suinteresuotų asmenų nepriskiriu savo pažįstamų ratui. Kadaise aš tiek prisibasčiau po pasaulį ir ilgai, suprantate, ponas pulkininke, buvau Rytuose. Ir galite būti tikras, kad po tiek tarnybos Indijos laivyne metų apie žmogaus esybę sužinosite viską, išskyrus tai, ko žinoti visai neverta.

Jis trumpam nutilo, atsikvėpė ir tęsė:

— Pasakysiu atvirai, šis reikalas man labai primena atsitikimą Simle. Buvo ten vienas tipas, vardu Robinsonas... Ne! Atrodo, Falkonė? Šiaip ar taip, jis tarnavo pulke Ist Viltse... Arba Nort Sarise?.. Ne, negaliu prisiminti, bet ne apie tai kalba. Ramus tipas, iki ausų pasinėręs į knygas, atrodė toks nuolankus, tikras ėriukas. Bet kartą vakare grįžo į namus, puolė žmoną ir, ponas pulkininke, — griebė ją už gerklės! Pasirodo, ji ištvirkavo su kažkokiu džentelmenu, ir jis, vyras, apie tai sužinojo. Vos neužmušė moters! Visi stebėjosi. Niekas nemanė, kad jis gali kažką panašaus padaryti.

— Tame jūs matote analogiją su misis Maršal mirtimi? — paklausė Erkiulis Puaro.

— Na... kaip čia jums pasakius... Misis Maršal taip pat rado pasmaugtą... Kažkas panašaus. Šitas tipas netikėtai pasiunta... Suprantate, a?

— Jūs įtariate kapitoną Maršalą?

— Atleiskite! — pasipiktino majoras Baris ir dar labiau paraudo. — Šito aš nesakiau! Apskritai nekalbu apie Maršalą. Tai aukščiausios klasės vaikinas: Iš manęs apie jį neišgirsite nė vieno blogo žodžio.

— Atsiprašau... — tyliai tarė Puaro. — Man pasirodė,

kad jūs turėjote galvoje audringą vyro reakciją...

— Ne... Ne! Turėjau galvoje tik tai, kad misis Maršal buvo daikčiukas su temperamentu. Argi ne taip? Vedžiojo už nosies tą jaunąjį Redferną kaip tik norėjo. O iki jo, žinoma, buvo kitų. Mane viena stebina! Žinote, kas? Faktas, kad vyrai visada akli. Žmogus mato, bet savo akimis netiki! Mato, kad vieni ar kiti džentelmenai sukasi apie jų žmonas, bet nemato, kaip žmonos koketuoja! Prisimenu vieną gražią moterį iš Punos. Vyrą ji pastatė į kvailą padėtį...

Pulkininkas Vestonas sujudėjo krėsle.

— Taip, taip... majore, — nutraukė jis šnekuolį. — Tačiau dabar mus domina faktai. Ar neatkreipėte dėmesio į ką nors, kas mums galėtų būti naudinga?

— Būsiu atviras, ponas pulkininke, nieko panašaus nepastebėjau. Kažkurią dieną po pietų mačiau jaunąjį Redferną Žuvėdrų užutėkyje... — Jis suokalbiškai prisimerkė, kimiai nusijuokė. — Pasakysiu jums, jie nuostabiai smaginosi! Bet ar policiją domina su tuo vaikinu susiję faktai? Cha-cha-cha!

— Šiandien rytą nematėte misis Maršal?

— Šiandien rytą aš nieko nemačiau. Išvykau į Sent Lu. Tai nesėkmė, a? Toje skylėje niekada nieko neįvyksta, o kai įvyko, manęs čia kaip tik nebuvo...

Majoro Bario balse suskambo nusivylimo gaidelės. Policijos komisaras tyliai pasufleravo jam:

— Išvykote į Sent Lu, kad...

— Išvykau, norėdamas paskambinti telefonu. Iš mūsų viešbučio nėra ryšio, o paštas Lezekum Bėjuje nepriklauso konfidencialioms įstaigoms.

— Pokalbis buvo slaptas?

— Ir taip, ir ne, — atsakė Baris ir vėl suokalbiškai prisimerkė. — Norėjau prisiskambinti artimam draugui ir paprašyti, kad už mane padalyvautų totalizatoriuje — pastatytų už vieną žirgą. Bet prisiskambinti nepavyko. Tai nesėkmė, a?

— Iš kur skambinote?

— Iš Sent Lu pašto kabinos. O grįždamas pasiklydau.

Velniai griebtų tuos painius keliukus! Tiek laiko praradau. Grįžau namo tik prieš pusvalandį.

— Su kuo nors kalbėjotės Sent Lu? Galbūt susitikote ką nors iš pažįstamų?

Majoras Baris vėl nusijuokė:

— Jums reikia žinoti, ar turiu alibi? A? Man tai neatėjo į galvą. Sent Lu mačiau penkiasdešimt tūkstančių žmonių, bet vargu ar kuris nors iš jų pažįstamas man.

— Mūsų pareiga klausinėti apie viską, majore, — paaiškino Vestonas.

— Teisingai, teisingai! Į mane galite kreiptis bet kada. Su dideliu malonumu pasiryžęs tarnauti. Velionė buvo puiki moteris. Mielai padėčiau jums sugauti tą bjaurybę, kuri tai padarė. “Žmogžudystė atokiame paplūdimyje”. Tarsi jau esu matęs tokias laikraščių antraštes. Prisimenu...

Bet inspektorius Kolgeitas nutraukė pasakojimą ir palydėjo šnekų majorą link durų.

— Sunku bus ką nors sužinoti Sent Lu, — tarė grįžęs į pirmykštę vietą. — Vis dėlto sezono įkarštis.

— Štai štai, — atsiliepė policijos komisaras. — Bet negalime nekreipti į jį dėmesio, nors abejoju, ar jis įpainiotas į tą reikalą. Dešimtys tokių senų nuobodžių žmonių bastosi po pasaulį. Prisimenu nuo savo tarnybos laikų. Gerai, Kolgeitai, palikime majorą Barį. Prašau patikrinti, kurią valandą jis išvairavo automobilį iš garažo, kiek įsipylė benzino... Na ir visa kita. Teoriškai jis galėjo pasistatyti automobilį kokioje nors nuošalioje vietoje ir pėsčiomis grįžti į Elfo užutėkį. Bet tai, mano nuomone, beveik neįvykdoma. Rizika, kad kas nors gali pamatyti, per daug didelė.

— Nebūtinai, — paprieštaravo Kolgeitas. — Šiandien karšta, vadinasi, čia knibžda ekskursiniai autobusai. Jie pradėjo važiuoti jau nuo pusės dvyliktos. Didžiausias potvynis būna septintą ryto, o labiausiai vanduo atslūgsta pirmą dienos. Mus dominančiu laiku damba ir smėlis aplink buvo pilni žmonių.

— Taip, — pritarė pulkininkas. — Bet jis, eidamas damba, turėjo praeiti pro viešbutį.

— Nebūtinai, — pakartojo Kolgeitas. — Jis iš karto galėjo pasukti takeliu, einančiu per uolėtą keterą.

Vestonas abejodamas palingavo galvą.

— Gali būti... — tarė jis. — Bet aš vis dėlto manau, kad kažkas jį turėjo matyti. Beveik visi viešbučio gyventojai tuo metu buvo paplūdimyje. Tiktai misis Redfern ir jaunoji Maršal buvo Žuvėdrų užutėkyje. Na, o takelio, apie kurį kalbėjome, pradžia matyti tik iš nedidelio kambario, ir mažai tikėtina, kad kažkas kaip tik tuo metu galėjo žiūrėti pro langą. Be to, asmuo, kuris buvo tuo suinteresuotas, turėjo patekti į viešbutį, praeiti vestibiulį ir nepastebimai grįžti. Majoras Baris, aišku, negalėjo tikėtis, kad jo nepastebės.

— Salą jis galėjo apiplaukti valtimi, — tarė Kolgeitas.

— Tai jau labiau tikėtina, — pritarė pulkininkas. — Jeigu kur netoliese buvo valtis, jis galėjo palikti automobilį, atplaukti į Elfo užutėkį, pasmaugti moterį, grįžti prie automobilio ir atvežti mums istoriją apie kelionę į Sent Lu ir apie tai, kad, grįždamas atgal, pasiklydo, istoriją, kurią sunku paneigti.

— Teisingai, ponas pulkininke.

— Prašau jūsų, Kolgeitai, tuo užsiimti, kruopščiai apieškoti apylinkes. Jūs galų gale žinote, ką daryti. O dabar pasikalbėsime su mis Briuster.

5 skyrius

Emilija Briuster nieko naujo nepridūrė. Kai ji baigė savo pasakojimą, pulkininkas Vestonas paklausė:

— Jūs, mis, nežinote nieko, kas galėtų būti mums naudinga?

— Nieko, — ryžtingai atsakė ji. — Bjaurus reikalas. Tačiau tikiuosi, kad greitai jis bus išnarpliotas.

— Aš taip pat tikiuosi, — atsakė policijos komisaras.

— Tai turėtų būti nesunku, — pridūrė ji abejingai.

— Kodėl taip manote?

— Prašau man atleisti! Nenoriu jūsų mokyti. Aš tiesiog pagalvojau apie tai, kad reikalas gali būti nesunkus, kada į jį įpainiota tokia moteris.

— Jūs taip manote? — pusbalsiu paklausė Erkiulis Puaro.

— Suprantu, — su kartėliu tarė ji, — apie mirusius nieko, tik gerai. Bet negalima atmesti neginčijamų faktų... Tai buvo pikta moteris, pikta iki kaulų smegenų. Kad tuo įsitikintum, reikia šiek tiek pasiknaisioti jos neįdomioje praeityje.

— Jos nemėgote, mis? — tyliai paklausė detektyvas.

— Per daug apie ją žinojau, — trumpai metė ji. — Mano pusbrolis yra vedęs mis Erskin. Jūs, mesjė, tikriausiai girdėjote, kad senas, suvaikėjęs seras Robertas Erskinas dėl tos moters nuskriaudė savo šeimą ir paliko jai beveik visą savo turtą?

— O šeima... Matyt, priėmė tai liguistai? — įsiterpė pulkininkas Vestonas.

— Žinoma. Pats romanas buvo pakankamai skandalingas, o priedo penkiasdešimties tūkstančių svarų išreikalavimas rodo, kas per žmogus ji buvo. Galbūt tai nuskambės per daug rūsčiai, bet žinau, kad tokios kaip Stiuart, nenusipelno užuojautos. Štai dar ką žinau... Vienas jaunuolis, lengvabūdis ir lėbautojas visiškai pametė galvą dėl Arlenos Stiuart, ir ryšys su ja pastūmėjo jį ant bedugnės krašto. Su kažkokiomis akcijomis jis padarė aferą tik todėl, kad norėjo gauti jai pinigų, ir vos vos išvengė proceso. Šita moteris sutepdavo visus, su kuriais suartėdavo. Pakanka matyti, kaip ji vedė į pražūtį jaunąjį Redferną. Ne, atleiskite, gailesčio dėl jos mirties iš manęs nesulauksite. Nors gal būtų geriau, jei ji būtų nuskendusi ar nušokusi nuo stačios uolos. Būti pasmaugtai — nelabai malonus dalykas.

— Jūs manote, mis, kad nusikaltimo ištakų reikia ieškoti jos praeityje?

— Visiškai esu įsitikinusi!

— Ir kažkas nepastebimai prasibrovė iš žemyno?

— O kas galėtų jį pastebėti? Mes visi buvome pa-

plūdimyje. Jaunoji Maršal ir misis Redfern išėjo į Žuvėdrų užutėkį. Kapitonas Maršalas savo kambaryje rašė laiškus. Kas, velniai griebtų, galėjo jį pastebėti, išskyrus galbūt mis Darnlėj?

— Ką veikė mis Darnlėj?

— Sėdėjo ant uolos iškaltoje aikštelėje, kurią čia visi vadina Saulėtąja Atbraila. Misteris Redfernas ir aš matėme ją, kai valtis plaukė aplink salą.

— Gal jūs ir teisi, mis, — pasakė policijos komisaras.

— Tikrų tikriausiai teisi, — tvirtai atsakė ji. — Tokio abejotino elgesio moteris pati tampa raktu tyrimui. Jūs, mesjė, tikriausiai man pritarsite? — ji atsisuko į garsųjį detektyvą.

Erkiulis Puaro akimirką žiūrėjo į jos juodas, sąžiningas akis.

— O, taip! Neprieštaraudamas sutinku su tuo, ką jūs, mis, pasakojote. Arlena Stiuart — geriausias ir vienintelis raktas įminti jos mirties mįslę.

— Ir kas toliau?

Mis Briuster, tvirta ir šalta, drąsiai apžvelgė tris vyrus.

— Galite būti tikra, mis, — pasakė pulkininkas Vestonas, — mes nepraleisime nė vieno misis Maršal praeities liudytojo.

Emilija Briuster išėjo iš kambario.

6 skyrius

Inspektorius Kolgeitas patogiau įsitaisė prie stalo ir tarė:

— Bent ji tai įsitikinusi savo išvadomis. — Jis padarė trumpą pauzę. — Tam tikra prasme gaila, kad jos alibi šiandienai iki pusdienio — tvirtas. Jūs atkreipėte dėmesį, ponas pulkininke, į jos delnus? Stiprūs, a? Kaip vyro! Ji stipri moteris, stipresnė už bet kokį vyrą... — Jis dar akimirkai nutilo, paskui pažiūrėjo į mažąjį belgą. — O jūs, mesjė, įsitikinęs, kad ji nė per žingsnį nebuvo iš paplūdimio pasitraukusi?

Erkiulis Puaro palingavo galvą.

— Brangus inspektoriau, mis Briuster į paplūdimį išėjo anksčiau negu misis Maršal galėjo atsidurti Elfo užutėkyje. O paskui aš ją mačiau iki tol, kol neišplaukė valtimi su Redfernu.

— Tokiu atveju ji švari, — liūdnai atsiduso inspektorius Kolgeitas.

7 skyrius

Ir šį kartą Erkiulis Puaro su nuoširdžiu pasitenkinimu žiūrėjo į Rozamundą Darnlėj, kuri savo žavesiu papuošė net sausą žmogžudystės tyrimą. Ji atsisėdo priešais pulkininką Vestoną.

— Tikriausiai norėjote paklausti mano vardo ir adreso? — pradėjo ji. — Rozamunda En Darnlėj, modelių namų "Pasaulio rožė" savininkė, gyvenu Londone, Bruko gatvėje 22.

— Dėkoju. Ar nenorėtumėte, mis, papasakoti apie ką nors, galinčio mums padėti?

— Atrodo, ne.

— Ką jūs, mis, veikėte šiandien nuo devynių ryto?

— Pusryčiavau apie pusę dešimtos. Paskui grįžau į savo kambarį pasiimti skėčio ir knygos ir nuėjau į Saulėtąją Atbrailą. Buvo dvidešimt penkios minutės vienuoliktos. Be dešimt dvylika grįžau į viešbutį. Užlipau į savo aukštą, paėmiau raketę ir iki pietų žaidžiau tenisą.

— Vadinasi, jūs, mis, Saulėtojoje Atbrailoje buvote nuo pusės vienuoliktos iki be dešimties dvylika?

— Taip.

— Šįryt matėte misis Maršal?

— Ne.

— O iš viršaus, kai jos valtis plaukė į Elfo užutėkio pusę?

— Ne. Tikriausiai ji praplaukė anksčiau negu spėjau

pasiekti Saulėtąją Atbrailą.

— Ar nepastebėjote dar kokios nors valties?

— Ne. Aš skaičiau. Kartkartėmis atplėšdavau žvilgsnį nuo knygos, bet kai žiūrėdavau į jūrą, ji būdavo tuščia.

— Jūs nematėte ir valties, kuria plaukė mis Briuster ir misteris Redfernas?

— Nemačiau.

— Kiek man žinoma, su kapitonu Maršalu jūs pažįstami seniai?

— Taip, tai mano senas pažįstamas. Jo ir mano tėvai gyveno kaimynystėje, beveik greta. Bet mes nebuvome susitikę mažiausiai... dvylika metų.

— O misis Maršal pažinojote?

— Nė kiek.

— Kaip manote, mis, ar kapitono ir jo žmonos santykiai buvo geri?

— Pasakyčiau — net labai geri.

— Kapitonas Maršalas mylėjo savo žmoną?

— Tikriausiai. Bet ta tema nieko negaliu pasakyti. Kapitonas Maršalas laikėsi senamadiškų taisyklių, jis neturi įpročio pasakoti savo šeimyninių santykių.

— Jums patiko misis Maršal?

— Ne, — atsakė ji ryžtingai ir nedvejodama.

— Kodėl?

Mis Darnlėj lūpose šmėstelėjo vos pastebima pašaipėlė.

— Užtikrintai galiu tvirtinti, kad Alena Maršal nekėlė simpatijų silpnajai lyčiai. Moterys jos mirtinai nekentė ir neslėpė savo santykių. Bet aš ją mielai rengčiau, ji turėjo įgimtą skonį. Džiaugčiausi tokia kliente.

— Ar daug pinigų ji skirdavo drabužiams?

— Tikriausiai daug. Bet ji turėjo nemažą kapitalą, o ir kapitonas Maršalas taip pat turtingas žmogus.

— Gal girdėjote, mis, ar žinote iš kitų šaltinių, kad galbūt misis Maršal šantažavo?

Išraiškingame Rozamundos Darnlėj veide atsispindėjo

nuostaba.

— Šantažavo? Arleną?

— Klausimas jums pasirodė netikėtas?

— Taip... Šantažas kažkaip jai nelimpa.

— Negalimas?

— Viskas galima. Šios tiesos gyvenimas mus išmoko labai greitai. Bet aš nelabai gerai suprantu, kodėl reikėjo šantažuoti Arleną?

— Tarkim, kad buvo tam tikros aplinkybės, kurias misis Maršal norėjo nuslėpti nuo vyro. Jums tai neatrodo galima, mis?

— Na... galima... — Nuostabą pakeitė vos pastebima pašaipa. — Aš truputį suglumau, nes, ponas pulkininke, visiems buvo žinomas Arlenos gyvenimo būdas. Ji niekada neapsimesdavo esanti nepriekaištinga visais atžvilgiais.

— Kaip manote, ar vyras žinojo... apie... jos artimus santykius su kitais vyrais?

Rozamunda susiraukė. Paskui labai užtikrintai pradėjo:

— Nežinau, tiesą sakant, ką atsakyti... Iš pradžių man susidarė įspūdis, kad Kenetas Maršalas neturi jokių iliuzijų žmonos atžvilgiu, o priima ją tokią, kokia ji yra. Gal aš ir klystu.

— Jis ja tikėjo? Kaip manote?

— Iš kur aš galiu žinoti? — atsakė ji nusiminusi. — Vyrai — tokie kvailiai! O Kenetas, nepaisant aukštuomenės žmogaus manierų, naivus. Jis galėjo ja aklai tikėti. Galėjo save įtikinti, kad Arlena platoniškos meilės objektas.

— Jums žinoma, mis... Ar negirdėjote, gal galėjo kas nors slapčia jausti skriaudą nuo Arlenos?

— Žinau tik pavydžias žmonas, — dar kartą nusišypsojo Rozamunda Darnlėj. — Bet kadangi Arleną rado pasmaugtą, galiu eiti lažybų, kad nusikaltimą įvykdė vyriškis.

— Taip...

— Iš tikrųjų aš labai mažai pažįstu Arleną Maršal. Jūs turite, ponas pulkininke, paklausti ko nors iš artimesnės aplin-

kos.

— Nuoširdžiai dėkoju, mis.

Rozamunda pažvelgė į žinomą detektyvą ir ne be ironijos nusišypsojo.

— O jūs, mesjė Puaro, neturite klausimų?

Puaro bejėgiškai skėstelėjo rankomis.

— Nieko negaliu sugalvoti, — atsakė jis šypsodamasis.

Mis Darnlėj atsikėlė ir išėjo iš kambario.

Aštuntoji dalis

1 skyrius

Jie buvo miegamajame, kuris dar neseniai priklausė Arlenai Maršal. Dvejos stiklinės durys vedė į balkoną, pakibusį beveik virš paplūdimio ir apačioje tyvuliuojančios jūros. Ant tualetinio staliuko saulės spinduliuose žaižaravo flakonėliai ir dėžutės su žinomų kosmetikos firmų produkcija. Tarp tų daugybės daiktų trys vyrai vaikščiojo, kiekvienas turėdamas savo tikslą. Inspektorius Kolgeitas rūpestingai atidarinėjo ir uždarinėjo stalčius. Po minutės jis parodė pundelį laiškų ir su Vestonu ėmė juos vartyti. Erkiulis Puaro priėjo prie spintos. Atidarė vienerias duris ir pažiūrėjo į daugybę suknelių ir sportinių kostiumų. Kita spintos pusė, padalyta lentynomis, buvo prikrauta nėriniuotų apatinių drabužių. Ant vienos lentynos gulėjo skrybėlaitės: dvi pliažinės, raudona ir šiaudų spalvos, iš lakuoto kartono, plačiabrylė havajiška, pinta iš šiaudų, dar viena iš minkšto tamsiai mėlyno lino, trys ar keturios mažos juokingos kepurytės, be abejo, pirktos po keletą ginėjų: viena buvo panaši į tamsiai mėlyną beretę, kita iš juodo aksomo, trečia, tamsiai pilka — į tiurbaną. Mažasis belgas atlaidžiai šypsodamasis apžiūrinėjo tuos niekučius ir pats sau sumurmėjo:

— Les femmes!

Pulkininkas Vestonas dėliojo perskaitytus laiškus.

— Trys nuo Redferno, — tarė jis. — Naivus asilas! Jis taip ir neišmoko rašyti moterims laiškų. Paprastai jos saugo laiškus, nors ir prisiekia, kad juos sudegino. Yra dar vienas tos pačios rūšies laiškas, — pridūrė jis ir žinomam detektyvui perdavė popieriaus lapelį.

"Brangioji Arlena!

Jaučiuosi blogai. Juk baisu — išvažiuoti į Kiniją su mintimi, kad nematysiu tavęs ilgus ilgus metus. Negaliu įsivaizduoti, kad vyras taip eitų iš proto dėl moters, kaip einu iš proto aš. Dėkui už čekį. Dabar pavyks išvengti teisminio tyrimo. Aš vos nenusiritau į bedugnę tik todėl, kad norėjau tau didelių pinigų. Ar galėsi man atleisti? Trokštu tavo nuostabias ausytes papuošti briliantais, o ant kaklo pakabinti baltus lyg pienas perlus. Bet perlai mūsų dienomis panašūs į dirbtinius. Gal geriau pasakišką smaragdą? Tai idėja! Didelis žalias smaragdas, žėrintis paslėpta liepsna. Prisimink mane, prašau tavęs, nors žinau, kad negalėsi manęs pamiršti. Tu mano, amžinai mano.

Iki pasimatymo, Arlena. Iki pasimatymo.

Dž. N.

— Reikėtų iš tikrųjų sužinoti, ar Dž. N. išvyko į Kiniją, — tarė inspektorius Kolgeitas. — Priešingu atveju... Ką gi... jis galėjo būti kaip tik tas žmogus. Buvo netekęs proto dėl tos moters, idealizavo ją ir staiga pamatė, kad ji padarė iš jo mulkį. Manau, tai vaikinas, kurį prisiminė mis Briuster. Laiškas gali praversti.

— Taip! — karštai pritarė Puaro. — Jis vertingas. Man atrodo, net labai.

Jis nusisuko ir ėmė apžiūrinėti kambarį. Žvilgsniu palietė ant tualetinio staliuko stovinčius flakonėlius, atdarą spintą...

Visi perėjo į gretimą kambarį, iš kurio į Arlenos Maršal miegamąjį nebuvo durų ir kuris neturėjo balkono. Tai buvo Keneto Maršalo kambarys, gerokai mažesnis, o pro du langus matėsi tas pats vaizdas. Tarp langų paauksuotuose rėmuose kabojo veidrodis. Kampe, už dešiniojo lango, stovėjo tualetinis staliukas, ant jo du šepečiai su dramblio kaulo koteliais, šepetys drabužiams ir flakonas su skysčiu plaukams stiprinti. Priešingame kampe, į kairę nuo rašomojo stalo, stovėjo atidaryta rašomoji mašinėlė, o šalia jos gulėjo krūvelė popieriaus. Inspektorius Kolgeitas puolė prie jos.

— Viskas patvirtina mano prielaidas, — tarė jis. — Tu-

riu galvoje laišką, apie kurį pranešė Maršalas. Jis datuotas dvidešimt ketvirtą dieną, t. y. vakar. Yra ir vokas. Lezekum Bėjaus pašto antspaudas uždėtas šįryt. Taip, viskas, atrodo, klostosi... Dabar išnagrinėsime, ar galėjo jis laiškus paruošti iš anksto.

Inspektorius atsisėdęs ėmė skaityti.

— Kol kas paliksime jus čia, — tarė Vestonas, — o patys apžiūrėsim kitus kambarius. Į šį koridorių nieko neįleiskite, svečiai kažkodėl pasidarė nekantrūs.

Lindos Maršal kambario langai buvo į rytus, su vaizdu į stačias uolas, kurios leidosi į jūrą. Policijos komisaras apsidairė.

— Nemanau, kad čia ką nors rasime, — tarė jis.

— Tiesa, slapčiomis jai galėjo ką nors pakišti, bet vilčių maža. Juk nebuvo nei ginklų, nei daiktų, kuriuos reikėtų slėpti.

Jis išėjo į koridorių, bet mažasis belgas neskubėjo paskui jį. Puaro gyvai susidomėjo židiniu, kuriame visai neseniai kažkas buvo deginta, atsiklaupė ir sąžiningai ėmėsi darbo, kruopščiai ant popieriaus lapelio dėliodamas tai, ką rado. Gabalėlis išlydyto vaško... Storo žalio popieriaus ar kartono skiautė, matyt, nuo sieninio kalendoriaus, kur ant nesudegusios dalies buvo matyti skaičiaus "5" dalis ir išspausdinti žodžiai "... kilnus poelgis..." Paprastas plaukų segtukas ir kažkoks apanglėjęs daiktas, primenantis plaukus arba vilną... Erkiulis Puaro sudėliojo laimikį lygiomis eilėmis ir, atidžiai jį apžiūrinėdamas, ėmė murmėti:

— "Padaręs ką nors kilnaus, negalvok apie tai ištisą dieną!" Protinga taisyklė! Bet ką gali reikšti ši kolekcija? Fantastiška istorija!

Jis suėmė pirštais segtuką, akys sublizgėjo, pasidarė žalios.

Puaro murmėjo:

— Pour l'amour de Dieu!* Ar įmanoma?

Detektyvas atsistojo.

---

* Dieviška meilė!

Jis lėtai, su ypatinga veido išraiška apžvelgė kambarį. Veidas pasidarė rimtas, beveik griežtas.

Kairėjo židinio pusėje ant lentynėlės stovėjo knygų eilutė. Erkiulio Puaro žvilgsnis nuslydo knygų nugarėlėmis.

Biblija, nutrintas Šekspyro pjesių tomelis. "Viljamo Ešo santuoka", misis Hamfri Vord. Šarlotos Jang "Jaunoji pamotė"... "Berniukas iš Šronširo"... "Žmogžudystė katedroje"... Elioto. Bernardo Šo "Šventoji Joana"... Margaret Mitčel "Vėjų nublokšti"... Diksono Karo "Deganti pilis".

Puaro paėmė dvi knygas — "Jaunąją pamotę" ir "Viljamo Ešo santuoką". Apžiūrėjo antspaudais išmargintą antraštinį lapą. Netikėtai, dėdamas knygą į vietą, jis pastebėjo kitą, įdėtą į ją, — mažą apiplyšusį tomelį bronzos spalvos viršeliais.

Išsitraukė jį, atsivertė ir patenkintas linktelėjo.

Jis murmėjo: "Taigi aš buvau teisus... Taip... Aš buvau teisus... Bet tai kas kita... Nejaugi įmanoma? Ne! Neįmanoma... Gal tik..."

Nejudėdamas jis stovėjo vienoje vietoje, glostydamas ūsus, kol smegenys svarstė vieną problemą.

Pagaliau beveik šnabždėdamas pakartojo:

— Gal tik...

2 skyrius

Pulkininkas Vestonas pažvelgė į Lindos kambarį.

— Jūs vis dar čia, Puaro? — paklausė.

— Einu jau, einu! — sušuko mažasis belgas.

Jis išėjo į koridorių.

Gretimame kambaryje gyveno Redfernai.

Puaro mašinaliai tarsi užrašinėjo smegenyse dviejų skirtingų charakterių bruožus: sistemingumą, būdingą Kristinai, ir akivaizdų netvarkingumą, būdingą Patrikui. Be šito kambarys jo nedomino.

Kitame kambaryje, kur buvo apsistojusi Rozamunda Darnlėj, jis išbuvo gerokai ilgiau, nes bendrauti su šita įdo-

mia asmenybe buvo malonu.

Jo dėmesį patraukė ant naktinio stalelio gulinčios knygos, brangaus tualeto komplekto paprastumas, taip pat pažįstamas jam švelnių ir brangių kvepalų, kuriuos naudojo Rozamunda Darnlėj, dvelksmas.

Už mis Darnlėj kambario, pačiame koridoriaus gale, stiklinės durys į terasą. Nuo jos išoriniai laiptai vedė tiesiai į pakrantės uolas.

— Šituo keliu viešbučio gyventojai eina maudytis prieš pusryčius, — pasakė Vestonas. — Bent jau tie, kurie neišsiruošia į paplūdimį.

Mažasis belgas susidomėjęs priėjo prie baliustrados ir pažvelgė žemyn.

Takelis apačioje zigzagais kirto pakrantės uolas ir vedė į jūrą. Kitas šakojosi į šoną ir, apjuosdamas viešbutį, suko į kairę.

— Hm... — sumurmėjo Puaro. — Šiais laiptais galima nulipti žemyn, pasukti į kairę ir atsidurti tiesiai ant keliuko, nuo dambos per uolėtą keterą vedantį į priešingą salos pusę.

Vestonas pritariamai linktelėjo.

— Kam kirsti visą salą ir eiti pro viešbutį? — tarė pulkininkas. — Bet einantį žmogų galima matyti pro langus.

— Pro kokius langus?

— Anoje, šiaurinėje viešbučio pusėje, pro dviejų vonių kambarių langus, personalo vonios kambario, pirmo aukšto tualeto, taip pat ir biliardinės.

— Štai kas... — nutęsė Erkiulis Puaro. — Bet vonių kambarių ir tualeto langų stiklai matiniai. O per tokį karštį biliardo niekas nežaidžia, gal tik rytą.

— Iš tikrųjų, — pritarė Vestonas ir pridūrė: — Jeigu tai padarė jis, turėjo pasinaudoti šiuo keliu.

— Jis — tai kapitonas Maršalas?

— Taip. Mane daug kas įtikina, kad viskas sueina į kapitoną Maršalą. Na ir jo elgesys... labai nevykęs.

— Gali būti, — ramiai atsakė Erkiulis Puaro. — Gali

būti... Bet elgesys dar neįrodo, kad jis — žudikas!

— Vadinasi, mesjė, jūs manote, kad į jį nereikia kreipti dėmesio?

— Aš to nepasakiau.

— Kolgeitas kalbėjo apie alibi, pagrįstą tuo, kad Maršalas spausdino mašinėle. Kambarinė, turėjusi tai patvirtinti arba paneigti, jau laukia mūsų. Nuo jos paliudijimo daug kas priklausys.

Kambarinė pasirodė besanti maždaug trisdešimties metų moteris, smarki, energinga ir nekvaila. Į klausimus atsakinėjo noriai ir išsamiai.

Kapitonas Maršalas į savo kambarį atėjo tuojau po pusės vienuoliktos. Ji jau buvo bebaigianti tvarkytis. Maršalas paprašė, kad ji paskubėtų. Be penkių minučių vienuolika ji išgirdo rašomosios mašinėlės stuksenimą.

Iš čia ji perėjo į misis ir misterio Redfernų kambarį. Sutvarkė jį ir pasuko į koridoriaus gale esantį mis Darnlėj kambarį. Rašomosios mašinėlės beldimo ten negirdėti. Į mis Darnlėj kambarį įėjo tuoj po vienuoliktos. Kai atidarė duris, Lezekum Bėjaus varpai kaip tik mušė laiką.

Ketvirtis po vienuolikos nulipo žemyn, norėdama užkąsti ir išgerti puodelį arbatos. Vėliau dirbo kitoje pastato pusėje. Į Vestono klausimą paaiškino, kad iš eilės tvarkė mis Lindos Maršal kambarį, du bendrus vonios kambarius, misis Maršal numerį ir vonią, kapitono Maršalo kambarį, sutuoktinių Redfernų kambarį ir vonią, mis Darnlėj kambarį ir vonią. Dar ji pridūrė, kad kapitono Maršalo ir jo dukters kambariai be vonių. Ne, tvarkydamasi pas mis Darnlėj, ji neatkreipė dėmesio, ar buvo kas įėjęs į balkoną ir ant išorinių laiptų. Žinoma, ji galėjo ir neišgirsti žingsnių.

Pokalbio metu Vestonas kambarinės paklausė apie misis Maršal.

Misis Maršal neturėjo įpročio anksti keltis. Ji, Gledis Narakot, nustebo, kai tuoj po dešimtos rado neuždarytas duris ir tuščią kambarį. Jai tai pasirodė gana neįprasta.

— Misis Maršal visada pusryčiauja lovoje?

— O taip! Visada. Na, ir valgė mažai. Arbata, apelsinų sultys, keletas džiūvėsių. Norėjo būti liekna.

Nieko ypatinga misis Maršal elgesyje kambarinė nepastebėjo.

— O ką jūs galvojate apie misis Maršal? — tyliai paklausė Erkiulis Puaro.

Gledis Narokot nustebusi pažiūrėjo į jį.

— Bet tai ne mano reikalas, sere.

— Ir vis dėlto prašom jūsų. Mums būtina... Labai reikia žinoti, kokį įspūdį ji darė jums.

Kambarinė su nepasitikėjimu žvilgtelėjo į pulkininko pusę. Šis padrąsinančiai nusišypsojo jai, nors jam šiokį tokį nerimą kėlė užsieniečio kolegos darbo metodas.

— Na... taip... — patvirtino Vestonas. — Drąsiai kalbėkite.

Pasitikėjimą savimi lyg kas nupūtė: Gledis ėmė nervingai pešioti savo kaštoninės suknelės klostę.

— Na, misis Maršal... — pradėjo ji, — nebuvo... kaip čia pasakius... tikra ledi. Ji labiau buvo panaši į artistę.

— Ji ir buvo aktorė, — įsiterpė Vestonas.

— Taip, sere, aš tai ir sakau... ir dar norėčiau pasakyti... Misis Maršal elgėsi kaip norėjo. Nesistengė būti mandagi. Ji galėjo, ponas pulkininke, plačiai šypsotis, o po minutės, jeigu ko nors nerasdavo arba nespėdavau atbėgti į skambutį, arba rasdavo neišskalbtus baltinius, pasidarydavo pikta ir nemaloni. Galima sakyti, niekas iš mūsų, tarnų, jos nemėgo. Bet jos drabužiai buvo nuostabūs. Ir pati buvo graži, tad nieko nuostabaus, kad ja žavėdavosi.

— Iš anksto atsiprašau už klausimą, bet reikalas nepaprastai svarbus, — pasakė policijos komisaras. — Ar jums žinoma, kokie santykiai buvo tarp kapitono Maršalo ir jo žmonos?

Kambarinė minutėlę dvejojo.

— Vis dėlto, ponas pulkininke... Tai neįmanoma... Jūs

manote, ponas pulkininke, kad tai jis padarė?

— O kaip jūs manote? — skubiai įsiterpė Erkiulis Puaro.

— Aš?.. Ne! Toks malonus džentelmenas! Jam niekas panašaus negalėjo ateiti į galvą... Ne! Jis to negalėjo padaryti...

— Bet jūs, madmuazel, sprendžiant iš jūsų tono, ne visai tikra...

Gledis Narakot paniuro ir nenoriai pasakė:

— Įvairius dalykus rašo laikraščiai! Pavydas daug gali... Tiesą sakant, kažkas būdavo... Būdavo, nes visi apie tai kalbėjo... Apie ją ir misterį Redferną. Dieve mano! Misis Redfern — tokia maloni, rami moteris. Ar tai ne siaubinga? Misteris Redfernas — taip pat malonus, tik vyras nieko nedarys, jeigu jo nepastūmės tokia moteris kaip misis Maršal... tokia, kuri visada turi pasiekti savo. Ne visos žmonos gali tai iškęsti. Tai šventa tiesa. — Kambarinė atsiduso. — Na, o jeigu kapitonas Maršalas netikėtai sužinojo...

— Kas tada? — griežtai paklausė Vestonas.

— Kartais manau, kad ji bijojo, nenorėjo, jog sužinotų vyras.

— Kodėl jūs taip galvojate?

— Nieko konkretaus nebuvo, sere. Aš tik šiaip, pati sau pagalvojau, kad ji lyg ir bijo vyro. Kapitonas Maršalas visada toks ramus, džentelmeniškas, bet... bet nelengva jam buvo, ponas pulkininke.

— O kas konkretesnio? Ar negirdėjote sutuoktinių Maršalų pokalbių?

Gledis Narakot palingavo galvą.

Policijos komisaras atsiduso ir paklausė:

— Na, o kaip dėl laiškų, kurie atėjo šį rytą misis Maršal vardu? Galite ką nors apie juos pasakyti?

— Laiškai buvo šeši ar septyni, tiksliai neprisimenu.

— Nunešėte juos į viršų?

— Taip. Kaip visada, ponas pulkininke, paėmiau laiškus

iš administratoriaus ir padėjau ant padėklo su pusryčiais.

— Neprisimenate, kaip jie atrodė?

Kambarinė palingavo galvą.

— Įprastai. Galėjo būti kokios nors sąskaitos, paskui jie suplėšyti gulėjo ant padėklo.

— Kur jie dabar gali būti?

— Šiukšlių dėžėje. Ten rausiasi vienas ponas iš policijos.

— Kur išmetėte šiukšles iš kambaryje stovinčių krepšelių?

— Taip pat į šiukšlių dėžę.

— Ką gi... — tarė Vestonas. — Tikriausiai kol kas viskas.

Jis klausiamai pažvelgė į Puaro.

— Šiandien išnešėte pelenus iš židinio mis Lindos Maršal kambaryje? — paklausė Erkiulis Puaro.

— Nebuvo ką nešti. Juk nekūrenta.

— Nieko židinyje nebuvo?

— Ne, sere. Jis buvo tuščias.

— Kada tvarkėte kambarį?

— Pradedant ketvirčiu dešimtos, sere, kai mis Maršal išėjo pusryčių.

— Po pusryčių ji grįžo į kambarį?

— Taip, sere. Maždaug be ketvirčio dešimtą.

— Ji užtruko kambaryje?

— Manau taip, sere. Apie pusę vienuolikos labai greitai išbėgo.

— Vėliau, mis, neužėjote į jos kambarį?

— Ne, sere. Juk aš baigiau tvarkytis.

Puaro linktelėjo.

— Dar vienas dalykas, madmuazele. Kas šiandien jūroje maudėsi prieš pusryčius?

— Iš šito koridoriaus? Aš nieko negaliu pasakyti apie kito fligelio ir viršutinio aukšto svečius.

— Kalbame tik apie šį koridorių.

— Turbūt tik kapitonas Maršalas ir misteris Redfernas.

Jie visada prieš pusryčius maudosi.

— Juos matėte?

— Ne, sere. Bet jų šlapios maudymosi glaudės, kaip visada, buvo padžiautos balkonuose.

— O mis Linda nesimaudė?

— Ne, mesjė. Jos maudymosi kostiumas gulėjo sausas.

— Aišku... Kaip tik tai norėjau sužinoti.

— Mis Maršal dažnai maudosi jūroje anksti rytą, — pridūrė kambarinė savo iniciatyva.

— O kiti šio koridoriaus gyventojai — mis Darnlėj, misis Redfern ir misis Maršal?

— Misis Maršal tuo laiku niekada nesimaudydavo. Mis Darnlėj — kartą ar du. Misis Redfern tai daro dažnai, bet tik kai labai šilta. Šiandien prieš pusryčius nebuvo išėjusi.

— Aišku... — sumurmėjo Puaro ir tuojau pat paklausė: — Šiandien, tvarkydama kambarius, ar nepasigedote kuriame nors kambaryje butelio?

— Butelio, sere? Kokio butelio?

— Deja, nežinau. Bet nė viename iš kambarių nepastebėjote, kad trūksta butelio?

— Misis Maršal kambaryje tai sunku padaryti, — nuoširdžiai atsakė Gledis. — Ten tiek visko...

— O kituose kambariuose?

— Pas mis Darnlėj taip pat nepastebėjau. Ji taip pat turi daugybę įvairiausių kremų ir losjonų. Bet kituose kambariuose... taip, specialiai pažiūrėjus, galima pastebėti.

— Bet jūs nepastebėjote?

— Ne, sere, nes, kaip sakiau, specialiai nežiūrėjau.

— Gal pereisite per kambarius ir atidžiai pažiūrėsite?

— Žinoma, sere.

Ji išėjo iš kambario, šiugždėdama savo kartūnine suknele. Vestonas pažvelgė į Puaro.

— Ką visa tai reiškia? — paklausė jis.

— Matote, pulkininke, mano racionaliam protui neduoda ramybės viena smulkmena. Šiandien rytą mis Briuster

maudėsi jūroje prie pakrantės uolų. Ji pasakojo, kad iš viršaus į vandenį kažkas metė butelį ir vos nepataikė į ją. Suprantate? Eh bien*, ir aš noriu žinoti, kas ir kodėl pro langą išmetė butelį.

— Brangusis mano! Juk bet kas taip galėjo atsikratyti nereikalingo butelio!

— Nieko panašaus! Pradėkime nuo to, kad butelį galima išmesti tik pro rytinės pusės langą, tai yra iš tų kambarių, kuriuos mes ką tik apžiūrėjome. Bet tai ne viskas. Dabar paklausiu jūsų, ką darytumėte su tuščiu buteliu, kliūvančiu ant tualetinio stalelio arba vonios kambaryje? Atsakau! Išmestumėte į šiukšlių dėžę. Jūs, pulkininke, neišeitumėte į balkoną ir nemestumėte tuščio butelio į jūrą! Juk galėtumėte juo ką nors sužeisti. Ir kam jums dar vienas rūpestis? Ne, ne! Taip pasielgtumėte tik tada, jeigu norėtumėte, kad niekas butelio nepamatytų.

Vestonas smalsiai pažvelgė į mažąjį belgą, paskui tarė:

— Vyriausiasis inspektorius Džepas, su kuriuo aš neseniai tyriau vieną reikalą, dažnai kartodavo, kad jūsų velniškai iškreiptas protas. Ar tik negalvojate, kad Arlena Maršal ne pasmaugta, o nunuodyta kažkokia paslaptinga mikstūra iš paslaptingo buteliuko?

— Ne, ne... Aš įsitikinęs, kad tame buteliuke nuodų nebuvo.

— Tada kas?

— Neįsivaizduoju, ir kaip tik todėl mane domina buteliuko turinys.

Gledis Narakot grįžo šiek tiek uždususi.

— Deja, — pradėjo ji, — nieko nepastebėjau, kad būtų pradingę. Turbūt iš kapitono Maršalo, mis Lindos Maršal, sutuoktinių Redfernų kambarių niekas nepradingo. Mis Darnlėj kambaryje taip pat viskas tvarkoje, aš beveik įsitikinusi. Bet apie misis Maršal kambarį nieko nepasakysiu. Kaip minėjau, jame labai daug daiktų.

* Na štai.

Puaro gūžtelėjo pečiais.

— Nieko nepadarysi, — tarė jis. — Palikim tai.

— Kas dar? — paklausė Gledis.

— Viskas tvarkoje, — atsakė Vestonas. — Dėkoju jums.

— Aš taip pat, — pridūrė Erkiulis Puaro. — Ar tikrai viską mums papasakojote?

— Apie misis Maršal, sere?

— Ne tik. Kalbame apie viską, kas gali pasirodyti jums nesuprantama, neįprasta, apie tai, ką galėtumėte papasakoti savo draugei, pradėdama žodžiais: "Kaip keista"...

— Ne... — Gledis veidas buvo susirūpinęs. — Nieko tokio, sere, apie ką galvojate, man net neatėjo į galvą.

— Kalbame ne apie tai, ką aš galvoju, — pasičiupo mažasis belgas. — Niekas nežino, ką aš galvoju. Juk šiandien buvo kažkas tokio, apie ką sau arba kitai kambarinei pasakytumėte "kaip keista", — Puaro aiškiai su ironija pabrėžė du paskutiniuosius žodžius.

— Tiesą sakant, nieko ypatingo nepastebėjau, — netvirtai atsakė kambarinė. — Tik dieną kažkas maudėsi vonioje. Aš iš tiesų Elsei iš pirmo aukšto pasakiau: "Keista, kad kažkas vidurdienį maudosi".

— O kas maudėsi? Kieno vonioje?

— Šito nežinau, sere. Kai iš šitos pastato pusės nešėme šiukšles, girdėjome, kad iš kažkokios vonios bėga vanduo. Tada ir pasakiau Elsei.

— Jūs įsitikinusi, kad vanduo tekėjo iš vonios, o ne iš praustuvo?

— O, taip! Visiškai įsitikinusi, kai vanduo bėga iš vonios, negalima apsirikti.

Erkiulis Puaro daugiau nenorėjo užlaikyti kambarinės, todėl jai leido išeiti.

— Ar ne per daug dėmesio skiriate istorijai su vonia? — paklausė Vestonas. — Tai neturi jokios reikšmės. Juk nebuvo jokių kraujo pėdsakų, nieko nereikėjo nuplauti. Šia prasme pasmaugimas... — jis nutilo.

— Norėjote pasakyti "turi pranašumą"! — pačiupo

mažasis belgas. — Tiesa? Nėra kraujo pėdsakų! Nėra ginklų. Reikia tik fizinės jėgos... Na, ir žudiko sielos!

Jis kalbėjo taip garsiai ir taip jausmingai, kad Vestonas nustebęs įsistebeilijo į jį. Nusišypsojęs Puaro pakeitė toną:

— Sutinku, istorija su vonia galbūt ne tokia svarbi. Maudytis galėjo bet kuris: misis Redfern prieš eidama žaisti teniso, kapitonas Maršalas, mis Darnlėj, bet kas. Nieko čia paslaptingo.

Į duris pabeldė konsteblis, kyštelėjo galvą.

— Ponas pulkininke, mis Darnlėj prašosi trumpučiam pokalbiui. Sako, pamiršo jums kažką pasakyti.

— Ačiū, — pasakė Vestonas. — Dabar eisime žemyn.

3 skyrius

Pirmas jų sutiktas apačioje žmogus buvo inspektorius Kolgeitas. Jo veidas atrodė niūrus.

— Minutėlei, sere, — tarė jis.

Jie nuėjo į misis Kastl kabinetą.

— Su Hilda patikrinome, ar galima mašinėle padaryti šį darbą per valandą, — pranešė jis. — Nėra abejonių, kad Maršalas tiksliai nurodė laiką. Galbūt spausdinti tektų ilgiau, jeigu dažniau stabtelėtum pagalvoti. Viskas sutampa. Pažvelkite į šį Maršalo laišką.

Jis išskleidė popieriaus lapą ir ėmė garsiai skaityti:

Brangusis Maršalai! Prašau atleisti, kad trukdau jus per atostogas, bet susiklostė netikėta situacija su "Barlio" ir "Tenderio" akcijomis...

Ir taip toliau... Laiškas datuotas dvidešimt ketvirta, t. y. vakarykšte diena. Pašto spaudas pažymėtas Londone, Ist Sekese, 1, vakar po pietų, o Lezekum Bėjuje — šiandien rytą. Adresas ant voko ir laiško tekstas atspausdinti viena mašinėle. Iš laiško turinio matyti, kad Maršalas negalėjo jam iš anksto

paruošti atsakymo. Maršalo pateikti skaičiai išplaukia iš gauto laiško turinio. Apskritai reikalas painus ir sudėtingas.

— Ką gi, Maršalą turime palikti ramybėje, — niūriai pasakė Vestonas ir pridūrė: — Reikia ieškoti kitur. O kol kas mūsų laukia mis Darnlėj.

Rozamunda drąsiai įėjo į kambarį, bet su atsiprašymo šypsena veide.

— Aš kalta, — pradėjo ji. — Tikriausiai tai, ką prisiminiau, niekam nereikalinga smulkmena.

Vestonas pasiūlė jai krėslą.

Rozamunda atsisakydama papurtė gražią juodais plaukais galvą.

— Ak, ponas pulkininke, neverta sėstis. Tai iš tikrųjų menkniekis. Aš pasakiau, kad visą priešpietę praleidau Saulėtojoje Atbrailoje. Bet tai ne visai tikslu. Pamiršau pasakyti, kad tą rytą kuriam laikui buvau grįžusi į viešbutį.

— Kurią valandą, mis Darnlėj?

— Maždaug penkiolika po vienuoliktos.

— Taigi... Grįžote į viešbutį...

— Pamiršau akinius nuo saulės, — atsakė mis Darnlėj. — Maniau, kad apsieisiu be jų, bet akys greitai pavargo, todėl aš ir parėjau į viešbutį.

— Užėjote į savo kambarį ir tuojau pat grįžote?

— Taip... Bet pakeliui dirstelėjau į Keno... kapitono Maršalo kambarį. Išgirdusi mašinėlės stuksenimą, pamaniau, kad siaubingai kvaila per tokį orą sėdėti tarp keturių sienų ir dirbti. Norėjau įkalbėti jį eiti prie jūros.

— Ką atsakė kapitonas Maršalas?

Mis Darnlėj sutrikusi nusišypsojo.

— Aš atidariau duris, bet jis taip buvo įsigilinęs į darbą, kad aš pasitraukiau. Greičiausiai jis manęs nematė.

— Kurią valandą tai buvo?

— Apie dvidešimt dvyliktos. Išeidama iš viešbučio, žvilgtelėjau į vestibiulyje kabantį laikrodį.

4 skyrius

— Šiai linijai reikia padėti tašką, — tarė inspektorius Kolgeitas. — Iki be penkių minučių dvylika jį matė mis Darnlėj. O be ketvirčio dvylika jo žmona jau buvo negyva. Maršalas parodė, kad visą valandą spausdino savo kambaryje. Matyt, taip ir buvo. Vadinasi, jo įtarti negalima.

Inspektorius Kolgeitas nutilo ir pažvelgė į mažąjį belgą.

— O jūs, mesjė Puaro, kažko giliai susimąstėte, — konstatavo jis.

— Vis galvoju, kodėl misis Darnlėj atėjo su tuo papildomu pranešimu, — atsakė Erkiulis Puaro.

Kolgeitas pagyvėjo.

— Įtariate, kad čia ne viskas gerai, taip? Kad esmė ne tame, jog ji "prisiminė"? — Akimirką jis pamąstė ir tęsė: — Galbūt, ponas pulkininke, buvo taip... Mis Darnlėj ne visą priešpietį buvo Saulėtojoje Atbrailoje, kaip sakė mums. Jos istorija — melas. O paskui ji sužinojo, kad ją matė kitoje vietoje arba kažkas taip pat buvo Saulėtojoje Atbrailoje, bet jos ten nerado. Dėl to ji atėjo pas mus, norėdama paaiškinti savo nebuvimą! Ji pabrėžė, kad kai ji žvilgtelėjo į Maršalo kambarį, jis jos nematė.

— Taip, pastebėjau, — burbtelėjo garsusis detektyvas.

— Jūs tvirtinate, kad ji galėjo mus apmulkinti? — nepatikliai paklausė pulkininkas Vestonas. — Tai kvailystė, Kolgeitai! Koks jai buvo tikslas?

Inspektorius reikšmingai atsikosėjo.

— Prisimenate, ką sakė ta amerikietė, misis Gardener? Ji delikačiai užsiminė, kad mis Darnlėj labai domisi kapitonu Maršalu. Tai galėjo būti motyvas nužudyti, ponas pulkininke.

— Arleną Maršal pasmaugė ne moteris, — nekantriai metė Vestonas. — Reikia ieškoti vyro! Mes turime ryžtingai ieškoti vyro.

— Taip, — atsiduso inspektorius. — Tai tiesa, sere. Vadinasi, ponas pulkininke, grįžtame prie to, nuo ko pradė-

jome.

— O dabar, Kolgeitai, — paliepė pulkininkas, — paveskite konstebliui patikrinti, kiek laiko prireiks bėgte ir normaliu žingsniu įveikti atstumą nuo viešbučio per uolėtą keterą iki laiptų. Tegul taip pat patikrina, per kiek laiko užlipo ir nulipo laiptais. Na, ir reikia nustatyti, kiek laiko prireiks valtimi nuplaukti nuo pagrindinio paplūdimio iki Elfo užutėkio.

— Viskas bus padaryta, sere, — atsakė Kolgeitas.

— Aš tuo laiku nuvyksiu į Elfo užutėkį, — pasakė pulkininkas Vestonas. — Pažiūrėsiu, ar nerado ko nors Filipsas. Na, ir dar ta ola, apie kurią kalbėjome. Reikia įsitikinti, ar nepaliko ten kas nors pėdsakų. Kaip manote, mesjė Puaro?

— Manau, kad tai gana tikėtina.

— Piktadariui, prasibrovusiam į salą, tai būtų puiki priedanga. Žinoma, jeigu jis žinojo apie olą, — pridūrė policijos komisaras. — Manau, vietiniai gyventojai tai žino?

— Man atrodo, kad jaunimas apie ją nieko nežino, — tarė inspektorius. — Nuo tada, kai pastatė "Linksmojo Rodžerio" viešbutį, visi užutėkiai tapo privačia nuosavybe. Į užutėkius neužklysta žvejai, paplūdimiuose nerengiami piknikai. O viešbučio personalas — visi ne vietiniai. Net misis Kastl atvažiavo iš Londono.

— Galima pasiimti Redferną, — pasiūlė Vestonas. — Juk apie Elfo olą jis papasakojo. Vykstame, mesjė Puaro?

Kiek padvejojęs, Erkiulis Puaro su aiškiu užsienietišku akcentu atsakė:

— Ne, man, kaip mis Briuster ir misis Redfern, nepatinka statūs laiptai.

— Galite plaukti valtimi.

— Deja, mano skrandis! — atsiduso Puaro. — Jis visiškai nepakenčia jūros.

— Niekai, mano drauge. Oras nuostabus. Įlanka rami lyg tvenkinys! Juk nepaliksite mūsų, mesjė?

Puaro ketino sureaguoti į šį pasakymą, bet ant kambario slenksčio pasirodė misis Kastl.

— Tikiuosi, aš jums neįkyrėsiu, — pasakė ji. — Aš tik noriu pranešti, kad grįžo dvasininkas Leinas. Man pasirodė, kad norite su juo pasikalbėti.

— Taip, taip! — pagyvėjo Vestonas. — Labai jums dėkingas, misis. Tuoj jį pakviesim.

Misis Kastl žengtelėjo į priekį.

— Tikriausiai tai dėmesio neverta smulkmena, — tarė ji. — Tačiau girdėjau, kad negalima nepaisyti net mažiausių smulkmenų, ir aš nutariau...

— Taip, taip! — nekantriai nutraukė ją pulkininkas.

— Norėjau pranešti, kad mano viešbutyje apie pirmą valandą buvo pašaliniai džentelmenai ir ledi. Kaip jie sakė, atėjo papietauti. Bet jiems buvo pranešta, kad šiandien pavalgyti neteks, nes įvyko ši nelaimė.

— Ar žinote, misis, kas tai galėtų būti?

— Neturiu supratimo. Savo pavardžių jie, suprantama, nepasakė... Negavę pavalgyti, nusiminė ir pasidomėjo, kas atsitiko. Iš manęs, suprantama, jie nieko nesužinojo. Manau, kad tai buvo poilsiautojai iš aukštosios visuomenės.

— Taip, taip! — pakartojo Vestonas. — Dėkoju už pranešimą. Tikriausiai tai iš tikrųjų smulkmena, neverta dėmesio. Tačiau vis dėlto mums reikia gerai... gerai viską įsidėmėti.

— Suprantama, — pasakė dama. — Aš tik norėjau atlikti savo pareigą.

— Taip... būkite maloni, pakvieskite misterį Leiną.

5 skyrius

Dvasiškis Stivenas Leinas plačiu žingsniu įėjo į kambarį.

— Aš — Devono grafystės policijos komisaras, — prisistatė Vestonas. — Manau, žinote, kas atsitiko?

— O taip... Žinau. Man papasakojo, vos spėjau grįžti. Tai siaubinga! Siaubinga... — Jis nervingai krūptelėjo ir

pažeminęs balsą tęsė: — Pirmą minutę, kai tik sužinojau, aš buvau sukrėstas... ir labai aiškiai įsivaizdavau... kad blogis slypi visur. — Jis su kartėliu pažvelgė į mažąjį belgą. — Prisimenate, mesjė Puaro, mūsų pokalbį vos prieš kelias dienas? Pokalbį apie tai, kad realiai egzistuoja blogis?

Vestonas nustebęs pažvelgė į aukštą, liesą pastorių. Jis negalėjo suprasti šio žmogaus. Dvasininkas Stivenas Leinas dabar pažvelgė į jį ir, liūdnai šypsodamasis, tęsė:

— Manau, kad mano žodžiai jums, ponas pulkininke, pasirodys nesuprantami! Pastaruoju metu jūs nepastebite blogio. Netikite pragaro ugnimi! Mes daugiau netikime šėtonu! Bet šėtonas ir jo pasiuntiniai nebuvo tokie realūs kaip šiomis dienomis!

— Taip, galimas daiktas... — sumurmėjo pulkininkas Vestonas ir tęsė: — Matote, šėtono veikla — tai jūsų specialybė. Mano — daug proziškesnė. Aš turiu išsiaiškinti žmogžudystės aplinkybes.

— Žmogžudystė! Baisus žodis... Viena iš sunkiausių nuodėmių šioje žemėje buvo kaip tik kraujo praliejimas, nekalto brolio kraujo... — Jis nutilo, kurį laiką sėdėjo tylėdamas ir užsimerkęs, paskui jau visai kitu tonu paklausė: — Kaip galėčiau jums padėti?

— Visų pirma, misteri Leinai, papasakokite, ką veikėte šiandien.

— Mielai. Iš pat ryto, kaip paprastai, išėjau pasivaikščioti. Mėgstu paklajoti. Išėjau į Sent Petroką. Tai už septynių mylių nuo čia... Septynios mylios stačiais takais per Devonui tipiškas kalvas ir slėnius. Pietus pasiėmiau, kuriuos suvalgiau kažkokiame miškelyje. Sent Petroke aplankiau bažnyčią... Mačiau ten senoviškų vitražų ir labai įdomios sieninės tapybos fragmentus... deja, tik fragmentus.

— Ačiū. Ką nors pakelyje sutikote?

— Susitikimais tai sunku pavadinti. Mane pralenkė automobilis ir du vaikinai su dviračiais, praėjo keletas karvių. Tačiau jeigu norite patikrinti, ar mano žodžiai teisingi, — šyp-

sodamasis tęsė Stivenas Leinas, — tai patikrinkite bažnyčios svečių knygą. Aš joje pasirašiau.

— Gal su kuo nors bažnyčioje kalbėjotės? Su pastoriumi arba bažnyčios sargu?

— Ne... Bažnyčioje nieko nesutikau... Sent Petrokas — baisus užkampis, o kaimas yra kitoje kalvų pusėje, už mylios nuo bažnyčios.

— Prašom negalvoti, — mandagiai pasakė Vestonas, — kad... kad... mes abejojame jūsų žodžių teisingumu. Nieko panašaus! Bet pareiga liepia tikrinti. Atleiskite, tokia procedūra! Jos tokiais atvejais privaloma laikytis.

— O taip! — atsakė dvasiškis Stivenas Leinas. — Gerai jus suprantu.

— Dabar kitas klausimas, — tęsė pulkininkas. — Ar ką nors matėte ar girdėjote, kas galėtų šiek tiek padėti išsiaiškinti tragedijos priežastis?

— Nieko. Galiu pasakyti tik viena. Nuo pirmos minutės, vos tik pamatęs Arleną Maršal, neabejojau, kad ji — blogio kvintesencija. Ne! Ji pati buvo blogis! Blogio įsikūnijimas! Moteris gali būti vyro gyvenimo atrama ir įkvėpėja, bet gali būti ir jo prakeiksmu. Gali išmušti vyrą iš tiesos kelio, paversti jį žvėrimi. Velionė kaip tik tokia buvo. Ir dabar nustumta, ji liko nuodėminga.

Erkiulis Puaro paprieštaravo:

— Ne nustumta. Pasmaugta! Pasmaugta, misteri Leinai, dviem žmogaus rankom.

Pastorius dirstelėjo į savo drebančias rankas, sugniaužė, paskui ištiesė pirštus.

— Siaubinga... Siaubinga... — pratarė jis priblokštas. — Kaip galite taip formuluoti?

— Mes tik konstatuojame akivaizdžią tiesą, — tarė Erkiulis Puaro. — O jūs kartais nenumanote, kieno tai galėtų būti rankos?

Dvasiškis Stivenas Leinas vėl palingavo galvą.

— Aš... aš nieko nežinau... Absoliučiai nieko!

Vestonas atsistojo, reikšmingai pažvelgė į inspektorių ir, kai šis vos pastebimai linktelėjo, pasakė:

— Na, laikas nelaukia. Reikia apžiūrėti užutėkį.

— Tai ten?.. Ten atsitiko? — paklausė Leinas.

Policijos komisaras patvirtino.

— Gal... Gal ir mane paimsite drauge?

Vestonas norėjo paprieštarauti, bet Erkiulis Puaro aplenkė jį.

— Suprantama! — sušuko jis. — Plauksime kartu, misteri Leinai, gerai? Vykstame tuojau pat.

Devintoji dalis

1 skyrius

Patrikas Redfernas šiandien antrą kartą irklavo Elfo užutėkio link. Valtyje sėdėjo labai išblyškęs ir pilvą susiėmęs Erkiulis Puaro ir dvasiškis Stivenas Leinas. Pulkininkas Vestonas nuėjo pėsčias. Bet viešbutyje jį kažkas sutrukdė, ir į paplūdimį jis atėjo kaip tik tada, kai valtis priplaukė prie kranto. Ten jau laukė konsteblis ir civiliai apsirengęs detektyvas seržantas. Kai priėjo visi trys plaukę valtimi, jie kalbėjosi su pulkininku.

— Apžiūrėjome visą paplūdimį, colis po colio, — pranešė seržantas Filipsas.

— Gerai. Ir ką radote?

— Viską padėjome ten. Norite pažiūrėti, sere?

Ant uolos nuolaužos buvo skurdi kolekcija: manikiūrinės žirklutės, tuščias "Gold Fleik" pakelis, penki butelių kamštukai, keletas apdegusių degtukų, trys virvagaliai, laikraščio skiautės, nulaužta pypkė, keturios sagos, apgraužti viščiuko kaulai ir tuščias flakonėlis nuo kremo.

Vestonas viską apžvelgė kritišku žvilgsniu.

— Ką gi, — tarė jis, — nedaug paplūdimiui, kurį dauguma laiko tik vieta šiukšlėms išversti! Flakonėlis čia guli seniai. Tai matyti iš etiketės. Kiti daiktai taip pat. Užtat žirklutės kaip naujos: švarios, blizgančios. Neaplytos vakarykščio lietaus! Kur jas radote, seržante?

— Aikštelėje prie pat laiptų, sere. Ten pat gulėjo ir pypkė.

— Tikriausiai ją pametė kažkas iš tų, kurie leidosi laiptais žemyn arba lipo aukštyn... Jokių pėdsakų, rodančių, kieno jie gali būti?

— Ne, sere. Tai paprastos manikiūrinės žirklutės. Pypkė labai geros kokybės, brangi...

— Kapitonas Maršalas, atrodo, sakė, kad kažkur pametė pypkę, — įsiterpė Erkiulis Puaro.

— Maršalas atpuola, — paprieštaravo pulkininkas Vestonas. — Galų gale ne jis vienas rūko pypkę.

Mažasis belgas atidžiai stebėjo pastorių, kuris įkišo ranką į kišenę ir vėl ištraukė.

— Jūs taip pat rūkote pypkę, misteri Leinai? — susiprato Erkiulis Puaro.

— Taip, taip, — atsakė Leinas. — Tai mano sena ištikima draugė.

Jis vėl kyštelėjo ranką į kišenę, išsitraukė pypkę, prikimšo tabako ir užsirūkė.

Erkiulis Puaro žengtelėjo keletą žingsnių į Patriko Redferno, buku žvilgsniu besidairančio aplink, pusę.

— Gerai, — sušnabždėjo jaunuolis. — Gerai, kad ją jau išvežė...

— Kur ją rado? — paklausė Stivenas Leinas.

— Ten, kur dabar stovite, sere, — informavo seržantas.

Leinas žengtelėjo atgal, išsigandęs pažvelgė į smėlį.

Seržantas tęsė:

— Vieta, kuria buvo tempiama valtis, rodo, kad misis Maršal atplaukė čia dešimt keturiasdešimt penkios. Tada vanduo buvo pakilęs. Dabar jis nukritęs.

— Nufotografavote viską, kas reikalinga? — paklausė policijos komisaras.

— Taip, sere.

Vestonas atsisuko į Redferną.

— Kur yra įėjimas į tą olą?

Patrikas stovėjo nejudėdamas, įsižiūrėdamas į tą vietą, iš kurios ką tik pasitraukė pastorius Leinas. Atrodė, jis vis dar mato ten gulintį kūną.

Išgirdęs Vestono balsą, jis atsitokėjo.

— Štai čia, — pasakė jis.

Patrikas Redfernas palydėjo iki pakibusios uolos, kur chaotiškai gulėjo didžiuliai akmenys.

— Čia įėjimas į Elfo olą, — tarė jis.

— Iš tikrųjų? — nustebo pulkininkas, apžiūrinėdamas plyšį. — Atrodo, žmogus ten nepralįs.

— Užtikrinu jus, galima pralįsti, ir net labai lengvai.

Vestonas lengvai įsispraudė į plyšį tarp akmenų, gerokai platesnį negu atrodė iš pirmo žvilgsnio. Tolėliau plyšys praplatėjo tiek, kad buvo galima išsitiesti ir lengvai vaikščioti. Erkiulis Puaro ir pastorius Leinas nuskubėjo paskui policijos komisarą. Kiti liko lauke. Į olą prasiskverbė truputis šviesos, be to, Vestonas turėjo elektrinį žiebtuvėlį.

— Patogi slėptuvė, — tarė pulkininkas. — Ją sunku pastebėti nuo paplūdimio. — Žibintuvėliu jis apšvietė žemę... Pastebėjęs, kad mažasis belgas trūkčioja nosimi, pridūrė: — Tyras oras. Nesijaučia žuvų ir dumblo kvapo. Visiškai suprantama, nes ola yra aukščiau potvynio linijos.

Bet jautri garsaus detektyvo uoslė pajuto kažką daugiau už tyrą orą: švelnų kvepalų aromatą. Tokiais, kaip jis žinojo, kvėpinosi dvi personos. Vestonas nustojo švysčiojęs žibintuvėliu.

— Čia nieko įdomaus, — tarė jis.

Erkiulis Puaro pažvelgė į virš jo galvos pakibusią akmeninę atbrailą, panašią į lentyną.

— Gal reikėtų ją apžiūrėti, — pasiūlė jis.

Puaro kreipėsi į dvasininką:

— Jūs aukščiausias iš mūsų.

Dvasiškis Leinas atsistojo ant pirštų galų, bet pasiekti atbrailos nesisekė, todėl jis batu atsispyrė į akmenį ir ištiesė į priekį ranką.

— O-o! — sušuko jis. — Čia kažkokia skardinė!

Greitai jie vėl buvo paplūdimyje, nušviesti ryškių saulės spindulių.

— Atsargiai! — perspėjo Vestonas, kai visi ėmė apžiūrinėti pastoriaus radinį. — Prašau neliesti. Gali likti

pirštų atspaudai.

Skardinė buvo tamsiai žalia, su užrašu: "Sumuštiniai".

— Matyt, liko po kokio nors pikniko, — pasakė Filipsas. Jis atidarė dangtelį, prieš tai apsivyniojęs pirštus nosine.

Viduryje trys maži skyreliai su užrašais "druska", "pipirai", "garstyčios" ir du dideli, skirti priešpiečiams. Seržantas atidarė druskinės skyrelį. Jis buvo kupinas iki kraštų. Atidarė kitą ir sušuko:

— Ir čia vietoj pipirų druska.

Garstyčių skyrelyje taip pat buvo druska. Filipsas pagyvėjo. Atidarė vieną didįjį skyrių. Ir ten balti milteliai. Seržantas Filipsas palietė juos pirštu, paragavo, ir jo veidas ištįso.

— Tai ne druska, sere, — tarė jis susijaudinęs. — Milteliai kartūs! Manau, kažkokie narkotikai.

2 skyrius

— Aš turiu trečią versiją, — atsiduso policijos komisaras.

Jie vėl buvo vestibiulyje.

Policijos komisaras tęsė:

— Jeigu už to slypi prekiautojų narkotikais gauja, atsiranda kitos galimybės. Visų pirma, auka galėjo priklausyti gaujai... Kaip manote, mesjė, tai įmanoma? — kreipėsi jis į mažąjį belgą.

— Gali būti, — pasigirdo santūrus atsakymas.

— Ji taip pat galėjo būti narkomanė, — pridūrė Vestonas.

Erkiulis Puaro papurtė galvą.

— Labai abejoju, — tarė jis. — Jos nervai buvo geležiniai, žydinti sveikata. Nėra dūrių žymių. Tiesa, tai nieko nereiškia, dauguma narkomanų šią šlykštynę uosto. Ne. Nemanau, kad ji buvo narkomanė.

— Dar viena, — tarė pulkininkas. — Ji galėjo į tą reikalą įsivelti atsitiktinai, ir kažkas panoro ją pašalinti. Miltelius nusiųsim Nizdonui. Jeigu čia iš tikrųjų bus aptikta prekiautojų narkotikais gauja, tai... Matote, mesjė, tokie svečiai nesiceremonija, pasirinkdami priemones...

Jis patylėjo, nes durys atsidarė, ir į kambarį įėjo misteris Orasas Blatas.

Misteris Blatas atrodė įkaitęs, šluostėsi nuo kaktos prakaitą. Jo balsas griausmingai aidėjo mažame kambaryje.

— Prieš minutę grįžau į viešbutį ir sužinojau šią istoriją! Jūs grafystės policijos komisaras? Jau girdėjau, kad atvažiavote. Mano pavardė Blatas. Orasas Blatas... Kaip jums padėti? Galva neišneša! Nuo pat ryto pasiėmiau savo jachtą — ir į jūrą. O išeina, kad pražiopsojau visą spektaklį! Pagaliau šioje skylėje kažkas įvyko, ir būtent tuo laiku manęs nebuvo! Kaip jums tai patinka? Sveiki, Puaro! Aš jūsų nepastebėjau. Jūs, mesjė, taip pat tiriate įvykį, a? Turėjau iš anksto suprasti. Šerlokas Holmsas prieš grafystės policiją. Ar ne taip? Cha-cha-cha? Vienas malonumas matyti jus dirbantį!

Misteris Blatas įsitaisė krėsle ir, išsiėmęs portsigarą, ištiesė jį Vestonui; tas papurtė galvą.

— Aš rūkau pypkę, — nusišypsojo jis.

— Aš — taip pat! Kartais rūkau cigaretes, bet ar tai galima palyginti su pypke?

— Rūkykite, prašom, pypkę, — netikėtai geraširdiškai pasiūlė Vestonas.

— Ba! Dabar neturiu jos su savimi. Prašau man viską papasakoti. Tik žinau, kad misis Maršal buvo nužudyta viename iš šių paplūdimių.

— Elfo užutėkyje, — pratarė Vestonas, tiriamai žiūrėdamas į misterį Blatą.

Misteris Blatas smalsiai paklausė:

— Ji buvo pasmaugta?

— Taip, misteri Blatai.

— Bjauri istorija, bjauri! Man atrodo, ji pati tai prisišaukė. Karštas buvo daiktelis, a, Puaro? Ar numanoma, kas

ją nukepė? Nors, tiesą sakant, man nederėtų apie tai klausinėti?

— Paprastai klausiame mes, — šypsodamasis atsakė policijos komisaras.

— A, atleiskite! — sušuko misteris Blatas, mosuodamas cigarete. — Na, pirmyn!

— Vadinasi, jūs iš ryto jachta išplaukėte į jūrą. Kurią valandą?

— Be ketvirčio dešimtą.

— Su jumis dar buvo kas nors?

— Nė gyvos dvasios. Visą laiką vienas kaip pirštas.

— Kur plaukėte?

— Palei krantą, į Plimuto pusę. Pietus pasiėmiau su savimi. Bet buvo silpnas vėjas, ir aš nuplaukiau netoli.

Pulkininkas dar kai ko paklausė, o paskui pakeitė temą.

— Pakalbėkim dabar apie Maršalus.

— Na, pasakysiu jums savo nuomonę. Tai buvo crime passionnel*. Visiškai galiu jus užtikrinti, kad tai ne aš! Gražioji Arlena man nereikalinga. Šioje aikštelėje man nebuvo vietos. Ji turėjo savo mėlynakį vaikiną. Ir, mano požiūriu, Maršalas buvo velnių priėdęs.

— Turite kokių nors įrodymų?

— Įrodymų? Tik kartą ar du mačiau, kaip Maršalas iš padilbų metė baisų žvilgsnį į jaunąjį Redferną. Neaiškus žmogus tas Maršalas. Atrodo minkštas ir ramus, visą laiką tarsi apsnūdęs. Bet srityje jo visai kitokia reputacija. Girdėjau apie jį kažką. Kartą jis vos nestojo prieš teismą dėl vieno pižono užpuolimo. Maršalas tuo tipu patikėjo, o niekšas nušluostė jam nosį. Šlykštus reikalas. Maršalas viską giliai paėmė į širdį ir vos nenudėjo nenaudėlio. Šitas tipas nesikreipė į teismą, nes bijojo viešumo.

— Vadinasi, jūsų nuomone, kapitonas Maršalas galėjo pasmaugti žmoną? — įsiterpė Erkiulis Puaro.

— Dieve saugok! — Nieko panašaus aš nesakiau. Tik

* Nusikaltimas dėl aistros.

norėjau jums papasakoti apie žmogų, kuris kartais nesusitvardo.

— Misteri Blatai, — kreipėsi į jį Puaro. — Yra pagrindo manyti, kad misis Maršal išplaukė šįryt į Elfo užutėkį, ketindama su kažkuo susitikti. Kaip manote, kas tai galėtų būti?

Misteris Blatas išpūtė akis.

— Ką čia galvoti? Aš tiesiog įsitikinęs. Redfernas.

— Tai buvo ne Redfernas.

— Tuomet... — misteris Blatas nutilo, aiškiai išmuštas iš vėžių. — Tuomet... Nesuprantu...

Dar kiek patylėjęs, vėl sušuko:

— Kaip sakiau, tai buvau ne aš! Tokios laimės neturėjau gyvenime. Dabar... Leiskite minutėlę pagalvoti... Gardeneris?.. Ne! Per daug įdėmiai jį seka žmona. Tas senas asilas Baris? Niekai! Pastorius atpuola, a? Nors, žinote, džentelmenai, ne kartą mačiau, kaip dvasiškis buvo įsistebeilijęs į ją. Šventuoliškai pasipiktinęs? Gali būti! Bet juk jam galėjo patikti jos patraukli išvaizda? Dvasiškiai būna tikri šėtonai, ar ne taip? Praėjusį mėnesį skaitėte apie vieną tokią bylą? Jo šventenybė ir bažnyčios sargo dukra? Keistoka, ar ne? — nusikvatojo Orasas Blatas.

— Ar negalėtumėte prisiminti ką nors tokio, kas galėtų mums padėti? — šaltai paklausė pulkininkas Vestonas.

— Ne... Nieko tokio neprisimenu... — Misteris Blatas skėstelėjo rankomis ir tęsė: — Pridarys daug triukšmo ši istorija. Tiesa? Laikraščiai ją puls kaip delikatesą. Na, ir mūsų viešbutis "Linksmasis Rodžeris" nebus toks išskirtinis. Tiesa? Iš tikrųjų "Linksmasis Rodžeris". Nieko sau linksmybės!

— Jums čia buvo nemalonu? — tyliai paklausė Erkiulis Puaro.

Raudonas misterio Blato veidas paraudo dar labiau.

— Pasakysiu atvirai: taip. Žinoma, čia puikios sąlygos buriuoti, puikus peizažas ir aplinka. Na ir netenka skųstis virtuve bei aptarnavimu! Bet, matote, čia nėra draugiškos atmosferos. Galų gale, kaip visada sakau, mano pinigai tokie pat geri, kaip ir bet kurių kitų. Mes turime džiuginti vieni

kitus. Bet visi susiskaldė į grupes ir laikosi atokiai, tik "Laba diena!", "Labas vakaras!"... Na ir dar "Šiandien geras oras". Kur, klausiu jūsų, gyvenimo džiaugsmas? Jo čia nėra. Pasipūtusių senų mumijų rinkinys!

Misteris Blatas, paraudęs kaip burokas, nutilo ir vėl nusišluostė prakaitą. Išeidamas atsiprašančiu tonu pridūrė:

— Būkite malonūs, džentelmenai, nekreipkite į mane dėmesio. Visa tai mane siaubingai paveikė.

3 skyrius

— Taigi mūsų nuomonė apie misterį Blatą? — pradėjo pokalbį mažasis belgas.

— Visų pirma norėtume žinoti, ką jūs apie jį galvojate? — nusišaipė pulkininkas Vestonas. — Jūs geriau už mus jį pažįstate.

— Jį galima įvairiai apibūdinti, — atsakė Erkiulis Puaro. — Išsišokėlis. Savo rato vaikinas... Man jis atrodo pretenzingas, juokingas, rėksnys. Bet pasakyčiau dar kai ką...

— Ką būtent?

— Man atrodo... — pradėjo Erkiulis Puaro ir akimirkai įbedė žvilgsnį į lubas. — Man atrodo, jis nervinosi.

4 skyrius

Į kambarį įėjo inspektorius Kolgeitas.

— Mes nustatėme, ponas pulkininke, kiek kam reikia laiko, — pasakė jis. — Iš viešbučio iki laiptų, vedančių į Elfo užutėkį, galima nusigauti per tris minutes. Iš pradžių lėtai, paskui, kai jau nematyti iš viešbučio, bėgte.

— Greičiau negu maniau, — mįslingai pasakė Vestonas ir kilstelėjo antakius.

— Laiptais iki paplūdimio nepilnos dvi minutės. O užlipti į viršų jau reikia dviejų minučių. Tikrino konsteblis Flintas, jis geras sportininkas. Einant pamažu, visas kelias

užims apie ketvirtį valandos.

Vestonas galvos linktelėjimu pritarė raportui.

— Mes turime išspręsti dar vieną — pypkės — klausimą, — tarė jis.

— Pypkę rūko Blatas, — atsakė Kolgeitas. — Ją taip pat rūko Maršalas ir pastorius. Redfernas — cigaretes. Amerikietis pirmenybę teikia cigarams. Majoras Baris — nerūkantis. Maršalo kambaryje viena pypkė, Blato — dvi, o pastoriaus — viena. Antra kambarinė nelabai atidi. Ji tiksliai nežino, kiek ten buvo pypkių. Pranešė man, tarsi kambariuose, kuriuos ji tvarko, dvi, galbūt trys.

— Kas dar? — paklausė policijos komisaras.

— Mes patikrinome personalą. Viskas tvarkoje. Barmenas Henris patvirtino Maršalo pasirodymus. Jis sakė, kad matė Maršalą be dešimt minučių vienuolika. Paplūdimio sargas Viljamas iki pat vidudienio taisė laiptus, kurie nuo uolos priešais viešbutį leidžiasi į vandenį. Džordžas, sodininkas, iš pradžių tvarkė teniso kortą, o paskui prieš valgyklos langus gėlyne sodino gėles. Nė vienas, nė kitas negalėjo matyti žmogaus, damba einančio iš žemyno į salą.

— Kada nuo dambos nuslūgo vanduo?

— Pusę dešimtos, sere.

Vestonas paglostė ūsus.

— Hm... galbūt kas nors ten perėjo. Aš turiu naują versiją, Kolgeitai.

Pulkininkas papasakojo apie oloje rastą skardinę.

5 skyrius

Į duris kažkas pasibeldė.

— Prašom! — pasakė Vestonas.

Į kambarį įėjo kapitonas Maršalas.

— Atleiskite, — pradėjo jis. — Bet norėčiau sužinoti, ar galiu tvarkyti laidotuvių formalumus?

— Manau, kad tyrimą turime baigti poryt, kapitone Maršalai.

— Dėkui.

— Minutę, ponas kapitone, — kreipėsi į jį inspektorius Kolgeitas ir padavė jam tris laiškus. — Grąžinu jums.

— Tikriausiai policijos pareigūnai tikrino, kokiu tempu aš spausdinu rašomąja mašinėle, — ironiškai nusišypsojo Kenetas Maršalas. — Tikiuosi, viskas gerai?

— Žinoma, ponas kapitone, — atsakė Vestonas, — darbas turėjo užtrukti mažiausiai valandą. Iki vienuolikos kambarinė girdėjo mašinėlės stuksenimą, o dvidešimčia minučių vėliau jus matė kitas lankytojas.

— Iš tikrųjų? — nusišypsojo Maršalas. — Tai mane paguodžia.

— Taip. Mis Darnlėj buvo užėjusi į jūsų kabinetą dvidešimt po vienuolikos. Jūs buvote taip įsigilinęs į darbą, kad net nepastebėjote jos.

— Taip sakė mis Darnlėj? — paklausė Kenetas, ir jo veidas įgavo keistą išraišką. — Ji apsiriko, ponas pulkininke. Aš ją mačiau veidrodyje, ko ji galbūt nepastebėjo.

— Ir nenustojote spausdinti? — įsiterpė Erkiulis Puaro.

— Ne, — atsakė trumpai. — Norėjau kuo greičiau baigti laiškus.

Kenetas Maršalas akimirką patylėjo, paskui aštriai paklausė:

— Ar galiu būti dar kuo nors naudingas?

— Ne. Dėkoju, kapitone Maršalai.

Maršalas nusilenkė ir išėjo.

— Taigi, mus paliko įtariamasis, į kurį pirmiausia buvome atkreipę dėmesį, — pasakė Vestonas. — Tyras kaip ašara! O, štai ir Nizdonas.

Į kambarį, neslėpdamas susijaudinimo, įėjo gydytojas.

— Neblogą mirties statinaitę man atnešėte, — tarė jis.

— Kas tai?

— Kas? Cheminė medžiaga, paprastai vadinama heroinu.

Inspektorius Kolgeitas švilptelėjo.

— Na, aš pataikiau! Einu lažybų, kad visa ši istorija susijusi su narkotikais.

Dešimtoji dalis

1 skyrius

Iš “Raudonojo jaučio” pabiro būrelis žmonių. Trumpas teisminis tyrimas baigėsi — teismas atidėtas dviem savaitėms.

Rozamunda Darnlėj pasivijo kapitoną Maršalą. Nuleidusi galvą, kreipėsi į jį.

— Ne taip jau buvo bjauru, Kenai, tiesa?

Jis atsakė ne iš karto.

Galbūt prisiminė, kaip į jį žiūrėjo Lezekum Bėjaus gyventojai.

— Tai jis, mano brangioji!

— Pažiūrėk! Vyras!

— Turbūt dabar jį galima vadinti našliu?

— Pažvelk, jau eina!

Suprantama, panašių replikų jis negirdėjo, bet jautė visa oda. Jam atrodė, kad yra prikaustytas prie gėdos stulpo! Jau įvyko pirmieji susitikimai su žurnalistais. Pasitikintys savimi jaunuoliai kibo prie jo, stengdamiesi pramušti tylėjimo sieną — “Aš neturiu ką jums pasakyti”. Bet ir tie vienskiemeniai žodžiai, kuriais jis atsakinėjo per tardymą, galėjo būti traktuojami laisvai, o rytiniuose laikraščiuose pateikti iškreiptai, manė kapitonas Maršalas.

Keletą žingsnių jie nužingsniavo tylėdami. Paskui Maršalas jau kitu tonu tarė:

— Žinau, nori man padėti. Nemanyk, Rozamunda, kad aš tau nedėkingas.

Miestelyje juos iš tolo lydėjo žmonių žvilgsniai, bet arti nieko nebuvo. Rozamunda Darnlėj tyliai pakartojo tai, ką pasakė pokalbio pradžioje.

— Atsitiko ne blogiausia, — pasakė ji. — Tiesa, Kenai?

— Kas žino? — atsakė klausimu į klausimą.

— Ką apie tai mano policija?

— Nežinau. Tie ponai nelabai atviri.

— O tas mažasis užsienietis... Puaro? Juk jis aktyviai dalyvavo tyrime?

— Atrodo, jis iš pat pradžių eina ranka rankon su policijos komisaru.

— Tu teisus... Bet iš tikrųjų jis kažką daro?

— Iš kur man žinoti, Rozamunda?

— Jis mielas seniokas, — tarė ji mįslingai. — Ir, mano nuomone, didelis pagyrūnas.

— Gali būti.

Išėjo ant dambos. Prieš juos nutvieksta saulės visu grožiu atsivėrė Kontrabandininkų sala.

— Kartais man visa tai atrodo nerealu, — pasakė Rozamunda. — Ir neįmanoma patikėti, kad viskas įvyko iš tikrųjų.

— Suprantu, ką nori pasakyti, — padelsęs prabilo Maršalas. — Gamta nuostabiai negailestinga. Viena skruzdėle mažiau — jai tai neturi jokios reikšmės!

— Tikrai! — pritarė Rozamunda. — Būtent taip reikia žiūrėti į gyvenimą.

Jis greitai šnairomis dirstelėjo į ją ir pasikeitusiu balsu pasakė:

— Nesikrimsk, mano mieloji. Viskas gerai. Užtikrinu tave, viskas gerai.

2 skyrius

Linda juos pasitiko ant dambos. Jos judesiai aštrūs, kampuoti kaip jauno kumeliuko, po akimis tamsūs ratilai, lūpos sausos ir sukepusios.

— Kaip ten buvo? — paklausė ji prislėgtu, trūkčiojančiu balsu. — Ką jie sakė?

— Bylos nagrinėjimą atidėjo dviem savaitėms, — trumpai atsakė tėvas.

— Vadinasi... Vadinasi, nieko nenusprendė?

— Ne. Per daug maža įrodymų.

— Bet... ką jie galvoja?

— Tai, mano mergaite, neaišku, — pasakė Maršalas. — O ką tu turi galvoje? Prisiekusiuosius? Policininkus? Laikraščių reporterius? Lezekum Bėjaus žvejus?

— Tuos... Tuos, iš policijos, — išspaudė Linda.

— Kad ir ką galvotų policininkai, reikalų nepakeisi, — metė Maršalas ir nuėjo į viešbutį.

Mis Darnlėj norėjo eiti paskui, bet Linda ją sustabdė:

— Rozamunda!

Ši atsisuko. Sukrėsta nebylaus prislėgto mergaitės veido, Rozamunda paėmė ją už parankės, ir jos lėtai nuėjo alėja, vedančia į priešingą salos pusę.

— Pabandyk neimti taip visko giliai į širdį, — pradėjo ji švelniai. — Tu patyrei didelį sukrėtimą ir jautiesi siaubingai. Bet negraužk savęs. Juk kankiniesi... dėl pastarųjų dienų įvykių, nes iš tikrųjų nebuvai prisirišusi prie Arlenos.

— Taip, — atsakė Linda. — Prisirišusi nebuvau.

Rozamunda pajuto, kaip merginos kūną nukrėtė drebulys.

— Gedėjimas kažko, — tęsė Rozamunda, — tai visai kas kita. Šito negalima taip lengvai pamiršti. Bet sukrėtimo ir siaubo negalima jausti amžinai.

— Nieko jūs nesuprantate! — netikėtai sudirgusi sušuko Linda.

— Man atrodo, mergaite, kad suprantu.

Linda papurtė galvą.

— Ne, ne! Jūs, mis, nieko nesuprantate. Kristina taip pat! Jūs abi man labai geros, bet nežinote, ką jaučiu. Įsivaizduojate, kad be reikalo galvoju apie tą siaubą. — Akimirkai nutilo ir vėl tęsė: — O kalbu visai apie kitką. Jeigu jūs, mis, žinotumėte, ką žinau aš...

Rozamunda suakmenėjo. Ji neišsigando, greičiau apstulbo. Paskui iš po merginos alkūnės ištraukė ranką.

— O ką tu žinai, Linda? — paklausė ji.

Linda pažiūrėjo į ją ir palingavo galvą.

— Nieko, — sušnabždėjo ji.

Mis Darnlėj sugriebė ją už rankos taip stipriai, kad mergina riktelėjo iš skausmo.

— Būk atsargi, Linda! Būk labai atsargi!

— Aš labai... labai atsargi... jau tiek laiko, — atsakė mirtinai išblyškusi Linda.

— Paklausyk manęs, Linda! — griežtai ir atkakliai pasakė Rozamunda. — Tai, ką pasakei prieš minutę, labai svarbu... Mesk visa tai iš galvos! Nustok apie tai galvoti. Pamiršk, Linda, pamiršk! Pamirši, jei iš tikrųjų pasistengsi. Arlena mirusi... Niekas negali jai sugrąžinti gyvybės... Viską pamiršk ir galvok tik apie ateitį. O visų pirma, Linda, laikyk liežuvį už dantų.

Mergina pasitraukė nuo jos.

— Jūs... taip kalbate, tarsi viską žinotumėte.

— Aš nieko nežinau, — ryžtingai nutraukė ją Rozamunda. — Esu įsitikinusi, kad kažkoks beprotis prasibrovė į salą ir nužudė Arleną. Įsitikinusi, kad tokią išvadą galų gale padarys policija. Būtent taip viskas ir buvo. Supranti? Taip ir buvo!

— Jeigu tėvas... — pradėjo Linda.

— Nekalbėk apie tai! — griežtai pertraukė ją mis Darnlėj.

— Viena turiu pasakyti. Mano motina...

— Ką tavo motina?

— Buvo... Buvo įtariama žmogžudyste? Tiesa?

— Taip.

— O tėvas vis tiek ją vedė, — nutęsė Linda. — Tarsi tėvui žmogžudystė neatrodytų... baisus nusikaltimas... Bent jau ne visada.

— Tokių dalykų nesakyk net man! — beveik įsakmiai suriko Rozamunda. — Policija neturi nieko prieš tavo tėvą. Jo alibi be priekaištų. Jam niekas negresia.

— Nejaugi jie... Nejaugi jie iš pradžių manė, kad tai tėvas?

— Nežinau, ką jie manė! — sušuko mis Darnlėj. — Bet

dabar jie žino, kad jis negali būti kaltas. Supranti? Negali būti kaltas!

Ji kalbėjo valdingai, pagavusi merginos akyse tylų pritarimą, ir, kai Linda atsiduso, pridūrė:

— Greitai galėsime iš čia išvažiuoti. Viską pamiršk, Linda, pamiršk!

— Niekada nepamiršiu! — netikėtai piktai išrėkė Linda, atšoko į šalį ir, palydėta Rozamundos žvilgsnio, nubėgo viešbučio link.

3 skyrius

— Ar galiu jūsų, madam, kai ko paklausti? — tarė Erkiulis Puaro.

— Klausau jūsų.

Kristina Redfern išsiblaškiusi žiūrėjo į jį, bet tai nesuglumino garsaus detektyvo. Jis, tiesa, pastebėjo jos neramų žvilgsnį, kuriuo sekiojo vyrą, vaikščiojantį pirmyn atgal terasoje priešais įėjimą į barą. Sutuoktinių Redfernų reikalai nedomino Puaro. Jam būtinai reikėjo gauti informaciją...

— Kalbu, madam, apie frazę... — pradėjo jis. — Apie vieną vienintelę frazę, kurią vakar, kalbėdamasi su pulkininku Vestonu, jūs ištarėte. Ši frazė mane sudomino.

— Klausau jūsų, — pasakė Kristina, kaip ir anksčiau sekdama Patriką. — Ką tada pasakiau?

— Kalbėdamasi su policijos komisaru prisiminėte, kad tą rytą, kai buvo įvykdytas nusikaltimas, įėjote į mis Lindos Maršal kambarį, bet jos nebuvo, ir jūs greitai išėjote. Tada pulkininkas Vestonas paklausė, kur buvo išėjusi mis Maršal.

— Taip! — nekantriai tarė Kristina. — Atsakiau, kad ji maudėsi.

— Ne... Jūs atsakėte truputį kitaip. Jūs, misis, nepasakėte "maudėsi". Jūsų žodžiai buvo tokie: "Ji pasakė, kad maudėsi jūroje".

— Bet ji vis tiek buvo išėjusi! — paprieštaravo Kris-

tina.

— Ne visai. Atsakymo forma rodo tam tikrą jūsų minčių architektoniką. Linda Maršal įeina į savo kambarį. Ji su maudymosi chalatu, bet dėl kažkokios priežasties jūs ne iš karto nusprendėte, kad Linda maudėsi. Dar kartą pateikiu jūsų žodžius: "Sakė, kad maudėsi jūroje". Linda pasakė, kad maudėsi, o tai jus nustebino. Kodėl? Keistai elgėsi? Buvo ne taip apsirengusi? Kažką pasakė?

Kristina Redfern jau nekreipė į vyrą dėmesio. Ją aiškiai sudomino Erkiulis Puaro.

— Jūs labai pastabus, — pradėjo ji. — Taip... Prisimenu. Buvau šiek tiek nustebusi, kai Linda pasakė, kad maudėsi jūroje.

— Kodėl, madam?

— Kodėl? Tuojau... Pabandysiu prisiminti... Taip. Tikriausiai todėl, kad ji įėjo į kambarį nešina kažkokiu paketėliu.

— Paketėliu?

— Taip.

— O jūs nežinote, kas jame buvo?

— Žinau. Jis buvo blogai suvyniotas, kaip ir paprastai daugelyje vietinių parduotuvių. Paketėlyje buvo žvakės. Jos pabiro ant grindų, ir aš padėjau surinkti.

— Taip? — pagyvėjo Erkiulis Puaro. — Žvakės!

Ji greitai pažvelgė į detektyvą.

— Jūs taip pat nustebote, tiesa?

— Linda jums sakė, kam jas pirko?

— Ne, — atsakė Kristina šiek tiek pagalvojusi. — Ne, atrodo, nesakė. Galbūt norėjo naktį skaityti, kažkas ten buvo su lempute.

— Nieko panašaus, madam. Lempa prie lovos buvo gera.

— Tuomet neįsivaizduoju, kam jai prireikė tų žvakių.

— Kaip ji elgėsi, kai žvakės iškrito iš paketėlio? — paskui paklausė Puaro.

— Buvo... — Kristina akimirką padvejojo. — Ji lyg pasimetė.

Puaro linktelėjo.

— Pastebėjote jos kambaryje kalendorių? — netikėtai paklausė jis.

— Kalendorių? Kokį?

— Greičiausiai žalią... Paprastą sieninį kalendorių, nuo kurio atplėšiami lapeliai.

Kristina suraukė antakius ir nutaisė mįslingą veido išraišką.

— Žalią?.. Galbūt ryškiai žalią? Kažkur tokį kalendorių mačiau, tik negaliu prisiminti, kur. Gal ir Lindos kambaryje, bet nesu tikra.

— Bet matėte, tiesa, misis?

— Taip, — atsakė ji ir aštriai paklausė: — Ką visa tai reiškia?

Užuot atsakęs, Puaro išsiėmė iš kišenės nedidelę knygelę rudais odiniais viršeliais.

— O šitą kada nors matėte?

— Argi aš... Mačiau, mesjė! Kartą Linda čionykštėje skaitykloje vartė šitą tomelį, bet kai priėjau, greitai jį užvertė ir padėjo į vietą. Man net pasidarė įdomu, kas tai.

Erkiulis Puaro tylėdamas parodė misis Redfern antraštinį lapą: “Juodosios magijos ir burtų istorija. Nuodų, kurie nepalieka pėdsakų, gaminimas”.

— Nieko nesuprantu! — sušuko Kristina. — Ką, tiesą sakant, visa tai reiškia?

— Tai gali reikšti labai daug, madam, — tvirtai tarė Puaro.

Ji smalsiai pažiūrėjo į detektyvą, bet vietoj paaiškinimo išgirdo kitą klausimą:

— Dar vienas dalykas, madam. Prieš teniso partiją jūs maudėtės savo vonioje?

— Aš? — Kristina dar kartą mažąjį belgą išmatavo nustebusiu žvilgsniu. — Ne! Nebūtų užtekę laiko. Ir kodėl, pasakykite, turėčiau maudytis prieš teniso partiją? Greičiau po to...

— O į vonią buvote užėjusi?

— Taip. Nusimazgojau rankas ir veidą.

— Iš vonios neleidote vandens?

— Ne. Esu tuo visiškai tikra.

Puaro linktelėjo dar kartą.

— Tai pagaliau nesvarbu, — sumurmėjo jis.

4 skyrius

Erkiulis Puaro priėjo prie stalelio, kur misis Gardener sprendė galvosūkį su paveikslėliais. Ji pakėlė galvą ir pašoko.

— Oi! Jūs, mesjė, taip tyliai priėjote, kad aš negirdėjau. Jūs tiesiai iš teismo? Tiesa? Vien tik mintis apie tai mane taip sujaudino, kad aš, atvirai pasakius, nežinau ką daryti. Kodėl sprendžiu galvosūkį? Tiesiog neturiu jėgų, kaip anksčiau, sėdėti paplūdimyje. Mano vyras žino, kad niekas nenuramina mano sudirgusių nervų taip kaip galvosūkiai. Kur tas galėtų tikti? Panašus į kailinio kilimėlio gabaliuką, bet kažkaip...

Mažasis belgas atsargiai paėmė iš jos pirštų gabalėlį kartono.

— Čia, — tarė jis. — Tai katino fragmentas.

— Negali būti! Katinas juodas.

— Visas juodas, bet uodegos galiukas baltas.

— Duodu žodį, jūs pastabus! Man atrodo, kad žmonės, sugalvoję galvosūkius, labai bjaurūs. Visada ką nors sumano, kad galėtų mus suklaidinti. Žinote ką, mesjė? Per pastarąsias dvi dienas aš jus visą laiką matau. Labai domiuosi, ką ir kaip susekėte. Tik negalvokite, kad šią istoriją aš traktuoju kaip žaidimą, tarsi iš tikrųjų nieko nebūtų nužudę. Dieve mano! Kai įsivaizduoju, net šiurpas nukrečia! Šįryt pasakiau vyrui, kad noriu iš čia išvažiuoti, o jis į tai atsako, jog kai tik bus baigta byla, — kitą dieną. Kokia laimė! Na, bet pakalbėkime apie tyrimą. Aš baisiai domiuosi jūsų metodu ir būčiau labai dėkinga, jeigu pasišnekėtume.

— Jis šiek tiek, madam, primena šį galvosūkį, — atsakė

Erkiulis Puaro. — Žmogus surenka pavienius fragmentus tarsi didelę ir spalvingą mozaiką. Suprantate, madam? Kiekviena detalė turi būti savo vietoje.

— Kaip įdomu! Ir taip gražiai jūs, mesjė Puaro, viską aiškinate!

— Kartais tai padaryti sudėtinga, kaip ir išspręsti jūsų galvosūkį, — pasakė mažasis belgas. — Fragmentus renku apgalvojęs, atidžiai, pagal spalvas, madam, ir staiga paaiškėja, kad detalė, kuri turėtų tikti kailiniam kilimėliui, tinka, kaip pajuokai, juodo katino uodegai.

— Žavinga istorija! O šioje byloje pas jus, mesjė, daug fragmentų?

— Taip, madam. Vos ne kiekvienas viešbučio gyventojas atnešė man savo fragmentą. Jūs, madam, taip pat.

— Aš! — suspiegė misis Gardener.

— Taip. Viena iš jūsų frazių, madam, padėjo, nušvietė įvykius.

— Kaip nuostabu! Ar negalėtumėte, mesjė, paaiškinti išsamiau?

— Madam! Paaiškinimus paliksim paskutiniam skyriui.

— Kaip gaila... — atsiduso amerikietė.

5 skyrius

Erkiulis Puaro mandagiai pasibeldė į kapitono Maršalo kambario duris. Iš vidaus buvo girdėti rašomosios mašinėlės stuksenimas.

— Įeikite! — atsakė rūstus balsas.

Mažasis belgas įėjo.

Maršalas sėdėjo už stalo, stovinčio tarp langų, nugara į duris. Jis nepasuko galvos, bet pamatė Puaro priešais kabančiame veidrodyje.

— Klausau jūsų, mesjė, — nekantriai tarė.

— Labai atsiprašau, — skubiai atsakė Erkiulis Puaro. — Jūs užsiėmęs?

— Net labai.

— Norėjau jums užduoti tik vieną klausimą.

— Velniop! Man užduota klausimų jau virš galvos. Aš jau viską papasakojau policijai. Neturiu jokio noro jums atsakinėti, Puaro.

— Kalbu apie labai paprastą dalyką, — pasakė Erkiulis Puaro. — Žmonos žmogžudystės dieną, kai parašėt laiškus ir ketinote eiti į teniso kortus, jūs maudėtės vonioje?

— Maudžiausi? Kokia proga? Maudžiausi valanda anksčiau.

— Dėkoju, ponas kapitone. Tai viskas.

— Dabar... Žvilgtelėkite čia... — pradėjo Maršalas ir nutilo, pamatęs, kad Puaro tyliai išslinko. — Pašėlęs tipas! — padarė išvadą kapitonas Maršalas.

6 skyrius

Baro tarpduryje Puaro sutiko misterį Gardenerį, atsargiai nešantį du kokteilius ten, kur žmona buvo palinkusi prie galvosūkio. Misteris Gardeneris nusišypsojo detektyvui.

— Ar neišgersite su mumis, mesjė Puaro, taurės?

Puaro atsisakydamas papurtė galvą.

— Ką manote apie teisminį bylos nagrinėjimą? — paklausė jis.

— Man jis atrodo nepilnas. Tiesa? Jūsų policija turėjo kažką svarbaus rasti.

— Tikriausiai, — sumurmėjo Puaro.

Misteris Gardeneris dar labiau pritildė balsą.

— Mielai pasiimčiau iš čia žmoną. Man atrodo, mesjė Puaro, kad dėl šios istorijos jos nervai visai pakriko.

— Jūs, misteri, gal atsakysite į vieną mano klausimą?

— Žinoma, mielai. Pasiryžęs padėti jums.

— Turite dovaną įsigilinti į žmogaus charakterį. Pažįstate pasaulį ir žmones. Prašau atvirai pasakyti, ką galvojate apie misis Maršal?

Amerikietis nutaisė nustebusią išraišką ir apsidairęs beveik šnabždėdamas atsakė:

— Matote, mesjė, — pradėjo jis, — girdėjau įvairiausių gandų, ypač tarp moterų.

Erkiulis Puaro linktelėjo.

— Mano nuomonė štai kokia: tai buvo neregėto kvailumo moteris.

— Hm... Labai įdomus požiūris, — mįslingai sumurmėjo Puaro ir pasišalino. Jo laukė mis Darnlėj.

— Matau, kad atėjo mano eilė, — pasakė Rozamunda Darnlėj.

— Atleiskite?

Ji nusijuokė.

— Vakar inkvizitoriumi buvo policijos komisaras. Jūs, mesjė, jam tik asistavote. Šiandien jūs, taip sakant, pradėjote privatų tyrimą. Viską numatėte. Pirmoji buvo misis Redfern. Paskui priešais salono, kuriame misis Gardener prakaitavo prie savo šlykštaus galvosūkio, langus pamačiau jus, mesjė Puaro. Dabar atėjo mano eilė.

Erkiulis Puaro atsisėdo šalia Rozamundos Darnlėj Saulėtojoje Atbrailoje.

Apačioje, prie uolų, jūra buvo ryškiai žalia, toliau nuo kranto ji tyvuliavo ryškiai mėlyna.

— Paklausykite, madmuazel, — pradėjo Erkiulis Puaro, — jūs — labai elegantiška moteris. Jau atvykimo dieną tai pastebėjau. Todėl pokalbis su jumis teikia man didžiulį pasitenkinimą.

— Norite žinoti, ką galvoju apie šią istoriją?

— Aš klausau ištempęs ausis.

— Manau, viskas labai paprasta. Problemos sprendimo rakto reikia ieškoti Arlenos Maršal praeityje.

— Praeityje?

— Nekalbu apie tolimą praeitį. Kaip man visas tas reikalas atrodo? Arlena Maršal buvo vyrams patraukli, patraukli ir pavojinga. Galbūt jie labai greitai jai nusibosda-

vo. Galbūt tarp jos... sakykim, meilužių... buvo kas nors, kurį ji atstūmė, ir jis pasijuto įžeistas. Prašau mane teisingai suprasti. Neturiu galvoje tų, kas iš karto krinta į akis. Tai galėjo būti koks nors niekuo neišsiskiriantis, pasipūtęs ir jautrus, vienas iš tokių, kurie ilgai prisimena skriaudas. Suprantate, mesjė? Manau, jis atvyko jos pėdomis, nutaikė patogų momentą ir nužudė Arleną.

— Manote, kad kažkas prasibrovė į salą iš žemyno? — paklausė mažasis belgas.

— Taip. Tikriausiai pasislėpė oloje ir laukė patogaus momento.

— Kad Arlena Stiuart paskubėjo į pasimatymą su vyriškiu, kurį jūs apibūdinote? Ji tik būtų išjuokusi jį ir nueitų, — tvirtai pasakė Erkiulis Puaro.

— Ji galėjo nežinoti, kad susitiks būtent su juo. Tas žmogus galėjo atsiųsti ne savo vardu parašytą laišką.

— Tai taip pat gali būti, — sumurmėjo žinomas detektyvas ir pridūrė: — Jūs, madmuazel, pamiršote viena. Žmogus, pasiryžęs žmogžudystei, viduryje baltos dienos neeitų per dambą pro viešbutį. Jį galėjo pamatyti.

— Vargu, — pasakė ji, — nors gali būti ir taip. Jis galėjo praeiti, neatkreipdamas į save dėmesio.

— Gal ir taip, — pritarė Puaro. — Bet, matot, tas žmogus negalėjo sau leisti rizikuoti.

— Jūs taip pat pamiršote viena, mesjė, — orą.

— Orą?

— Būtent! Žmogžudystės dieną oras buvo nuostabus. O anksčiau? Prisimenate? Rūkas, lietus kaip iš kibiro. Tada bet kas galėjo prasibrauti į salą. Reikėtų tik patekti į Elfo užutėkį ir pasislėpti oloje. Rūkas, mesjė Puaro, labai svarbus veiksnys.

Gerą minutę Puaro tylėdamas žiūrėjo į ją, paskui atsiliepė.

— Žinote ką, madmuazel? Jūs neįprastai įsitikinusi.

Rozamunda paraudo.

— Tai tik prielaida. Nežinau, ar ji ko nors verta. O jūsų versija, mesjė Puaro?

— Hm... — sumurmėjo jis ir dirstelėjo į jūrą. — Eh bien, madmuazel. Aš paprastumo šalininkas. Tarkime, kad nusikaltimą įvykdė mažiausiai įtartinas žmogus. Ir man jau atrodė, kad esu tikrame kelyje.

— Prašau jus, tęskite, — netikėtai šaltai tarė mis Darnlėj.

— Bet, madmuazele, kelyje dažnai pasitaiko kliūčių. Atrodo neįtikėtina, kad tas žmogus gali būti žmogžudys.

— Ir ką? — paklausė nustebusi Rozamunda.

Erkiulis Puaro gūžtelėjo pečiais.

— Ir ką? — pakartojo. — Čia ir yra mano problema. — Jis nutilo. — Galiu jums užduoti vieną klausimą, madmuazele?

— Žinoma.

Ji pasiruošė atidžiai klausytis, bet klausimas pasirodė esąs visai netikėtas.

— Kai prieš tenisą grįžote į viešbutį, maudėtės vonioje?

Rozamunda Darnlėj išpūtė akis.

— Apie ką jūs, mesjė?

— Tiesiog apie maudymąsi. Suprantate? Porcelianinė vonia, virš jos — čiaupas. Čiaupas atsukamas, vonia prileidžiama vandens, jūs įlipate į vonią, paskui išlipate, o vanduo šniokšdamas nubėga į vamzdį.

— Jūs išprotėjote, mesjė Puaro!

— Ne. Aš visai sveiko proto.

— Tuomet atsakau: aš nesimaudžiau.

— Štai! — sušuko Puaro. — Vadinasi, niekas nesimaudė. Keista ir gana įdomu.

— Kodėl kažkas turėjo maudytis?

— Apie tai ir kalbu. Kodėl?

— Jūs gabus kaip Šerlokas Holmsas, — ironiškai tarė ji.

Erkiulis Puaro nusišypsojo, paskui keletą kartų patrau-

kė nosimi.

— Madmuazel, leiskite man pabūti akiplėša?

— Aš įsitikinusi, kad mesjė Erkiulis Puaro negali būti akiplėša.

— Jūs, madmuazel, labai man maloni... Tuomet leisiu sau pasakyti, kad kvepalai, kuriuos jūs naudojate, verti susižavėjimo. Juose jaučiamas stilius ir kažkoks neapčiuopiamas patrauklumas. — Jis akimirką patylėjo, paskui dalykiškai pridūrė: — "Gabrielė Nr. 8", tiesa?

— Mesjė, jūs labai pastabus. Aš visada kvėpinuosi tais kvepalais.

— Tuos kvepalus taip pat naudojo Arlena Maršal. Elegantiški, tiesa? Ir labai brangūs.

Rozamunda Darnlėj gūžtelėjo pečiais ir kažkaip nelinksmai nusišypsojo.

Tuo laiku jis tęsė:

— Prieš pusiaudienį, kai buvo įvykdytas baisus nusikaltimas, jūs, madmuazel, sėdėjote čia. Iš valties jus matė, bent jau jūsų skėtį, misteris Redfornas ir mis Briuster. Tikriausiai jūs, madmuazel, tą rytą nebuvote Elfo užutėkyje ir oloje, kuri taip pat pavadinta Elfo vardu?

Rozamunda Darnlėj greitai žvilgtelėjo į detektyvą ir ramiu, abejingu balsu atsakė:

— Jūs, mesjė, manęs klausiate, ar aš neužmušiau Arlenos Maršal?

— Ne, klausiu kitko: ar jūs tą dieną buvote Elfo oloje?

— Neturėjau supratimo, kad tokia ola yra. O ko aš ten galėjau eiti? Kokiu tikslu?

— Madmuazel, tą dieną, kai atsitiko tas baisus dalykas, oloje buvo moteris, naudojanti kvepalus "Gabrielė Nr. 8".

— Ką tik jūs, mesjė, sakėte, kad tais kvepalais kvėpinosi taip pat ir Arlena Maršal, — griežtai tarė Rozamunda. — Tą dieną ji buvo Elfo užutėkyje, galbūt ir oloje.

— Kam, madmuazel? Ten tamsu, ankšta, labai nejauku.

— Kodėl manęs apie tai klausiate? — pasipiktino Roza-

munda. — Ją rado netoli tos olos. Todėl labiausiai tikėtina, kad būtent ji ten buvo. Jau sakiau, kad nė per žingsnį nebuvau pasitraukusi iš savo vietos.

— Neskaitant pasivaikščiojimo iki viešbučio, kai užėjote į kapitono Maršalo kambarį, — papildė detektyvas.

— Žinoma! Aš tai pamiršau.

— Į kapitono Maršalo kambarį įėjote, kaip pati sakėte, taip tyliai, kad jis jūsų net nepastebėjo.

— Kenetas matė mane? — nepatikliai paklausė ji. — Ar... ar jis taip sakė?

— Taip, madmuazel, matė, — linktelėjo Erkiulis Puaro. — Virš stalo kabančiame veidrodyje.

— A-a... Suprantu, — — sušnabždėjo ji.

Puaro žvilgtelėjo į jūrą. Paskui jo žvilgsnis nuslydo ant kelių gulinčiomis jos rankomis. Jos buvo gražios, tamsaus gymio, ilgais pirštais.

Rozamunda, šnairomis dirstelėjusi į Puaro, suprato, ką norėjo išsiaiškinti Erkiulis Puaro.

— Žiūrite į mano rankas? — aštriai metė ji. — Galbūt jūs, mesjė, galvojate... kad aš...

— Galvoju, madmuazel... Ką?

— Nieko, — purkštelėjo ji.

Po valandos Erkiulis Puaro sustojo ties takeliu, vedančiu į Elfo užutėkį.

Paplūdimyje kažkas sėdėjo: liesoka moteris, vilkinti raudoną palaidinę ir tamsiai mėlynus šortus.

Puaro nusileido į paplūdimį. Kadangi buvo apsiavęs ankštokus, labai elegantiškus pusbačius, per akmenis žengė labai atsargiai.

Linda Maršal pakėlė galvą ir, atrodo, krūptelėjo. Puaro atsisėdo šalia ant akmens. Į jį įbestame paauglės žvilgsnyje sustingo įtarimas. Puaro priminė pats sau, kad prieš jį jauna ir labai pažeidžiama būtybė.

— Ko jūs norite, mesjė Puaro? — paklausė ji.

Erkiulis Puaro ilgai tylėjo, paskui pasakė:

— Vakar, mano mergaite, policijos komisarui pasakėte, kad buvote labai prisirišusi prie pamotės, ir ji buvo gera jums.

— Kas iš to?

— Madmuazel, jūs pasakėte netiesą.

— Tai tiesa.

— Sutinku... Pamotė su jumis nesielgė blogai. Bet nebuvote prie jos prisirišusi. O ne! Greičiau jūs nemylėjote Arlenos Maršal. Tai krito į akis.

— Taip... Galbūt nelabai mylėjau. Bet taip nekalbama apie tuos, kurių nėra tarp gyvųjų. Tai nepadoru.

Puaro atsiduso.

— Jus taip mokė mokykloje?

— Taip... Ir mokykloje.

— Jeigu kalbama apie žmogžudystę, reikia kalbėti ne tai, kas padoru, o tiesą.

— Turbūt jūs, mesjė, taip privalote galvoti.

— Privalau ir galvoju, — pasigriebė jis. — Mano uždavinys — atskleisti, kas nužudė Arleną Maršal.

— O aš noriu viską pamiršti! — beveik suriko Linda.

— Bet jūs, madmuazel, negalite pamiršti, tiesa? — švelniai paklausė jis.

— Negaliu. Tikriausiai tai padarė koks nors beprotis.

— Aš greičiau kitos nuomonės, — sušnabždėjo garsusis detektyvas.

— Kalbate taip, — Linda užsikirto, — tarsi viską jau žinote.

— Galbūt ir žinau, — atsakė Erkiulis Puaro ir išlaikė pauzę. — Brangi mergaite, jeigu manimi pasitikite, užtikrinu jus, padarysiu viską, kad padėčiau išspręsti jūsų problemas.

Ji staiga pašoko.

— Aš neturiu jokių problemų! — sušuko. — Niekuo negalite man padėti. Ir apskritai nežinau, apie ką jūs, mesjė, kalbate.

Puaro greitai pažvelgė į ją.

— Kalbu apie... žvakes... — tarė jis ir merginos akyse

pastebėjo siaubą.

— Aš jūsų neklausysiu, mesjė! — suriko ji. — Nenoriu!

Grakščiai, kaip jauna gazelė, ji perbėgo paplūdimį ir ėmė ropštis vingiuojančiu į kalną takeliu.

Erkiulis Puaro liūdnai palingavo galvą. Jo veidas buvo rimtas ir susirūpinęs.

Vienuoliktoji dalis

1 skyrius

Inspektorius Kolgeitas raportavo policijos komisarui.

— Kai ką aptikome, sere, — sakė jis. — Tai sensacija! Kalbu apie misis Maršal pinigus. Mes buvome nuvykę pas jos advokatus, kurie, beje, sukrėsti. Atsirado priežastis, dėl kurios buvo galima šantažuoti. Prisimenate, ponas pulkininke, kad senasis Erskinas paliko jai penkiasdešimt tūkstančių svarų sterlingų? Tai va, iš šitų pinigų liko tik penkiolika tūkstančių.

Pulkininkas Vestonas švilptelėjo.

— O kur kiti?

— Įdomi istorija, sere. Kartkartėmis misis pardavinėdavo šeimos brangenybes ir kiekvieną kartą reikalaudavo grynųjų arba vertybinių popierių. Kitaip tariant, ji kažkam atiduodavo pinigus, kažkam, panorėjusiam likti nežinomam. Baisus šantažas!

— Panašu, — pritarė policijos komisaras. — Ir šantažistas yra čia, šiame viešbutyje. Galbūt vienas iš trijų viengungių? Ar yra kas nors nauja apie juos?

— Sunku pasakyti, sere, ar yra kas nors įdomaus. Majoras Baris — atsargos karininkas, kaip pats sako. Gyvena nedideliame bute. Gauna pensiją ir kuklius procentus už vertybinius popierius. Bet pernai į savo banko sąskaitą padėjo didelę sumą pinigų.

— Įdomu. Kuo jis tai aiškina?

— Sako, kad laimėjo totalizatoriuje. Jis iš tiesų dažnokai lankosi hipodrome ir dalyvauja lošimuose.

— Sunku bus sužinoti tiksliau, — pratarė Vestonas. — Tačiau atsitraukti negalima.

— Kitas — dvasiškis Stivenas Leinas. Čia viskas gerai.

Surėjaus grafystėje jis turėjo parapiją. Prieš pusantrų metų parapijos atsisakė, motyvuodamas pablogėjusia sveikata. Ji, matyt, iš tikrųjų prasta, nes Stivenas Leinas gydėsi psichiatrinėje ligoninėje: ten jis išbuvo daugiau kaip metus.

— Įdomu, — tarė Vestonas.

— Taip, sere. Bandžiau ką nors išspausti iš tos ligoninės gydytojo. Bet žinote, sere, kaip sunku susikalbėti su medikais. Niekas nepadėjo — neįleido! Tik man pavyko sužinoti, kad mūsų pastoriui moterų vaidmenyse nuolat vaidendavosi šėtonai: paleistuvės iš Babilono, prisidengusios purpuriniais drabužiais.

— Hm... — numykė Vestonas. — Tai gali būti motyvas žmogžudystei.

— Be abejo, ponas pulkininke. Man atrodo, kad tokia galimybė yra. Velionė misis Maršal tobulas asmenybės modelis, todėl pastorius galėjo ją pavadinti “Babilono paleistuve”. Rudi plaukai, sere, ir... ir... apskritai. Susidorojimą su ja galėjo laikyti savo misija.

— Neradote nieko, kuo būtų galima remtis manant, kad tai šantažas?

— Ne, sere. Tuo požiūriu jis mums neįdomus. Gyvena už savo kuklias pajamas, kurios pastaruoju metu nepadidėjo.

— O ką iš tikrųjų jis veikė tą dieną, kai buvo įvykdytas nusikaltimas?

— Jokių įrodymų, patvirtinančių jo parodymus, nerasta. Niekas neprisimena, kad būtų sutikęs pastorių. Bažnyčios svečių knygoje ankstesnis įrašas datuotas dvidešimt antra diena. Dvi savaites bažnyčios tarnautojai į knygą nežiūrėjo. Leinas galėjo ten nueiti išvakarėse arba net dviem dienom anksčiau, pasirašyti ir parašyti datą — rugpjūčio dvidešimt penkta.

Vestonas tylėjo.

— O tas, trečiasis?

— Orasas Blatas? Mano nuomone, tai įtartinas tipas. Pajamų mokesčius moka didesnius negu reikia, kad ir nuo savo geležies reikmenų parduotuvės pelno. Be abejonės, jis apsuk-

rus, sere, vadinasi, gali gauti reikalingas pajamų deklaracijas. Matyt, šiek tiek spekuliuoja biržoje, kartais sudaro nelegalius sandėrius. Tačiau nėra abejonių, kad per pastaruosius keletą metų Orasas Blatas praturtėjo ne pagal galimybes.

— Iš to galima padaryti išvadą, — pasakė policijos komisaras, — kad misteris Blatas gali būti apgavikas, suktas šantažistas...

— Šantažas, sere. Arba verčiasi narkotikais. Vyriausiasis inspektorius Ridžvėjus, Skotlend Jardo kovos su narkomanija šefas, labai susidomėjo šia byla. Atrodo, pastaruoju metu į rinką pateko daug heroino. Skyriaus darbuotojai kontroliuoja smulkius prekiautojus narkotikais, daugiau ar mažiau žino, kas jiems vadovauja iš užsienio. Bet neįsivaizduoja, kaip heroinas atgabenamas į Angliją.

— Jeigu misis Maršal žuvo todėl, kad atsitiktinai ar planuotai dalyvavo narkotikų kontrabandoje, — pasakė Vestonas, — bylą turime perduoti Skotlend Jardui. Narkotikai — jų sfera. Kaip manote, Kolgeitai?

— Manau, jūs teisus, sere. Jeigu byla susijusi su narkotikais, tuo turi užsiimti Skotlend Jardas, — apgailestaudamas atsiduso Kolgeitas.

— Taip... Man atrodo, ši versija arčiausiai tiesos, — truputėlį pamąstęs, pasakė Vestonas.

— Panašu, — pritarė inspektorius. — Į Maršalą nekreipiame dėmesio. Nors ir gavome gana reikšmingą informaciją, kuri galėtų kai ką reikšti, jeigu jis neturėtų tokio tvirto alibi. Jo firma vos suduria galą su galu, bet ne dėl Maršalo arba jo kompaniono kaltės, o dėl bankų krizės ir prekybos sąstingio. Ką gi, po žmonos mirties jis tikėjosi gauti penkiasdešimt tūkstančių svarų sterlingų, o su tokia suma reikia elgtis pagarbiai. — Inspektorius Kolgeitas atsiduso. — Šis vaikinas turi du idealius motyvus padaryti nusikaltimą. Bet neginčijami įrodymai liudija, kad to padaryti negalėjo. Gaila!

— Aukščiau galvą, Kolgeitai! — nusišypsojo pulkininkas Vestonas. — Mes dar galim pasižymėti. Turime dar šantažo

ir to pamišėlio pastoriaus versiją. Tačiau aš vis dėlto manau, kad narkotikai — labiausiai įtikėtinas variantas. Po pauzės komisaras pridūrė: — O jeigu šią moterį pašalino kažkokia gangsterių gauja, taip pat kreipsimės į Skotlend Jardą. Suprantate? Bet kuriuo atveju padarysime tai, ką turime padaryti.

— Tai šiokia tokia paguoda, sere, — tarė Kolgeitas šiek tiek nerimastingai šypsodamasis. — Taip, dar štai kas! Radome laiško, rasto velionės kambaryje ir pasirašyrto Dž. N., autorių. Jis dabar Kinijoje. Tai tas pats vaikinas, apie kurį kalbėjo mis Briuster. Kažkoks jaunas plevėsa. Radome ir kitus misis Maršal bičiulius. Bet... nieko įdomaus. Tai ir viskas, ką sugebėjome rasti.

— Vadinasi, laikas perduoti bylą į teismą, — padarė savo išvadą policijos komisaras. — O kaip ten su mūsų kolega belgu? Kalbėjotės su juo? Papasakojote viską, ką ir man pranešėte?

— Keistas vaikinas, tiesa? Žinote, sere, ko jis manęs užvakar paprašė? Paprašė išsamių žinių apie visus pasmaugimus per pastaruosius trejetą metų.

Inspektorius Kolgeitas ironiškai nusišypsojo.

— Iš tikrųjų?! — sušuko policijos pulkininkas Vestonas ir atsitiesė. — Įdomus daiktas... — Jis padarė trumpą pauzę. — Sakėte, kad pastorius Stivenas Leinas buvo nusiųstas į psichiatrinę ligoninę? Kada?

— Per Velykas suėjo metai.

Pulkininkas Vestonas giliai susimąstė.

— Prisimenu tokią bylą... — tarė jis. — Jaunos moters kūnas buvo rastas Bakshoto pakraštyje. Ji ėjo susitikti su vyru ir pakeliui dingo. Kita byla... Laikraščiai ją pavadino "Žmogžudyste nuošalioje giraitėje". Abu įvykiai atsitiko, aš tai gerai prisimenu, Surėjaus grafystėje.

Policijos komisaras reikšmingai pažiūrėjo į pavaldinį.

— Surėjaus grafystėje! — sušuko šis. — Štai kas, sere. Tai labai dera prie mūsų schemos, tiesa? Aš pasidomėsiu, ar buvo...

2 skyrius

Erkiulis Puaro sėdėjo ant žolės aukščiausioje salos vietoje.

Iš kairės pusės ties geležiniais laiptais, vedančiais į Elfo užutėkį, buvo aikštelė. Joje gulėjo keletas didžiulių akmenų, kurie galėjo būti puikiausia priedanga tam, kas slapčia pateko į paplūdimį. Iš dešinės kabojo uola, užstojusi patį palūdimį.

Erkiulis Puaro rūpestingai dėliojo galvosūkio fragmentus ir savo išvadose kiekvieną traktavo kaip atskirą vienetą.

Rytas pagrindiniame paplūdimyje keletą dienų prieš Arlenos Maršal mirtį.

Tą rytą jis išklausė keletą nuomonių: pirmą, antrą, trečią, ketvirtą, penktą.

Bridžo partija vakare. Prie staliuko jis, Patrikas Redfernas, Rozamunda Darnlėj. Kristina, nedalyvavusi žaidime, išdalijo kortas, paskui trumpam išėjo iš salono ir atsitiktinai išgirdo pokalbį. Kas tuo metu buvo salone? Kas išėjęs?

Vakaras nusikaltimo išvakarėse. Pokalbis su Kristina Saulėtojoje Atbrailoje. Scena, kurios liudytoju jis tapo, grįžęs į viešbutį.

"Gabrielė Nr. 8".

Žirklutės.

Pamesta nulaužta pypkė.

Pro langą išmestas butelis.

Žalias kalendorius.

Pakelis su žvakėmis.

Veidrodis ir rašomoji mašinėlė.

Siūlų kamuolys.

Rankinis Lindos Maršal laikrodis.

Iš vonios paleistas vanduo.

Kiekvienas iš šių atskirų faktų turėjo būti savo vietoje, turėjo kažką atitikti, susiderinti vienas su kitu. Faktai sutapdavo, kiekvienas kitas žingsnis liudydavo blogį... Blogį... Erkiulis Puaro pažiūrėjo į rankose laikomą popieriaus lapelį,

užpildytą spausdintomis raidėmis.

"Neli Parsons. Pasmaugta. Kūnas rastas miške netoli Čobhemo. Žudiko pėdsakų nerasta..."

Neli Parsons?

"Elis Korigan..."

Erkiulis Puaro atidžiai išnagrinėjo Elis Korigan mirties aplinkybes.

3 skyrius

Kai prie Erkiulio Puaro priėjo inspektorius Kolgeitas, jis tebesėdėjo kalno viršūnėje ir grožėjosi vaizdu į jūrą.

Erkiuliui Puaro inspektorius patiko. Patiko jo stambus vyriškas veidas, skvarbios akys ir santūrios manieros.

Kolgeitas atsisėdo šalia, šnairuodamas į popieriaus lapelį.

— Jums, mesjė, perdavė kokią nors informaciją? — paklausė jis.

— Aš kruopščiai studijuoju ją. Ta-aip...

Inspektorius Kolgeitas atsistojo, apžiūrėjo netoliese gulinčius akmenis ir grįžęs pranešė:

— Neprošal būti itin atsargiam. Reikia, kad niekas negirdėtų.

— Sutinku, — pagyrė jį mažasis belgas.

— Turiu pripažinti mesjė, — pasakė Kolgeitas, — kad mane sudomino tie atvejai, nors, jeigu ne jūsų pasiūlymas, aš niekada apie juos nepagalvočiau. Ypač mane sudomino vienas iš jų.

— Su Elis Korigan?

— Taip. Tuo reikalu net kalbėjau su Surėjaus grafystės policija. Norėjau sužinoti smulkmenas.

— Na ir ką, brangus inspektoriau? Mane tai suintrigavo.

— Elis Korigan kūnas buvo rastas miškelyje už nepilnų dešimties mylių nuo tos vietos, kur žuvo Neli Parsons. Abi

vietovės yra daugiausia už dvylikos mylių nuo Vaitridžo, kur dvasiškis Stivenas Leinas buvo parapijos pastorius.

— Papasakokite man viską, ką žinote apie Elis Korigan nužudymą.

— Iš pradžių Surėjaus grafystės policija nesiejo šio įvykio su Neli Parsons mirtimi. Ji įtarė aukos vyrą, bandė apkaltinti jį padarius nusikaltimą. Tiesą sakant, nežinau kodėl. Galbūt dėl to, kad jis, kaip rašė laikraščiai, buvo "paslaptingas vienišius". Beveik niekas nežinoma: kas jis, iš kur atvažiavo. Elis Korigan jis vedė prieš jos šeimos valią. Ji turėjo šiek tiek turto, garantavusio jam nealkaną gyvenimą. Atrodytų, faktų pakanka, kad sukeltų įtarimą, kaip aš manau, pagrįstą. Sutinkate?

Erkiulis Puaro tylėdamas linktelėjo.

— Bet pasirodė, kad vyras nekaltas, — tęsė inspektorius. — Kūną atsitiktinai rado turistė, treniruota jauna persona, dėvinti šortus, fizkultūros dėstytoja iš Lankšyro mokyklos, bešališka ir pasitikėjimo verta liudytoja. Ji prisiminė laiką, kada rado kūną — ketvirtis penktos — ir papasakojo, kad, jos nuomone, moteris buvo mirusi neseniai, gal prieš dešimt minučių. Tai sutapo su policijos gydytojo išvadomis, apžiūrėjusio kūną penkios keturiasdešimt penkios. Mokytoja iš karto nuėjo į Baghoto nuovadą ir pranešė apie įvykį. Tai štai, tarp trečios valandos ir ketvirtos valandos dešimties minučių Edvardas Koriganas važiavo traukiniu, — tęsė Kolgeitas. Jis grįžo iš Londono, kur tvarkė kažkokius reikalus. Kupė drauge su juo važiavo dar keturi žmonės. Stotyje drauge su dviem savo bendrakeleiviais jis persėdo į autobusą. Išlipo priešais kavinę "Pain Ridžas", kur buvo susitaręs susitikti su žmona. Buvo keturios dvidešimt penkios. Užsakė abiems arbatos, bet paprašė, kad paduotų, kai ateis žmona. Paskui išėjo iš kavinės, ketindamas jos palaukti prie įėjimo. Apie penktą ėmė nerimauti. Jie buvo susitarę, kad Elis iš kaimo, kuriame ji atostogavo, eis per viržyną, — tęsė inspektorius. — Paskui jie ketino važiuoti autobusu. Cezario giraitė yra neto-

li kavinės, todėl tardymo metu buvo manoma, kad moteris atėjo anksčiau, todėl atsisėdo pasigrožėti peizažu. Tuo metu netikėtai pasirodė kažkoks valkata arba iškrypėlis. Kai paaiškėjo, kad vyras nekaltas, policija, žinoma, palygino šį atvejį su Neli Parsons, truputį keista tarnautoja, kurios kūnas buvo rastas taip pat miške. Buvo nustatyta, kad abu nusikaltimus padarė tas pats žmogus. Bet kolegos iš Surėjaus nesugebėjo jo surasti ir net neaptiko jo pėdsakų. Žudikas dingo kaip akmuo į vandenį.

Kolgeitas patylėjo, paskui tęsė:

— O dabar pas mus jau trečias atvejis, kai pasmaugta moteris, ir džentelmenas, kurio vardo mes nežinome, turėtų būti čia.

Inspektorius Kolgeitas nutilo.

Erkiulis Puaro pajudino lūpas. Inspektorius sukluso ir išgirdo šnabždesį:

— Sunku suprasti, kuris fragmentas tinka kailiniam kilimėliui, kuris — katino uodegai.

— Klausau jūsų, mesjė.

— O, atleiskite! — atsakė mažasis belgas. — Tai aš garsiai mąstau.

— Jūs, mesjė, kažką sakėte apie kilimėlį ir katino uodegą?

— Tai smulkmena... brangus inspektoriau! Jeigu įtartumėte, kad kažkas begėdiškai meluoja, bet neturėtumėte įrodymų, ką darytumėte?

— Sunkus atvejis, — pagalvojęs atsakė Kolgeitas. — Bet man atrodo, kad tas, kuris dažnai meluoja, galų gale turi prašauti.

— Taip. Jūs teisus. Matote, aš tik numanau, kad kai kurie prisipažinimai melagingi, bet neturiu galimybės tuo įsitikinti. Ką gi... Reikia atlikti eksperimentą... eksperimentą su vienu nedideliu melu. Ir jeigu tą melą pavyks įrodyti, galima spręsti, kad ir visa kita neatitinka tikrovės.

Inspektorius Kolgeitas susidomėjęs stebėjo mažąjį belgą.

— Jūsų mintys, mesjė, labai painios, bet padeda atskleisti tiesą. Ar galima paklausti, kas jus paskatino pasidomėti tomis pasmaugtomis moterimis?

— Matote, ši žmogžudystė, atrodo, buvo labai tiksli, apgalvota, — atsakė Puaro. — Man atėjo į galvą mintis, kad tai, matyt, ne debiutas.

— Suprantu, — pasakė Kolgeitas.

— Pasakiau sau, kad reikia išnagrinėti ankstesnius atvejus ir, jeigu aptiksi kažką panašaus, turėsi labai įdomią medžiagą. Neli Parsons mirtis man nieko nesako. Bet Elis Korigan... Brangus inspektoriau, ar atkreipėte dėmesį į stulbinantį tų dviejų nusikaltimų panašumą?

Kolgeitas kurį laiką tylėjo, tarsi spręsdamas sunkią problemą.

— Ne, sere, — pagaliau atsakė jis. — Gal tik abiem atvejais vyro alibi neginčijamas.

— Vadinasi, ir jūs tai pastebėjote? — tyliai paklausė Erkiulis Puaro.

4 skyrius

— Cha, Puaro! Džiaugiuosi, jus matydamas! Kaip tik man jūsų reikia. Prašom, užeikite.

Erkiulis Puaro padėkojo už kvietimą.

Policijos komisaras išsiėmė pakelį cigarečių, užsirūkė ir galiausiai pranešė:

— Mes jau beveik nusprendėme, ką daryti. Bet, kol dar durys neužsitrenkė, norėtume žinoti jūsų nuomonę.

— Klausau jūsų, mano drauge, — tarė Puaro.

— Mes ketiname paskambinti į Skotlend Jardą ir tyrimą perduoti jiems. Tiesa, yra pagrindo įtarti du žmones, bet, mano nuomone, istorijos šaknys eina iš narkotikų kontrabandos. Aš įsitikinęs, kad Elfo užutėkyje vyko iš anksto planuoti susitikimai.

— Sutinku, — linktelėjo Puaro.

— Gerai. Mes jau beveik tiksliai žinome, kas užsiima kontrabanda. Orasas Blatas!

— Tai taip pat akivaizdu, — vėl patvirtino Puaro.

— Matote, Puaro, mes mąstome panašiai. Blatas reguliariai išplaukia savo jachta. Kartais ką nors pasiima drauge, bet daugiausia stengiasi būti vienas. Visų dėmesį patraukia raudonos burės, bet įprastos, baltos, gerai paslėptos. Manau, kad sutartą dieną jis išplaukdavo į jūrą ir sutartoje vietoje sutikdavo kitą valtį, burinę ar motorinę, iš kurios paimdavo prekę. Paskui patogiu laiku išsilaipindavo Elfo užutėkyje...

— Taip — taip! — šypsodamasis nutraukė jį Erkiulis Puaro. — Pusę dviejų. Tai jūsų pietų metas, tuomet visi sėdi valgykloje! Konrabandininkų sala — privati nuosavybė. Iš to galima padaryti išvadą, kad pašaliniai paplūdimiuose nerengia piknikų. Viešbutyje gyvenantys, būna, susirenka Elfo užutėkyje, bet tai daro po pietų, kai ten šviečia saulė. O jeigu pikniką nori suruošti anksčiau, vyksta toliau, už daugelio mylių.

— Sutinku, — pasakė policijos komisaras. — Todėl Blatas išlipdavo į sausumą kaip tik tuo laiku, palikdavo prekę oloje ant iškaltos lentynos, o kažkas kitas ją iš ten pasiimdavo.

— Žmogžudystės dieną kažkokia pora prieš pietus atėjo į viešbutį, — pasičiupo mažasis belgas. — Kaip tik ten galėjo būti perduota kontrabanda. Du sezoniniai svečiai iš viešbučio Sent Lu atvyksta į Kontrabandininkų salą. "Linksmojo Rodžerio" viešbutyje jie užsisako pietus, paskui susiruošia pasivaikščioti po salą. Nieko nėra lengviau, kaip įsitaisyti paplūdimyje, iš kur reikia paimti dėžutę su priešpiečiais, įsidėti į krepšelį ir, šiek tiek pavėlavus, ateiti pietums be dešimt dvi, kai visi jai susirinkę valgykloje!

— Taip, — pritarė Vestonas. — Skamba įtikinamai. Ir matote, prekiautojų narkotikais gauja su niekuo nesiskaito. Jeigu kas nors atsitiktinai juos išduoda, nužudo nedvejodami. Todėl, mano nuomone, tuo galima paaiškinti smurtinę Arlenos Maršal mirtį. Blatas tą rytą galėjo nuvykti į olą, norėdamas

palikti ten prekę, kurią turėjo pasiimti kompanionai. Arlena priplaukė prie paplūdimio ir pamatė, kaip su dėžute jis įėjo į olą. Paklausė, ką jis čia veikia. O jis nužudė Arleną ir išplaukė savo valtimi.

— Vadinasi, jūs įsitikinę, kad Blatas — žudikas? — paklausė Erkiulis Puaro.

— Manau, kad tai arčiausiai tiesos. Žinoma, galėjo būti kitaip. Sakykim, Arlena tai pastebėjo jau gerokai anksčiau ir, kalbėdamasi su Blatu, užsiminė apie tai. Paskui kažkas iš gaujos skiria jai fiktyvų pasimatymą ir padaro savo darbą. Kaip jau sakėme, protingiausia bylą perduoti Skotlend Jardui. Jie turi daugiau galimybių negu mes, greičiau atskleis Blato ryšius su šia gauja.

Puaro tylėjo, mįslingai ir rimtai linguodamas galvą.

— Na ir kaip? — paklausė pulkininkas Vestonas. — Pritariate tokiam įvykių įvertinimui?

— Galbūt... — netvirtai pasakė mažasis belgas.

— Velniai griebtų, Puaro! Ką sau galvojate?

— Jeigu ką nors ir galvoju, — pasigirdo atsakymas, — abejoju, ar sugebėsiu tai įrodyti.

— Hm... Žinau, kad jūs ir Kolgeitas turite kitų idėjų. Jos man atrodo šiek tiek fantastiškos, tačiau pripažįstu, kad jose kažkas yra. Bet jeigu tiesa ir jūsų pusėje, šis atvejis greičiausiai tinka Skotlend Jardui. Mes pateiksime faktus, jie susisieks su Surėjaus grafystės policija. Šita byla ne jums, ji ne vietinio masto.

Pulkininkas Vestonas nutilo, metęs klausiamą žvilgsnį į garsųjį detektyvą.

— Kaip manote, Puaro? Kaip reikėtų pasielgti?

— Aš norėčiau... — pradėjo Erkiulis Puaro ir giliai susimąstė.

— Ko?

— Aš norėčiau surengti pikniką, — pusbalsiu baigė Puaro.

Pulkininkas Vestonas nustebęs pažvelgė į jį.

Dvyliktoji dalis

1 skyrius

— Pikniką, mesjė Puaro?

Emilija Briuster žiūrėjo į detektyvą taip, tarsi jis būtų pamišęs.

— Jūs, mis, laikote, kad tai sukels pasipiktinimą? — pasigirdo atsakymas. — Bet man atrodo, tai nuostabi mintis. Reikia grįžti į normalų gyvenimą, reikia vėl pasinerti į tai, kas įprasta, kasdieniška. Aš domėjausi, ryt bus puikus oras. Toks renginys... kaip čia pasakius?.. Aha! Pakels mums nuotaiką. Prašau padėti man, brangioji mis. Įtikinkit kitus.

Sėkmė buvo netikėta. Pasiūlymas iš pradžių kėlė abejonių, bet galiausiai visi pripažino, kad iš esmės mintis nebloga.

Suprantama, niekas negalvojo kviesti kapitono Maršalo, kuris pats pasakė, kad tą dieną turi vykti į Plimutą. Misteris Blatas entuziastingai prisijungė prie draugijos, pasistengė būti jos siela. Be jo, į pikniką atėjo Emilija Briuster, Redfernai, pastorius Stivenas Leinas, Gardeneriai, kurie net vienai dienai atidėjo savo išvykimą, ir Rozamunda Darnlėj su Linda.

Kalbėdamas su Rozamunda, Erkiulis Puaro buvo ypatingai iškalbus ir rūpestingai pabrėždavo, kad Linda išvykoje šiek tiek atitrūks nuo sunkių minčių.

— Sutinku, — pasakė Rozamunda. — Toks sukrėtimas jos amžiaus merginai! Ji pasidarė siaubingai nervinga.

— Nieko stebėtina, madmuazele, — tarė Puaro. — Bet jos amžiuje greitai viskas pasimiršta. Įkalbėkite Lindą, kad ji vyktų su mumis, jūs galite tai padaryti.

Majoras Baris ryžtingai atsisakė. Teisinosi, kad nepakenčia piknikų.

— Reikia tampyti krepšius, — pridūrė jis. — Ir apskritai pragariškai nemalonus renginys. Man pakanka valgio, kurį paduoda prie stalo.

Dešimtą ryto kompanija susirinko prie trijų išnuomotų automobilių. Misteris Blatas rėksmingai ir linksmai vaizdavo gidą.

— Į kelionę, ledi ir džentelmenai! — šaukė jis. — Važiuojame į Dortmurą. Viržiai ir mėlynės! Devono grietinėlė ir katorgininkai! Pasiimkite žmonas, džentelmenai, arba ką norite! Sveiki atvykę! Nuostabūs peizažai garantuoti! Užimkite vietas! Užimkite vietas!

Paskutinę minutę labai susirūpinusi atėjo Rozamunda Darnlėj.

— Linda nenori važiuoti. Sako, kad baisiai skauda galvą.

— Bet išvyka jai labai padės! — sušuko Erkiulis Puaro. — Prašau jus, madmuazele, įkalbėkite ją.

— Nepavyksta, — atsakė Rozamunda. — Ji ryžtingai atsisakė. Daviau jai aspirino ir liepiau gultis. — Akimirką padvejojusi pridūrė: — Aš turbūt taip pat lieku.

— Tai neleistina, brangioji ledi, — sučiulbėjo misteris Blatas ir pokštaudamas paėmė ją už parankės. — Tai visiškai neleistina. Garsioji madų karalienė turi būti mūsų draugijos puošmena. Jokių atsikalbinėjimų! Areštuokite madmuazelę! Cha-cha-cha! Teismo nuosprendis — kelionė į Dortmurą.

Jis energingai palydėjo Rozamundą iki pirmojo automobilio, o madų karalienė metė piktą žvilgsnį į mažąjį belgą.

— Su Linda aš pasiliksiu, — pasakė Kristina Redfern. — Apskritai aš visai nenoriu į tą išvyką.

— Važiuojam su mumis, Kristina, — paprašė žmonos Patrikas.

— Ne, ne! — pridūrė Erkiulis Puaro. — Jūs, madam, turite palaikyti mums kompaniją. Kai skauda galvą, geriausia

vienai. Bet jau metas! Važiuojam!

Trys automobiliai pajudėjo iš vietos. Pradžiai Šipstore apžiūrėjo Elfo užutėkį. Buvo nemažai juoko, ieškant slapto įėjimo į olą; tie, kurie galiausiai jį rado, dovanų gavo atviruką su peizažu.

Laipioti per didžiulius akmenis buvo pavojinga, taigi Erkiulis Puaro nerizikavo. Jis slapčia sekė Kristiną Redfern, kuri mikliai šokinėjo nuo akmens ant akmens, vyras neatsiliko nuo jos. Įėjimo į olą ieškojo Rozamunda ir Emilija Briuster, be to, Emilija paslydo ir truputį pasitempė koją. Pastorius Stivenas Leinas buvo nenuilstantis. Jo aukšta, liesoka figūra greitai šmėkščiojo tarp akmenų. Misteris Blatas per daug nesivargino. Savo šūksniais jis kvietė visus tęsti paieškas ir fotografavo.

Sutuoktiniai Gardeneriai ir Erkiulis Puaro sėdėjo nuošalyje. Misis Gardener sakė įprastą mielą vienatonį monologą, kurį kartkartėmis nutraukdavo paklusnus “Taip, brangioji”.

— ... aš asmeniškai, mesjė Puaro, tokios nuomonės, ir misteris Gardeneris, suprantama, pritars, kad tokios paieškos gali būti žmogui nemalonios. O tas misteris Blatas neturi jokio mandagumo. Kimba prie visų, plepa, netikėtai fotografuoja žmones, o tai, kaip ką tik sakiau misteriui Gardeneriui, rodo jo neišsiauklėjimą. Sakiau tau apie tai? Tiesa, Odelai?

— Tiesa, brangioji.

— Na, kad ir grupinė nuotrauka, kurią jis padarė paplūdimyje. Ar neturėjo jis pirmiausia paklausti leidimo? Mes visi sėdėjome, bet misis Briuster tuo metu kilo ir, žinoma, fotografijoje išėjo labai kvailai.

— Būtent! — šypsodamasis pridūrė misteris Gardeneris. — Kvailai.

— O misteris Blatas dalija nuotraukas į kairę ir į dešinę, neprašydamas leidimo. Jūs, mesjė Puaro, taip pat gavote tokią dovanėlę. Tiesa?

— Taip. Aš vertinu šitą grupinę nuotrauką, — atsakė detektyvas.

— Atkreipkite dėmesį, — pasakė misis Gardener, — kaip jis šiandien elgiasi. Rėksmingas, įkyrus, vulgarus. Gaila, kad nepaprašėte jo likti viešbutyje.

Erkiulis Puaro skėstelėjo rankomis.

— Deja, madam, — pasakė detektyvas, — tai būtų nepaprastai sunku.

— Sutinku su jumis! Šitas tipas visur lenda be kvietimo. Jam labai trūksta mandagumo.

Tą akimirką iš toli atsklidę šūksniai reiškė, kad įėjimas į Elfo olą rastas. Greitai visa kompanija, vadovaujama mažojo belgo, leidosi į kelią, tą vietą, kur buvo galima palikti automobilius ir takeliu per viržyną išeiti į puikų kampelį prie upės.

Siauras medinis tiltelis, permestas per upelį, vedė tolyn, į puikią laukymę, apaugusią viržiais, idealią vietą poilsiui. Erkiulis Puaro ir misteris Gardeneris sunkiai per tiltelį pervedė misis Gardener, kuri tuojau pat atsisėdo ir ėmė pasakoti apie savo išgyvenimus, patirtus, keliantis per upelį. Kiti siaurą tiltelį įveikė lengvai, tik Emilija Briuster pusiaukelėje užsimerkė ir siūbuodama laukė, kol į pagalbą ateis Erkiulis Puaro ir Patrikas Redfernas.

— Dėkui, — sausai atsakė senmergė. — Ir prašau atleisti. Virš sraunios upės man visada svaigsta galva. Kvaila, tiesa?

Išdėliojo maisto produktus, ir piknikas prasidėjo. Visi išvykos dalyviai sielos gilumoje stebėjosi, kad poilsis pasirodė esąs toks malonus. Kuriam laikui jie išsiveržė iš nepasitikėjimo ir baimės atmosferos. Čia, prie šniokščiančios srovės, tarp viržių ir paparčių, kur lengvas ir gaivus oras, žmogžudystės, apklausų, niūrių įtarinėjimų tvaikas išsisklaidė, ištirpo, tarsi niekada ir nebuvęs. Net misteris Blatas užmiršo ir atsisakė draugijos sielos vaidmens. Po pietų jis nuošaly užmigo, ir knarkimas liudijo palaimingą užsimiršimą.

Po kurio laiko būrelis patenkintų žmonių ėmėsi pakuo-

tis krepšius ir dėkoti Erkiuliui Puaro. Jau leidosi saulė, kai stačiais takeliais jie užlipo į virš Lezekum Bėjaus iškilusią kalvą ir akimirkai pamatė Kontrabandininkų salą su baltu viešbučio pastatu. Vaizdas, pilnas ramybės ir žavesio.

Misis Gardener, ne tokia šneki kaip visada, atsisuko į garsųjį detektyvą.

— Nuoširdžiai dėkoju jums, mesjė, — tarė ji. — Aš dabar tokia rami. Buvo tiesiog nuostabu.

2 skyrius

Majoras Baris išėjo pasitikti parvykusių.

— Sveiki! — sušuko jis. — Pavyko piknikas?

— O taip! — atsakė amerikietė. — Viržynas buvo nepaprastai puikus. Toks angliškas. Tikras angliškas! O koks oras! Iš tikrųjų gėda tingėti viešbutyje!

— Aš per daug senas, — nusijuokė majoras, — kad sėdėčiau ant pelkių kupsto ir valgyčiau priešpiečius. Tai ne man.

Iš viešbučio išbėgo kambarinė. Ji sunkiai kvėpavo, veidas buvo susijaudinęs. Atgavusi kvapą, kiek padvejojusi, priėjo prie Kristinos Redfern.

Erkiulis pažino Gledis Narakot. Jos balsas trūkčiojo.

— Labai prašau man atleisti, madam, — pasakė ji. — Bet bijau, kad jaunąją ledi... vadinasi, mis Maršal... Atnešiau jai į kambarį arbatos ir negalėjau pažadinti... Ir atrodo ji kažkaip keistai...

Kristina bejėgiškai apsidairė. Puaro akimirksniu atsidūrė šalia. Paėmė ją už parankės.

— Greičiau eime, — tarė jis.

Jie nuskubėjo laiptais ir koridoriumi į Lindos kambarį. Pakako tik vieno žvilgsnio, kad suprastum, kas atsitiko. Merginos odos spalva buvo pasikeitusi, ji vos kvėpavo. Puaro

paėmė ranką ir ėmė tikrinti pulsą. Ir staiga ant naktinio staliuko pamatė į lempą atremtą voką. Laiškas buvo adresuotas jam.

Į kambarį atskubėjo kapitonas Maršalas.

— Kas atsitiko? Kas Lindai?

Kristina Redfern ėmė raudoti. Erkiulis Puaro pasitraukė nuo lovos.

— Gydytoją! — sušuko jis Maršalui. — Nedelsiant!.. Bijau, labai bijau, kad gali būti vėlu.

Jis atplėšė voką ir perbėgo akimis keletą eilučių, parašytų būdinga mokykline rašysena:

Taip, matyt, bus geriausia. Paprašykite tėvo, kad jis pasistengtų man atleisti. Tai aš nužudžiau Arleną. Galvojau, kad tai mane patenkins. Neišėjo. Dėl visko labai apgailestauju.

3 skyrius

Kenetas Maršalas, Redfernai, Rozamunda Darnlėj ir Erkiulis Puaro sėdėjo viešbučio vestibiulyje. Visi tylėjo. Laukė. Atsidarė durys, ir iš kambario išėjo daktaras Nizdonas.

— Padarėme viską, ką galėjome, — pranešė jis. — Gal mergaitė ir išsikapstys. Bet, turiu pasakyti, vilčių maža.

— Kaip tai atsitiko? — paklausė Maršalas. Jo veidas buvo sustingęs, mėlynos akys pasidarė ledinės.

Nizdonas pravėrė duris. Į vestibiulį įšėjo apsiašarojusi kambarinė.

— Papasakokite dar kartą, ką matėte, — paprašė daktaras.

— Galvoje man viskas susijaukė, — pradėjo Gledis Narakot, šniurkščiodama nosimi. — Aš galvojau... kažkas ne taip... Matyt, jaunoji ledi slėpė kažką keisto... — Ji patylėjo ir vėl tęsė. — Mis buvo svetimame kambaryje... Jūsų kam-

baryje, madam, — ji pasisuko į Kristiną Redfern. — Nuo lentynėlės po kriaukle ji pasiėmė stiklinį flakonėlį. Pamačiusi mane išsigando. Aš pagalvojau, kad iš svetimo kambario ji ima flakonėlį, bet juk jūs, misis, galėjot leisti jai apimti. Ji pasakė: "O, čia tai, ko aš būtent ieškojau". Ir išėjo į koridorių.

— Tai mano tabletės nuo nemigos, — sušnabždėjo Kristina.

— Kaip ji apie jas sužinojo? — sausai paklause Nizdonas.

— Vieną tabletę daviau jai tą vakarą po... po to įvykio. Ji sakė, kad negali užmigti. Paklausė, ar užteks vienos. Atsakiau, kad tai labai stiprūs vaistai. Įspėjau, jog neimtų iš karto daugiau kaip dvi tabletes.

— Taip... — Gydytojas palingavo galvą. — Veikė garantuotai — išgėrė iš karto šešias.

— Dieve mano! — sušuko Kristina Redfern. — Tai aš dėl visko kalta. Reikėjo laikyti tabletes užrakintas.

— Tikriausiai taip ir reikėjo padaryti misis Redfern, — niūriai pratarė Nizdonas.

— Ji miršta! — prapliupo raudoti Kristina. — Ir dėl mano kaltės!

Kenetas Maršalas sujudėjo krėsle.

— Ne, — pasakė jis. — Jūs nekalta. Linda žinojo, ką daro, ir galbūt... galbūt tai geriausia išeitis.

Jis žvilgtelėjo į popieriaus lapelį, kurį jam padavė Erkiulis Puaro.

— Netikiu! — suklykė Rozamunda Darnlėj. — Linda nenužudė jos! Tai neįmanoma! Negali būti!

— Taip, — karštai pritarė Kristina Redfern. — Linda negalėjo to padaryti. Matyt, ji visa tai įsivaizdavo nuo didelio nervinio pervargimo.

Durys atsidarė, ir į kambarį įėjo pulkininkas Vestonas.

— Ką visa tai reiškia? — paklausė jis.

Nizdonas paėmė iš Maršalo laišką ir padavė jį pul-

kininkui. Policijos komisaras peržvelgė jį.

— Negali būti! Juk tai kliedesys! — sušuko jis. — Tikras kliedesys! Neįtikėtina! Jis atsisuko į mažąjį belgą ir paklausė: — Tiesa, Puaro?

Erkiulis Puaro sujudėjo.

— Manau, kad tai iš tikrųjų neįtikėtina, — lėtai, liūdnu balsu tarė jis.

— Aš buvau su ja, mesjė Puaro, — pasakė Kristina Redfern. — Buvau iki be ketvirčio dvylikta! Apie tai jau sakiau policininkams.

— Jūsų liudijimas patvirtina Lindos Maršal alibi, — pasakė Erkiulis Puaro. — Sutinku. Bet kuo jūs grindžiate savo parodymus? Lindos Maršal laikrodžiu? Kai su ja išsiskyrėte, nežinojote, kuri valanda. Jums pasakė Linda. Jūs net tvirtinote, kad, jūsų nuomone, laikas lekia labai greitai.

Kristina Redfern krūptelėjo ir nustebusi pažiūrėjo į mažąjį belgą.

— Prašom patikslinti, madam, — tęsė jis. — Išsiskyrusi su Linda, į viešbutį ėjote lėtai ar greitai?

— Tuojau... Matyt... matyt, lėtai.

— Ar daug smulkmenų prisimenate iš to ėjimo?

— Bijau nedaug... labai mažai. Aš apie kažką buvau užsigalvojusi.

— Prašau man atleisti, madam, bet apie ką jūs galvojote?

Kristina paraudo.

— Jeigu... jeigu to kažkam reikia... aš galvojau apie... išvažiavimą. Sprendžiau, išvažiuoti ar ne. Nutariau vyrui nieko nesakyti. Aš jaučiausi labai nelaiminga.

— Kristina! — suriko jos vyras. — Aš žinau! Žinau!

— Būtent! — pasakė Erkiulis Puaro. — Jūs, misis, galvojote apie rimtus poelgius. Viskam, kas jus supo, buvote akla ir kurčia. Jūs ėjote labai lėtai ir, galimas daiktas, kartkartėmis stabtelėdavote, paskendusi savo apmąstymuose.

— Jūs teisingai atspėjote. Taip ir buvo. Priėjusi viešbutį, aš tarsi pabudau ir nubėgau į savo kambarį. Man pasirodė, kad jau labai vėlu. Bet, pasižiūrėjusi į vestibiulyje kabantį laikrodį, įsitikinau, kad dar turiu laiko.

— Būtent taip, — pakartojo Erkiulis Puaro.

Paskui detektyvas atsisuko į Maršalą.

— Dabar jums, kapitone Maršalai, turiu papasakoti apie keletą nuostabių daiktų, kuriuos žmogžudystės dieną radau jūsų dukters kambaryje. Ten, židinyje, buvo: didelis gabalas ištirpusio vaško, kuokštas apsvilusių plaukų, gabalėlis kartono, popieriaus ir paprastas moteriškas plaukų segtukas. Kartonas ir popierius manęs nenustebino, tačiau visa kita sudomino, svarbiausia dėl to, kad lentynoje , už knygų, radau iš vietos bibliotekos paimtą tomelį apie juodąją magiją ir būrimą. Knyga lengvai atsivertė toje vietoje, kur buvo aprašyti įvairūs mirties iškvietimo būdai. Tai padaryti neva galima turint būsimosios aukos figūrėlę. Tokia figūrėlė lėtai kaitinama ant ugnies tol, kol ištirpsta, arba segtuku praduriama toje vietoje, kur yra žmogaus širdis. Šitie veiksmai turi atnešti aukai mirtį. Paskui iš misis Redfern sužinojau, kad tą dieną anksti Linda nuėjo į Lezekum Bėjų, nusipirko žvakių ir labai sutriko, kai jos pirkinį pastebėjo Kristina. Dėl tolesnės įvykių eigos nėra abejonių. Iš žvakių vaško Linda nulipdė figūrėlę ir, matyt, kad būtų panašiau, pritaisė rusvų Arlenos plaukų. Paskui segtuku pradūrė širdį ir pagaliau figūrėlę ištirpdė, užkūrusi po ja laužėlį iš kartono gabaliukų. Šitas žingsnis vaikiškas, naivus, prietaringas, — tęsė Puaro. — Ir jį žengti paskatino viena — misis Maršal mirties troškimas. Ar iš tikrųjų Linda galėjo nužudyti pamotę? Iš pradžių atrodė, kad ji turi tvirtą alibi, bet laiką ji pasakė pati. Ji galėjo pasakyti, kad laikrodis rodo be penkiolikos dvylika, kai iš tikrųjų buvo, sakykim, pusė dvylikos. Visai įmanoma, kad kai misis Redfern išėjo iš paplūdimio, Linda nuėjo paskui ją, užlipo laiptais virš Elfo užutėkio, sutiko pamotę, pasmaugė ją ir pasis-

lėpė, kol pasirodė valtis su mis Briuster ir misteriu Redfernu. Ji grįžo į Žuvėdrų užutėkį, išsimaudė ir neskubėdama parėjo į viešbutį.

Bet iš to seka dvi sąlygos. Linda tikrai turėjo žinoti, kad misis Maršal bus Elfo užutėkyje. Ir antra, kad jai užteks fizinių jėgų pasmaugti savo auką.

Pirmoji sąlyga labai galima. Linda kieno nors vardu galėjo parašyti pamotei laiškelį. Antroji sąlyga taip pat ne visiškai neįmanoma. Be to, jos toks amžius, kai psichinė būsena ne visai subalansuota. Ir dvasinis nestabilumas gali sukelti fizinių jėgų protrūkį. Ir dar viena: Lindos motina stovėjo prieš teismą ir buvo kaltinama žmogžudyste.

Kenetas Maršalas pakėlė galvą ir karštai paprieštaravo:

— Ji pripažinta nekalta.

— Pripažinta nekalta, — sutiko Erkiulis Puaro.

— Ir, mesjė Puaro, užtikrinu jus, kad Rut... mano žmona... buvo nekalta. Šitą tikrai žinau. Per vienerius mūsų bendro gyvenimo metus jai nebūtų pavykę apgauti manęs. Ji buvo tragiškai susiklosčiusių aplinkybių auka. — Kapitonas Maršalas trumpam nutilo. — Aš netikiu, kad Linda galėjo nužudyti Arleną. Tai absurdas. Neįtikėtina!

— Jūs tikite, kad laiškas galėjo būti sufalsifikuotas? — paklausė mažasis belgas.

Maršalas ištiesė ranką ir ėmė atidžiai žiūrėti į tekstą.

— Ne, — nenoriai tarė. — Man atrodo, laišką parašė Linda.

— Tokiu atveju yra tik dvi galimybės, — pasakė Erkiulis Puaro. — Arba ji parašė laišką įsitikinusi, kad nužudė Arleną, arba stengėsi padėti tam, kurį laikė įtariamuoju.

— Turite galvoje mane, mesjė Puaro? — paklausė Maršalas.

— Taip irgi gali būti, tiesa?

— Ne, — akimirką pagalvojęs, atsakė kapitonas. — Šita mintis neatlaiko kritikos. Iš pradžių Linda galėjo numanyti,

kad aš buvau svarbiausias įtariamasis. Tačiau paskui ji turėjo sužinoti, kad situacija pasikeitė. Juk policija įsitikino mano alibi ir pradėjo paieškas kita kryptimi.

— O jeigu tai buvo ne tik įtarimas? Jeigu Linda buvo įsitikinusi, kad jūs kaltas?

Maršalas nustebęs pažiūrėjo į detektyvą. Paskui burbtelėjo.

— Bet juk tai absurdas, — pareiškė jis.

— Matote, reikalas štai koks, — pasakė mažasis belgas. — Misis Arlenos Maršal mirties priežastis gali būti ne viena. Yra versija, kad ji buvo šantažuojama, kad tą lemtingą dieną ji nuvyko į pasimatymą su šantažistu ir buvo nužudyta. Pagal kitą versiją prekiautojų narkotikais gauja Elfo užutėkį ir tenykštę olą panaudojo savo tikslams, o misis Maršal atsitiktinai apie tai sužinojo. Trečia versija — mirtis nuo religinio maniako rankos. Yra taip pat ir ketvirtoji galimybė... Po žmonos mirties jūs paveldėsite didelius pinigus, tiesa, kapitone?

— Jau sakiau, kad...

— Taip — taip!.. Pripažįstu, kad veikdamas vienas, negalėjote nužudyti žmonos. Bet tarkime, kad jums kažkas padėjo?

— Kokią velniavą čia rezgate?

Kapitonas Maršalas, šiaip jau žmogus santūrus, neteko savitvardos.

Jis atsitiesė krėsle. Jo balse galėjai pajusti grasinimą, o akys piktai žybčiojo.

Puaro toliau plėtojo savo mintį:

— Turiu galvoje, kad žmogžudystę įvykdė ne vienas žmogus. Tai turėjo padaryti mažiausiai dviese. Žinoma, jūs negalėjote tuo pačiu metu spausdinti mašinėle ir būti Elfo užutėkyje. Bet, žinoma, laiko užtektų, kad jūs parašytumėt laiškų teksto planą, o kas nors kitas juos atspausdintų, sudaręs jums galimybę nuvykti į užutėkį.

Erkiulis Puaro žvilgtelėjo į Rozamundą Darnlėj.

— Mis Darnlėj sakė, kad iš Saulėtosios Atbrailos grįžo vienuoliktą dešimt ir matė jus, kapitone Maršalai, sėdintį kambaryje prie rašomosios mašinėlės. Tuo laiku misteris Gardeneris nuėjo į viešbutį paimti siūlų kamuolio, bet nematė mis Darnlėj. Tai reikšminga detalė. Iš viso išeina, kad mis Darnlėj arba dar buvo Saulėtojoje Atbrailoje, arba parėjo iš ten gerokai anksčiau ir dalykiškai spausdino kapitono Maršalo kambaryje. Ir dar. Jūs, kapitone, tvirtinate, kad vienuolika penkiolika, kai misis Darnlėj pažvelgė į jūsų kambarį, pamatėte ją veidrodyje. Bet tą dieną mašinėlė stovėjo ant rašomojo stalo kambario kampe, o veidrodis kabojo tarp langų. O paskui jūs sąmoningai dar kartą pamelavote ir, norėdamas sudaryti teisingumo iliuziją, pernešėte mašinėlę ant staliuko tarp langų. Bet vėlu! Mes žinom, kad mis Darnlėj sakė netiesą, kaip ir jūs, kapitone Maršalai.

— Jūs velniškai sąmojingas! — tyliai ir išraiškingai sušuko Rozamunda.

— Na, vis dėlto ne tiek velniškai ir ne tiek sąmojingas kaip Arlenos Maršal žudikas, — paprieštaravo Erkiulis Puaro, kiek pakeldamas balsą. — O dabar mintimis atsigręžkime atgal. Pabandykime įsivaizduoti, kaip tą dieną, kaip, beje, ir visas kitas, praleido Arlena Maršal, su kuo buvo susitikusi. Mes visi padarėme vieną išvadą: su Patriku Redfernu. Ji išvyko ne į susitikimą su šantažistu. Tai buvo galima perskaityti jos veide. Ji turėjo susitikti su mylimuoju, bent jau ji veržėsi į tokį susitikimą.

Taip, ir aš tuo buvau visiškai įsitikinęs. Arlena Maršal ketino susitikti su Patriku Redfernu. Bet vos tik ji spėjo išplaukti, paplūdimyje pasirodė Patrikas Redfernas ir ėmė demonstratyviai jos ieškoti.

Vadinasi, kažkas atsitiko. Bet kas?

— Kažkoks niekšas pasinaudojo mano vardu, — įtūžęs paaiškino Patrikas Redfernas.

— Jūs buvote labai akivaizdžiai, gal net per daug akivaizdžiai, sunerimęs dėl to, kad neradote Arlenos Mar-

šal, — tęsė Erkiulis Puaro. — Taigi, misteri Redfernai, mano versija tokia: Arlena susitarė susitikti su jumis Elfo užutėkyje, ant kranto, susitiko, ir jūs ten nužudėte ją pagal iš anksto sudarytą planą.

Patrikas Redfernas suglumęs žiūrėjo į detektyvą.

— Jūs, mesjė, matyt, išprotėjote! — tarė jis geraširdišku tonu su airišku akcentu. — Juk aš buvau paplūdimyje iki tos minutės, kai išplaukiau valtimi su mis Briuster, o paskui mes drauge su ja radome Arleną negyvą.

— Jūs nužudėte Arleną Maršal vėliau, kai mis Briuster išplaukė kviesti policijos. Kai išlipote į krantą, Arlena Maršal buvo gyva. Pasislėpusi oloje ji laukė patogaus momento.

— Bet kūnas! Ne tik aš, bet ir mis Briuster matė kūną!

— Kūną — sutinku. Bet ne lavoną. Tai buvo gyvos moters, padėjusios jums, kūnas. Ji bronzine spalva išsitepė pečius, rankas, kojas, o veidą paslėpė po žalia skrybėle. Kristina, jūsų žmona (o gal ir ne žmona, bet neabejotinai bendrininkė), padėjo įvykdyti šį nusikaltimą, kaip ir tą kartą, kai "rado" Elis Korigan kūną, bent jau dvidešimt minučių iki to, kai šią nužudė jos vyras Edvardas Koriganas, o iš tikrųjų jūs, misteri Redfernai.

— Atsargiau, Patrikai! — nuolankiai ir ramiai pasakė Kristina. — Neprarask šaltakraujiškumo.

— Be abejonės, jus sudomins pranešimas, kad Surėjaus grafystės policija iš karto pažino jus, taip pat kaip ir Kristiną, čia padarytoje grupinėje nuotraukoje. Jūs buvote identifikuotas kaip Edvardas Koriganas, o jūsų bendrininkė — kaip Kristina Deveril, jauna persona, kuri rado lavoną.

Patrikas Redfernas atsistojo. Jo malonus veidas neatpažįstamai pasikeitė, išraudo ir tarsi pritvinko neregėto įtūžio. Dabar tai buvo žudiko, žmogaus pavidalo tigro veidas.

— Ak tu, šnipe! — suriaumojo jis. — Prakeikta šlykštynė!

Jis puolė į priekį ir, bjauriai keikdamasis, plėšriais, lenktais ir kibiais lyg nagai pirštais suspaudė detektyvo gerklę.

Tryliktoji dalis

1 skyrius

Susimąstęs Erkiulis Puaro svarstė:

— Viskas prasidėjo nuo tos dienos, kai rytą mes sėdėjome čia ir kalbėjomės apie įdegusius kūnus, kurie gulėjo eilėmis tarsi mėsa ant prekystalio. Man tada krito į akis, kaip mažai skiriasi vienas nuo kito tie kūnai. Suprantama, įsižiūrėjus atidžiau, skirtumas matyti. Bet iš pirmo žvilgsnio?.. Kiekviena neblogos figūros jauna moteris nuostabiai buvo panaši į kitą. Bronzinės kojos, bronziniai pečiai, vos maudymosi kostiumu pridengtas kūnas... tiesiog kūnas, apšviestas saulės spindulių. Kai moteris vaikšto, juokiasi, kalba, judina galvą, mosuoja rankomis... Taip! tai visai kitas reikalas! Iš karto matyti jos individualios savybės, nematomos atliekant saulės ritualą — deginantis.

Tą dieną mes kalbėjomės apie visur slypintį blogį, kaip tvirtino pastorius Stivenas Leinas. Misteris Leinas — ypač jautri asmenybė. Blogis jį jaudina , jis jaučia jo buvimą, bet nors yra nepaprastai jautrus, vis tiek nežino, kur jo ieškoti. Jam blogio įsikūnijimas buvo Arlena Maršal. Ir beveik visi dalyvavusieji tam pritarė.

Mane kamavo nuojauta, kad blogis visai šalia, bet ne Arlenoje Maršal. Kažkaip ji galėjo būti su juo susijusi — sutinku! Bet kitaip. Nuo pirmų minučių mačiau joje auką. Ji buvo graži, efektinga, vyrai paprastai atkreipdavo į ją dėmesį, ji priklausė tam moterų tipui, kurios pražudo gyvenimus ir sužeidžia sielas.

Bet ją aš pamačiau kitokią. Ne ji traukė vyrus. Vyrai fatališkai traukė ją. Ji buvo moteris, kurią vyrai užkariaudavo gana lengvai ir taip pat lengvai su ja išsiskirdavo. Viskas, ką

apie ją sužinojau vėliau, tik patvirtino mano išvadas. Visų pirma sužinojau apie vyrą, suplanavusį skyrybų procesą. Ji buvo pripažinta kalta, tačiau vyras vis dėlto jos nevedė. Tada scenoje pasirodė kapitonas Maršalas, liūdnojo vaizdo riteris, ir paprašė Arlenos rankos. Iš prigimties liūdnam ir uždaram žmogui viešas nešvarių skalbinių skalbimas tampa siaubingu išbandymu. Iš čia jo potraukis ir užuojauta pirmajai žmonai, stojusiai prieš teismą ir neteisingai apkaltintai žmogžudyste. Jie susituokė, ir jis pamatė neapsirikęs dėl jos charakterio. Po jos mirties kita graži moteris (galbūt panašaus tipo, nes Linda tikriausiai iš motinos paveldėjo rusvus plaukus) pasirodė esanti sukompromituota ir viešai apšmeižta. Maršalas vėl ateina į pagalbą, bet šįkart savo jausmams neranda atsako. Arlena kvaila, neverta jo simpatijų ir paramos, lengvabūdė. Tačiau aš įsitikinęs, kad Maršalas matė ją tokią, kokia ji yra, ir gailėjo net nustojęs mylėti, kai jos draugija jį net erzindavo. Laikė ją kūdikiu, taip ir nesugebėjusiu atversti kito gyvenimo puslapio.

Mano nuomone, Arlena Maršal tam tikra prasme buvo pamišusi dėl vyrų, ji tam tikro tipo vyrams, negraužiamiems sąžinės, buvo grobis. Toks buvo ir Patrikas Redfernas, malonus jaunuolis, laisvas, pasitikintis savimi ir, be abejo, žavus. Tai buvo avantiūristas, vienaip ar kitaip parazitavęs iš moterų meilės. Iš pamėgtos paplūdimio vietos aš stebėjau įvykius ir įsitikinau, kad Arlena yra Patriko auka, o ne atvirkščiai. Ir tuo, kad blogis įsikūnijęs ne joje, o jame.

Arlena neseniai iš savo sąskaitos pasiėmė didelę pinigų sumą, kurią jai paliko nusenęs meilužis ir kuriam ji dar nebuvo spėjusi nusibosti. Ji buvo iš tų moterų, kurias vyrai apvagia. Mis Briuster kalbėjo apie jaunuolį, kuris dėl jos "nuskurdo". Tačiau laiške, kurį radome Arlenos kambaryje, šis jaunuolis pareiškia norą apipilti ją brangenybėmis, bet tas noras nieko vertas. Drauge jaunuolis dėkoja jai už čekį, dėl kurio jis galėjo nutraukti bylą. Akivaizdus jauno palaidūno, traukusio iš jos pinigus, pavyzdys. Neabejoju, kad Patrikas

Redfernas kartkartėmis išviliodavo iš Arlenos padorias sumas. Tikriausiai apsvaigino ją svaičiojimais apie dideles perspektyvas, tvirtindamas, kad užgyvens turto jiems abiem. Vieniša moteris lengvai tampa tokių nebaudžiamų tipų auka. Reikalas susikomplikuoja ir sukčiui būna nemalonus, jei šalia vyras, brolis arba tėvas. Jeigu kapitonas Maršalas būtų pastebėjęs, kas atsitiko su žmonos turtu, Patrikui Redfernui būtų smarkiai kliuvę. Bet tokia perspektyva jo negąsdino, nes jis ketino atsikratyti Arlenos, kaip atsikratė ir kitos moters, su kuria buvo susituokęs Korigano pavarde, ir kuri jį gerai aprūpino materialiai.

Realizuoti šį planą jam padėjo jauna moteris. Ji apsimesdavo Patriko Redferno žmona, ir Patrikas tikrai buvo prie jos prisirišęs. Kaip galima lengvai suprasti, ji labai skyrėsi nuo aukų: buvo šalta, santūri, jam atsidavusi ir gabi aktorė. Nuo to momento, kai jie čia pasirodė, ji vaidino "vargšės mažos žmonos", trapios bejėgės būtybės, labiau dvasinės, o ne sportinės natūros vaidmenį. Primenu, kaip ji kūrė šį įvaizdį. Alergija saulei, to rezultatas — balta oda. Galvos svaigimas dideliame aukštyje, istorija apie Milano katedros laiptus ir panašiai. Į jos trapumą atkreipdavo dėmesį kiekvienas, kam teko su ja bendrauti. Visi ją vadino "mažąja moterimi". O iš tikrųjų ji buvo tokia pat aukšta, kaip ir Arlena Maršal, tik rankos ir kojos mažos. Apsimesdavo esanti mokytoja, ir tai asocijavosi su knygų žiniomis, bet ne sportiniu pasirengimu. Ji iš tikrųjų kadaise dirbo mokykloje, bet gimnastikos žaidimų mokytoja, ir buvo labai gerai treniruota jauna moteris. Į viršų galėjo ropštis kaip katė, o bėgioti kaip sprinterė.

Nusikaltimas buvo apgalvotas nepriekaištingai, gerai apskaičiuotas laikas. Ypatingai detaliai suplanuotas nusikaltimas, o apskaičiavimą minutėmis galima laikyti genialiu.

Iš pradžių — paruošiamosios scenos. Viena iš jų — pavydžios moters ir jos vyro dialogas — buvo suvaidintas Saulėtojoje Atbrailoje, kai aš buvau žemiau, nišoje, o Redfernai apie tai žinojo. Kitą sceną Kristina suvaidino su mani-

mi. Mane tada apėmė kažkokia miglota nuojauta, kad visa tai skaičiau kažkokioje knygoje. Istorija man pasirodė nereali. Ir aš buvau teisus.

Atėjo žmogžudystės diena: nepaprastai giedra, o tai ne mažiau svarbu. Labai anksti Redfernas išėjo iš viešbučio pro duris, vedančias iš koridoriaus į terasą ir į laiptus. Jis nebijojo, jog kas nors pasidomės, kodėl durys atrakintos iš vidaus, nes bet kas galėjo eiti į jūrą maudytis. Po maudymosi chalatu jis paslėpė žalią mažą skrybėlę, tikslią kopiją tokios, kurią dažniausiai nešiodavo Arlena Maršal. Jis perėjo sodą, nulipo laiptais žemyn ir paslėpė skrybėlę sutartoje vietoje, už akmens. Tai pirmoji dalis.

Išvakarėse Patrikas Redfernas kalbėjosi su Arlena. Ji truputį bijojo vyro ir norėjo slapto pasimatymo, nors žadėjo, kad rytą bus Elfo užutėkyje. Ji žinojo, kad tame paplūdimyje iki pusiaudienio nieko nebūna. Patrikas turėjo nepastebėtas išsmukti iš viešbučio ir ten susitikti su ja. Susitarė, kad jeigu ji išgirs žingsnius ant laiptų arba priplauks valtis, ji pasislėps oloje, kurios paslaptį jai atskleidė Patrikas, ir palauks ten, kol krantas ištuštės.

Tuo laiku Kristina užėjo į Lindos kambarį, manydama, kad Linda maudosi jūroje. Kodėl ji taip padarė? Kad pasuktų Lindos laikrodį dešimčia minučių. Žinoma, tai buvo rizikinga, juk mergina galėjo pastebėti laiko skirtumą, bet jeigu taip ir atsitiktų, pavojaus nebuvo. Kristinai alibi užtikrino jos rankos, kuriomis fiziškai neįmanoma padaryti tokio nusikaltimo! Tuo labiau, kad jie manė, jog papildomas alibi nepakenks. Lindos kambaryje Kristina pastebėjo knygą apie juodąją magiją ir būrimą, atverstą kažkuriame puslapyje. Kol Linda grįžo ir numetė pakelį su žvakėmis, ji spėjo perskaityti pakankamai daug ir suprato, koks čia reikalas. Tai — naujos miklios kombinacijos pradžia. Iš pradžių nusikaltėlių pora ketino įtarimą nukreipti į kapitoną Maršalą: štai iš kur pamesta pypkė, kurios nuolaužos buvo sumestos Elfo užutėkyje prie įėjimo į laiptus.

Kristina lengvai įkalbėjo Lindą eiti pasivaikščioti į Žuvėdrų užutėkį. Paskui ji išėjo į savo kambarį, iš užrakinto lagaminėlio pasiėmė buteliuką su įdegimo spalvos dažais, kruopščiai jais išsitepė. Paskui tuščią buteliuką išmetė pro langą ir vos neužgavo juo mis Briuster. Trečioji dalis sėkmingai artėjo į pabaigą.

Tęsiu. Kristina apsivilko baltą maudymosi kostiumą, o ant viršaus — ilgą sijoną ir ilgomis rankovėmis palaidinę, kad užmaskuotų bronzinėmis tapusias rankas ir kojas. Dešimtą penkiolika Arlena išplaukė į sutartą pasimatymą. Minute vėliau Patrikas išeina į paplūdimį; jis labai susirūpinęs, nustebęs, suirzęs. Tuo laiku Kristina savo užduotį atliko palyginti lengvai. Jos laikrodis buvo kruopščiai paslėptas po rankove, vienuoliktą dvidešimt penkios ji paklausė Lindos, kiek valandų. Ši pažiūrėjo į savo laikrodį ir atsakė, kad jau be ketvirčio dvylika. Paskui ji nuėjo maudytis, o Kristina susideda piešimo reikmenis ir, kai mergina nusisuka, pasuka Lindos laikrodžio , kurį ji nusiėmė prieš maudymąsi, rodykles. Paskui ji mikliai uolėtu takeliu užsiropščia į kalną ten, kur leidžiasi žemyn laiptai. Ten nusirengia ir drauge su piešimo reikmenų dėžute paslepia juos už kažkokio akmens ir, kaip tikra gimnastė, sėkmingai nubėga laiptais žemyn.

Arlena tuo laiku jau yra paplūdimyje ir labai stebisi, kodėl taip ilgai nėra Patriko. Staiga ji ant laiptų išgirsta kažkokį triukšmą ir pamato labiausiai nepageidautiną asmenį — žmoną! Ji nepastebima įsmunka į Elfo olą ir ten pasislepia.

Kristina iš slaptavietės ištraukia skrybėlę, prisega prie jos rusvų plaukų garbanas, atsigula ant smėlio, o galvą ir kaklą paslepia po skrybėle ir plaukais. Laikas, pasirodo, suplanuotas idealiai. Po dviejų ar trijų minučių valtis su Patriku ir Emilija Briuster plaukia palei uolėtą kyšulį. Reikia prisiminti, kad būten Patrikas palinko prie negyvo kūno, Patrikas jį lietė, Patrikas buvo sukrėstas, palūžęs dėl savo širdies damos mirties! Liudytojas pasirinktas apgalvotai. Patrikas žinojo, kad mis Briuster dažnai svaigsta galva, vadinasi, ji laiptais nelips,

o policijai pranešti plauks valtimi. Jis apskaičiavo, kad bus visai natūralu, jog jis liks prie "kūno", juk "žudikas gali būti pasislėpęs netoliese". Kas buvo toliau?

Mis Briuster išplaukia, o kai valtis dingsta už kyšulio, Kristina pašoka, sukarpo skrybėlę Patriko atneštomis žirklėmis, skutelius paslepia po maudymosi kostiumu, žaibiškai užlekia laiptais ir grįžta į viešbutį. Jai kaip tik pakanka laiko išsimaudyti vonioje ir nueiti į kortus. Taip, ji spėja padaryti dar vieną dalyką. Lindos kambario židinyje sudegina žalios spalvos skrybėlės liekanas ir rusvus plaukus, įmeta ten kalendoriaus lapelį, norėdama sudaryti įspūdį, kad sudegino būtent jį, o ne skrybėlės liekanas. Kaip ji ir numanė, Linda būrė — tai rodė vaško gabalėliai ir segtukas.

Susidorojusi su šituo, Kristina išeina į kortus. Ten ji pasirodė paskutinė, bet niekas nepastebi, kad ji būtų susijaudinusi ar sutrikusi.

Išėjus Kristinai, Patrikas eina į olą. Arlena nieko nematė ir beveik nieko negirdėjo. Atplaukė valtis. Paskui kažkokie balsai. Slėptuvėje ji liko rami ir saugi. Bet štai pasirodo jis ir sušunka: "Mieloji mano, mieliausia iš visų!" Arlena išeina iš olos, jo pirštai sugniaužia jos gerklę, ir taip baigiasi vargšės kvailutės, gražiosios Arlenos Maršal gyvenimas...

Garsusis detektyvas nutilo. Minutę viešpatavo tyla. Visi sėdėjo nejudėdami. Pirmoji prabilo Rozamunda Darnlėj.

— Jūs labai vaizdžiai viską pateikėte, — truputį virpančiu balsu pasakė ji. — Bet tai tik vienpusiškas pasakojimas. Mes negirdėjome, kaip jūs, mesjė Puaro, prisikapstėte iki tiesos.

— Kaip jau kartą sakiau, turiu įprotį mąstyti labai paprastai, — atsiliepė Erkiulis Puaro. — Iš pat pradžių maniau, kad misis Maršal galėjo nužudyti tik tam tikros natūros žmogus. Toks man pasirodė esąs Patrikas Redfernas. Jis buvo privilegijuoto vyro tipas, galintis išnaudoti tokias moteris kaip Arlena, ir žudiko tipas, sugebantis atimti iš moters jos santaupas ir perpjauti gerklę. Su kuo Arlena Maršal turėjo susi-

tikti tą rytą? Jos veido išraiška, šypsena, visa elgsena, man skirti žodžiai, — viskas liudijo: su Patriku Redfernu. Vadinasi, natūralu, kad Patrikas Redfernas ir turėjo būti jos žudikas.

Tačiau iš karto, kaip sakiau, atsirado įvairiausių neatitikimų. Patrikas Redfernas negalėjo nužudyti, nes iš pradžių buvo paplūdimyje, o paskui, kol matė lavoną, su mis Briuster. Todėl ėmėme ieškoti kito sprendimo. Jų buvo daug. Arleną galėjo nužudyti vyras drauge su mis Darnlėj. Abu melavo, o tai, be abejo, kėlė įtarimą. Galėjo žūti ir dėl to, kad užtiko kontrabandininkų pėdsakus. Galėjo tapti religinio maniako arba savo podukros auka. Ilgainiui pastarąją versiją ėmėme laikyti realiausia. Linda labai keistai elgėsi per tardymą. Ji aiškiai jautėsi kalta.

— Jūs manote, mesjė Puaro, ji įsivaizdavo, kad iš tikrųjų nužudė Arleną? — su nepasitikėjimo gaidele balse paklausė Rozamunda.

— Taip! — linktelėjo Erkiulis Puaro. — Turite nepamiršti, kad ji dar beveik kūdikis. Pavartė knygutę apie būrimą ir patikėjo tais kliedesiais. Ji neapkentė Arlenos. Ką daryti? Linda rūpestingai lipdo iš vaško lėlę, buria su ja, bado smeigtuku, lydo ant ugnies — ir tą pačią dieną pamotė miršta! Vyresni ir protingesni už ją būdavo įsitikinę tokio būrimo veiksmingumu. Todėl ir ji patikėjo, kad, padedant piktiems kerams, nužudė Arleną Maršal.

— Vargšė mergaitė! — sušuko mis Darnlėj. — O aš maniau... įsivaizdavau visai ką kita... kad ji žinojo apie kažką, kas galėtų... galėtų... — Rozamunda sutrikusi užsikirto.

— Žinau, ką galvojote, — pasakė Puaro. — Ir jūsų elgesys dar labiau išgąsdino Lindą. Ji padarė išvadą, kad Arlena mirė užburta. Ir jūs, mis, tai žinote. Kristina Redfern savo taip pat padarė. Ji parodė merginai tabletes nuo nemigos, drauge parodydama, kaip greitai ir neskausmingai išpirkti savo kaltę. Suprantate? Patikrinus Maršalo alibi, atsirado naujų įtarimų prieš Redferną. Kristina Redfern nieko nežinojo apie kontrabandininkus ir atpirkimo ožiu norėjo padaryti Lindą.

— Šėtoniškas žiaurumas! — sušuko mis Darnlėj.

— Taip. Jūs teisi. Šaltakraujiška, siaubinga moteris. Aš papuoliau į keblią padėtį. Ar Linda apsiribojo vaikišku naivumu, ar neapykanta pastūmėjo toliau, į realų nusikaltimą? Aš bandžiau ją įkalbėti pasitikėti manimi, bet nieko neišėjo. Išgyvenau nemažai abejonių. Policijos komisaras labiau linko prie narkotikų versijos. Aš jai negalėjau pritarti. Kruopščiai pasvėriau visus faktus. Suprantate, mis? Pavienius, izoliuotus faktus sudėlioti taip, kad išeitų sudėtingas ir harmoningas paveikslas. Elfo užutėkyje rastos žirklutės, pro langą išmestas butelis, maudymasis vonioje, kurio niekas neprisiėmė. Tai smulkūs faktai, bet jie liudijo, kad kažkas kažką nori nuslėpti. Iš čia labai paprasta išvada. Prie bendro vaizdo nesiderino nei pavydus vyras, nei Linda, nei prekiautojų narkotikais gauja. Bet už faktų turėjo kažkas slypėti. Mes grįžome prie pradinės versijos — Patriko Redferno. Ar buvo rasti kokie nors įrodymai? Taip. Iš Arlenos Maršal banko sąskaitos paimta didelė suma. Kas tuos pinigus gavo? Nesunku buvo suprasti: Patrikas Redfernas. Arlena priklausė toms moterims, kurios lengvai tampa gražių sukčių, bet ne šantažistų auka. Ji buvo toli gražu ne atlapaširdė ir vis dėlto nemokėjo saugoti paslapčių. Versija apie šantažą, mano nuomone, neatlaikė kritikos, nors neva tai buvo išgirstas pokalbis... Bet kas išgirdo pokalbį? Patriko Redferno žmona! Šio jos liudijimo nepatvirtina jokie argumentai. Kam ji sugalvojo šią pasaką? Pats savęs to paklausiau ir tą patį momentą man galvoje prašviesėjo. Tai buvo paaiškinimas, kodėl iš Arlenos Maršal sąskaitos dingo pinigai!

Kristina ir Patrikas Redfernai — ši pora veikė, papildydami vienas kitą. Kristinai nebūtų užtekę fizinių jėgų pasmaugti ir psichinės savitvardos. Nusikaltimą turėjo įvykdyti Patrikas... Bet kaip tai padaryti? Patrikas galėjo atsiskaityti už kiekvieną minutę iki pat to momento, kai buvo aptiktas kūnas. Kūnas! Šis žodis man ausyse keistai nuskambėjo. Smėlyje išsitiesęs kūnas... Bet visi kūnai panašūs! Patrikas Red-

fernas ir Emilija Briuster iš valties pamatė ant smėlio gulintį kūną. O jeigu tai nebuvo Arlenos kūnas? Juk veidą dengė skrybėlė.

Tačiau lavonas rastas vienas — Arlenos. Ar negalėjo tai būti gyvas kūnas to, kuris vaizdavo Arleną? Galbūt pati Arlena, kurią Patrikas įkalbėjo taip pajuokauti? Ne... Pernelyg rizikingas žaidimas. Bet vis dėlto kūnas buvo. Kokia moteris galėjo padėti Patrikui? Žinoma, žmona. Bet Kristina smulkutė, jos labai balta oda... Stop! Įdegimą galima pavaizduoti dažais iš butelio... Iš butelio... Pro langą išmestas butelis... O paskui, žinoma, maudymasis, norint prieš tenisą nusiplauti dirbtinį įdegimą... Galvosūkio fragmentai pamažu stojosi į savo vietas. Žirklutės! Žinoma! Jomis padaryta kinietiškos skrybėlės kopija, kurios reikėjo nedelsiant atsikratyti. Žirklutės liko paplūdimyje. Vienintelis daiktas, kurį skubėdami paliko žudikai.

O ką tuo laiku veikė auka? Atsakyti į šį klausimą nebuvo sunku. Tą dieną oloje turėjo būti Rozamunda Darnlėj arba Arlena Maršal — ten aiškiai jautėsi kvepalų, kuriomis naudojosi abi moterys, kvapas. Visiškai tvirtai galima pasakyti, kad Rozamundos Darnlėj ten nebuvo. Vadinasi, ten slėpėsi Arlena Maršal, laukdama, kol ištuštės paplūdimys.

Kai Emilija Briuster išplaukė valtimi ir paplūdimys ištuštėjo, Patrikas Redfernas galėjo įvykdyti savo sumanymą. Arlena Maršal mirė vėliau, o ne be penkiolikos dvylika. Tiesa, medicininėje išvadoje pažymėtas tik labiausiai įmanomas mirties laikas. Tai, kad ji buvo negyva be penkiolikos dvylika, pasakė daktarui, o ne daktaras pranešė policijai.

Šiame tardymo etape reikėjo atsakyti į dar du klausimus. Lindos Maršal liudijimas davė alibi Kristinai Redfern. Bet tas liudijimas buvo pagrįstas tik laiku pagal Lindos Maršal laikrodį. Reikėjo įrodyti, kad Kristina Redfern turėjo galimybę laikrodžio rodykles persukti du kartus. Rytą ji viena buvo Lindos kambaryje, kurios tolesnis liudijimas virto tiesioginiu įrodymu. Linda, kaip ji sakė, maniusi, kad jau labai

vėlu, bet vestibiulio laikrodis rodė tiksliai dvidešimt penkias minutes po dešimtos. Kita galimybė atsirado, kai Žuvėdrų užutėkio paplūdimyje Linda nubėgo į jūrą. Paskutinis klausimas kilo dėl laiptų. Kristina Redfern tvirtino, kad dideliame aukštyje jai svaigsta galva. Dar vienas gerai suregztas melas.

Aš turėjau prieš save mozaiką, sudėliotą iš įvairiausių faktų, ir kiekvienam turėjo būti sava vieta. Deja, neturėjau konkrečių įrodymų. Viskas buvo pagrįsta tik mano samprotavimais, o nusikaltimas, kaip maniau, buvo logiškai tikslus. Aš neabejojau, kad Patrikas Redfernas ir ateityje tai pakartos. Na, o praeitis? Buvo mažytis šansas, kad tai ne pirma žmogžudystė.

Panaudotas metodas — pasmaugimas — atitiko psichologinio tipo, žudančio ne tik dėl pinigų, bet ir dėl pasitenkinimo, kontūrus. Jeigu tai ne pirmas nusikaltimas, galima visiškai tvirtai pasakyti, kad jis pasinaudos tuo pačiu metodu. Todėl aš ir paprašiau inspektorių Kolgeitą duoti man sąrašą moterų, pasmaugtų per pastaruosius dvejus metus. Rezultatas pranoko visus mano lūkesčius. Neli Parsons, kurios lavoną rado miške, mirtis galėjo būti, galėjo ir nebūti Patriko Redferno rankų rezultatas. Tačiau Elis Korigan nužudymo metodas pasirodė esąs identiškas. Manipuliavimas laiku, vėliau, negu teigė liudytojai, įvykdyta žmogžudystė, bet ne vėliau to laiko, kurį galėjo nustatyti gydytojas. Lavonas rastas penkiolika po keturių. Vyras turi alibi iki dvidešimt penkios po keturių.

Kas atsitiko tada? Pranešta, kad Edvardas Koriganas atvažiavo į kavinę "Pain Ridž", paskui išėjo, kurį laiką vaikščiojo, paskui grįžo. Taip visiems atrodė. O iš tikrųjų jis kiek kojos neša nubėgo į Cezario miškelį, ten, kur paskyrė žmonai pasimatymą, pasmaugė ir greitai grįžo į kavinę. Lavoną radusi turistė — jauna nepriekaištingos reputacijos kūno kultūros mokytoja mergaičių mokykloje. Iš pirmo žvilgsnio su Edvardu Koriganu jos niekas nesiejo. Ji nukako gana ilgą kelią iki policijos, norėdama pranešti apie rastą

lavoną. Policininkai kūną pamatė be penkiolikos šešios. Kaip ir mūsų atveju, mirties laikas abejonių nekėlė.

Galiausiai nutariau atlikti tardymo eksperimentą: įsitikinti, ar Kristina Redfern nemeluoja. Tuo tikslu organizavau išvyką į Dorturą. Jeigu žmogus bijo aukščio, jis nepereis siauro aukšto tiltelio virš sraunios upės. Mis Briuster iš tiesų pasijuto blogai. Bet Kristina Redfern tiltelį įveikė visiškai tvirtai. Iš pirmo žvilgsnio smulkmena, bet iš esmės — labai svarbi detalė. Vienas lyg ir nelabai reikšmingas melas leido laikyti melu viską, ką jie kalbėjo. Be to, inpektorius Kolgeitas iš Surėjaus grafystės policijos gavo atsakymą į užklausimą, kuriame buvo pranešta, kad grupinėje nuotraukoje atpažinti abu Redfernai. Tada mes pasinaudojome vieninteliu būdu, turinčiu, mūsų nuomone, šansą į sėkmę. Mes pabandėme nuslopinti Redferno budrumą, o paskui atakuoti jį taip netikėtai, kad jis nekontroliuotų savęs. Ir jis iš tikrųjų neteko savitvardos, kai buvo pranešta, kad jame pažino Edvardą Koriganą.

Tai, ko mes ėmėmės, buvo labai pavojinga, bet aš nesigailiu. Mus lydėjo sėkmė.

Kurį laiką visi tylėjo. Paskui misis Gardener sunkiai atsiduso:

— Ak, mesjė Puaro, kaip įdomu išklausyti smulkmenas! Tai gniaužia kvapą, kaip kriminalistikos paskaitoje... Tik pagalvokit! Mano siūlų kamuolys ir pokalbis apie deginimąsi saulėje taip pat turėjo reikšmės! Tai taip malonu, kad trūksta žodžių visam tam išreikšti, ir mano vyras, misteris Gardeneris, jaučia kažką panašaus. Tiesa, Odelai?

— Tiesa, mieloji, — paklusniai sutiko vyras.

— Misteris Gardeneris man taip pat padėjo, — pastebėjo Erkiulis Puaro. — Skubiai reikėjo nuovokaus vyro nuomonės apie misis Maršal, ir dėl tos priežasties kreipiausi į misterį Gardenerį.

— Štai kaip! — pasakė misis Gardener. — O ką tu papasakojai, Odelai?

Misteris Gardeneris susirūpinęs atsikosėjo.

— Matai, brangioji, aš, kaip supranti, niekada apie ją daug negalvojau, — sumurmėjo jis.

— Taip vyrai visada sako savo žmonoms, — tarė misis Gardener. — Net mesjė Puaro pasirodė esąs labai taktiškas, kalbėdamas apie misis Maršal kaip apie auką, ir tai ne blogiausiai apibūdina jos charakterį. Suprantama, misis Maršal nebuvo kultūringa moteris, o kadangi čia nėra kapitono Maršalo, prisipažinsiu atvirai, kad iš pat pradžių laikiau ją labai ribota. Tai ne kartą sakiau savo vyrui, misteriui Gardeneriui. Tiesa, Odelai?

— Tiesa, brangioji, — pasakė misteris Gardeneris.

2 skyrius

Linda Maršal ir Erkiulis Puaro sėdėjo ant kranto Žuvėdrų užutėkyje.

— Žinoma, džiaugiuosi, kad likau gyva, — tarė ji. — Bet matote, mesjė Puaro, išeina, kad vis dėlto aš ją nužudžiau. Juk šito norėjau.

— Ne ir ne! — ryžtingai užprotestavo garsusis detektyvas. — Noras nužudyti ir jo įgyvendinimas — visiškai skirtingi dalykai. Būtum turėjusi ne vaškinę figūrėlę, o surištą beginklę pamotę, o rankose vietoj segtuko durklą, tikriausiai nieko bloga nepadarytum Arlenai. Vidinis balsas pasakytų tau: ne! Kažkas panašaus atsitiko ir su manimi. Kartą, labai supykęs ant neregėtai kvailo tipo, pagalvojau: su kokiu malonumu jam suduočiau! Bet koja trenkiau į stalą sakydamas, kad tai jis... Nors ir juokinga, pajutau palengvėjimą, juo labiau kad nelabai užsigavau koją. Lipdyti vaškinę figūrėlę, pradurti ją smeigtuku — kvailas, sutinku, kvailas ir vaikiškas užsiėmimas, bet tam tikra prasme tai irgi būdas. Iš tavęs išeina neapykanta, vaike mano, ir pereina į vaškinę figūrėlę, supranti? Segtuku ir ugnimi nužudei ne pamotę, o savo neapykantą jai. Dar nežinodama apie jos mirtį, pasijutai laisva, tai pasidarė

lengviau, džiugiau?

— Iš kur žinote, mesjė Puaro? — nustebo Linda. — Viskas taip ir buvo.

— Ir todėl prašau daugiau nekrėsti kvailysčių, — tarė Erkiulis Puaro. — Tvirtai tvirtai nuspręsk, kad daugiau neimsi neapkęsti kitos pamotės.

— Manote, mesjė Puaro, bus kita? A, jūs kalbate apie Rozamundą? Tiesa? Aš nieko prieš ją neturiu. Po trumpo svyravimo ji pridūrė: — Ji... protingas žmogus.

Erkiulis Puaro neapdovanotų tokiomis pagiriamosiomis savybėmis Rozamundos Darnlėj, bet suprato, kad iš Lindos lūpų tai didelis įvertinimas.

3 skyrius

— Rozamunda, ar tau buvo atėjusi į galvą beprotiška mintis, kad Arleną nužudžiau aš? — paklausė Kenetas Maršalas.

— Manau, kad tai velniškai kvaila, — pasakė mis Darnlėj.

— Tikriausiai.

— Bet matai, Kenai, tu labai užsidaręs. Aš niekada nežinojau, kokie tavo jausmai Arlenai. Nežinojau, ar tu priėmei ją, kokia ji buvo, tiesiog laikydamasis padorumo arba aklai tiki ja. Todėl maniau, kad jeigu sužinotum, jog tave apgaudinėja, galėtum pašėlti. Šiaip jau ramus, galėtum būti ir grėsmingas.

— Tai tu galėjai pagalvoti, kad galėjau sugriebti Arleną už gerklės ir pasmaugti?

— Taip... kažką panašaus... O tavo alibi man atrodė neįtikinamas. Štai aš ir nutariau viską paimti į savo rankas ir išgalvojau idiotišką istoriją apie tai, tarsi žvilgtelėjau į tavo kambarį, kur tu spausdinai mašinėle. Bet kai patvirtinai, kad mane matei, man neliko jokių abejonių. Tai mane galutinai

įtikino, kad esi kaltas.

Kenetas Maršalas giliai atsiduso.

— Tu nesupranti, kodėl pasakiau, kad pamačiau tave veidrodyje? Norėjau tau padėti, nes... matai... man pasirodė, kad tavo pasakai reikia patvirtinimo.

Rozamunda išplėtė akis.

— Ar tik neįtarei, kad nužudžiau tavo žmoną?

— Supranti, Rozamunda... aš... — netvirtai pradėjo Kenetas Maršalas. — Velniai griebtų! Neprisimeni, kaip sumušei berniuką, kuris kankino šunį? Neprisimeni, kad kartą manęs vos neuždusinai?

— Tiek metų praėjo!

— Taip, žinau, bet...

— Dieve mano! Ir kas, tavo nuomone, galėjo mane paskatinti žengti tą žingsnį? — griežtai nutraukė jį Rozamunda.

Kenetas Maršalas nusuko į šoną akis.

Rozamunda sušuko:

— Kenai, tu tikriausiai labai pasitikintis savimi! Nutarei, kad nužudžiau Arleną iš altruistinių paskatų, norėdama išlaisvinti tave. Ar ne taip? Arba... arba nutarei, kad užmušiau ją, norėdama užimti jos vietą?

— Ne, ne! — suglumo Kenetas Maršalas. — Na ir pasakei! Bet... Supranti... Kartą tu kalbėjai apie Lindą ir keletą kartų pakartojai, jog nori matyti mane laimingą.

— Visada tau šito norėjau, — tarė Rozamunda Darnlėj.

— Man irgi taip atrodo, Rozamunda. Paklausyk manęs... Aš ne gražbylys... ir... ir man sunku būti atviram, bet... Norėčiau galų gale viską paaiškinti. Aš nemylėjau Arlenos. Gal tik iš pradžių... Bet bendras kasdieninis gyvenimas buvo nervų tąsymas. Tikras pragaras! Tik visada jos gailėjau. Ji buvo tokia kvaila, pamišusi dėl vyrų, kurie visada ją įžeidinėdavo. Ir apskritai ji nemokėjo pakovoti už save. Aš negalėjau būti niekšas, suduodantis paskutinį smūgį. Aš maniau, kad jeigu ją vedžiau, mano pareiga ja rūpintis. Ji, matyt, tai suprato ir

iš tiesų buvo man dėkinga.

— Ačiū, Kenai, — tarė ji. — Viską suprantu.

Kenetas Maršalas ėmė kimšti pypkę.

— Taip... — sumurmėjo jis. — Supratimas — tavo specialybė, Rozamunda.

Jos lūpose pasirodė ironiška šypsena.

— Iš karto paprašysi mano rankos, Kenai, ar pusmetį palauksi?

Pypkė išslydo iš kapitono rankų ir sudužo.

— Velniai ją griebtų! — sušuko jis. — Tai jau antra, sudužusi čia, o trečios neturiu. Kodėl nutarei, velniai griebtų, kad pusmetis — tinkamas laikas?

— Matyt, todėl, kad tinkamas. Bet dabar norėčiau kai ką išgirsti. Kitaip bijau, kad per artimiausius šešis mėnesius vėl sutiksi moterį, kuriai reikės užuojautos, ir riteriškai pulsi jai padėti.

— Tokiu atveju šita moteris būsi tu, Rozamunda, — nusijuokė Kenetas Maršalas. — Bet turi velniop pasiųsti savo modelių namus ir persikelti pas mane.

— Bet mano modelių namai duoda solidų pelną, — paprieštaravo Rozamunda Darnlėj. — Tai mano firma, kurią sukūriau ir kuria didžiuojuosi. O tu taip ramiai sakai: "Pasiųsk viską velniop".

— Matai, Rozamunda, turiu taip sakyti.

— Ir manai, kad iš meilės tau nusileisiu?

— Jeigu nenusileistum, — jis užsikirto. — Matai, tai reikštų, kad tu mane laikai...

— Mielasis... — tyliai ir švelniai pasakė Rozamunda Darnlėj. — Visą gyvenimą svajojau būti su tavimi. Mano svajonė turi išsipildyti.

Kristi A.

Kr-267 Nutrūkusios sagties paslaptis. Blogis po saule: Detektyviniai romanai: Serijos "Pasaulio detektyvo meistrai" pirmoji knyga/ Iš rusų kalbos vertė J. Jašinskienė. — Gargždai: "Tvanksta", 1995. — 336 p.

ISBN 9986-739-00-4

...Po Erkiulio Puaro apsilankymo pas dantų gydytoją, šis netrukus randamas negyvas. Šiek tiek vėliau miršta daktaro pacientas, paslaptingai dingsta Seinsberi Sil. Kaip susijusios visos šios mirtys? Kas žudikas? Sužinosite perskaitę "Nutrūkusios sagties paslaptį".

Antrame romane "Blogis po saule" Erkiulis Puaro vėl narplioja sudėtingą, kruopščiai suplanuotą žmogžudystę. Žudiko negelbsti net tvirtas alibi...

UDK 820-3

Agata Kristi

Nutrūkusios sagties paslaptis

Detektyvinis romanas

Blogis po saule

Detektyvinis romanas

Redaktorė *J. Jašinskienė*
Viršelis *leidyklos "Tvanksta"*

SL 2146. 10,5 sp. l. Užsak Nr. 1805.
Tir. 6000 egz.
Leidykla "Tvanksta", Klaipėdos 17-1, 5840 Gargždai.
Iš užsakovo pateiktų pozityvų spausdino
valstybinė "Spindulio" spaustuvė, Gedimino 10, 3000 Kaunas.
Sutartinė kaina

Detektyvo mėgėjai,

AGATOS KRISTI romanais

NUTRŪKUSIOS SAGTIES PASLAPTIS,
BLOGIS PO SAULE

pradedame leisti pasaulinio garso rašytojų detektyvinių romanų seriją

PASAULIO DETEKTYVO MEISTRAI

Susipažinsite su E. VOLIO, E. S. GARDNERIO, E. KVYNO, M. SPILEINO, DŽ. ČEIZO, R. ČANDLERIO, D. SĖJERIO, Ž. SIMENONO, S. VAN DAINO ir daugelio kitų pasaulyje populiarių detektyvo meistrų kūriniais.

Fantastikos mėgėjai,

Knygų prekybos namai "Tyrai" pradėjo leisti naują knygų seriją

PASAULINĖS FANTASTIKOS LOBYNAS

Pirmąjį šios serijos fantastinį romaną
SĖLINANTI MIRTIS
siūlome skaitytojų vertinimui.
Netrukus bus išleista antroji jo dalis.

Artimiausiu metu išleisime šias "Pasaulinės fantastikos lobyno" serijos knygas:

1. SIMONAS R. GRYNAS. HAUKAS IR FIŠER.
2. RIKAS ŠELEJ. DIDVYRIO SŪNUS.
3. SIMONAS R. GRYNAS. KYLANTIS MĖLYNAS MĖNULIS (I DALiS).
4. SIMONAS R. GRYNAS. DIEVŲ ŽUDIKAS.

Tai tikrai kvapą gniaužianti fantastika.

Paraiškas siųsti šiuo adresu: *UAB Knygų prekybos namai "Tyrai", Karaliaus Dvaro 10, Kaunas. Tel. (8-27) 205624, (8-22) 428327, (8-240) 52804.*

PASAULIO DETEKTYVO MEI

...Po Erkiulio Puaro apsilankymo pas dantų gydytoją, šis netrukus randamas negyvas. Šiek tiek vėliau miršta daktaro pacientas, paslaptingai dingsta Seinsberi Sil. Kaip susijusios visos šios mirtys? Kas žudikas? Sužinosite perskaitę "Nutrūkusios sagties paslaptį".

Antrame romane "Blogis po saule" Erkiulis Puaro vėl narplioja sudėtingą, kruopščiai suplanuotą žmogžudystę. Žudiko negelbsti net tvirtas alibi...

ISBN 9986-739-00-4